„UN ROMAN NOSTALGIC, CA *FAMOUS BLUE RAINCOAT* AL LUI LEONARD COHEN." — *THE OBSERVER*

Raftul Denisei

Un teatru pentru visători

Polly Samson

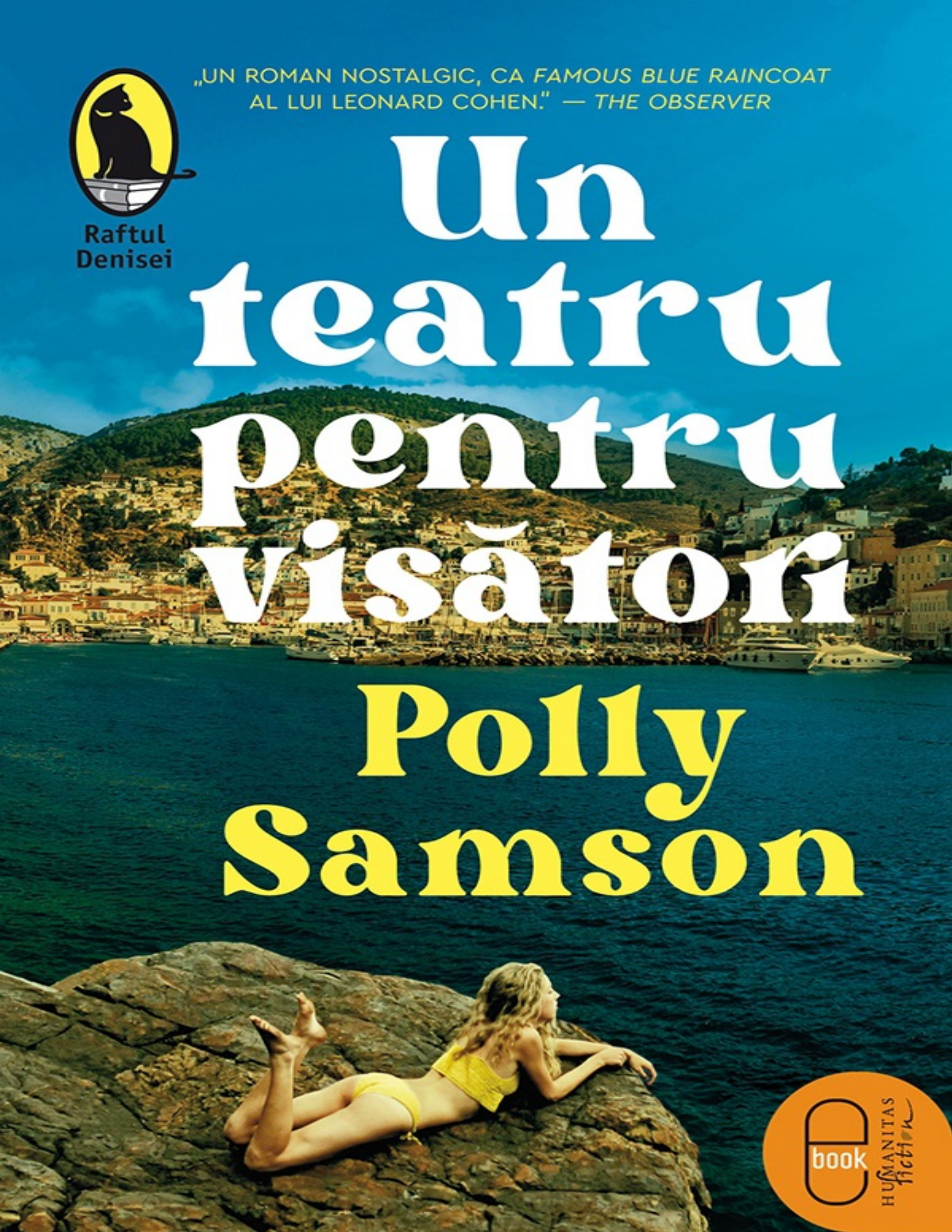

book HUMANITAS fiction

Polly Samson

Un teatru pentru visători

Traducere din engleză și note de
VALI FLORESCU

Colecţie coordonată de DENISA COMĂNESCU

POLLY SAMSON
A THEATRE FOR DREAMERS
Copyright © 2020 by Polly Samson
All rights reserved.

Acest e-book este protejat de legea drepturilor de autor. Reproducerea sa integrală sau parţială, multiplicarea sa prin orice mijloace şi sub orice formă, punerea sa la dispoziţie publică pe internet sau în reţele de calculatoare, stocarea sa temporară sau permanentă pe diverse dispozitive sau în sisteme care permit recuperarea informaţiei, gratuit sau în scop comercial, precum şi alte fapte similare, fără permisiunea scrisă a editurii reprezintă o încălcare a legislaţiei privind protecţia dreptului de autor şi se pedepsesc conform legilor în vigoare.

© HUMANITAS FICTION, 2022, pentru prezenta versiune în limba română (ediţia digitală)

ISBN: 978-606-097-054-5 (epub)

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piaţa Presei Libere 1, 013701 Bucureşti, România
tel. 021.408.83.50, fax 021.408.83.51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0723.684.194

Pentru Romany

„Fiecare dintre noi pornește în propria călătorie… se lasă purtat de curent și se trezește în mijlocul singurătății imense, albastre și înspăimântătoare a libertății, în care trebuie să navigheze singur. Dar – gândul ne mai liniștește – există și insule.“
CHARMIAN CLIFT

„Trăiesc. Viața e arta mea.“
MARIANNE IHLEN

Din port trebuie să urci panta, şi pornesc cu pas hotărât pe treptele străzii Donkey Shit Lane, cu o piatră în formă de inimă în buzunar. Sunt singură şi, deşi nu e nimeni care să mă vadă, rezist dorinţei de a mă opri şi de a mă odihni sprijinindu-mă de stâlpii care mai stau în picioare, după ce-am trecut de partea cea mai abruptă. Sunt foarte atentă când pun piciorul jos, dacă mă împiedic pot să cad imediat în nas, gând inacceptabil pentru gazela ce încă mai trăieşte în corpul meu înţepenit.

Bucăţile de marmură strălucesc, lustruite de secolele trecute peste ele; lumina e cât se poate de limpede. Chiar şi într-o dimineaţă atât de mohorâtă cum e asta, cu cerul atât de jos, încât insula nici nu se mai vede, şi cu norii îngrămădiţi deasupra portului, aceste străzi văruite strălucesc.

Două tinere coboară treptele spre mine, ţinându-se de braţ. În vechiul sacou de tweed al lui Dinos, cu mâinile umflându-i buzunarele şi botinele legate confortabil cu şireturile, sunt la fel de anonimă ca un păstor sau un catargiu. Ridurile de pe chipul meu s-au adâncit în toţi anii ăştia petrecuţi în soare, şi părul meu n-a mai văzut vopseaua, ba nici măcar foarfeca vreunei coafeze de Dumnezeu-ştie-când, şi ce dacă? Îl ţin legat într-o coadă lejeră, dat de pe faţă, aşa cum mi l-am ţinut mereu. Sunt încă aici, un pic învineţită, un pic slăbită, dar fără doar şi poate am rămas aceeaşi fată care a pus prima oară piciorul pe această insulă în urmă cu aproape şaizeci de ani. Bănuiesc că doar cei care m-au cunoscut pe atunci pot să vadă prin patina tot mai groasă aşternută de timp peste mine şi mi se rupe inima când văd cu ce viteză se împuţinează numărul celor care ar putea s-o facă.

Aseară am primit telefonul despre Leonard. Am rămas tăcută o vreme, ascultând bufniţele. Mi-am luat vechile caiete, blocnotesurile de trei penny pe care le-am adus cu mine pe insulă în 1960, şi l-am regăsit acolo în însemnările mele pline de speranţă, cu scris rotunjit. Mi-a înţepenit ceafa. Cocoşii au cântat toată noaptea. Am dormit prost, şi dimineaţa m-am trezit potopită de vise.

Turiştii estivali au plecat de mult; la Atena e agitaţie din cauza măsurilor de austeritate, sunt refugiaţi, copii pierduţi, incendii stradale. Bărcile ies în

larg, salvând oameni din apă.

Sunt multe la care să te gândești, așa că ai crede că o să uităm o vreme de alegerile americane. Însă dimineață, în port, în timp ce-mi beam pe îndelete unicul espresso, bun și amărui, al zilei și mă uitam la catârii ce se îndepărtau de bărci împovărați, m-a pălit vestea despre noul președinte. A venit șerpuind dinspre apă, adusă de ziarele de dimineață, și s-a răspândit rapid, ca o duhoare, în întreaga agoră. Am auzit gemete de groază, chiar și dinspre măgari, oameni care mai să se înece cu băutura la fiecare masă, stupefacție pe chipul fiecărui trecător și pe ale celor de pe bărci. Preț de o clipă, mi-am găsit alinare în gândul că măcar Leonard n-a apucat să audă așa o grozăvie.

Mă opresc în fața prăvăliei Mariei, numită Four Corners, și ciulesc urechile. M-aș simți ridicol dacă m-ar vedea cineva apropiindu-mă de ușa lui cu piatra mea în formă de inimă și mă pregătesc să dau repede colțul pe Crazy Street. De fapt, strada nu se cheamă așa, dar numele ei aduce cu Crazy și așa am auzit și noi când Leonard a ieșit vioi de la notar, și-a scos șapca ieftină și a trântit actele casei pe masă lângă ea, zâmbind parcă ușor rușinat și jenat, parcă temându-se să nu ni se pară că se dă mare.

Mai târziu în acea zi am venit înarmați cu găleți împrumutate și perii cu mânere lungi pentru văruit, iar Leonard a pus baterii noi gramofonului pe care îl așezase în mijlocul pardoselii de piatră. Unele dintre discurile lui s-au ondulat precum ceasurile lui Dalí și nu mai pot fi puse la picup, dar aveam totuși Ray Charles, și Muddy Waters, și o cântăreață care-mi plăcea, dar al cărei nume nu mi-l mai amintesc. Mai târziu, ne-am relaxat cu un foc de cherestea aprins printre lămâii de pe terasă, carafe cu *retsina*1, puțin hașiș, dans. Șorturi murdare de vopsea, brațe și picioare bronzate, tălpi goale. Copii ai războiului, majoritatea dintre noi chiar mai tineri decât el, la rândul lui încă foarte tânăr. Ne bucuram din plin de libertatea pentru care se luptaseră părinții noștri, și pofta noastră de viață depășea cu mult umbrele lor înguste, fărâmițate de război.

Oare drogurile și contracepția făceau ca schimbarea să pară posibilă?

A fost, oare, o revoluție pe care-am trăit-o conștient? Sau eram pur și simplu niște copii ce tânjeau după letargie, și sex, și uitare de sine, pentru a scăpa de neliniștea gravată în ADN-ul nostru, ce exploda în fiecare dintre creierele noastre tinere, în propriul Hiroșima?

Să mori de râs! În ochii tatei, eu eram o beatnică fără minte.

N-avem cine știe ce pretenții de la insula asta, voiam doar zile însorite și destul de lungi ca să nu degerăm din cauza Războiului Rece, un *galloni*[2] de vin de șase drahme și o casă albă și solidă în schimbul a două lire și zece șilingi pe lună. Cu un singur lucru nu ne prea împăcam, cu numele ei: Hydra. Un nume care înseamă „apă“, însă un cutremur petrecut cu foarte mult timp în urmă i-a îngropat izvoarele, lăsându-i doar câteva fântâni cu apă proaspătă, iar pământul s-a uscat.

În miturile greceşti, Hydra păzește poarta către Lumea Cealaltă.

— Un șarpe cu multe capete și o halitoză atât de cumplită, că dacă suflă spre tine o dată mori, zic când e rândul meu să spun o ghicitoare.

Leonard râde. Cineva are un buzuki, altcineva o chitară. Avem ouzo, stele, o lună subțire pe cer, cât marginea unei linguri. Coada veche a unei perii arde cu un pârâit de rășină; explozia de scântei face să ne scapere ochii. Ne dezlănţuim, spargem paharele, izbindu-le de zidul noii case a lui Leonard. Pentru noroc!

Însă Marianne, care tocmai vine cu o mătură, întreabă:

— Ce e cu obiceiul ăsta dement?

Și nici unul dintre noi – fie el american ori canadian, grec, englez, francez, suedez sau ceh, nici măcar creierul australian pe picioroange care e George Johnston[3] – nu poate găsi vreo explicație pentru aversa asta de sticlă spartă, în afara faptului că prima care și-a aruncat paharul a fost chiar Marianne.

Strâng în mână inima de piatră din buzunar. Încerc să-mi amintesc de ce-au plecat atât de curând după ce el și-a cumpărat casa. În mai puțin de-o lună. Gândul îmi zboară la Marianne și văd piatra alunecând din mâna ei într-a mea. Cred că era noiembrie.

Un vânt rusesc ce sufla înghețat, valuri spărgându-se peste stâncile portului, o caracatiță răsfirată pe funia unei bărci de lângă chei ca nişte izmene vechi. Leonard în impermeabilul lui (da – cel albastru, deocamdată nici pe departe atât de celebru[4]) îi întinde cutia de piele barcagiului și apare și Marianne, cu o cămașă udată de ploaie și mototolită și pantaloni marinărești, care ridică mai multe pachete imense, zveltă și agilă ca un băiat. Se întoarce și mă strigă; vântul îi lipește părul de față.

Nu s-a mai uitat la mine de câteva săptămâni.

— Nu, nu. Nu suport să te văd plângând.

Trânteşte bagajele, se întoarce spre mine alergând, şi picăturile de ploaie sunt frumoase pe pielea ei. O îmbrăţişez şi nu-mi mai vine să-i dau drumul; sunt aşa de uşurată că nu vrea să plece supărată.

— Te rog nu-ţi mai lua privirea asta de om părăsit, zice, desprinzându-se din braţele mele şi închizându-mi degetele peste piatră.

Îmi spune că e primul lucru pe care i l-a dat vreodată Leonard. Piatra, care are nuanţa cărnii şi are vinişoare albe şi movulii, îmi încape perfect în mână. Chiar e o inimă şi, din felul în care mă priveşte, ştiu că, acum că ea şi Leonard pleacă împreună, am fost iertată.

Zâmbetul ei e atât de cald, atât de plin de speranţă.

— Chiar în clipa în care cea din pieptul meu a fost făcută bucăţi de Axel. Mi-a zis că s-ar putea să-mi prindă bine una nouă.

Ochii lui Marianne sunt albaştri precum cerul de vară; părul ei are o nuanţă fabuloasă de blond. E greu de crezut că m-ar vedea vreodată ca pe o posibilă rivală.

— Atât de multe s-au schimbat, bucură-te pentru mine, te rog. Băieţelul meu mă aşteaptă în Oslo, dar inima mea rămâne aici, pe insulă, până ne vom întoarce iar… Of, scumpa mea Erica, te rog nu mai plânge.

Leonard îmi oferă batista lui şi-şi îndreaptă privirea de la portul udat de ploaie spre munţii cu versanţi cenuşii şi movalii. Locul ăsta a fost bun cu el. Insula asta.

Femeia asta. Îmi arată în direcţia din care-au venit.

— Acolo sunt casa mea cea frumoasă şi soarele care-mi mai toropeşte piticii de pe creier…

Îmi ciufuleşte părul, cum îi faci unui copil, şi-mi spune că n-are de gând să stea prea mult timp plecat.

Leonard nu priveşte în urmă, nici măcar o dată, însă Marianne face cu mâna întruna, până când barca dispare în spuma învolburată. Acum, când mă gândesc la toate astea, mi se pare că ele s-au petrecut ieri. Mă străbate un val de singurătate. Mi-am luat rămas-bun de prea multe ori.

De un lămâi crescut mai înalt decât zidul sunt agăţate fâşii cu insecticide. Îmi spun în minte că ea e încă acolo, chiar dincolo de zid, şi culege roşii pe terasă.

Şi Leonard şi băieţelul ei, cu soartă atât de tragică. Marianne era nespus de fericită să-i poată oferi un cămin, să-i pună flori pe masă şi să-i liniştească accesele de furie, să-i coasă perdele, să-i toarne vin, în timp ce Axel, bebeluşul, adormea în acordurile chitarei lui… Mă gândesc la Axel Joachim, sau Barnet, cum a început să-i spună Leonard, la cum îşi sugea degetul fericit, la părul lui decolorat de soare, acum la fel de alb precum perna.

Leonard îşi aduce chitara pe terasă şi ne priveşte dansând. Tăciunii strălucesc sub lămâi, chiar dincolo de acest zid, însă răcnetele unui muncitor mă readuc pe pământ; aş putea la fel de bine să mă aflu pe Marte. Eram îmbătaţi de idealuri şi ameţiţi de speranţa unui salt îmbibat de jind spre un viitor care a învăţat din greşelile trecutului. Ajung la uşa casei lui Leonard destul de ameţită şi nu-mi pot reprima un suspin gândindu-mă la acel bărbat din Casa cea Albă, la o lume întoarsă cu susu-n jos.

Coşmarurile te vor găsi mereu, chiar dacă locuieşti pe o stâncă.

Nu-i nimeni să-mi audă geamătul, deşi pe trepte au fost deja lăsate flori. Zidurile albe ale casei lui Leonard se înalţă oarbe, obloanele gri sunt închise. După cât se pare, mâna de alamă a Fatimei a fost lustruită de curând. Sper că a intrat cineva şi a acoperit oglinzile. Mă aplec deasupra treptei şi aşez piatra printre celelalte ofrande: garoafe uscate, plicuri de ceai, portocale, un singur fir de muşcata dracului. Îmi vine s-o iau înapoi, dar a fost a lui şi a lui Marianne, nu a mea.

— Un talisman, a zis Marianne şi a adăugat râzând: Poate că e inima pietrificată a lui Orfeu.

Îngenunchez pe treaptă. De partea cealaltă a uşii, în hol, oglinda îşi păstrează tainele, aşezată deasupra unei mese lustruite, acoperită cu o faţă de masă de dantelă, pe care-şi răsfirau ce aveau mai de preţ.

Marianne şi Leonard inventau poveşti; pe lângă inima lui Orfeu, aveau şi un corn de capră fosilizat din care băuse Dionisos, bucăţi aurii şi albastre din Epidaur, un clopot mănăstiresc de fier, pe care Marianne l-a găsit la un moment dat îngropat într-o pădure de pini din Santorini, o cutie imensă şi ruginită de metal cu imaginea în relief a unei oarbe ce cânta la o harfă fără corzi. Oglinda sculptată era oracolul lor. Leonard a scris cu cerneală aurie: *Mă schimb. Sunt la fel. Mă schimb. Sunt la fel. Mă schimb. Sunt la fel.* Odată, m-a făcut să mă opresc şi să privesc în oglindă. A aprins lumânări şi a zis un

soi de rugăciune şi a insistat să continui să privesc până când voi şti cine sunt.

Mă schimb. Sunt la fel. Mă rog, cred că avea cele mai bune intenţii, chiar dacă se cam lăsa luat de val, şi Marianne m-a urât o vreme. În fine, aşa stăteau lucrurile pe atunci.

A fost ultimul an fără electricitate. Uneori, îmi pare rău. O oră, două, după asfinţit, generatoarele din oraş amuţeau şi eram luminaţi doar de lună şi de flăcări. Lanterne, vase cu mangal, divinităţi licărind deasupra bolurilor cu ulei, cu flăcărui plutind pe bucăţi de plută. Toţi sunt frumoşi la lumina lumânării. Azi n-aş mai putea trăi fără aragaz şi fără frigider, dar amintirile acelor zile sunt nepreţuite. Mă schimb. Sunt acelaşi.

Am fost la ei de un Şabat. Am asistat la aprinsul lumânărilor, la pregătirea farfurioarelor cu sare şi ulei, cu măsline şi anşoa proaspete. Marianne reuşise, ea ştie cum, să coacă o franzelă de *challah* la cuptorul lui cu toane. Se pare că rugăciunile lui Leonard dădeau totuşi roade.

Faţa de masă brodată manual, apa proaspătă din fântână, sticla lămpilor cu kerosen ce străluceau, anemone albe ce-şi aplecau graţios capetele dintr-un ulcior de lut; până şi aerul din jurul ei era luminos.

Îmi amintesc acele nopţi luminate de felinare, cu muzică şi dans, şi melodiile ruseşti pline de tristeţe ale Magdei, umbrele ce tresăltau pe ziduri, chitarele şi buzukiul şi acordeonul, Mikhailis cu vioara lui, cântece evreieşti pe care le ştiau şi Magda, şi Leonard şi uneori, zdrăngănind din chitară, câteva versuri şovăielnice sau strofe ale lui ce păreau să-l bântuie, ca nişte mâţe atrase de lăptărie.

Cred că n-a mai fost aici de aproape douăzeci de ani, aşa că faptul că mă trezesc plângând în hohote mă surprinde. Nu mi-am adus nici măcar un şerveţel. Dar ce-i drept, spre deosebire de Leonard, care s-a instalat fără să stea pe gânduri în casa asta, cu nevasta şi copilul altui bărbat, eu nu m-am aşteptat ca acest loc să devină pentru mine acasă.

---

1. Vin grecesc cu aromă de răşinoase.

2. Unitate de măsură ce echivalează cu 4,54 litri.

3. George Johnston (1912–1970) – corespondent de război pentru presa australiană şi romancier. (N. red.)

4. *Famous Blue Raincoat,* piesă de pe albumul din 1971 al lui Leonard Cohen, *Songs of Love and Hate.* (N. red.)

Unu

Multora le place să-ţi povestească la nesfârşit despre drumeţiile lor cu rucsacul în spate pe potecile prăfuite ce şerpuiesc spre răsărit şi care-au devenit cunoscute drept drumul hipioţilor. Bărbatul care stă la masă în faţa ta îţi va spune despre vara lui de iubire înainte să afli cum îl cheamă şi, în timp ce toarnă vinul, mintea ta înlocuieşte costumul gri cu un şort peticit şi picioare bronzate cu tălpi goale şi cu o chitară atârnată de un şnur de sfoară înnodată. Însă noi nu străbătuserăm Grecia cu autostopul şi nici nu ne gândiserăm să mergem în India, nici măcar la Istanbul sau Beirut. Şi noi nu eram hipioţi, cel puţin la plecare. Nici nu ştiu precis dacă se vorbea deja despre hipioţi la începutul anilor 1960.

Călătoria mea de acel Paşte era trasată de o minte ce nu visa decât la un băiat. Mai exact, la Jimmy Jones, în care se îmbinau un chip de-o poezie rară şi un trup musculos cu o graţie înnăscută, ce sărea, şi alerga, şi se balansa, şi se învârtea, şi triumfa invariabil când se întrecea cu fratele meu la flotări. Prima dragoste a sosit ca o străfulgerare de patimă arzătoare, un duh izvorât dintr-o lampă ruginită, ce mi-a luminat viaţa şi mi-a deschis în faţă lumea.

Jimmy Jones avea douăzeci şi unu de ani, era cu patru ani mai mare decât mine şi îşi dorea mult mai mult decât să îmi facă mie pe plac. În vara aceea voia să călătorească, şi rucsacul îi tremura de nerăbdare la piciorul patului şubred. Eu eram în derivă şi simţeam nevoia de afecţiune după ce mama, ce se afla pe patul de moarte şi pe care o îngrijeam, murise brusc şi nu-mi doream nimic altceva decât să simt căldura trupului lui Jimmy Jones şi sărutările lui dulci şi să am un rucsac al meu.

Mama mi-a lăsat, printr-o enigmă, mijloacele de evadare. Nu cine ştie ce, doar surpriza unei mii de lire găsite inexplicabil într-un cont de economii de la poştă şi, imediat după ea, sosirea neaşteptată a unei cărţi. Autoarea cărţii era Charmian Clift[5], o scriitoare australiană care trăia aici, în insula Hydra, şi

care fusese, vreme de câţiva ani, pe când stătea la Londra, cea mai apropiată prietenă a mamei mele. Eram în căutarea oricărui drum pe care aş fi putut porni şi m-am gândit că, poate, Charmian mi-ar putea dezvălui secretele pe care mama le luase cu ea în mormânt.

Biroul de dactilografie la care lucram era o cameră de tortură triplu stratificată, în care zăngănitul tastaturii se întrecea asurzitor cu clopoţeii de sfârşit de rând şi cu huruitul carului, în timp ce glisa spre poziţia de bază. Cel mai palpitant eveniment ce se petrecea aici era un tort cu cremă, într-o zi de naştere. Nu era genul de viitor pe care mama şi-l dorise pentru mine, pe patul de moarte. Visam la soare şi la o mare scânteietoare, la un bărbat-băiat superb, aruncându-se de pe ţărmul stâncos şi înalt, ieşind la suprafaţă, supravieţuind. Visam la lumina strecurându-se printre obloane şi căzând pe un pat, deşi sunt sigură că la ora aia aveam multe de spus despre libertate şi despre nevoia de a scăpa din caruselul grijilor zilnice. În general, visam la visare.

Când s-a îmbolnăvit mama şi viitorul meu a rămas un lucru greu de închipuit, am cam terminat-o cu şcoala. Erau puţine lucruri care să mă mai lege de Londra. Dacă am fi fost în Evul Mediu, tata m-ar fi băgat în mod sigur într-o centură de castitate. În iarna mohorâtă a Londrei ce a urmat morţii mamei mele, el şi-a dat seama că există un lucru care mă binedispune şi a hotărât că acel lucru trebuie să înceteze. Acel băiat – care se lăsase de şcoală – nu a mai avut voie să ne treacă pragul.

Zilele s-au făcut săptămâni de planuri de evadare, schiţate în linii mari. Era insuportabil de frig şi de ploios; activităţile în aer liber, în cotloanele tainice şi în colţurile împădurite ale parcurilor regale londoneze, te udau până la piele. În majoritatea zilelor, dat fiind că tata mă lăsa foarte rar să ies în oraş, Jimmy aştepta în intrândul soios de vizavi de biroul meu ca să mă conducă spre casă prin Bayswater, printre copaci din care se prelingea apă şi iarbă udă. Ne petreceam câteva clipe furate în pavilionul Grădinilor italiene sau în scobiturile deja penibil de familiare ale anumitor copaci din parcul St James’s. Mă şi mir că n-am fost niciodată arestaţi! Mă agăţam de el în timp ce ne plănuiam evadarea, cu impermeabilul lui deasupra capetelor.

Moartea mamei a fost la fel de bine rânduită ca şi viaţa ei. Nu a lăsat nimic nerezolvat în urma ei. Acasă, trăiam într-o tensiune ciudată şi constantă, un

soi de zdrăngănit pe o frecvenţă vag audibilă, imediat sub cea a durerii. Era şi normal ca Bobby să plece.

Viaţa mamei a fost una parfumată cu miros plăcut de fier de călcat şi prăjituri la cuptor, o undă de Ma Griffe la venirea acasă a tatei, uneori însoţită de un iz de sherry şi de lacrimi. În general, tata interzicea plânsul. Când ea era pe moarte, Bobby nu plângea în scaunul de lângă patul ei decât atunci când el nu era acasă.

În ultimele faze ale bolii, i-am stat la căpătâi. Un profesor a venit cu trenul de la Ascot să-mi vorbească, dar a plecat fără să-i fi promis că mă întorc. Îngrijitoarele mamei m-au sfătuit şi ele, mi-au zis c-o să-mi ratez viaţa dacă nu mă întorc la şcoală şi nu-mi dau examenele de sfârşit de liceu. Toată lumea era convinsă că mi-e teamă să nu cumva să moară în lipsa mea, însă eu eram mult mai îngrozită la gândul de a o lăsa aşa, slăbită şi singură, la cheremul tatălui meu, decât de ideea că va muri.

Lenjerii de pat, cămăşi de noapte, curate, proaspăt călcate. Citeam şi moţăiam, după care făceam şi munca asistentei sociale. Pe măsură ce treceau lunile, mama dormea tot mai mult şi zâmbea atunci când se trezea şi mă găsea lângă ea. Eu scriam povestiri în caietele ei ieftine, fantasmagorii sălbatice, cu fete, şi lupi, şi case cu odăi secrete. Când era conştientă, făceam împreună liste şi le notam în caiete, iar ea mă instruia cum să am grijă de casă aşa cum îi place tatei. Casa noastră consta în două etaje din Palace Court, opt camere înalte ce trebuiau păstrate în permanenţă în ordine şi într-o curăţenie imaculată. Castelul lui, închisoarea ei. Era cu adevărat insuportabil să vezi cât suflet punea într-o viaţă care de fapt nici nu era a ei.

În curând, părea că nimănui nu-i mai pasă dacă mă întorc la şcoală; mie cel mai puţin. Fratele meu era la Hornsey Art School şi-şi făcea griji să nu piardă ore importante în timp ce-şi rodea degetele pe scaunul de lângă patul ei.

— Nu mă deranjează dacă mă desenezi în timp ce mor, i-a zis ea pe când încă mai avea suficiente puteri să ne aline, ca atunci când plângeam, în copilărie.

Ultima ei zi îmi pâlpâie pe retină ca un film vechi, de cinema. Culorile sunt şterse, lumina te orbeşte, imaginea sare şi încremeneşte. Când Bobby a intrat în cameră, s-a trezit. El nu mai venise de mult timp şi înota într-o mare de scuze. Am strâns din buze, am bătut şi am rearanjat pernele, am ajutat-o să se

aşeze mai bine în fund, i-am aranjat bruma de păr rămasă. Vorbea cu greutate din cauza medicamentelor şi îi tremura braţul când a arătat spre biroul ei, cu capac rabatabil:

— Azi am nevoie să mă ajutaţi să-mi fac ordine în lucruri.

Într-un sertar încuiat se aflau două mici pachete dreptunghiulare, unul adresat mie, celălalt fratelui meu.

— Sunt pentru mai târziu. Vă rog, nu vă uitaţi acum, a zis.

Mi-a pus pachetul în mâini şi m-a apăsat uşor.

— Aventuraţi-vă în lumea largă, a zis. Îndrăzniţi să visaţi.

În noaptea aia, a murit. Un înger adormit, cu mâinile încrucişate pe piept. Nimeni n-a pus întrebări, dar n-o să pot scăpa niciodată de gândul că ea şi bunul ei doctor au grăbit cumva sfârşitul.

În pachetul lui Bobby se aflau cheile de la o maşină, o decapotabilă verde porţelan, parcată în piaţa din spatele Palace Court. A fost ceva total neaşteptat: nimeni n-avusese habar că are propria maşină până la moartea ei, deşi să conducă ştia, fiindcă tata o mai lăsa uneori la volanul Austinului său, în timp ce el stătea pe scaunul pasagerului, fără să uite vreo secundă să-i dea indicaţii şi nelăsând-o nici măcar o dată să hotărască singură când să schimbe viteza.

Era cel mai bine să nu-i aminteşti tatei de maşină. Bobby avea grijă să nu intre niciodată în apartament jucându-se cu cheile sau pomenind de preţul benzinei.

Ziceai c-a venit Potopul în ziua în care a sosit cartea lui Charmian Clift – cum am zis, în Londra de atunci, aşa cum mi-o amintesc, ploua întruna. Bobby a intrat scuturându-şi apa din păr. Cu obrajii lui înroşiţi de la alergat prin ploaie şi părul ca o căpiţă de fân udă, părea aproape indecent de sănătos, mai degrabă rugbist decât artist în mizerie. A început să se uite prin plicurile de corespondenţă de pe masa din hol, a băgat în buzunar unul care îi era adresat şi a pus deoparte un pachet adresat mamei.

— Ar fi trebuit să informăm lumea…

Şi-a lăsat fraza în aer, cu un suspin adânc.

— În fine.

Dat fiind că tata nu putea suporta nici măcar să pomenim de mama, corespondenţa ei a rămas în hol până când am luat-o eu şi am răspuns, dând

vestea tristă iar, şi iar, şi iar.

— Ştii că nu-i place să se ocupe de chestiile astea, am zis, şi Bobby m-a săgetat cu privirea atenţionându-mă să tac, fiindcă în momentul ăla tata a ieşit din baie, şi-a şters mâinile şi mi-a întins prosopul, ca unei garderobiere.

— Ăsta n-a mai fost schimbat de săptămâni întregi, a zis şi ne-a făcut semn să ne uşuim. Şi apropo, ce tot staţi aici amândoi, lângă uşă?

L-a apucat pe Bobby de bărbie şi i-a întors faţa cu forţa spre lumină.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Bobby. Nu te-am învăţat să te bărbiereşti cum trebuie? Ce-i cu flocii ăştia pe faţa ta? Ce-ar trebui să fie, favoriţi?

— Lasă-mă, a zis Bobby, însă tata l-a strâns şi mai tare.

— Sper că tânărul nostru Robert n-are de gând să devină un papiţoi, a zis tata, mângâindu-l cu o palmă uşoară peste obraz.

Te rog, Doamne, să nu se certe. Îmi duc mâinile la urechi. Dacă tata se enerva, mă putea închide-n casă. Nu mă gândeam decât la Jimmy Jones, care ştiam că mă aşteaptă în locuinţa închiriată a lui Bobby. Noul meu pulover galben primulă avea fermoar.

Într-un final, ne-a lăsat în pace şi, ca de fiecare dată, simţeam că evadăm, chiar dacă era doar ca să mergem la cârciumă. Am alergat prin burniţă, fără să ne putem abţine să ne ţinem de mâini şi am strigat de bucurie când am ajuns la maşinuţa verde a mamei.

— Aşa a fost de naşpa toată săptămâna? m-a întrebat Bobby în timp ce ne instalam în maşină şi, fără să-mi mai aştepte răspunsul, a adăugat: O să scăpăm curând, prinţeso, îţi promit.

În maşină era un miros de câine de la haina lui groasă, la două rânduri, îmbibată cu apă. Nu mai simţeai parfumul mamei. Dar îmi plăcuse să-l aud că-mi spune „prinţeso“.

M-am întors în zori, în vârful picioarelor, grijulie ca o pisică. Dacă m-ar fi prins vreodată, tata m-ar fi făcut „zdreanţă care umblă brambura noaptea“ sau „curviştină“. Pachetul învelit în hârtie cafenie al mamei încă aştepta în hol. Era legat cu o sfoară gudronată şi timbrele erau superbe: un măslin uriaş, o bufniţă, un sfânt primitiv. M-am întrebat oare cine-i scrie din Grecia şi m-am furişat în camera mea, luându-l cu mine. Întoarcerea asta acasă la ora cinci dimineaţa, cu un tată ca al meu, era o treabă foarte riscantă. Inima îmi bătea nebuneşte în timp ce mă spălam rapid cu buretele, la chiuvetă. Încă udă, m-

am aşezat la masa de toaletă şi am tăiat sfoara pachetului adresat, cu litere de tipar, lui Constance Hart, şi nu, aşa cum s-ar fi cuvenit în acele vremuri aristocratice, doamnei Ronald Hart.

O carte pe coperta căreia am zărit o scenă cu cai albi în jurul unui mic port, al cărei titlu era *Peel Me A Lotus*[6] şi a cărei autoare era Charmian Clift. M-am uitat la fotografia ei şi n-am regăsit în ea nimic din vecina şic de la etaj pe care o cunoscusem odată ca fiind prietena mamei. Am încercat să mi-o amintesc pe cealaltă Charmian Clift: elegantă, înaltă, îmbrăcată într-o haină cambrată camel, cu cordon, cu o poşetă de crocodil atârnându-i de încheietura braţului, ruj aprins, un zâmbet enorm. O întâlnisem doar ocazional, cu mulţi ani în urmă, însă mă gândeam adesea la ziua în care ne-am cunoscut şi mă întrebam oare ce-a făcut-o să plângă. Dăduse peste mine întâmplător, în holul de la intrare, unde mama mă pusese să stau, pentru siguranţă, în timp ce tata îi trăgea o bătaie strașnică fratelui meu. Eram înfricoşată, plângeam şi îmi curgea nasul, când am auzit zăngănitul uşii dinspre stradă şi am simţit o pală de aer. M-am făcut mică într-un cotlon umbrit, ruşinată de sunetele ce se auzeau din apartamentul nostru. Charmian m-a luat de mână şi m-a condus sus pe scări, m-a întrebat cum mă cheamă şi la ce şcoală merg, ce cărţi îmi place să citesc. Ne-am aşezat amândouă pe ultima treaptă. Mă ţinea în braţe şi, deşi de obicei eram precaută cu străinii, cu Charmian totul a decurs foarte firesc. M-a întrebat câţi ani am: opt, am zis şi am fost mirată de tăcerea ei bruscă şi de lacrima ce i s-a prelins pe obraz. Apoi mi-a înţeles greşit numele şi mi-a zis Jennifer, dar nu m-am supărat, fiindcă era mai frumos decât numele meu.

Poza de pe carte arăta o frumuseţe devenită mai sălbatică, aproape neglijentă. Încadraţi de pomeţii şi fruntea proeminente, ochii îi erau adânci şi trişti, aproape răniţi.

Reclama de pe spatele cărţii vorbea despre o insulă din Grecia, despre o viaţă de expatriat, însă prezenţa tatei, apărut din senin lângă mine, mi-a umbrit brusc perspectiva celei mai firave raze de soare. Îşi trăgea bretelele cu degetele mari şi, dat fiind că eram în capot, era total incapabil să mă privească.

— Eşti matinală, a zis în timp ce-şi trăgea de bretele, aranjându-şi-le. M-am gândit să văd ce faci, fiindcă azi-noapte n-am auzit când te-ai întors.

— Îţi calc imediat cămaşa. De-asta am pus ceasul să sune, am minţit, căscând şi arătând către patul mototolit artistic. El şi-a dres glasul, dar i-am luat-o înainte.

— A, apropo, am deschis asta. A venit pe numele mamei. E din Grecia. O mai ştii pe Charmian Clift, tipa cu doi copii mici, de la etaj? De la ea e. E cartea ei… am turuit mai departe, reuşind să schimb subiectul. La fel de abilă, s-ar putea spune, ca şi mama.

El a pufnit posac.

— Şi zi aşa, Doamna numai aere şi fiţe a mai scris încă o carte şi, poftim, vă pot oferi încă un cocktail? Erau australieni, ştii, amândoi.

Ziceai că tocmai a nimerit un zgârci după tonul cu care a zis „australieni“ şi, plesnind pentru ultima oară din bretele, a ieşit din camera mea ca să mă pot îmbrăca „decent pentru serviciu“.

Am citit cartea lui Charmian în autobuz. Am citit-o în cabina mea de lucru, în timp ce metri întregi de benzi perforate ţăcăneau şi zdrăngăneau prin aparatul de telex. Am citit despre o viaţă plină de riscuri şi de aventură, despre o familie ce înota dinspre stânci în ape limpezi precum cristalul, despre flori de munte, despre artişti admiraţi şi pozeuri ridiculizaţi cu umor fin, despre soţul ei, George (care părea foarte inteligent şi spiritual, deşi nu mi-l mai aminteam deloc), despre sărăcie şi metode de supravieţuire şi despre excentricii şi sfinţii locului, despre cursa contra cronometru de a pregăti casa pentru naşterea celui de-al treilea copil, despre invazia turiştilor şi a meduzelor, un cutremur, despre vieţi petrecute zburând foarte aproape de soare. Nu era de mirare că m-am pierdut între paginile ei mult după ora prânzului şi a trebuit să-mi atragă atenţia Betty, regina biroului de dactilografie. În carte era strecurată cartea de vizită pliată, destul de simplă, a lui Charmian.

„Dragă Connie, am scris această carte despre primul an petrecut de familia noastră pe insulă şi iată că e, în fine, publicată în Marea Britanie. Dă-le tuturor de veste şi, cel mai important, nu lăsa ce am scris să te împiedice să vii. Vei fi întotdeauna întâmpinată cu căldură aici de către cineva care e ferm convins că încă mai ai o şansă. Charmian.“

În timp ce îi citeam cuvintele, am simţit un fior de dorinţă şi o poftă nebună să profit eu însămi de acel bun venit călduros şi de această şansă.

Abia aşteptam să-i spun lui Jimmy despre cartea lui Charmian.

Jimmy Jones rupsese de mult orice legătură cu familia lui renunţând la Facultatea de Drept şi preschimbându-se în ceva mai atrăgător şi mai colorat, mai aproape de Jack Kerouac, Sartre şi Rilke decât de legile prejudiciilor legale. Aripile lui Jimmy l-au purtat până la un atelier de lemn aflat în fundul grădinii doamnei Singh, unde mai multe slujbe ocazionale i-au oferit libertatea de a picta şi de a scrie poezie şi de a sta în pat până la prânz.

Gândurile mele legate de acea insulă erau prea inflamate pentru telefon şi urechea bine acordată a tatei. Rămas în aceeaşi stare de proastă dispoziţie, tata mi-a găsit o mulţime de treburi de făcut prin casă. Nu aveam voie nici măcar să-i arunc vreo pereche de şosete cu călcâiul efectiv ros. E una dintre cele mai puternice amintiri pe care le am din acele luni cenuşii de după moartea mamei. Obligată să stau în fotoliul care fusese al ei, un fotoliu frumos, cu spătar cu nasturi şi tapiţat cu catifea verde mazăre, cu cutia ei de croitorie la picioare, în timp ce el îşi sorbea ceaiul, tolănit în fotoliul lui cu rezemători pentru cap, uitându-se la Dixon of Dock Green[7].

Am revenit la subiectul Charmian Clift şi cartea ei. Era marţi, făcusem cârnaţi în aluat, mâncarea lui preferată, cu sos şi piure de cartofi, aşa că exista şansa să fie în toane mai bune.

M-am înşelat; după privirea lui, ai fi zis că i-am dat mâncare stricată:

— Erica, chiar crezi că e cazul să discutăm despre prietenele mamei tale când mâncăm?

Mi-era greu să cred poveştile mamei despre cum era tata înainte de război, despre zâmbetul lui atrăgător şi picioarele lui, mereu gata de dans. Faimosul lui umor fusese izbit din plin la Dunkirk; entuziasmul lui de a o lua mereu de la capăt dispăruse. Pe vremuri, urca pe munte de plăcere, a cerut-o de nevastă în norii de pe vârful munţilor Brecon Beacons. Cât a stat într-o garnizoană din Cairo, a aranjat ca ea să primească flori săptămânal cât timp era plecat. Nu se zgârcea când era vorba să plătească facturile de la croitoreasă, nici şampoanele şi ţinutele ei. Ea se îmbrăca în fiecare seară elegant înainte de venirea lui de la serviciu, însă nu mi-l amintesc niciodată pe el deschizându-i uşa unui restaurant sau a unui teatru. Rutina era singurul lucru care-l ajuta să-şi păstreze sănătatea mintală: whisky-ul său de pe tavă, gheaţa şi cleştii de argint, ziarul împăturit, cina, apoi fotoliul său şi televizorul, în timp ce ea se

agita în jurul lui, cu ceaiul și cusutul.

Când am crescut destul de mari să putem rămâne singuri, mama mai trăgea câte o fugă în weekend – la Vera, sora bunicii, din Hampshire, la verișoara Penny, care avea „o problemă“ în Țara Galilor – însă niciodată, la întoarcere, nu scăpa nepedepsită. Odată, el a aruncat o cratiță pe jos în bucătărie și ne-a pus să plecăm de acasă, până la întoarcerea ei, două seri mai târziu. A stat în picioare deasupra ei, privind-o fără un sunet, în timp ce ea, în genunchi, curăța mizeria întărită cu mătura și cu găleata. Am preferat să nu mi-o amintesc chinuită pe podea și crispându-se la picioarele lui. M-am hotărât să-l pedepsesc, așa că am continuat să vorbesc despre Charmian.

— Se pare că se săturaseră de viața nebună de la oraș. Așa că înțeleg că au petrecut câte un an pe câte o insulă grecească, iar Charmian a scris o carte despre asta. Mă întreb dacă mama o fi citit-o vreodată…?

Însă el își scotea deja șervetul și-și trăgea scaunul de la masă.

— Nu te chinui să cauți în bibliotecă, n-o s-o găsești acolo. Decadenții ăștia n-au pic de rușine; auzi, să-și târască odraslele aiurea după ei prin lume, strâmbând din nas în fața oamenilor obișnuiți și stând la băute toată noaptea, cu amicii lor plini de fițe și poponari.

S-a șters la gură nervos și a aruncat șervetul lângă farfuria goală.

M-am dus în camera mea și am adăugat un post scriptum scrisorii mele pentru Charmian Clift. Oare îmi putea găsi o casă de închiriat? Și cât ar costa?

*

Și iată-l, în sfârșit, pe Jimmy, într-o rază de lumină, de parcă tocmai ar fi coborât din ecran și, după mine, mai frumos decât orice vedetă de cinema. Îmi deschide ușa cu un zâmbet pieziș. Nici până azi n-am mai văzut nici un chip atât de transformat printr-un simplu surâs. Când era serios, Jimmy părea destul de chinuit. Dar atunci când zâmbea era ca și cum ar fi apărut soarele și, așa cum mă și așteptam, el deja întindea mâna spre fermoarul noului meu pulover pufos, de culoarea primulei.

— Vrei să vii cu mine într-o insulă din Grecia?

El era în spatele meu, pe scara ce urca spre patul lui și mi-a răspuns înfingându-și dinții în fundul meu.

Am făcut socotelile. Când ne-am alăturat lui Bobby şi celorlalţi la Gatehouse, calculaserăm că am putea rezista un an. Trupa îşi încheia partitura. M-am bucurat să-l revăd pe bătrânul saxofonist, un veteran posac, în impermeabilul lui ponosit, a cărui interpretare te atingea efectiv la suflet. *Paper moon. A cardboard sea.* M-am gândit la Jimmy Jones şi la mine pe insula lui Charmian, la anotimpurile ce se schimbau, la pături suplimentare pentru patul nostru, la mangalul arzând în sobă. Contrabasul a reverberat; melodia saxofonului s-a stins încet, dincolo de o linie a orizontului născută din câteva răsuflări întristate. Am luat o ţigară de la un amic de-al lui Bobby şi m-am cocoţat pe marginea mesei lor, cu mintea şi sufletul pline de planuri. Jimmy s-a aşezat la coadă la bar.

Noua iubită a lui Bobby era studentă la arte: ca toate celelalte, era slabă, cu osatură delicată şi era îmbrăcată ca o balerină în timpul său liber, într-un pulover tricotat cu torsade şi colanţi negri trei sferturi. Efectul de monocromie era unul căutat; avea faţa prea mică pentru ochi cu gene negre atât de extravagante, iar părul ca pana corbului era tăiat drept, dezvelindu-i ceafa delicată şi gâtul ca de lebădă. Stătea pe un taburet înalt în mijlocul grupului, sucindu-şi şi răsucindu-şi picioarele înalte şi zicea întruna „mişto“ şi „ca lumea“ fără să pară vreun pic stresată.

— Edie Carson, ea e sora mea Erica, prizonieră la Palace Court, Bayswater; Erica, ea e Edie, Regina cartierului Wood Green.

Bobby gesticula cu o halbă plină ochi cu bere. Lichidul s-a revărsat pe masă între Edie şi mine şi, când ne-am întins amândouă să îl ştergem, ne-am ciocnit cap în cap, şi Bobby a zis „Mă bucur să văd că vă-nţelegeţi fără să curgă sânge“, şi am gemut amândouă.

La scurt timp eram înapoi în atelierul lui Jimmy şi, deşi era suficient de frig să îţi vezi răsuflarea, am reuşit să ne ţinem cald unul altuia.

Patul lui Jimmy se afla pe un postament înalt, aflat sub luminator, iar divanul lui Bobby, dincolo de mai multe şevalete strânse unul peste altul şi o draperie de catifea mov. Edie nu se jena deloc să ţipe când se afla în culmea extazului. Câteva seri mai târziu, Bobby i-a spus lui Edie Carson despre planurile noastre de călătorie, fiindcă în clipa în care şi-a dat seama că Jimmy şi cu mine vorbim serios, a ştiut că nu vrea ca el să rămână de izbelişte. Edie avea propriile planuri; ea şi Janey, cea mai bună prietenă a ei, n-aveau de

gând să stea să aştepte primăvara. Am stabilit să ne vedem cu Edie şi cu Janey în portul Pireu în săptămâna de dinaintea Paştelui.

---

5. Charmian Clift (1932–1969), scriitoare şi eseistă australiană, căsătorită cu George Johnston, împreună cu care a semnat, în colaborare, mai multe cărţi. (N. red.)

6. *Peel Me A Lotus* [*Curăţă-mi un lotus*], ce-a de-a doua carte autobiografică scrisă de Charmian Clift, publicată în 1959. (N. red.)

7. Serial poliţist difuzat de BBC între 1955 şi 1976.

Doi

Banii mamei ne-au ajuns pentru benzină şi mâncare, astfel încât călătoria de la Londra, prin Franţa şi Italia, s-a desfăşurat fără pericole şi fără să facem foamea. Băieţii şi-au revenit destul de rapid după şocul pestilenţialităţii primelor WC-uri turceşti. Nu sunt sigură că eu am reuşit vreodată.

În prima noapte am ajuns până aproape de Paris, oprindu-ne doar pentru benzină şi baghete, pateu fin şi suc carbogazos de portocale. Ajunşi la o pensiune din Chantilly, ne-am prăbuşit epuizaţi într-un pat imens, ce scârţâia cumplit, dar avea aşternuturi de olandă surprinzător de apretate. Îmi amintesc şi azi micul dejun: soare galben la o fereastră, o faţă de masă în carouri, o cană uriaşă de cafea cu lapte şi primul meu croasant, cu un foietaj mai fraged şi mai untos decât orice altul pe care l-am mâncat de atunci până azi. Maşina mamei s-a comportat ireproşabil şi nu ne-a făcut nici cea mai mică problemă. Păcat că nu pot spune acelaşi lucru şi despre Bobby.

Părăsiserăm Londra cu trei săptămâni mai târziu – doar din vina mea, aşa cum Bobby n-a obosit niciodată să-mi amintească. Îmi fusese foarte greu să găsesc momentul potrivit în care să discut subiectul cu tata, ajuns la un stadiu al tristeţii în care a aruncat cărţile mamei din bibliotecă şi m-a pus să-i golesc şifonierul. Îi simţeam parfumul în hainele împăturite. Tata m-a surprins cu nasul vârât în furoul ei roz de mătase.

— N-ai ce să faci cu ele, nu ţi se potrivesc, a zis. N-ai silueta ei.

Când am părăsit pensiunea şi am pornit pe centura Parisului, Bobby a început să ne strice tot cheful.

— Poate c-ar fi fost frumos să vedem şi noi Luvrul, dar nu… a zis, întorcându-se către Jimmy, care tot mai nutrea speranţa că Bobby o să renunţe la goana asta nebună şi la gândul de a se întâlni cu Edie în Pireu.

— Şi poţi să uiţi şi de Crazy Horse, amice. Sper că tu crezi c-a meritat să aştepţi atâta după puştoaică. Să nu spui că nu te-am avertizat: tot ce-o să

vedem mult timp de-acum încolo e drumul național N7.

Îi uram pe cei care-mi ziceau „puștoaică“, dar simțeam nevoia să-mi îmbrățișez fratele. Când unul dintre noi avea nevoie să plângă, amintindu-și de mama, o făceam unul în brațele celuilalt. Poate că da, așa cum zicea el, eram o fetiță lipsită de curaj, dar chiar nu era posibil să nu-mi scoată întruna ochii, chiar nu putea să mă ierte? Bobby fusese educat într-o atmosferă clocotind de reproșurile tatei, așa că se părea că nu.

Bobby se temuse toată viața de tata. Cu toții ne temeam de el. N-am să uit niciodată chipul mamei din ziua în care a văzut prima oară urmele lăsate de curea pe trupul lui. La micul dejun erau ouă fierte, și eu ședeam în scăunelul meu înalt de la masă, așa că Bobby nu putea să aibă mai mult de cinci sau șase ani.

— De ce nu stai jos?

Mama era exasperată de scâncetele noastre și, într-un final, el s-a lăsat încet în scaun și s-a schimonosit. Bobby s-a răsucit și a țipat, dându-și jos șortul și dezvelindu-și fundul, de obicei alb ca șorțul ei, vârstat de dungi șocante, ce păreau opărite.

Tata a intrat țanțoș, fără nici o remușcare, amestecându-și gheața în băutură.

— De acum înainte, tinere, o să știi și-o să faci ce ți se cere.

L-am văzut pe Bobby ferindu-se de el speriat, atunci și alte dăți mai apoi, până când a învățat să rămână la el în cameră. Iar mama și-a îngropat capul într-un prosop de bucătărie și a plâns, iar eu am încercat să nu tresar când tata s-a apropiat cu fața lui mare de mine. Aș vrea să fug și să mă ascund undeva, dar sunt legată de scaun. Până și azi mă apucă spaima când îmi amintesc. O văd pe mama deschizându-și pumnul și, în el, oul zdrobit, cu coajă cu tot.

Bobby a fost încordat tot drumul, dar nu m-am așteptat să umple atât de rapid spațiul dușmanului comun pe care îl lăsasem în urmă. Orice-aș fi spus, nu reușeam să-l fac să zâmbească și apoi, în Grenoble, am băut apă de la robinet și m-a apucat așa o durere de burtă, încât dimineață Jimmy a insistat să oprim și să ridicăm cortul, chiar dacă nu ajunseserăm încă, așa cum își dorea Bobby, pe țărmul grecesc. Am mai pierdut o zi din cauza problemelor mele de stomac și, cum stăteam așa, tremurând și fără puteri, m-am gândit c-am pierdut pe vecie dragostea fratelui meu.

Am dat peste el la benzinăria din apropiere de San Remo. Mi s-a părut că plângea. S-a strâmbat, mi-a zis că e obositor să conduci paisprezece ore până la graniță, fără oprire.

Urmele lacrimilor încă i se mai zăreau pe chipul prăfuit de drum. Am stăruit, încercând să vorbesc cu el despre mama, despre tata, dar Bobby mi-a dat un brânci violent, zicându-mi că s-a săturat până și să se mai gândească la ei.

— Crede-mă, familia e un concept extrem de perimat; cu cât îți dai seama de asta mai repede, cu atât mai bine, a zis.

Ne-am reluat drumul, ignorând Pisa și imaginea îndepărtată a Turnului Înclinat, și am cotit spre centrul țării. Până și mie îmi displăcea glasul meu plângăcios, de fiecare dată când îl rugam să oprim undeva să admirăm priveliștile, sau măcar să ne mai întindem oasele. Prima mea călătorie în străinătate era deja un coșmar. Pe lângă noi treceau în goană cupole și turnuri, chiparoși alungiți de umbrele lor, ruine romane ce ne făceau semn să ne apropiem și ne ademeneau cu răcoarea pinilor umbrelă, însă nu erau pentru noi. Începeam s-o urăsc pe Edie Carson. Edie Carson nu știa ce înseamnă să fii supus unui bombardament permanent de reproșuri. Bobby a zis c-ar fi trebuit să vândă mașina în Anglia și să plece cu trenul, în loc să stea după Jimmy și mine. I-am zis că îmi pare rău că n-a făcut-o. Edie avea un amic spaniol într-un circ franțuzesc, nu știu ce contract dubios cu un sculptor din Roma, iar mătușa lui Janey le invitase la *castello*-ul ei, lângă Siena. M-am întrebat cu glas tare dacă o insulă grecească și Bobby făceau oare parte vitală din itinerariul ei.

El a izbit nervos volanul.

— Totul e doar vina ta, a zis.

Jimmy stătea tăcut lângă el, aplecat peste hartă. Eu fusesem îngrămădită, ca un copil posac ce devenisem, între echipamentul nostru de camping și bagaj. Din când în când, mâna lui Jimmy mă găsea acolo, dar privirea lui Bobby mă fixa neiertătoare din oglinda retrovizoare.

Ar fi trebuit să rezolv situația; îi făcusem să mă aștepte, promițându-le c-am s-o fac. Până la urmă, a trebuit să așteptăm să împlinesc optsprezece ani, ca Bobby să vină și să-mi smulgă pașaportul din mâinile tatei. A fost o scenă urâtă, cea mai urâtă scenă posibilă. O revăd iar, o bobină de film de amatori

cu imagini tremurate sau o migrenă subită: acuzații privind influența corupătoare a lui Bobby, chipul clocotind de nervi al tatei, Bobby aruncându-i tatei că, acum că mama nu mai e, vrea să mă țină să-i fiu fată în casă.

Tata răcnind înnebunit, cu gura schimonosită:

— E mai bine s-o faci tu paraşută pentru amicii tăi?

Bobby, brusc foarte înalt și rece:

— Slavă Domnului, bătrâne, că nu mai e mama aici să te audă.

Și tata, răsturnând un scaun în timp ce urla:

— Un nenorocit de codoș, asta ești, blestematule! Maică-ta se răsucește în mormânt.

Bobby, surprinzător de curajos.

— A trebuit să moară ca să scape de tine… a ascuns de tine toate lucrurile la care ținea fiindcă era înspăimântată… îi era frică până și să-ți spună de mașină, așa că nu-i de mirare că a…

Și tata s-a năpustit asupra lui cu foarfeca pe care o folosisem tot timpul ăsta ca să tai cupoane din reviste, cu mâinile tremurându-mi prea tare ca să pot continua. Șutul lui Bobby l-a dezechilibrat. Tata a căzut la podea, respirând cu greutate, iar Bobby a pus piciorul pe el, gâfâind deasupra lui, și vecinii au început să bată în ușă. Portretul tatei căzuse de pe perete, sticla i se spărsese. De dincolo de cioburi, un soldat tânăr cu o mustăcioară neagră îngrijită și două galoane abia adăugate pe mânecă. Bărbatul distrus ce s-a năpustit răcnind asupra noastră nu mai semăna aproape deloc cu acest mândru apărător al regatului. S-a năpustit asupra noastră cu pașaportul meu în mână, l-a fluturat amenințător în fața lui Bobby, și-a făcut mâna pumn și apoi a lăsat-o jos.

— Ia-l! Ia-o! Să nu vă mai văd niciodată pe-aici.

*

— Dacă nu era Erica, ne-am fi putut bucura de toate astea, tocmai spunea Bobby, arătând către orașul medieval pe care îl lăsam în urmă.

Până să ajungem la feribotul de noapte de la Brindisi, deja nu mai vorbea deloc cu mine. Stătea posac, aplecat peste volan, sigur că a ratat întâlnirea cu Edie. Când am coborât de pe feribot, am și pornit la drum, în ciuda senzației de greață de la cele șaisprezece ore pe mare, pe țărm către Corint, printre sate

cu clopotnițe și trecând pe lângă taverne, măslini, păduri de pin și o mare albastră cu sclipiri alburii, ce te îmbia în permanență. Nu, nu ne-am bucurat de nimic din toate astea, nici măcar de o cafea grecească.

Picioarele noastre au păşit pentru prima oară pe pământ grecesc abia spre asfinţitul zilei. Bobby a oprit maşina ca să se asigure pe hartă că e unde trebuie. Satul era pustiu, scăldat într-o lumină aurie prăfoasă. Am văzut un singur bărbat, ce arăta ca şi cum ar fi descins direct din Biblie: bărbos, cu mantie lungă şi ajutându-se de un toiag ca să conducă vreo câteva capre slăbănoage în susul unei poteci. Jimmy a sărit jos din maşină, şi-a întins oasele şi, dintr-o singură săritură, a ajuns în vârful unui zid, a privit în jur şi m-a tras cu chiu, cu vai după el. L-am urmat prin sclipirea argintie a unei livezi de măslini, smiorcăindu-mă şi plângând. În cele din urmă, Jimmy a observat şi s-a oprit din mers, apoi mi-a şters lacrimile cu degetele lui mari.

— Aşa m-a tratat întruna de când s-a certat cu tata, am zis, trăgându-mi nasul, moment în care în urma noastră a izbucnit un torent furios de cuvinte greceşti.

Bărbosul îşi flutura toiagul. Stai aşa, chiar l-a scuipat pe Bobby în ochi?

Jimmy s-a întors spre mine:

— Ce Dumnezeu…

Bobby îşi dusese mâinile la faţă; bărbatul era acum departe şi nu se mai auzeau decât tălăngile caprelor.

— Nu sunt un neamţ nenorocit, a strigat Bobby în urma lui. *Germanos, Germanos*, atât am înţeles din ce zicea, a spus Bobby. Şi „ticălos“. Şi apoi, fără nici un avertisment, când am început să râd, a sărit la mine şi m-a prins cu ambele mâini de braţ şi mi l-a răsucit în ambele direcţii alternativ, foarte rapid[8].

*

Am ajuns la Pireu cu doar o zi de întârziere faţă de data stabilită. Edie nu era acolo, şi Bobby n-a reuşit să dea de ea încă alte două zile de coşmar. A căutat-o disperat prin tot oraşul; avea tricoul pătat de sudoare. Ea şi Janey erau aşezate la o masă de pe trotuar de lângă pensiunea pentru tineret, râzând cu alţi oameni pe care-i culeseseră din drumul lor: o fată drăguţă cu păr portocaliu şi doi nordici musculoşi, care păreau gemeni. Edie şi Janey purtau

berete franţuzeşti. Mi-am văzut fratele zâmbind pentru prima oară de când am plecat din Londra atunci când s-a furişat în spatele ei şi s-a aplecat să-i sărute, sau poate chiar să-i lingă, ceafa dezvelită inocent. Una dintre prietenele ei a sărit în picioare, zicând „Hei, hei“, dar Edie râdea şi l-a apucat pe Bobby de mână chiar înainte de a se întoarce spre el.

— Ştiam eu că până la urmă apari, a zis.

---

8. În original, *Chinese burn*.

Trei

Portul insulei Hydra apare brusc în faţa noastră, spectaculos, ca şi cum cineva ar fi tras o cortină fixată între munţi. Simetria zidurilor de piatră şi a vilelor alcătuieşte o formă perfectă de potcoavă în jurul apei, iar casele albe, etajate, amintesc de gradenele unui amfiteatru.

E o iluzie născută din stânca golaşă, un teatru pentru visători. Scena e luminată de soare şi de mare şi mă ţin bine de balustrada de pe punte, şi Jimmy mă strânge tare de mijloc, de parcă s-ar teme să nu cumva să mă avânt în faţă, în clipa în care portul şi oraşul său ca de jucărie apar în faţa noastră din senin. Mă uit spre munţi, apoi spre ziguratul de case şi înapoi la bărcile colorate ale portului şi, pentru prima oară de când am părăsit Londra, sunt fericită. Mă şi văd cutreierând dealurile împădurite, croindu-mi drum printre terase şi pâlcurile de pini. Am faţa plină de sare uscată şi aud în minte cuvintele mamei; dacă aş avea aripi, aş zbura. Stânci de culoarea mirodeniilor, arbuşti, tufişuri, galben acid, ierburi. Acoperişuri portocalii ascuţite şi case albe ca sarea ce se înalţă către zei, cu faţa către port.

Lumea se revarsă pe punte la sosire, arătând înspre mori de vânt şi locuri în care ar putea înota, spre tunurile negre aliniate de-a lungul zidurilor cetăţii. Jimmy a citit recent Henry Miller şi-mi şopteşte în ureche:

— Iat-o. Perfecţiunea sălbatică şi nudă.

Mă eliberez din strânsoarea lui şi mă ţin strâns de proră, în timp ce ne apropiem de Hydra.

Gazele de eşapament te fac să tuşeşti, dar sunt aici din clipa când Bobby a anunţat, în faţa tuturor, că-şi doreşte să fi vândut pur şi simplu maşina mamei, decât să fi rămas cu mine pe cap. Cred că marea mea vină a fost că am pierdut vechea geantă de piele întoarsă a mamei, cu cecurile de călătorie în ea. Am găsit-o însă curând şi i-am reparat cureaua de umăr, moment în care m-a bătut gândul să renunţ şi să mă întorc acasă. Jimmy a dat, fără mare

tragere de inimă, să mă urmeze, dar a renunţat când i-am zis că m-am săturat efectiv să văd că nu-mi ia niciodată apărarea.

Am regretat imediat, dar m-am bucurat că pot să scap de toanele proaste ale lui Bobby, care-ţi taie orice chef; că pot să scap de privirile iscoditoare ale femeilor de pe ţărm, cu broboade negre, dinţi lipsă şi găini legate cu capul în jos. Dar, odată rămasă singură, supărarea provocată de Bobby mi s-a preschimbat într-un dor copleşitor de mama şi m-am lăsat pradă unui plâns de proporţii egeene. Mama ar fi aflat imediat ce-l supără pe Bobby şi tânjeam să-i simt mâna strângându-mă ca să mă liniştească. Mi-am permis chiar şi luxul gândului că fratele meu merită o chelfăneală straşnică din partea tatei.

Sirena feribotului răsună lung, de două ori. Oamenii şi măgarii se adună în zona de debarcare; valurile stârnite de sosirea noastră fac să se legene caiacele vopsite din golful ce aduce cu o lojă de orchestră. Cuprinsă brusc de un amestec de superstiţie şi încântare, îmi fac loc cu forţa printre ceilalţi pasageri, ca să fiu prima care pune piciorul pe insulă.

Păşesc pe pasarelă. Mă opresc să trag aer în piept. Dalele de piatră sunt de marmură roz. Bărbaţi cu roabe de lemn descarcă saci; animalele se smucesc; ulcioarele de lut trec de pe un umăr pe altul; lăzi cu moşmoane şi cu mandarine; lume care strigă. Portul e aranjat festiv, cu steaguri şi steguleţe, albastre şi albe, ca marea şi cerul. Cercetez chipurile celor care aşteaptă, sperând ca unul dintre ele să fie al lui Charmian. Văd femei cu coşuri de piaţă şi preoţi în sutane negre, cu ochelari negri; prăvălii şi cafenele şi baruri; copertine cu dungi; măgari împodobiţi cu mărgele şi deşelaţi de greutate; canistre de kerosen rostogolite de-a lungul ţărmului; zgomotul surd al butoaielor de vin stivuite.

Îl las pe Jimmy pe vas, să se lupte cu bagajele, şi fug s-o caut. Oare stabiliserăm să ne vedem sub ceas? Bum-bum-bum-ul pe care îl fac uneltele muncitorilor răsună cu ecou. În timp ce alerg de-a lungul ţărmului, către turnul de marmură albă ce se înalţă în mijlocul portului, simt în nări miros de balegă de măgar, de motorină şi de peşte. Nici nu-l bag în seamă pe Bobby, care n-are nici un dram de încredere în vreun aranjament pe care l-ar putea face sora lui adolescentă. Strigă la mine şi mă întorc şi-l bag undeva, ridicând două degete, şi le zăresc pe Edie şi pe Janey admirând un grup de marinari tineri, ce-ţi iau ochii cu uniformele şi cu şepcile lor albe.

Mai mulţi zidari sunt legaţi cu chingi de o platformă de lemn din vârful clopotniţei şi văd în faţa mea statuia de marmură albă a eroului, cu leul înălţat pe un piedestal, steagul grecesc flutură mândru, în colţ se află băcănia Katsikas, cu scaune Van Gogh şi mese aşezate pe pietrele pavajului, exact aşa cum a spus ea.

Pornesc spre intrare; ea nu e aici, unde e ocupată o singură masă, la care stau doi bărbaţi. Ochii mei disting încet-încet imaginea de dincolo de uşă: bidoane de ulei, de pereţi sunt agăţate căzi de metal şi lopeţi, baloţi de deşeuri textile. Ţac, ţac, ţac. Zaruri, gresie, piese de şah, *kombolói*. Un miros puternic de anason şi de peşte prăjit. Doar bărbaţi la mesele cu blat de marmură şi mă apucă o stare de greaţă la gândul că Charmian Clift nu e aici şi va trebui să mă întorc la Bobby prin mulţimea turiştilor veniţi de Paşti, care caută cu toţii camere, şi să-i spun că n-avem unde să stăm.

Unul din bărbaţii de la masa de afară îşi trage scaunul. Se ridică în picioare ca un brici desfăcut, înalt şi osos, cu păr şaten ciufulit şi o geacă cu cel puţin trei mărimi mai mare, care-i stă ca pe gard.

— Te uiţi după Charm?

Pielea de pe chipul său pare şi ea cu trei mărimi mai mare.

— Bănuiesc că eşti Erica, fata de pe Bayswater Road, nu?

Îşi drege glasul, îngroşat de tutun:

— Şi zi aşa, eşti destul de mare să cutreieri lumea de capul tău?

Îşi lasă ţigara pe o farfurioară şi-mi întinde o mână ridată, care mi-o strânge viguros pe a mea.

— George Johnston, zice. Soţul ei.

Mă simt brusc uşurată, dar şi timidă. Are o privire ciudată, genul de privire ce pendulează între răutate, dispreţ şi neliniște.

— Nu cred c-am avut plăcerea de a ne cunoaşte în Palace Court.

E un chip dominat de contradicţii. Ochii lui cerşesc milă, dar buza de jos răsfrântă sugerează sarcasm şi cruzime. Pare genul ce muşcă mâna care îl hrăneşte.

— Da, sunt Erica…

El îşi înclină capul în direcţia tovarăşului său de băut, un bărbat cu aer trist, spinare lungă şi încovoiată şi barbă rară.

— Şi el e Pat Greer.

Bărbatul îi aruncă lui George o grimasă obosită.

— Vreau să zic Patrick, niciodată Pat, zice George cu un zâmbet compătimitor.

— Nu, și, pentru numele lui Dumnezeu, nici Paddy, zice Patrick, cu un accent irlandez mai pronunțat, ca să-și întărească spusele.

Îi zâmbesc grăbită lui Patrick și revin către George.

— Urma să mă întâlnesc cu soția ta când ajungeam aici. Mi-a scris despre o casă pe care am putea-o închiria. Mai e valabil?

Arunc o privire spre port, către grupul de lățoși ce-și croiește drum înspre noi.

— Vin și ceilalți, zic, străduindu-mă să-mi înăbuș panica din glas.

La Pireu și pe vas a tunat și ne-a adunat într-un grup cât se poate de pestriț, toți luptându-ne cu saci de dormit, chitare, șevalete și rucsacuri; Bobby era penibil de roșu la față de cât strigase după mine, iar Jimmy trăgea după el nu doar bagajul lui, ci și pe al meu.

— Trage-ți un scaun, Ricky, zice George, ea nu-i aici. Și, înainte să apuc să-mi dau seama dacă îmi place noua prescurtare a numelui meu, el și strigă spre interiorul localului: Hei, Nikos, dă-i fătucii ăsteia obosite ceva de băut și, dacă tot faci asta, mai adu-mi încă un Metaxa.

Bate cu degetul în paharul gol, zice:

— Când Charm nu e prin preajmă, profit și beau cât vreau, și mi-l prezintă pe proprietarul care râde în hohote drept Nikos Katsikas: Singurul om cu care o să ai nevoie să vorbești pe insula asta… dacă nu vrei să mori de foame. Și, din fericire pentru noi toți, unul dintre puținii care vorbesc engleză.

— Dar ea unde e? Unde e Charmian?

Glasul îmi iese strident. M-a văzut Bobby; conduce grupul către noi, traversând portul.

George îmi urmărește privirea, apoi zice tărăgănat către Patrick:

— Uite-i cum vin, tot mai mulți vagabonzi, atrași de apa noastră spectaculos de albastră și de chiria ieftină, să-și ducă traiul fără griji și imoral, departe de ochii iscoditori ai vecinilor de la oraș. Dumnezeu să ne ajute pe toți.

Scot alte câteva cuvinte pițigăiate cât George mă cântărește din ochi peste marginea paharului gol. Zici că am vreo șase ani, când sunt fâstâcită, litera

„r“ îmi dă mereu de furcă și sunt sigură că m-am înroșit la față.

Patrick disipă încordarea din aer.

— Charmian e pe insula Poros. S-a dus la banca de acolo.

George își roade o unghie posac.

— Ar fi trebuit să se întoarcă în dimineața asta.

E neobișnuit să vezi un bărbat în toată firea cu unghiile roase la sânge.

— Dar Charmis nu e întotdeauna acolo unde zice că este, continuă el în timp ce Bobby și ceilalți își trântesc catrafusele lângă noi.

— Dumnezeule mare!

George se lasă brusc pe spate și-și ridică mâinile, mimând groaza.

— Ricky, fată dragă… câți sunteți?

Bobby e în picioare și gâfâie.

— Multă minte-ți mai trebuie, Erica, să o iei la fugă în halul ăsta.

Mulțimea dezordonată de oameni și bagaje se răspândește către mesele goale; toată lumea vociferează, vrea să-și astâmpere setea și să meargă la toaletă.

— Dumnezeule mare din ceruri, îmi șoptește George. Și Charmian trebuie să aibă grijă de toată gloata asta?

— Doar cinci dintre noi avem nevoie de cazare, îl liniștesc în timp ce el își roade iar o unghie. Suedezii au unde să stea. Și cred că majoritatea americanilor au camere la școala de artă.

Îi arăt către cei aflați cel mai aproape de noi.

— Asta ne mai trebuia pe insula asta, pictori beți și poeți cu suflete de mimoze, mormăie George.

— Bobby a venit aici să picteze, și Edie și Janey la fel, zic, străduindu-mă să nu râd. Și el e Jimmy; e poet, dar n-are suflet de mimoză. A fost publicat în *Ambit*.

N-am putut să nu mă dau mare cu poezia iubitului meu, dar ca de obicei Jimmy nu face mare caz de asta. George trage din țigară, se strâmbă.

— Aici n-ajung niciodată puștii săraci, așa-i? Oare de ce se întâmplă asta? zice, privindu-ne prin ceața fumului. Toți orficii ăștia tineri care sunt convinși că au despre ce să picteze, să scrie și să cânte. Dar toți au acasă plase de siguranță, care le permit să facă orice vor.

Dau să protestez, dar George și-l amintește pe Bobby de la Londra și

tabără asupra lui.

În vremea asta, suedezii, Albin şi Ivar, sunt adânciţi în discuţia despre câte camere are casa pe care au închiriat-o, iar Edie şi Janey îşi trag scaune la masa lor. George râde în hohote în timp ce-i istoriseşte lui Bobby o poveste destul de puţin credibilă despre scara de la Palace Court.

— Ai coborât pe balustradă cu aşa viteză, că l-ai dat jos pe amicul meu Peter Finch, după care ai avut şi tupeul incredibil să te întorci şi să-i ceri autograful.

Bobby e împărţit între nevoia de a-i lua apărarea copilului Bobby în faţa lui George şi Edie, care, judecând după limbajul trupului său, pare să încline spre ideea de a împărţi o cameră cu suedezii. Se scuză şi se duce la ea.

— Evident, domnul Finch nu a fost deranjat de toate pungile cu gheaţă pe care i le-a pus nevastă-mea, zice George. Are o adevărată slăbiciune pentru ea.

— Cum avem toţi, e de acord Patrick, şi privirea i se întoarce spre un bărbat care se apropie de noi venind de pe o stradă laterală, în cămaşă roşie şi şort cu tiv franjurat.

Bărbatul e scund şi musculos şi arată ca un heruvim îmbătrânit. Are părul des şi blond, şi din cămaşa lui ponosită, închisă la doar câţiva nasturi, îi iese un smoc de păr cârlionţat auriu. Îşi trage un scaun lângă fete, învârtind o floare albă între dinţi.

— Fir-aş al naibii! Văd că surprizele nu se mai termină. De ce se tot întoarce? zice George, trântindu-şi paharul pe masă. E ca un câine care se întoarce întruna să-şi miroasă propriul rahat.

Bărbatul face cunoştinţă cu Edie şi Janey; are un puternic accent franţuzesc şi un zâmbet blând şi luminos.

Patrick îşi adună ziarele.

— Vasul care-l aduce pe Jean-Claude Maurice aduce cu el o groază de belele. În orice caz, mă cheamă maşina de scris. Nancy zice că are destule ouă pentru o omletă dacă Charm nu se întoarce, şi copiii au nevoie de mâncare mai târziu…

Studenţii americani tot încearcă să afle cum să ajungă la şcoala de arte, şi George arată în sus către stânci şi-i trimite să urce dealul către Casa Tombazi cu genţile lor de umăr şi şevaletele, fetele cu cozile lor de cal fluturându-le,

băieții în blugi, unul dintre ei cu o chitară în spate.

— Sper că-și dau seama cât sunt de norocoși, zice George, privindu-i cum pleacă. Știi, câteodată mi-l închipui pe bătrânul amiral Tombazi răsucindu-se în mormânt când vede ce se petrece dincolo de coloanele clasice de la intrarea în casa lui. Și la tablourile alea pe care zici c-a aruncat maimuța cu pensula și care sunt considerate artă…

George tușește în batistă.

— Se iau toți după Pollock și Twombly.

Au sosit băuturile; prima mea *retsina* aproape că mă face să vomit.

— Bănuiesc că nici unul dintre voi n-a adus cu el vreo fițuică de la Londra?

George se uită de la unul la altul, nemulțumit.

— Dacă știa că veniți, Charm nu v-a rugat cumva să-i aduceți *TLS*?

Jimmy se înviorează, scotocește în rucsac, sigur că trebuie să mai aibă vreun exemplar din noul număr din *London Magazine*. Paharul lui George e din nou gol. Acesta a început să rupă în bucățele un chibrit în timp ce Jimmy scormonește după premiu.

— Sunt și niște poezii nepublicate până azi de Wyatt, zice Jimmy pe un ton victorios, dar George îl are acum în vizor pe heruvimul francez jerpelit. Bate în pachet, scoțându-și o altă țigară.

— Deci, în legătură cu casa… fac o nouă încercare, dar degeaba, fiindcă tocmai atunci francezul îl privește drept în ochi, învârtind coada albă a florii în gură.

— Credeam că ești în Poros, zice George.

— De ce-aș vrea să fiu în Poros, când pot să fiu în Hydra, unde să fiu bârfit și să se ia de mine oameni ca tine? răspunde Jean-Claude.

Toată lumea ascultă și se uită, cu paharele pe jumătate ridicate la gură și lingurițele uitate în ceștile de cafea.

— Mă mir că ai tupeul să-ți arăți fața de jegos după ce s-a întâmplat data trecută, zice George, dar îl apucă un nou acces de tuse și nu poate continua.

Aruncă o privire în interiorul batistei înainte să o bage-n buzunar și, după ce ridică din umeri teatral și strâmbă din buză, Jean-Claude își îndreaptă iar atenția asupra fetelor.

Bărbații aranjează năvoadele; o pisică neagră se strecoară printre picioarele

lui Jimmy; din bărci se descarcă lăzi cu peşte; ţac-ţac-ţac-ul dălţilor mânuite de zidari continuă deasupra capetelor noastre. George îşi ridică ameninţător pumnul către cer.

— De ani de zile tot repară la turnul ăla cu ceas. Aş vrea să termine odată; pe oricine-ai întreba ţi-ar spune că n-avem nevoie să ne amintească în permanenţă cineva de nenorocitul ăla de cutremur.

— Am citit despre el în cartea lui Charmian. Aş muri de frică dacă faleza s-ar face praf sub tălpile mele, zic. Nu crezi c-o să mai fie iar cutremur, nu-i aşa, George?

George trage adânc din ţigară şi-mi zâmbeşte pieziş.

— Ei, Ricky, nu-ţi bate tu căpşorul ăla drăguţ cu asta; a exagerat şi ea, ca să descurajeze turiştii. Charm a noastră e oricând gata să transforme o mică zgâlţâială într-un nenorocit de cutremur în toată regula.

Se întoarce către ceilalţi:

— Deci toţi sunteţi aici ca să pictaţi în lumina superbă a insulei?

Ei încuviinţează.

— Eu nu, zic.

George ridică o sprânceană.

— Atunci tu ce cauţi aici, Ricky din Bayswater?

Simt cum mi se urcă tot sângele-n obraji în timp ce el aşteaptă să-i răspund, cu ţigara lipită de buză. Mama îmi spunea mereu că eu sunt o perlă, şi lumea e cochilia mea.

— A, Erica face striptease.

Se pare că băutura i s-a urcat lui Jimmy direct la cap. George îl ignoră şi continuă să mă fixeze şi-mi vine să intru în pământ de jenă.

Când mi-a dat banii, mama mi-a zis că vrea să-mi urmez visurile. Mă trezesc zicând un lucru pe care nu l-am rostit niciodată cu voce tare:

— Vreau să scriu cărţi…

George pufneşte în râs.

— Ai câştiga mai bine ca stripteuză. Eu muncesc cinşpe ore pe zi, şapte zile pe săptămână şi tot cumpăr mâncare pe credit, de la marele Sfânt Nikos. Şi el la fel…

Arată către Patrick, aflat cu spatele, care se îndepărtează.

— Şi Paddy scrie al naibii de bine, dar bietul de el nu reuşeşte deloc să

convingă vreun editor. Mai bine du-te şi ia-ţi un evantai de pene de struţ până nu e prea târziu.

Mă fac că-mi duc mâinile la urechi şi văd că Edie tocmai îşi afişează mina ofuscată şi-i zice lui Bobby:

— Ascultă ce-ţi spun, băiete, n-am de gând să dorm pe plajă diseară.

Bobby mă învinovăţeşte din priviri. Ochii lui Jimmy rătăcesc în direcţia unei femei zvelte în şort roşu, care tocmai se urcă într-un caiac, în timp ce mâna lui mângâie absent pisica neagră.

Mai fac o încercare cu George.

— E adevărat ce-a spus Charmian, că există o casă pentru noi? Adică asta mi-a spus în scrisoarea ei…

Dar l-am pierdut iar. E gata de o nouă rundă cu Jean-Claude, de data asta învârtindu-se printre mese şi adresându-li-se lui Janey şi lui Edie:

— V-a spus deja franţuzul nostru despre amicul lui, Jean-Paul Sartre? De obicei nu-i trebuie mai mult de un minut…

Janey şi Edie ridică privirea spre el cu un aer mirat, în timp ce el se ambalează, fluturându-şi ţigara din mână.

— Bietul Sartre, voia şi el să-şi bea liniştit *café au lait*-ul în timp ce cugeta la chestiuni importante ale existenţialismului şi fenomenologiei, când, ce să vezi, îşi face apariţia Bucle aurii, pe care-l vedeţi aici…

George joacă acum pentru întreaga agoră. Se ridică, să fie auzit mai bine.

— Când ai să încetezi cu chestia asta?

Jean-Claude se duce la el şi-l ţistuie, să tacă. Atunci îi observ cercelul de aur şi sunt nevoită să-mi înăbuş râsul. Se pare că-l cunosc pe acest francez scund din paginile cărţii lui Charmian. E un personaj amuzant, care poartă un slip tanga făcut din batiste înnodate cu model *paisley*, un seducător scandalos care mănâncă ouă crude şi doarme pe o blană de capră. „Un mic caniş în călduri“, aşa îl descrisese. Dacă nu greşesc, dinţii lui de un alb orbitor aveau să se dovedească falşi. Abia aşteptam să zâmbească.

Dar ochii lui Jean-Claude sunt fixaţi asupra agresorului său şi nu zâmbeşte. Urmează o tăcere lungă. Spectatorii îşi ţin respiraţia. Se pare că până şi zidarii şi-au lăsat sculele jos.

— *Ferme ta gueule*[9], George; tu eşti ăla care-i plictiseşte mereu pe toţi cu reportajele tale de război, de parc-ai fi vreun ’emingway. *Pooft!* Îţi spun

pentru a mia oară. Câte ţări ziceai c-au fost? Câte ştampile ai în paşaport? Parcă şaizeci şi trei? Dar când ai fost ultima oară mai departe de Atena, poţi să-mi spui? *Alors!*

Şi se întoarce cu spatele, cu un fluierat dispreţuitor. Edie şi Janey se apleacă spre el, care şopteşte suficient de tare să fie auzit:

— Da, mi-am tras-o cu nevastă-sa… Şi ce dacă?

---

9. „Tacă-ți fleanca“ (în fr., în orig.). (N. red.)

Patru

Charmian Clift mijește ochii în camera întunecoasă, ferindu-și-i de lumina soarelui ce intră prin trapa din tavan, cu chipul încadrat de un nor furios de fum de țigară.

— Nu acum! Pleacă, pleacă, oricine ai fi…

La baza scării, un câine mare, maro cu alb, mă latră în timp ce dă din coadă.

— Încetează, Max! strigă ea.

Ies din umbrele încăperii lunguiețe, cu obloane. Ea țipă și-și duce o mână la gură în timp ce-i întind manualele de școală hărtănite și un borcan de unt de arahide, ca pe niște ofrande religioase.

— O, Doamne, da, sigur că da. Ești Erica, așa-i? zice în timp ce câinele se trântește lângă mine pe podea și o fixează cu ochi flămânzi.

— Mi-e rușine să recunosc, dar am uitat că vii și abia în dimineața asta m-am întors.

Are glasul limpede și voios, dar pielea ei pare uscată de câte lacrimi au curs pe ea.

— Îmi cer scuze, totul e incredibil de stresant în clipa asta, zice ea. Iartă-mă, te rog, că n-am venit să te întâmpin.

Se avântă prin trapă și rămâne pe ultima treaptă, de unde mă privește cu atenție. Fusta decolorată de bumbac, albastru cu alb, i se adună în jurul picioarelor și e în picioarele goale.

— Directorul de bancă din Poros a întârziat din cauza unei înmormântări și m-a făcut să pierd feribotul, spune, privind teatral în odaia din spatele ei. Acum toți îmi scot ochii.

Își strânge genunchii la piept, cu tot cu fustă. Are tălpile și gleznele lungi și subțiri și mâinile mari, ca de bărbat, dar grațioase. Are buzele la fel voluptuoase cum mi le aminteam, zice „Uite la voi, ce mari v-ați făcut! O,

Doamne, ce mai zboară timpul“, însă un dinte lipsă ori maroniu îi strică toată frumuseţea zâmbetului. Vede că l-am observat şi-şi trage părul pe faţă, să-l ascundă.

Nu e machiată; lumina soarelui îi desenează dungi pe oasele puternice, dându-i aerul unei regine războinice când coboară cu paşi hotărâţi treptele de lemn.

— Stai puţin, să mă uit mai bine la tine, zice şi mă împinge uşor, la o lungime de braţ în faţa ei.

— Deci tu eşti fata lui Connie. Îmi amintesc când erai o fetiţă timidă şi uşor peltică. Încă mai eşti? Vai, scumpa mea, nu pot să-ţi spun cât de rău îmi pare de draga ta mamă.

Ochii verzi ca sticla îi sunt inundaţi de lacrimi.

Miroase a lucruri ce-ţi încălzesc sufletul: scorţişoară şi pâine prăjită, focuri de tabără, stejar lustruit, Nivea, tutun. Mă leagănă în braţe aşa cum a făcut când ne-am întâlnit prima oară şi preţ de o clipă mă aflu iar pe scara din Bayswater, o fetiţă mică şi speriată ce găseşte alinare în braţele unei străine. Apoi, exact ca şi acum, aş vrea să mai rămân în căldura braţelor ei, să stau aşa, doar respirând, însă ea se desprinde mult prea curând din îmbrăţişare.

— Fir-ar să fie, măi Erica! Uită-te la tine! Eşti leită maică-ta.

Are fusta strânsă la mijloc cu o curea lată de piele; aceasta i se învârte pe talie când se mişcă. Deschide grăbită câteva obloane. Grinzile sunt împodobite cu mănunchiuri de ierburi şi cu funii împletite de usturoi; un bufet e plin cu porţelanuri albastru cu alb. Lumina, filtrată de frunzele copacilor şi de viţa-de-vie, e pestriţă şi cade pe cratiţele nespălate din chiuvetă şi pe masa de familie, ce poartă urmele unui mic dejun improvizat. O pisică cu trei picioare mănâncă dintr-o tigaie. Muştele zboară deasupra unei moviliţe de dulceaţă.

Charmian bate din palme spre pisică.

— Tripodi, jos!

Îşi eliberează părul negru din strânsoarea şiretului de pantof.

Pare stresată şi atât de diferită de Charmian de la Palace Court, că încep să-mi pun la îndoială amintirile. Îşi trece degetele rapid prin păr.

— Toată lumea s-a trezit devreme în dimineaţa asta. Zoe i-a luat pe toţi cu ea la plaja de la Limnioniza, ca George şi cu mine să putem avansa cât de cât

la cartea asta a lui de coşmar, îmi spune în timp ce Tripodi se strecoară printre picioarele ei goale.

— Uite, am adus tot ce-am găsit, zic, desfăcând sfoara ce leagă cărţile, fericită s-o văd zâmbind.

Aproape toată scrisoarea ei vorbea despre grijile legate de şcoala lui Shane şi a lui Martin. Se pare că Martin era cam dezamăgit de profesorii de la materiile de ştiinţă şi, deşi studiau Homer din scoarţă-n scoarţă, ea era de părere că ar trebui totuşi să ştie câteva ceva şi despre Shakespeare al lor.

La vederea cărţilor, uită că se grăbea. Face puţin loc pentru ele pe masa vraişte.

— Draga de tine, zice luând în mână manualul meu de latină.

Îmi aminteşte de o panteră, cum merge şi cum toarce, dreaptă şi mândră, cu oase proeminente şi înaltă, cu privirea piezişă şi trup armonios. Am adus carne pentru puii ei.

— Am găsit şi câteva de-ale lui Bobby. Sunt şi câteva de la materiile de ştiinţă pentru examenul de bacalaureat şi îmi cer scuze pentru prostiile pe care le-am mâzgălit pe marginile *Furtunii*.

Charmian se şterge la ochi cu mâneca. Mă doare sufletul când văd că educaţia copiilor o stresează până la lacrimi. Copiii ei nici măcar nu şi-au strâns farfuriile de la micul dejun.

— Of, sunt aşa o plângăcioasă! zice. Plâng din orice.

— Charmian, zic. Ai reuşit să ne găseşti o casă de închiriat?

Ea nu pare să mă fi auzit, captivată de o altă carte.

— Vai, ai adus şi Huizinga. Lui Martin îi place mult să citească despre Evul Mediu. Nu e foarte diferit de viaţa pe care o ducem aici, deşi încă n-am văzut pe nimeni tras în ţeapă… ia uite, şi Bradley, despre tragediile lui Shakespeare; ai adus o oază în deşert, Erica!

Sus, la etaj, George tuşeşte şi bate din picioare.

— Of, dar nu-ţi pot oferi nici măcar o cafea. George se chinuie de nu ştiu cât timp cu cartea asta şi ai nimerit chiar când e pe punctul de a găsi soluţia potrivită.

Mă sărută grăbită pe obraji.

— Legat de casă, insist, tot mai panicată.

— Îi e greu fiindcă, dacă vrea să-i iasă bine, trebuie să retrăiască trauma

primei lui căderi nervoase, așa că îmi pare rău că suntem cu toții supuși acestei stringențe.

— Dar cum rămâne cu casa?

O fi urât din partea mea s-o întrerup în timp ce-mi vorbește despre cartea lui George? Probabil.

— Totul se petrece în timpul unei călătorii de coșmar pe care George a făcut-o pe când era corespondent de război în China. Acum are un blocaj și trebuie să-l fac să retrăiască acele momente, fiecare kilometru absolut insuportabil al drumului foametei până la Liuchow, și să-l forțez să se întoarcă printre sutele de mii de refugiați, muritori de foame sau morți și putreziți în locul în care au căzut. Îți poți imagina cum e să-ți aduci iar aminte de toate astea?

— Probabil că e foarte deprimant pentru amândoi.

Ea se încruntă absentă în direcția trapei și clatină din cap.

— Habar n-ai. Uneori tropăi din picioare în timp ce el suferă, fiindcă nu reușesc să-mi văd de propriul scris, și cuvintele mi se învârt nebunește prin minte. Dar într-o zi cum e cea de azi, propria carte pare un flecușteț prin comparație. Dacă George publică un roman bun, asta ne poate salva. Așa că în fiecare zi stau pe treptele scării, lângă el, și storc din el ce are nevoie să storc până când lucrul respectiv ajunge pe hârtie. E mai bine să facem asta înainte să înceapă să bea, așa că te rog să mă ierți dacă fug acum.

Acel zâmbet, casa, câinele, dezordinea din jur; toate astea mă amețesc. Văd tablouri, icoane, un cuțit cu mâner de os fixat deasupra ușii. Icar zburând; pe perete sunt înșiruiți amirali.

Observ o schiță familiară atârnată de un cui, deasupra chiuvetei pline ochi.

— E Rembrandt, zic. Îl are și mama. *Negustorul cel gras din Orient*. Mi-a făcut odată o pălărie exact ca asta, cu pană și piatră prețioasă…

Charmian se oprește unde e.

— O, da, e frumos, așa-i? Mă bucur că și Connie și l-a păstrat pe al ei. Joel a fost drăguț și mi-a luat și mie unul când i-a luat ei…

Își duce imediat mâna la gură. Tensiunea din aer e palpabilă. Mă țin de spătarul unui scaun.

— Cine e Joel?

Ea arată cu degetul spre *Negustorul din Orient*.

— M-a furat peisajul, fiindcă mintea mea e sus, la cartea lui George. Eu i l-am cumpărat, firește; de undeva de lângă British Museum. Le-am luat câte unul tuturor prietenelor mele: au fost niște probleme la autentificarea originalului, așa că pentru un colecționar nu valorează mare lucru.

I s-a ridicat tot sângele în obraji.

— Dar știi ceva? Dacă o femeie e obligată să stea toată ziua în bucătărie, atunci poate foarte bine s-o facă și cu un Rembrandt pe perete.

Îmi întoarce spatele și o urmez pe dalele de piatră, acoperite cu covoare țesute. Deschide alte câteva obloane. Într-un colț, e atârnată de tavan și se învârte o colivie aurită, dedesubtul căreia se află un bazin acoperit. Charmian se urcă pe capacul lui. Colivia e împodobită cu sticlă colorată.

— N-avem păsări, doar colivia, zice și o văd rămasă pe gânduri în timp ce-și face de lucru cu mânecile suflecate. Cămașa e de bumbac alb, spălată până s-a subțiat, poate a soțului ei. Are umerii alcătuiți din oase cu alură aristocratică și poate că asta e ceea ce o face să fie una dintre acele femei de la care nu poți să-ți iei ochii. Cum era și mama.

— Joel era iubitul ei?

O zic în treacăt, dar nu reușesc s-o păcălesc; se mulțumește să clatine din cap.

La etaj, George se plimbă nervos. Îi spun despre banii pe care mi i-a lăsat mama, despre mașină, dar Charmian pur și simplu ridică din sprânceană și zice:

— Foarte interesant.

— Mi-a zis George că v-a găsit camere aseară la hotelul Poseidon, spune.

Încuviințez, clipind ca să-mi opresc lacrimile, speriată de cât de mult îmi doresc ca ea să mă strângă în brațe.

Colivia aruncă reflexii colorate pe perete, plantele se înalță spre ea din ghivece, fusta ei foșnește în timp ce se întoarce în bucătărie și eu o urmez.

— E Vinerea Mare azi, care e foarte importantă aici… așa că îmi pare rău, dar probabil că n-am să vă pot da cheile până după Înviere. Dar e o casă drăguță și n-aveți mult de urcat până la ea din port.

Îi spun că nu mă deranjează să mai aștept puțin, dar adevărul e că mi-e groază de Bobby. M-a amenințat deja c-o să mă pună să plătesc pentru toate camerele în care o să stăm la Poseidon.

Charmian tocmai zice „O să vă placă la festival“, dar George o strigă enervat, iar ea fuge iar spre scări.

— Îmi pare rău. Inspirația vine când vrea ea. Erica, îți mulțumesc pentru cărți.

Ridic din umeri, copleșită de o dorință de neoprit de a spăla vasele. Se aude ceva spărgându-se. Ea se răsucește și-și aruncă brațele în jurul meu, mă bate pe umăr, în timp ce eu îmi înăbuș lacrimile. Zice:

— La naiba, ești doar o copilă. Odorul neprețuit al lui Connie. Știi ce nume voia să-ți pună? Mi-a zis că tatăl tău a insistat să te cheme Erica…

Nu-mi mai găsesc cuvintele și nu-mi pot opri plânsul; nu reușesc decât să mă tângui ce urât se poartă Bobby cu mine. I-am udat cămașa cu lacrimile mele. Îmi aduce un șervet moale și un pahar cu apă dintr-un ulcior de lut, dar abia apuc să mă șterg pe față și să iau o gură de apă când George o cheamă iar, răcnind.

— N-avem decât ziua asta să mai lucrăm ceva înainte ca Zoe să se întoarcă acasă cu copiii, dar în seara asta e Epitaphios, așa că ne vedem la Kamini. E un mic golf superb și poți să mergi și tu cu alaiul de săteni. O să fie splendid, îți promit, adu-ți lumânări. Și vino aici mai târziu, la cină, zice cu piciorul pe prima treaptă a scării. Însă acum e musai să storc câteva cuvinte din amărâtul ăla de la etaj.

În drum spre ieșire îi aud vorbind, și Charmian strigă de sus:

— Auzi, George zice că n-are rost să aruncați banii pe hotel, puteți să stați aici câteva nopți.

— Suntem cinci, îi strig.

— E în regulă. N-avem decât fasole și legume verzi, dar ne descurcăm noi și, dacă aveți saci de dormit, puteți să vă instalați frumos pe terasă în coconii voștri, ca niște pupe. N-o să fie prima oară când avem oaspeți.

— Nu, și nici ultima, strigă George. Zici că-i un nenorocit de cămin de tineret aici.

— Dacă aveți nevoie de ceva până atunci, luați-vă din bucătărie, zice ea.

Se aude ceva trântit pe jos și ea țipă. Îmi suflec mânecile și mă uit în jur după un detergent cu care să spăl vasele.

Cinci

Copiii lui George și ai lui Charmian sunt genul fără stare, intră și ies mâncând pâine pe care au furat-o de pe mesele tavernei. Eu eram la școală și i-am văzut foarte rar la Londra când erau niște țânci, iar acum Martin e un puști deșirat de doișpe ani care-și mijește mereu ochii nervos, iar Shane are o expresie de zici că, dincolo de bretonul ei blond deschis, ți-a pus gând rău. Are doar zece ani, dar deja se îmbracă la fel ca maică-sa, cu talia strânsă cu curea, și merge legănând din șolduri. Ea și Charmian se ceartă fiindcă ea refuză să vorbească altă limbă decât greaca, în timp ce bieții de ei se chinuie să-l încurajeze pe mezinul de patru ani, Jason, sau „Booli“, cum îl știe lumea, să învețe englezește. Shane n-are pic de astâmpăr în timp ce Charmian gătește și provoacă întruna scandaluri între ea și fratele mai mare, care devin rapid bătăi în toată regula, iar Booli cel angelic își șterge fața pe fustele ei, bălmăjind în grecește. Oalele dau în foc, buteliile se termină, Tripodi, pisica cu trei picioare, intră aducând cu ea un șobolan care nu e încă mort, și ne umplem cu toții castroanele cu mâncărurile pe care Charmian le aduce la masă.

Foarte puțini locuitori ai insulei vorbesc altă limbă decât a lor, ceea ce e pentru noi un șoc, așa cum sunt și vinul la butoi, mai ieftin decât limonada, și cele trei luminițe de avertisment ce pâlpâie în port în fiecare noapte, după care insula se cufundă în întuneric. Nu există mașini, și nici măcar biciclete: străzile sunt prea abrupte pentru roți.

— Pe insula asta, marea este simbolul mormântului în timpul vecerniei din Vinerea Mare, fiindcă aici au fost îngropați bărbații din neamul lor, ne explică Charmian când ne adunăm în portul Kamini, în mijlocul mulțumii cu lumânări.

Preoții coboară din munți, rostind slujba, și catafalcul, strălucind de icoane, e purtat spre apă pe umerii a șase bărbați chipeși. Femeile și copiii înaintează

și așază câte o lumânare pentru cei dragi, care s-au înecat, pe nisipul de la marginea mării.

La magazin sunt ouă roșii strălucitoare, aranjamente din frunze de palmier și crini aduși de la Atena. În noaptea următoare, la Slujba de Paști, e atâta tămâie, că preoții tușesc întruna, ceea ce le face pe Edie și Janey să râdă. Eu mă țin departe de ele și nimeresc lângă Charmian. Îmi ia mâna și mi-o strânge. E foarte cald de la lumânările și tămâia ce ard, preoții cântă, mulțimea adunată se leagănă, ca în transă. Sunt atât de impresionată de toate astea, că mai că sărut icoana.

— *Christos Anesti*, *Christos Anesti*.

La ora la care a înviat Cristos, George vociferează atât de tare de la beție, că Jimmy și Bobby sunt nevoiți să-l urce în brațe pe scări și să-l pună în pat.

Când îl lăsăm pe George să doarmă, peste tot în jur miroase a sărbătoare. Trecem pe lângă miei și iezi la proțapuri instalate în plină stradă și, în dangătul clopotelor, punem stăpânire pe o casă de pe deal, care n-are nici curent electric, nici apă curentă. Se pare că va fi mai greu să facem orice vrem aici decât am crezut. Charmian a avut grijă să nu i se stingă candela de Paști de la casa ei până aici și face o cruce cu ea pe pământul de sub ușa noastră de la intrare.

— Dacă vreți să trăiți ca țăranii de aici, o să aveți nevoie de mare sprijin de la Cel de Sus, zice în timp ce ne adunăm în jurul ei în bucătăria cu pereți albi, atât de groși, că e răcoroasă ca o peșteră.

Pardoseala e din piatră locală Dokos, roșu strălucitor, și marmorată ca un cotlet crud. E o singură fereastră, tăiată în zidul de deasupra unei chiuvete. Lumina prăfoasă, ce pătrunde printr-o crăpătură din obloane, cade pe plita de mangal, pe cănile de cupru, pe vasele de lut, pe rafturile de lemn. Lui Jimmy îi lucesc ochii.

— Zici că suntem într-un tablou de Bruegel, zice.

De rafturi e atârnat un felinar de lemn cu plasă, în care să păstrezi mâncarea, departe de muște și dăunători. Există și un frigider făcut din zinc, mai multe chiupuri de piatră striată pentru apa de la fântână și un rezervor cu apă de ploaie, cu pompă.

Facem cu rândul – deși eu sunt singura care respectă înțelegerea. Eu sunt fata cu timp liber berechet, în vreme ce colocatarii mei se ascund în spatele

tablourilor lor, pe terasă. Lumina e chiar mai miraculoasă decât şi-au imaginat-o şi, de la atâta alergat în sus şi-n jos pe cele o sută nouăzeci şi două de trepte ale scării, am ajuns la fel de zveltă şi de în formă ca un băiat care vede de oi.

Am făcut comandă de gheaţă şi de apă dulce de la fântână, de kerosen, şi un bărbat cu un măgar o să ne ia gunoiul, iar altul o să ne aducă lapte de oaie de la munte. Saltelele noastre sunt mai puţin jilave acum, că avem cărbuni pentru mangal şi Bobby şi cu mine am rezolvat şi problema cu haznaua, fără să ajungem să ne batem. Edie şi-a ars genele la plita imprevizibilă cu kerosen, Janey a văzut o stafie în camera ei şi doarme pe o saltea cu Bobby şi Edie, firește, în cea mai bună cameră, cu vedere la port. Jimmy şi cu mine suntem departe de toată nebunia, în spatele bucătăriei, într-o cameră răcoroasă, scobită în piatră. Dormim scăldaţi de briza mării, care aduce în casă mirosul îmbătător al florilor de lămâi, printr-o uşă de pe terasă. Nu dormim prea mult în patul ruginit, cu arcuri.

*

E miercuri, ziua în care gătesc eu, şi Charmian s-a târguit deja în numele meu cu vânzătorii de legume aduse cu barca, a ales cu deosebită grijă fiecare păstaie de fasole şi fiecare ceapă, a mirosit cu nesaţ roşiile şi a acceptat cu o plăcere copilărească sferturi de portocală de la barcagii. Nimeni nu vorbeşte englezeşte. Mă învaţă să spun „*Signomi Kyrié*“ şi „*Poso kani afto?*“ – scuzaţi-mă şi cât costă?

Am în coş opt vinete lucioase, o legumă pe care n-am mai văzut-o până azi. Charmian mi-a promis că mă învaţă să fac musaca. Trebuie să găsesc un moment, preferabil când pot fi singură cu ea, să vorbim despre mama. Dar ne tot încurcă ceilalţi. Când nu e acaparată de George şi cartea lui, sau nu bea cu ceata noastră, copiii n-o lasă nici să respire.

E ora prânzului şi comunitatea străinilor se adună în faţa magazinului, în jurul ei şi al lui George, aşteptând să le surâdă norocul. Poşta ajunge cu acelaşi vas ca şi vizitatorii, şi azi e chiar genul de zi în care poate sosi un cec.

Vederea atâtor scriitori la un loc nu te îmbie deloc să te alături lumii lor. Două cuvinte care-ţi vin automat în minte sunt răvăşit şi trist. Romancierul american Gordon Merrick[10] a coborât de pe deal cu un ochi învineţit.

— El şi Chuck au o slăbiciune pentru marinarii tineri, îmi şopteşte Charmian. Câteodată, lucrurile o iau razna.

George a făcut bucăţele mai multe chibrituri şi construieşte cu degete îngălbenite de nicotină o mică piramidă cu ele, pe masă; norvegianul Axel Jensen[11] are buzele crăpate şi pantalonii atât de uzaţi, că sunt chiar indecenţi în zona umflată a prohabului; Patrick Greer îşi întăreşte mereu spusele dând profesoral din deget.

— Într-o zi, o să-i cadă efectiv degetul ăla, şopteşte Charmian, şi Nancy, nevasta lui Patrick, ale cărei proporţii generoase contrastează vizibil cu soţul ei ca un ţâr, o aude şi râde.

Jean-Claude Maurice e aşezat în partea opusă a separeului, cu soarele sclipindu-i în păr şi spatele la toţi ceilalţi, cu excepţia lui Trudy, frumoasa roşcată, studentă la arte, pe care am cunoscut-o la Atena, şi care încă mai speră să-şi regăsească bagajul pierdut.

Axel Jensen dă cafeaua pe gât, neliniştit. Fata în şort roşu se apleacă deasupra caietului ei de desen, punându-şi talpa goală pe genunchi. Părul îi cade ca o cortină roşie de mătase lucioasă; are braţele subţiri, ca două flaute. Nu se uită la nimeni, haşurează de zor cu un creion, cu alt creion între dinţi. Axel Jensen o priveşte. Jimmy la fel.

Pisicile lenevesc pe pietrele calde; portul e plat ca o oglindă. Decoraţiunile de Paşti au dispărut, probabil furate, năvoadele sunt întinse pentru reparaţii, măgarii cară baloţi de piatră ponce de la fabrică la chei, măcelarul trece pe lângă noi cu şorţul lui pătat de sânge. Deşi sunt doar două săptămâni de la sosirea mea, fata asta cu coşul ei cu vinete lucioase simte că, în clipa în care poetul canadian debarcă pe ţărm, face şi ea parte din comitetul de primire al insulei.

El soseşte în port păşind fără grabă cu pantofii lui cu talpă moale, priveşte în jur şi zâmbeşte la tot ce vede în jur, ca un om care se întoarce acasă după o lungă călătorie. Pare extrem de relaxat în hainele lui lejere, are şapcă şi ochelari de soare şi cară o maşină verde de scris şi o valiză elegantă de piele; de spate are prinsă o chitară. Janey şi Edie ţopăie pe lângă el, în bermude strâmte şi cămăşi dungate de marinar, vizibil extaziate că şi-au făcut un prieten atât de interesant pe vasul care venea de la Atena.

Mijesc ochii în timp ce ele îl aşteaptă cu furnici în tălpi pe străinul care se

apropie. Am ajuns deja să simt că insula îmi aparţine, aşa cum simt şi cei mai în vârstă ca mine, aflaţi la mesele de pe pietriş; suntem la fel de necruţători cum e cafeaua lui Nikos Katsikas înainte să-i pună zahăr.

George se face că e interesat de planurile mele şi-mi dă un ghiont în coaste.

— Ia zi, despre ce subiect o să scrie Ricky, mica prinţesă din binecuvântatul Bayswater? Care e intriga?

— Mă gândesc la o poveste poliţistă despre mama mea, zic, asigurându-mă că Charmian mă aude.

Ea zâmbeşte absentă în direcţia mea.

— Super idee, zice.

— Vreau să zic, te-a dus vreodată undeva cu maşina ei decapotabilă?

— Şşş, zice ea, dând autoritar din cap spre nou-venit, pe care îl privim acum amândouă.

Janey şi Edie îl conduc la masa noastră, ca nişte sirene ultrafericite că au prins o pradă norocoasă.

Leonard e manierat, îşi scoate şapca. Are părul des şi ondulat, fruntea întunecată şi gravă. Zâmbeşte cu gura strâmbă, felul în care stă, uşor aplecat de spate, are ceva fermecător, o carapace a timidităţii, poate, dar în clipa în care ne salută, are glasul la fel de sigur şi de încrezător ca al unui localnic în vârstă. Charmian îi urează bun venit cu toată forţa surâsului ei şi-l trimite repede pe Patrick să-i găsească un scaun.

Axel Jensen se ridică să plece, şi fata cu păr roşu întunecat îşi închide caietul. Jimmy se holbează atât de intens la ea, că-mi vine să-i trag un şut.

Nu doar glasul nou-venitului captează atenţia tuturor. Barba nerasă de câteva zile şi manierele lui ireproşabile îl fac să pară că are mai mult de douăzeci şi cinci de ani. Aprinde o ţigară şi i-o întinde lui Charmian, aşa cum i-ai oferi-o unui vechi amic, apoi îşi aprinde şi el una. Se lasă pe spate şi-şi trece mâna de câteva ori peste bărbie şi obraji, zice că ultima oară s-a bărbierit în apartamentul lui cu chirie din Hampstead. Când aud că e un poet publicat, scriitorii îşi trag scaunele mai aproape. Sunt în elementul lor şi strâng tot mai mult cercul în timp ce el povesteşte despre o mică odaie în care ar putea termina de înnegrit paginile unui roman.

— Materialele de aici sunt foarte frumoase, oriunde te uiţi. Nimic nu-ţi jigneşte privirea, zice în timp ce Edie şi Janey se strecoară şi ele în grup.

— Ei bine, să ştii că nu ducem deloc lipsă de tineri scriitori. Uite, asta mică e Ricky – a venit tocmai din Blighty şi n-a ieşit decât de curând din scutece, spune George, asumându-şi rolul de gazdă care face prezentările şi râzând în hohote până când Charmian, judecând după expresia de pe chipul ei, zici că mai are puţin şi-l bate, ca şi mine.

Leonard îmi ia mâna în timp ce eu mă chinui să-mi ţin în frâu emoţia din voce.

Edie e răsucită în jurul unui stâlp al marchizei, spectaculos de frumoasă, cu genele arse ascunse de ochelarii de soare stil Jackie Kennedy, pe care s-a dus tocmai până la Atena să şi-i cumpere. Mă întreb de ce n-o fi coborât Bobby de la casa noastră să o întâmpine la sosirea vasului. Se pare că e tot mai ciufut cu fiecare zi ce trece.

Leonard continuă să-mi ţină mâna într-a lui. Când îi surprind privirea, în ochii lui, sub sprâncenele atât de serioase, văd zâmbet şi căldură. Îmi spune că par o puştoaică mişto. Janey îl apucă de braţ.

— Erica e adolescenta care a fugit de-acasă, cea despre care îţi povesteam pe vas. Ştii, cea căreia mama ei i-a lăsat o moştenire misterioasă… zice, şi Leonard încuviinţează în direcţia mea şi îmi strânge mâna, după care revine la Charmian.

Janey se uită repede de la mine la Edie, şi acesta încuviinţează viguros, drept răspuns la o întrebare pe care încă n-am înţeles-o.

— Avem un pat în plus dacă ai nevoie, îi spune Janey, şi îi văd mărul lui Adam mişcându-i-se în timp ce el înghite în sec, dar nu zice nimic.

Charmian îi sare în ajutor, trimiţând-o pe Janey la plimbare.

— E un adevărat balamuc la ei acolo, toţi puştii ăia englezi strigă întruna şi pictează peste tot. Nu se poate scrie nimic în nebunia aia.

Are scaunul tras atât de aproape de al lui Leonard, că se ating.

— Îţi putem oferi cu plăcere un divan foarte confortabil la ultimul etaj al casei noastre, zice ea. E destul de aproape de aici, lângă Biserica Sf. Constantinos de lângă fântâna oraşului. Ne cunoaşte toată lumea. Dacă întrebi de Casa Australienilor, te îndrumă imediat, şi de acum încolo vremea o să fie frumoasă, aşa că o să poţi scrie pe terasă până îţi găsim o casă a ta.

Janey îl priveşte printre gene şi se bosumflă.

— Sau ai putea, de ce nu, să vii să stăm cu toţii la grămadă…

Micul scâncet al lui Janey trece neobservat de Leonard. După ce-i mulţumeşte lui Charmian pentru colacul de salvare pe care i l-a aruncat, îl întreabă pe George cum poate ajunge la casa pictorului Nikos Ghikas[12], unde a fost invitat – singura lui invitaţie pe insula Hydra. Patrick face rost de un măgar şi George îl conduce câţiva paşi în agora, în drum spre colinele la poalele cărora se află Kamini. Leonard merge pe lângă măgar, face câţiva paşi veseli de dans pentru aceia dintre noi care îl urmărim plecând, un bărbat liber, fără greutăţi.

Charmian oftează.

— Ei, o să fie norocos dacă reuşeşte să cumpere casa lui Ghikas, zice. Patruzeci de camere. Cea mai frumoasă casă de pe insulă, nu eşti de acord, George?

George s-a întors la masă absorbit de pielița unei unghii şi nu răspunde.

— Am fost până la uşă.

Jimmy încă se mai uită după fata în şort roşu.

— M-am dus să văd şi eu unde a scris Henry Miller *Colosul din Maroussi*, zice, şi mă apucă ciuda că a fost să exploreze fără mine.

— A, da, mulţi scriitori importanţi, zice Charmian. Larry Durrell, George Seferis, Paddy Leigh Fermor, Cyril Connolly – a, şi foarte mulţi pictori au creat lucruri minunate acolo. Bunul nostru prieten Sidney Nolan a stat acolo cu doi ani în urmă şi am avut parte de multe sindrofii memorabile. E ceva de urcat, dar e incredibil de romantic.

Priveşte spre coline.

— Pământul e mai fertil pe partea asta a insulei, iar orzul e absolut minunat. George şi cu mine mergeam mereu să vedem apusul, înainte să aibă probleme de respiraţie.

Patrick se trage cu mâhnire de barbă.

— Se pare că domnul Ghikas preferă aristocraţia britanică în ultimul timp. Probabil că amicul nostru canadian are pile serioase, zice.

George face o pauză de la ros unghiile.

— E invazie de oameni care vor să-şi scrie aici blestematele lor de romane.

— Păi, dragul meu, şi noi suntem unii dintre ei.

Charmian mimează un bici cu care-l şfichiuieşte.

— Haide, George, înapoi la plug.

— În legătură cu musacaua… zic, punându-i o mână pe braţ.

— Poate c-ar fi bine să înveţe şi Jimmy să gătească, zice Charmian, însă Jimmy priveşte undeva în zare şi se încruntă.

Îi urmărim privirea de-a lungul falezei şi vedem silueta tot mai îndepărtată a fetei cu şort roşu ajungându-l din urmă pe Axel Jensen, care merge agale pe drumul spre Mandraki.

Axel o apucă pe fată de braţ; ea îşi trage mâna, se întoarce şi-l împinge. Asta se întâmplă de mai multe ori la rând. În clipa în care au ajuns la colţ, el i-a înfrânt deja rezistenţa şi şi-a băgat mâna în buzunarul din spate al şortului ei. Charmian ridică ochii spre cer, apoi se uită la ceilalţi.

— Axel e obsedat de fata aia. Nu face nici un secret din asta.

Nancy şi-a dus mâna la piept.

— Biata Marianne, nu ştiu ce-o să se întâmple când se întoarce aici cu copilul.

---

10. Gordon Merrick (1916–1988), actor şi romancier american. În Grecia, în 1970, scrie romanul *The Lord Won't Mind.* (N. red.)

11. Axel Jensen (1932–2003), autor norvegian. A scris romane, povestiri, poeme şi eseuri, o biografie şi scenarii pentru desene animate şi filme de animaţie. (N. red.)

12. Nikos Hadjikyriakos-Ghikas (1906–1994), pictor grec, sculptor, gravor, scriitor şi profesor. A fost unul dintre membrii fondatori ai Asociaţei criticilor de artă din Grecia. (N. red.)

Șase

Sunt sigură că Charmian ştie că sunt îndrăgostită de ea, dar pare mereu încântată să mă vadă. O ajut cu copiii, le dau exemplu, strângându-mi farfuria sau aşezând masa, îl încurajez pe micul Booli să spună câteva cuvinte în engleză. Acum, că s-a obişnuit cu faţa mea, George are şi momente în care nu mai e morocănos; adevărul e că pare să se bucure că a găsit un nou ascultător, care abia aşteaptă să-i audă poveştile. Simt faţă de el o atracţie aproape la fel de mare cum simt faţă de Charmian şi mă trezesc purtându-mă exagerat, disperată să-l fac să mă placă. Izbucnirile lui mă sperie uneori, iar alteori mă fac să râd.

El e sus acum, la masa de lucru; se pare că are spor, zice Charmian. Ciuleşte urechea să audă zăngănitul şi clinchetul maşinii de scris şi ridică degetul mare mulţumită în timp ce eu îmi golesc coşul. Sunt încă uşor îmbătată de dragoste şi somnoroasă după siesta cu Jimmy şi-mi tremură puţin picioarele de la tot efortul fizic. L-am lăsat dormind dezbrăcat, înfăşurat în pânza cearşafurilor noastre.

Charmian ia pachetul unsuros ce conţine, lucru de neconceput pentru mine, gâtul de miel pe care mi l-a ales la măcelărie, îl despachetează, îl face rapid bucăţi şi-mi arată cum să-l toc la un aparat prins de blatul mesei.

Învârt mânerul roşu de lemn, în timp ce ea ne toarnă câte un pahar de *retsina*, deşi e abia trecut de ora patru.

— Ce bine, mă bucur că suntem singure, zice, sprijinindu-se de uşa ce dă în curte, cu băutura în mână. În ultimele câteva nopţi m-am tot gândit la mama ta, ce om drăguţ era – ştii, când George şi cu mine eram la cuţite atunci, la Londra, Connie era mereu extrem de amabilă… şi m-am gândit la prietenia dintre noi şi la faptul că ea nu mai e şi că tu ai venit aici. Vreau să zic că ea îşi dorea tot ce e mai bun pentru tine. Simt nevoia să-ţi spun câteva lucruri…

Fac un efort să continui să învârt mânerul în timp ce ea face o pauză şi se joacă cu părul, şi-l răsuceşte şi-l leagă la loc cu şiretul.

— Trebuie să-ţi spun că, din câte-am observat eu, fratele ăla al tău mai mare nu prea are grijă cum trebuie de tine. Dacă crezi că nu e treaba mea să comentez, n-ai decât să-mi spui…

Lasă asta, mă gândesc. Dă-l încolo pe Bobby, vorbeşte-mi despre Joel.

Ea bate pachetul şi scoate o ţigară, caută chibrit. Viermii de carne roz se preling în castron.

Ea trage adânc din ţigară şi stinge chibritul.

— Care-i treaba cu Jimmy ăsta al tău? De ce găteşti mereu doar tu?

— Jimmy lucrează cel mai bine când doarme toată lumea. Îi trebuie mai mult decât pâine cu brânză…

Ea mă întrerupe furioasă.

— Tot ce-am văzut până la ora asta a fost că tu faci toată treaba în vreme ce toţi ceilalţi se fofilează, spune. Chiar n-ai nimic mai bun de făcut cu viaţa ta? Uită-te la maică-ta, a muncit ca o sclavă. Doi copii, plus tatăl tău, plus apartamentul, n-avea timp nici să respire. Şi ai văzut şi cum trăiesc eu; am noroc dacă scriu o pagină pe săptămână cu tot ce am de făcut şi de curăţat, după care o iau iar de la capăt…

Câinele Max e în picioare, dă din coadă şi zgârie uşa dinspre stradă. Tonul ei devine unul stringent:

— Erica, draga mea, ascultă-mă. Ce încerc eu să-ţi spun e că dacă ai ceva de făcut e mai bine să te apuci deja; nu e destul să-ţi ajuţi iubitul să-şi facă treaba. Nu-i lăsa pe nenorociţi să-ţi taie aripile chiar în clipa în care abia înveţi să zbori.

La ora asta, Max face deja piruete complete şi Nancy se năpusteşte în casă ca o sărbătoare ambulantă a recoltei, cu rochie înflorată şi coşuri de piaţă ce dau pe-afară de pline ce sunt.

Charmian mă apucă de braţ.

— Ştii, poetul ăla canadian drăguţ de mai devreme, când m-a întrebat dacă ştiu cumva vreo cameră de închiriat, o cameră simplă, mi-a zis, poate cu un pat, un birou şi un scaun? Am fost geloasă, atât de geloasă că, preţ de o clipă, l-am urât efectiv. Imaginează-ţi câte ai putea face, m-am gândit, la o masă dintr-o odăiţă albă, în care nu eşti decât tu şi maşina ta de scris.

— Imaginează-ți câte ai putea face, dacă ai avea o nevastă drăguță, și nu un hodorogit nemulțumit precum cel de la etaj, zice Nancy, care respiră greu de la efort.

— Sper că ai niște ace de siguranță.

Nancy e atât de surescitată de veștile pe care abia așteaptă să le împărtășească, încât rochia i-a pocnit la cusături.

— Vai, dragă Charm, trebuie neapărat să-ți spun. Tocmai i-am văzut – pe Axel și pe fata aia. Trebuie să-i scrie cineva lui Marianne și să-i spună să nu se mai întoarcă aici…

— Mare idiot și Axel ăsta.

Charmian îi arată lui Nancy unde e coșul de croitorie în timp ce Max se rostogolește pe spate, cerșind mângâiere. Se întoarce spre mine, pentru a-și încheia pledoaria.

— Gândește-te puțin, Erica. Ce și-ar dori Connie pentru tine?

Mă atinge pe obraz, mă face s-o privesc.

— Ești mult prea tânără să umbli așa brambura prin lume…

Apropierea ei mă copleșește iar, îi simt parfumul și căldura trupului și trebuie să mă lupt să-i rezist. Ridic bărbia, arătând spre schița lui Rembrandt.

— Acest Joel… există?

Charmian își duce o palmă la frunte.

— Nu știu ce-ai vrea să-ți spun, Erica; pe bune, n-am nici cea mai mică idee.

Schimbă subiectul.

— Deși, înțelegi, ar fi total iresponsabil din partea mea, ca prietenă a lui Connie, să nu-ți vorbesc despre mijloace contraceptive.

Mă înroșesc ca racul, în timp ce, în partea opusă a încăperii, Nancy scoate din coș un homar și Charmian ia o găleată de metal și fuge cu ea la fântână.

Nancy o urmează, ținând homarul în fața ei la distanță de un braț; acesta clămpăne ca o jucărie automată.

— Axel zice că bebelușul a scăpat de difterie și că Marianne o să se întoarcă aici înainte de ziua ei. Of, ce fată drăguță și ce rău îmi pare de ea, zice Nancy în timp ce trântesc amândouă homarul în găleată. Ai făcut deja cunoștință cu Axel Jensen, Erica? Știi cine e, nu? Tânărul scriitor norvegian care locuiește dincolo de fântâni.

Ridic din umeri.

— Știu cine e.

Dacă Charmian și Nancy au chef de bârfă, ar fi bine să mă grăbesc cu musacaua și să mă întorc la Jimmy.

— Axel poate fi de-a dreptul fermecător, spune Charmian. Are succes…

— Da, mi-a spus că după ultimul lui roman tocmai se face un film, o întrerupe Nancy.

Charmian încuviințează spre Nancy și continuă.

— Are tot soiul de idei nebunești, care-l fac o companie captivantă. Dar de-a lungul anilor, ori de câte ori îmi venea să mă apropii mai tare de el, vedeam acele mici cicatrici pe care le are pe dosul palmei, iar acele cicatrici îmi spun mai multe despre Axel decât oricare dintre cuvintele meșteșugite ce-i ies din gură. Are noroc că nu și-a secționat tendoanele. Să te joci așa cu un cuțit, la un bar, mă-nțelegi, și să-ți înfigi rapid cuțitul între degetele răsfirate, așa cum fac durii din filme. Era beat și urla ca dementul la biata Marianne, și cuțitul a ieșit pe partea cealaltă a mesei.

Charmian implântă un cuțit imaginar în propria mână.

— Se pare că a făcut-o chiar de mai multe ori, zice.

Nancy ridică ochii de la rochia pe care tocmai și-o prinde cu ace și se cutremură.

— Și faptul că și-a cumpărat o barcă drept cadou pentru a serba nașterea fiului său îți spune și asta destul de multe despre el. Ce nemernic.

— Nu doar o barcă. Am auzit că și o mașină sport. Magda, care e și ea aici și se ocupă de barul Lagoudera, pe care o să-l deschidă, a primit o scrisoare de la Marianne. Se pare că e foarte stresată de ideea de a conduce singură din Norvegia până aici, și cu un copil atât de mic. Nu înțeleg deloc de ce nu și-a adus Axel idioata aia de mașină singur.

— Dac-a condus beat pe străzile din Oslo în noaptea în care s-a născut copilul, zice Nancy. I-au luat permisul, normal. Of, biata fată.

Nancy se servește din carafa cu *retsina*, îi umple paharul lui Charmian și se așază mai bine în scaun.

— Stabilisem cu Christos să ne întâlnim să iau homari de la el în zona bărcilor din Mandraki. Și, mă rog, am ajuns ceva mai devreme și m-am plimbat puțin. Și i-am văzut împreună…

— Pe cine?

Charmian ridică privirea de la răzătoarea de brânză.

— Pe Axel și pe puștoaica aia americancă – nu ești deloc atentă, Charm. Tocmai vopseau în roșu linia de marcare a încărcăturii maxime și numele bărcii. Se numește *Ikarus*, apropo.

— Atât de previzibil… pufnește în râs Charmian. Zi mai departe.

— S-ar putea spune că i-am prins în flagrant delict. El era lipit de ea, care se chinuia să deseneze literele. N-am știut ce să fac; nu puteam să mă întorc pur și simplu pe călcâie, fiindcă aranjasem să mă văd cu Christos. Axel avea mâinile băgate adânc în cămașa fetei. Când am strigat, s-a întors și a dat din cap, dar fără să-și ia mâinile de unde erau, deși fata era vizibil jenată și tot încerca să scape.

Nancy își face vânt cu mâna.

— Mi s-a ridicat tot sângele în cap. M-am trezit că strig efectiv la el, fără să vreau: „Ce faci aici, Axel?“

— Vai, biata Marianne.

Charmian mă lămurește, în timp ce iau brânza de la ea și continui să o rad.

— Marianne e nevasta lui Axel, probabil cea mai drăguță fată care a existat vreodată. Ea și Axel au venit aici din Norvegia, acum să fie mai bine de doi ani. Sunt singurii străini în afară de noi care și-au cumpărat casa; are o tonă de cititori în mai multe limbi, deși e un pic prea în stilul lui Kerouac pentru gustul meu…

Nancy întrerupe accesul lui Charmian de critică literară, ca să urgenteze relatarea.

— Marianne a plecat la Oslo ca să nască, dar trebuie să se întoarcă în orice clipă… În fine, deci el era lângă barca pusă pe șine de lemn, și eu strigam la el. Dar nu m-am lăsat. I-am zis: „Axel. O să fie gata barca înainte de întoarcerea soției tale și a fiului tău?“ Fata era crispată toată. „Lasă-mă naibii să respir, Axel!“ Axel s-a purtat foarte rece cu mine. I-am mai zis ceva legat de Marianne, l-am întrebat dacă bebelușul mai tușește. El a răsucit-o pe fată apucând-o de umeri și pieptul cămășii ei era vârstat de dungi de vopsea roșie. În timp ce el ne-a făcut cunoștință, ea și-a ascuns fața în mâini.

— Ea e Patricia, a zis el. Suntem îndrăgostiți. Ce propui, Nancy?

Charmian clatină din cap.

— Nu cred că insula asta mai suportă şi mai multă dramă, zice.

După Nancy, intră tânăra văduvă Zoe, cu Booli la picioarele ei. Zoe primește sarcina de a tăia ceapă și o găină bătrână în timp ce Charmian o urmează pe Charmian în curte, să culeagă ierburi. Zoe și cu mine schimbăm doar câteva cuvinte, dar ne zâmbim la greu. Știe tot atâta engleză câtă greacă știu eu.

— *Kartopoulo,* strigă Booli, lingându-se pe buze când vede ce o să mâncăm diseară.

— Pui, îl corectez eu, aplecându-mă să culeg un pumn de oregano. Îți mulțumesc, Boo, ești un băiat foarte bun, și îl pun să repete „pui“ în timp ce Charmian apropie cel mai ascuțit cuțit de globurile lucioase ale vinetelor mele, palid-aurii sub coaja regală.

Martin vine de la școală cu aerul lui hăbăuc și un greiere mort în buzunar. Are picioarele ridicol de lungi pentru pantalonii lui scurți, subțiri și cu genunchi extrem de osoși, care îl fac să arate el însuși ca o insectă. Își ascunde ochii inteligenți sub o claie de păr cu șuvițe decolorate de soare, se oprește doar cât să-și arunce cărțile și să rupă o bucată mare din franzelă. Moștenește stilul de a vorbi al tatălui său, cu izbucniri subite de conversație și tăceri îndelungi, meditative. În timp ce Charmian pregătește pe foc sosul pentru carne, îmi spune trista poveste a lui Costas, care s-a înecat lângă țărmul orașului Benghazi, în timp ce pescuia bureți de mare. La auzul numelui soțului ei, Zoe își împreunează mâinile pe pieptarul sorțului.

— Dumnezeule, au trebuit să-i taie undița, fiindcă n-au putut să-l tragă afară din mâl. Și nu era mult mai în vârstă decât fratele tău. Și, în aceeași perioadă, ceilalți doi membri ai echipajului au suferit de rău de adâncime și au rămas cu sechele pe viață – căpitanul ăla n-o să mai ridice niciodată ancora…

— Băga-mi-aș picioarele!

George coboară val-vârtej scările, suflecându-și mâneca până la cot.

— Băga-mi-aș picioarele, am uitat să-mi fac injecția; de ce nu mi-ai amintit, Charm?

Ia pachetul ei de țigări de pe masă în timp ce ea pune o oală cu apă la fiert pe un Primus, continuând să vorbească cu mine.

— Bureții de mare au fost principala sursă de venit aici, o industrie care te

seacă de orice vlagă, şi care acum începe să dispară.

George se scarpină pe braţe. Charmian ia o seringă de sticlă dintr-o cutie de metal, îi pune ac şi o cufundă în apă. El îşi aprinde o ţigară.

— Bureţi de mare. Nu poţi să scapi de ei. Ne otrăvesc viaţa, zice el, mijind ochii spre mine prin norul de fum. Le simţi mirosul în stradă, dinspre fabrică. Cu orice fel de clor ai da, nu reuşeşti să elimini duhoarea şi bănuiesc că ai observat, nu-i aşa, câţi schilozi avem aici?

Charmian îl apucă de braţ, are o grimasă.

— Vai, George, ţi s-a inflamat ca naiba. Cred că asta ar fi mai bine să ţi-o facem în fund.

Nu ştiu încotro să mă uit. N-am ce căuta aici, e clar. Ce-i cu George, se droghează?

Booli şi câinele dau ture-ture printre picioarele noastre cu un zmeu pe care l-a făcut Charmian din nişte sfoară şi o pungă de hârtie.

— Hei, ce-i aici, circ? se plânge George, şi Zoe bate din palme către Boo, să se ducă să se joace pe stradă.

— Şi aşa se face că scumpa noastră Zoe a rămas văduvă la douăzeci şi doi ani, fără copii şi fără mari speranţe de a se mai mărita vreodată, dat fiind că jumătate din bărbaţii de pe insulă sunt plecaţi pe mare. Majoritatea familiilor de aici aşa trăiesc acum, cu bani trimişi acasă de băiatul marinar, îmi spune George. Voi, haimanale fără căpătâi, care veniţi aici pentru soare, habar n-aveţi cât de greu le e celor care trăiesc aici. N-au ales ei viaţa asta grea, pentru ei să facă rost de mâncare să pună pe masă şi de apă de la fântână e un chin fără de sfârşit, zice, luând paharul lui Charmian şi golindu-l dintr-o înghiţitură.

— Încetează, George, spune ea, scoţând cu un cleşte seringa din oala veche cu apă clocotită. Las-o pe biata fată în pace.

Însă el continuă, aşa că sunt uşurată când Martin dă buzna în odaie.

— Hei, ce faci, profesore? zice George, şi Charmian îi şopteşte enervată:

— Vrei te rog să nu-i mai spui aşa? în timp ce Martin ne invită pe toţi în camera lui să vedem ochiul greierului la microscop.

Charmian scoate o sticluţă din frigider.

— După ce-i fac injecţia tatălui tău, zice, umplând seringa.

George continuă, la fel de ambalat:

— Eu unul le port recunoştinţă iahturilor şi celor din industria de film! O să vezi dacă stai: peste vară, e un adevărat iad. Dar e al naibii de bine că a început să mai vină lumea aici, fiindcă insula o să aibă nevoie de altceva acum, că bureţii sintetici iau treptat locul vechii industrii…

Îşi desface cureaua.

— Trăiască Sophia Loren! strigă dându-şi jos pantalonii şi scot un ţipăt uimit.

— Vai, scumpa mea Erica! Probabil te întrebi ce naiba se petrece.

Am o vagă bănuială că Charmian e amuzată la culme de bulversarea mea.

— Streptomicină pentru tuberculoza lui.

Îmi arată scurt seringa.

— De când s-a întors de la spitalul din Atena, am devenit destul de pricepută la treaba asta.

George se apleacă, sprijinindu-se cu mâinile de masă. Din fericire, are cămaşa suficient de lungă ca să nu-mi vină să intru în pământ de jenă. Are picioarele subțiri, ca de elev – de fapt, sunt exact ca ale lui Martin.

— Da, mai bine aici decât la Atena, mormăie în timp ce Charmian se apropie. Trebuie să fiu aici pe insulă, ca să fiu cu ochii pe nevastă-mea.

Ea ridică din sprâncene şi-şi ia o mină răutăcioasă, dar cumva sexy, şi bate în seringă.

— Dragul meu, s-ar putea să te doară un pic.

Martin îşi dă ochii peste cap în direcţia mea când ea începe să-i spună lui George ce i-a povestit Nancy despre Axel şi tânăra americancă.

— Vino să-ţi arăt, zice, trăgându-mă de cămaşă. Are nişte ochi cât casa.

*

Când pornesc spre casă, s-a lăsat deja seara. Marea cea întunecată se unduieşte în lumina felinarelor de pe ţărm, argintată de stele, colorată în verde şi roşu de farurile din port. Luna se ridică, strălucitoare şi bombată, dinspre munți; greierii îşi revarsă cântecele de dragoste din copaci. Nu îmi mai iese limba de-un cot urcând pe strada Voulgaris dinspre port; când ajung acasă, musacaua abia scoasă din cuptor e încă fierbinte.

Nimeni n-a aprins lămpile cu kerosen, deşi aud voci şi oameni mişcându-se la etaj. Trântesc mâncarea pe masă, îi strig, aprind o lampă. Odaia e exact aşa

cum am lăsat-o. Dinspre florile pe care Jimmy şi cu mine le-am cules de pe munte dansează umbre; margarete galbene şi maci într-un borcan verde glazurat. Masa e frumos aşezată cu veselă de lut şi o jumătate de pâine rotundă pe un fund de lemn, o sticlă cu ulei, două carafe de Kokineli[13] şi paharele noastre de cupru, spălate şi gata să-l primească.

Jimmy se strecoară în spatele meu în timp ce umplu un ulcior cu apă din chiup. E la bustul gol, şi are pielea catifelată, şi miroase a somn. Uit complet de toată agitaţia în care am stat ore întregi la Charmian acasă când el, luându-mi lampa din mână, mă conduce înapoi spre aşternuturile ce încă îi mai păstrează căldura.

---

13. Vin rosé tradiţional grecesc, asemănător la gust cu *retsina.* (N. red.)

Șapte

Zile întregi, comunitatea de străini discută întruna ce e de făcut în legătură cu Marianne. Lumea se strânge la Katsikas să ia la bani mărunți orice apariție a lui Axel cu Patricia. Prietenii vin și-și împărtășesc îngrijorarea la un pahar acasă la Charmian și-și întăresc prevestirile rele cu ouzo. Nancy vrea să-i scrie la Oslo, Charmian e de părere că mai bine nu se bagă.

Poetul canadian e sus pe terasă și bate de zor la Olivettiul său verde.

— Menajera aia îi e foarte devotată primei doamne Ghikas, așa că faptul că Leonard a pomenit numele noii logodnice a lui Nikos când s-a prezentat a fost cât se poate de neinspirat.

Charmian e pusă la curent cu cel mai recent scandal de pe insulă, care e legat de locuința noului poet.

— Barbara Rothschild ar face bine să aibă mare grijă cu doamna Danvers când se mărită cu el.

Vestea că Leonard n-a fost primit în reședința de lux a marelui pictor a făcut înconjurul insulei. George îi scrie o scrisoare lui Nikos Ghikas. Tânărului i-a fost trântită ușa în față, ceea ce a fost mai mult decât nepoliticos.

— Nu mai vrem evrei, a zis menajera.

Ce era cu femeia asta, era nazistă? George înjură ca un birjar; o mare parte a monologului său nu ajunge și în scrisoare.

La ora la care îi fac o vizită, Leonard e frumos instalat la mașina lui de scris, cu mânecile suflecate și o țigară grecească aprinsă între degete.

Am fost ușuită aici pe terasă și trimisă să-i ofer niște pepene roșu. El stă cu fața spre mare și se oprește din dactilografiat când mă aude, se ridică și-i văd silueta profilată pe cerul albastru intens.

Are spatele și umerii aplecate deasupra mesei de lucru.

— Scuze, nu vreau să te întrerup, zic.

Mă simt aiurea să fiu singură cu el. Și-a scos ochelarii de soare și am sentimentul că mă privește ca și cum castronul cu fructul tăiat e extrem de sugestiv. Sunt suficient de tânără ca genul ăsta de atenție din partea unui om în toată firea, cu barbă nerasă și brațe păroase, să mă facă să intru-n pământ de jenă. Știu că sunt la fel de roșie la față ca pepenele pe care i-l întind. Negăsind ce altceva să-i spun, îi zic că sunt șocată de modul în care a fost tratat acasă la Ghikas. Soarele îi aruncă o lumină verde pe față, făcând ca ochii să-i fie acum la fel de kaki precum cămașa.

— Ei bine, stai liniștită, i-am blestemat, zice și, deși o spune chicotind, îl văd înnegurându-se la față.

Are tot ce-i trebuie. Un divan, un scaun, o mașină de scris și o bancă de lucru cu vedere la port. Soarele e suficient de puternic să-l facă să mijească ochii în timp ce ia castronul cu pepene și-l pune pe un zid scund, în apropierea zonei de lucru.

Ghivecele cu mușcată, trandafir și busuioc înmiresmează aerul. Paginile scrise își flutură colțurile în adierea vântului. Un șir de *kombolói*, mătănii de chihlimbar, și vasul greu de lut în formă de rodie nu le lasă să fie luate de vânt. El întinde mâna după ochelari, mă salută cu două degete și se întoarce la mașina de scris. Pare să fi înnegrit deja un număr semnificativ de pagini, în mod sigur mai multe și decât Charmian, și decât George.

*

Zilele devin mai lungi și soarele mai puternic, suficient ca Janey să se ardă cumplit în timp ce se bronzează pe terasă. Goală pușcă, firește. Acum e trandafirie din cap până-n picioare, ca înghețata de căpșune, o fantomă ce miroase a loțiune cu calamină și geme întruna. Cumpăr tone de cremă de protecție solară de la farmacie și sunt ca plastilina în mâinile lui Jimmy când mă dă cu ea. El e deja destul de bronzat să poată trece la ulei de măsline. Aranjăm niște saltele cu spumă și niște perne, dincolo de mesele de pictat și de șevalete, acolo unde terasa noastră dă spre piatra goală, roșcat-aurie. Ne-am întins rufele la uscat pe câteva crengi răzlețe de măslin; în crăpăturile de pe deal sunt flori de cimbru și flori albe de floarea Paștelui. Jimmy desenează stâncile și rădăcinile și umple cu ele câteva pagini din caiet. Adierea abia simțită ridică în aer miros de molid, balegă de măgar și flori de ierburi. Stau

culcată, sprijinită în coate, cu soarele scăldându-mi spatele, în timp ce Henry Miller îmi îngreunează pleoapele. Jimmy întinde mâna peste mine, după vin. Muntele sclipește în zare. Macii au înflorit. Îmi vine să-mi înconjor întreaga ființă în jurul lui, ca o plantă carnivoră pe care o ating degetele lui.

*

La început, Jimmy și cu mine facem echipă bună. Reușim să ne terminăm toată treaba înainte de prânz, așa că majoritatea zilelor sunt ca asta de azi, lenevim în voie și suntem la fel de liberi ca apa care mișcă ușor bărcile de sub cuibul nostru, de pe deal. Am urcat și am coborât deja treptele de trei ori, am fost la barca cu legume și la piață, la brutărie și la măcelărie. Ne meritățm siesta.

Sunt prima care se trezește în fiecare dimineață, odată cu clopotele de la Orthros. De obicei sunt prima care adoarme noaptea, fiindcă Jimmy, și fratele meu, și fetele beau până târziu și joacă poker pe terasă cu Trudy și ceilalți studenți americani. Paznica de la școala de artă e, după câte spun ei, o adevărată scorpie, așa că rămân în mod regulat încuiați pe dinafară, fiindcă ajung mai târziu decât ora de culcare stabilită de ea și sunt nevoiți să rămână aici.

N-avem curent electric, deci nici frigider. La două zile, aduc câte un bloc de gheață de la baza scărilor, acolo unde mi l-au lăsat Spiros și catârii lui. Ceilalți dorm duși, netulburați de clopote, și de măgari, și de zgomotele făcute de muncitori; dac-aș sta după ei, din gheața noastră n-ar mai rămâne decât o băltoacă, așa că n-am ce face, sunt fraiera lor.

Îmi arunc privirea peste golf, către munții din Troezen. Peste tot în jur, mă întâmpină frumusețea. Marea așteaptă, portul promite întâmplări spectaculoase, stâncile reverberează în dangătul de clopote ce se aude dinspre multele biserici ale insulei. Rămân pe treapta cea mai sus și mă las îmbătată de toate acestea. Dealurile sunt învăpăiate cu flori galbene, culmile munților sunt tradafiriu-aurii, fiecare zid văruit strălucește cristalin, grație cuarțului. Tunelul alb de trepte e drapat cu frunze de viță-de-vie. O ușă cu arcadă e împodobită de crengile caișilor cu fructe coapte, care arată ca o ghirlandă; din crăpăturile și ruinele fiecărui zid căzut au răsărit flori sălbatice. În pragul unei uși, o femeie scutură un preș și până și praful strălucește.

Car blocul de gheață până sus la casa noastră, oprindu-mă doar ca să fac loc să treacă șirului de măgari cu clopoței la gât și ca să vorbesc cu diverse pisici tolănite în zonele familiare însorite, aflate de-a lungul treptelor ce o cotesc când urci. Pisica mea neagră preferată s-a ascuns cu puii ei printre tufișurile de rozmarin de pe terasa plină de moloz a casei ce stă să cadă, aflată puțin mai jos de-a noastră. Dau crengile la o parte și-i vorbesc în timp ce ei sug, și ochii ei de piatră semiprețioasă strălucesc.

Primele ore ale dimineții îmi aparțin și asta mă bucură. Întoarsă acasă, mă plimb prin casă în șort și maieu, turnând apa din răcitor într-o găleată să spăl podeaua cu ea, apoi împing blocul cel nou de gheață la locul lui. Îmi fierb cafeaua pe Primus și încep să cânt în timp ce strâng vasele rămase după cina de aseară, având mare grijă să nu irosesc apa aiurea.

Așa cum am spus, Hydra e o insulă aridă în care sunt doar câteva fântâni, dar nu e greu să cureți toată bucătăria cu un singur lighean de apă, dacă faci lucrurile în ordinea adecvată, în funcție de gradul de grăsime depus și ai și o mică satisfacție. Încep cu sticla felinarelor, le fac să lucească cu o lămâie înfășurată într-o cârpă udă, așa cum mi-a arătat Charmian și dacă tot o fac, mai tai puțin și din fitile. E rândul lui Jimmy să gătească, așa că aleg niște fasole uscată și o las să se înmoaie. Dacă ajungem la timp la piață o să avem și legume proaspete și probabil că ne-ar prinde bine și puțină carne de vreun fel.

Pisica neagră mamă vine la ușă să ceară de mâncare. Împart cu ea ultima zvâcnire cremoasă a unei cutii de lapte NouNou pentru bebeluși; partea mea ajunge în prima cafea a zilei, a ei într-o farfurioară, și mi-o beau sprijinită de tocul ușii. Dinspre coama dealului se apropie ciobanul Fotis și măgarul lui, pe spinarea căruia bidoanele cu lapte licăresc în soare în timp ce picioruşele măgarului aleg cu grijă poteca în josul muntelui. E un măgar cu înfățișare foarte veselă, cu căpăstrul ornat cu mărgele albastre și un ciucure i se bălăngăne pe frunte, prins de o amuletă împotriva deochiului. Fotis merge în urma lui, cu sacul și lopata pregătite, dar în dimineața asta nu poartă vesta din petice și are prins la butonieră un bucheţel de zambile de munte. E probabil vreo zi de sărbătoare; asta au tot încercat să-mi spună clopotele de pe insulă. Câteva pisici pândesc la o distanță bine calculată de Fotis în timp ce el îmi toarnă lapte în ulcior. Într-unul dintre coșuri are niște vase de teracotă cu

iaurt, aşa că sunt deosebit de bucuroasă că mi-a ieşit în cale înainte să ajungă la piaţă.

Pieliţa iaurtului cedează uşor când o apăs cu marginea lingurii, e groasă şi delicioasă cu un guguloi de miere făcută de albinele lui Mikhailis Christopolous; avem un fagure întreg într-un borcan mare de pe pervaz, strălucind cu lumina de ambră a aprobării meşterului apicultor.

Ziua lui Jimmy începe mai târziu decât a mea, dar nu mai puţin pitoresc. Intră căscând şi întinzându-se din camera noastră. Are pe el doar un prosop mic galben, înfăşurat în jurul coapselor. Ştie că-l privesc şi, când se apleacă la mânerul pompei, îşi trage nişte poze stil Mr. Univers. Îi ia cam o jumătate de oră să scoată din rezervorul nostru apa pentru ziua de azi, care să ajungă în bazin, şi auzim mulţumiţi apa curgând, urmată de un bufnet surd. Braţele lui Jimmy sunt ca nişte pistoane, iar omoplaţii i se profilează mândri de o parte şi de alta a spatelui zvelt, curbat graţios. Această armonie a proporţiilor îi oferă uşurinţa de a se contorsiona şi a se întoarce ca un acrobat, dar şi o forţă surprinzătoare. Se opreşte o clipă să-şi dea părul spre spate şi o picătură de sudoare i se prelinge pe vârful limbii. Înainte de a se mai apleca încă o dată la pompă, îşi dă jos o fracţiune de secundă prosopul, în faţa mea.

În curând, bucătăria se umple de miros de prăjeală. O duzină de ouă sfârâie în tigaia de fontă pe care Bobby o învârte pe mangal. Pentru moment, am renunţat cu toţii la plita cu kerosen care a lăsat-o pe Edie fără gene. Janey ţipă de la privată. Cineva a înfundat-o iar. Edie se unduieşte printre noi într-una dintre cămăşile cu dungi ale lui Bobby şi face un ibric de ceai cu frunze de pe munte. Cu toţii vorbesc despre pokerul de azi-noapte, despre băieţii americani, care sunt ori novici, ori trişori, şi, cu capul în mâini, blestemă lichiorul de mastic pe care l-au dat pe gât în timp ce eu dormeam şi visam.

Edie e atât de slabă, că ar putea probabil intra vreo trei sau patru ca ea în cămaşa lui Bobby. De fapt, pe lângă el cu toţii părem nişte puşti sfrijiţi. Uneori mă gândesc că Bobby zici că aparţine unei alte specii. Pe insula Hydra, umerii lui de nădejde ne aduc apa cea dulce de la fântână, aşa că are nevoie de un mic dejun adecvat, care să-i dea energie pentru urcuş. Îmi dau seama c-ar putea să dea gata şi singur o duzină de ouă.

Trudy a rămas aici peste noapte. Se cocoaţă pe pervaz şi clipeşte spre lumina zilei. Are părul tot numai şuviţe de aramă şi faţa acoperită cu pistrui.

E îmbrăcată cu aceeaşi cămaşă bleu şi aceiaşi pantaloni pe care le purta când a venit. A renunţat la gândul că îşi va mai regăsi vreodată bagajul.

— Să nu uitaţi de petrecerea mea, ne reaminteşte. N-o să lăsăm pe nimeni să intre dacă nu respectă codul vestimentar.

Trudy n-are niciodată de nici unele. N-are costum de baie, n-are cărţi şi nici încălţăminte adecvată pentru urcat pe munte. Şi, ne informează acum, nu are nici rochia Dior de la bunica ei din Boston pe care s-o poarte la aniversarea a douăzeci şi unu de ani, aşa cum intenţiona. Drept urmare, a hotărât că trebuie să ne îmbrăcăm cu toţii cu articole de modă găsite pe insula asta.

Edie îşi strânge braţele prin cămaşa lui Bobby, cuprinsă de o idee de design.

— Hai! zice Janey, cu mâinile în şold.

— Spune-mi.

Atât Edie, cât şi Janey au studiat arta vestimentară la Londra, aşa că sunt în avantaj.

— Hei, scumpa mea J, zice Edie. Hai să-i facem lui Trudy o rochie fabuloasă, de ziua ei.

Şi, când Janey acceptă, Trudy sare în picioare şi le ia în braţe pe amândouă.

Bobby zice posac c-o să-şi ia ceva de la Tzimmy, pescarul de bureţi de mare acum infirm, care vinde în port hainele bărbaţilor decedaţi. Janey strâmbă din nas. Mie cel mai mult îmi place ideea lui Jimmy.

— Putem picta pe pânză de sac, zice el în timp ce Trudy zăreşte pe geam o licărire albastru intens şi îi dispare orice urmă de zâmbet.

— De unde naiba ştie că sunt aici?

Jean-Claude Maurice rămâne în pragul uşii, îmbrăcat într-o cămaşă de mătase albastru cobalt neînchisă la nasturi.

— N-are nici un rost să ţin un curs la Tombazi dacă tu nu vii, îi spune lui Trudy bosumflat.

În timp ce aşteaptă, se joacă cu cercelul din ureche. E extrem de bronzat, arată ca o poşetă veche prea mult lustruită. Chiar *e* bătrân. Are pe puţin treizeci şi cinci de ani. Mă cutremur când o ia pe Trudy de mână şi-o conduce înapoi, şi părul lui auriu şi picioarele cafenii sprintene îl fac să semene cu un

satir.

Avem pâine proaspătă de la brutărie, doi colaci, cu susan presărat din plin deasupra lor. Bobby răstoarnă omleta din tigaie, rupem pâinea şi înfulecăm cu poftă ouăle şi roşiile. Trudy şi Jean-Claude sunt încadraţi de rama ferestrei în timp ce traversează dealul spre şcoala de artă, el cu pantalonii lui exagerat de scurţi şi cu râsul lui exploziv, ea cu părul ei veneţian, roşu ca flacăra.

— Deci pictorul francez cel bătrân şi pervers a reuşit să dea de urma fecioarei noastre descinse din Tiţian, zice Bobby. Sigur că vrea s-o picteze goală.

— Da, şi cunoscându-l pe Jean-Claude, tare mi-e că ea o să cedeze… spun şi, când el îmi aruncă o uitătură mirată, îi aduc aminte de cartea lui Charmian. Asta nu face decât să demonstreze ce scriitoare pricepută e. Ştii ce zic, l-a descris perfect, nu crezi?

Bobby tot nu pricepe despre ce vorbesc. Jimmy s-a răsucit la nouăzeci de grade în firida ferestrei cu o carte hărtănită de Mervyn Peake[14], care a trecut pe la toată lumea. Aruncă privirea spre Bobby, care trânteşte în tigaie ultimele trei ouă.

— E limpede că Jean-Claude e cel care i l-a inspirat pe Jacques din carte, zice Jimmy. Ştii, existenţialistul francez care vine şi-i seduce pe toţi cei de pe insulă…?

Bobby se fereşte de uleiul care sare din tigaie.

— Nu i-am citit niciodată cartea, zice, şi Jimmy şi cu mine schimbăm între noi priviri mirate.

— Aşa lipsă de interes mai rar, zic.

Bobby vorbeşte cu tigaia, e furios pe ea.

— Nu toată lumea e atât de fascinat pe cât pari să fii tu de vecinii noştri, mult mai bătrâni decât tine şi mereu chercheliţi. Nu ştiu cum poţi suporta să-ţi petreci atât de mult timp cu babalâcii ăia care toată ziua nu fac decât să se plângă unul de altul şi să bea până abia dacă mai ştiu drumul către casă.

Bobby mă fixează ofticat din motive pe care nu le înţeleg şi i se ridică tot sângele-n obraji. Împunge ouăle cu spatula, sparge un gălbenuş. Jimmy se refugiază în *Gormenghast*.

— Ei bine, se numeşte recunoştinţă. Dacă nu erau „vecinii noştri mult mai bătrâni decât mine şi mereu chercheliţi“, n-am fi aici acum, îi răspund. Şi în

orice caz, îmi plac, e ca și cum aș avea în preajma mea o familie adevărată și…

Îmi dau seama că nu mai pot continua. Cuvântul „familie“ mi-a pus un nod în gât și încep să văd în jur ca în ceață. Mă duc la ușă și las dulceața soarelui să mă scalde. Privirea îmi baleiază peste pâlcurile de pini și terasele dărăpănate și urcă spre munții arși de soare și cer. Nu vreau să mai plâng.

E o insulă care te ține bine în poală, ai cărei munți sunt robuști ca niște umeri. Mă fac mică în brațele ei și mă lipesc strâns de ea, în timp ce în spatele meu Bobby continuă să își verse nervii. Dincolo de școală zăresc colțul terasei lui Charmian și a lui George, cu steagul hydriot fluturând.

— Pur și simplu nu înțeleg ce te atrage la ei. George ăla le face capul mare tuturor, de parc-ar fi Hemingway. Poți să-mi spui și mie, cine sau ce dracu e Kuomintang-ul ăla? Cât despre copiii ăia atotștiutori…

Vreau să înceteze, așa că mă răsucesc pe călcâie să i-o spun în față.

— Și-n afară de-asta, vreau să aflu ce anume știe Charmian. Bobby, pe tine chiar nu te interesează deloc viața mamei?

— Of, Erica, oprește-te!

Mă trimite la plimbare cu spatula.

— O bombardezi întruna pe femeia aia cu întrebări, ca un țânțar. Te asigur că o scoți efectiv din minți. Și ce dacă mama a avut un admirator secret? Poate că era pur și simplu o curvиștină din înalta societate și noi n-am observat. Dar un lucru vreau să știi. Mie. Mi. Se. Rupe. Ți-am tot spus, familia e un construct îngrozitor. Ne-ar fi mai bine tuturor fără ea.

Jimmy lasă cartea jos și sare între noi, apoi îl strânge pe Bobby de braț.

— Hai, bătrân măgar posac. Pune-ți jugul ăla pe umeri și, după ce vii cu apa, poate încercăm amândoi să urcăm până la Episkopi, zice, bătându-l pe spate.

Mă întrec cu Edie și Janey în jos pe scări, ținându-ne bine pălăria de paie pe cap, cu gențile de plajă lovindu-ne ritmic șoldurile. Trudy asta cam exagerează cu bagajul ei pierdut. În realitate, cu toții purtăm oricum foarte puține haine. Rochia lui Edie e o bucată de bumbac alb, deșirat în față, astfel că pare gata să-i alunece de pe umeri în orice clipă.

Trecem pe lângă niște bătrâne așezate pe treptele prispelor.

— *Yia sou*, *kyria*[15] Katerina; *yia sou*, *kyria* Maria, strigăm.

— Sss, sss, răspund ele fără să-şi ridice ochii de la broderiile la care lucrează.

Lumina străluceşte prin rochia lui Edie. Aceasta zburdă pe trepte în jos şi pescarii ce se apropie de noi o să vadă din prima clipă că n-are nimic pe sub rochie.

Ea şi Janey o cotesc la turnul cu ceas către abator, pornind în misiunea de a găsi materiale pentru o rochie epatantă şi lăsându-mă singură să le cer barcagiilor nişte saci, lucru deloc simplu, dacă nu ştii cum se spune în greceşte.

— *Efcharistó*[16], Niko!

Nikos Katsikas mă conduce la fratele său Andonis, aflat în zona din spate a magazinului; au acolo un morman de saci vechi de grâu pe care mi-i poate da. Charmian se află la masa ei obişnuită şi flutură spre mine o mână deja ocupată cu paharul şi ţigara. Leonard îşi ridică şapca. Stă atât de aproape de Charmian, că din când în când borul lat al pălăriei ei de paie aruncă o umbră peste chipul lui. Mesele sunt toate pline cu turişti acum. În fiecare zi sunt tot mai mulţi, excursionişti de-o zi din Atena, dar şi oameni care pot trăi un an în soare aici cu banii pe care i-ar da pentru o lună într-o cameră sărăcăcioasă fără baie de acasă.

În grupul lui George şi al lui Charmian a apărut un nou bărbat, nordic după înfăţişare, cu ochi întunecaţi şi un zâmbet plăcut.

— Ţi-l prezint pe Göran Tunström[17], spune Charmian, fluturând o mână înspre el.

E în mare vervă, ceilalţi se lasă captivaţi de elocuţia ei şi e atât de dreaptă şi are aşa un aer de regină, că aproape fac o reverenţă. Göran şi Leonard fac schimb de cărţi cu numele lor pe supracopertă; fiecare se străduieşte să joace cât mai bine modestia, până când Charmian bate din palme spre ei, să înceteze. Leonard spune:

— Ori de câte ori aud de cineva care scrie poezie, mă simt apropiat de el. Ştii ce zic, îi înţeleg nebunia.

Aş sta şi eu cu ei, dar vorbele lui Bobby încă îmi răsună în minte. Oare doar asta sunt, un ţânţar agasant?

---

14. Mervyn Laurence Peake (1911–1968), scriitor, poet şi ilustrator englez, cunoscut

pentru seria de cărţi fantastice *Gormenghast*. (N. red.)

15. *Yia sou*, prescurtare de la *Iyia sou*, formulă de salut care înseamnă „sănătate“. *Kirya*, „doamnă“. (În gr., în orig.) (N. red.)

16. „Mulţumesc.“ (În gr., în orig.) (N. red.)

17. Göran Tunström (1937–2000), romancier, poet şi dramaturg suedez. A devenit foarte cunoscut în Scandinavia începând cu 1984, când i s-a acordat Premiul pentru literatură al Consiliului Nordinc pentru *Oratoriul de Crăciun.* (N. red.)

Opt

Mâine e 1 mai şi vasul Ikarus, cu Axel Jensen la cârmă, o să intre în port, aducându-i pe Marianne şi pe copilul lor. Leonard va bea cafea la masa lui George şi a lui Charmian. Micul velier îşi va croi drum printre caiacele cu fund lat, şi Marianne îşi va lăsa puţin capul în jos ca să-şi aranjeze mai bine şalul cel alb şi să protejeze bebeluşul de soare. Toată lumea o să fie cu ochii pe ea, dar poate nimeni la fel de intens ca Leonard.

— Ce minunat tablou cu Sfânta Treime, va spune el.

Iar Charmian va ridica din sprânceană către George şi va spune:

— Să ne rugăm.

În seara asta, scena e pregătită pentru o altă dramă antică, înrădăcinată în tradiţia grecească. Toată ziua, fetele şi tinerele femei ale satului au adunat flori de pe dealuri. Trec pe lângă noi două câte două, în fuste negre şi legănându-şi coşurile, iar pantofii le răsună pe pietrele caldarâmului. Tinerele au braţele acoperite, fetele poartă şorţuri cu nasturi negri, basmale în jurul chipurilor plăcute, măslinii, şi bluze frumoase, modeste, dar perfect călcate, în vizibil contrast cu imaginea pe care o oferim noi, cu pielea noastră arsă de soare şi părul îmbibat de sare de mare. Seara asta s-a născut dintr-unul dintre acele asfinţituri în surdină, din trupurile noastre topite precum marea şi cerul preschimbat în miere. Toată după-masa am înotat, am sărit de pe stânci şi ne-am uscat în soare. Iasomia cu miros de noapte te îmbie la somn, ca un cântec de leagăn.

Ne tolănim în jurul câtorva mese în aer liber de la Katsikas. Edie şi Janey sunt înfăşurate în saronguri indiene imprimate, legate cu nod la umăr, şi toţi băieţii sunt descheiaţi la cămaşă. Eu sunt în pantaloni scurţi şi costumul de baie pepit, iar părul, prins în coadă, mi s-a asprit de la sare. Suntem cu toţii desculţi. Nici nu mai ţinem minte cine trebuia să gătească azi, dar suntem cu toţii aici, adunaţi în jurul meselor, şi în seara asta un întreg banc de

barbounia roşu a făcut cunoştinţă cu grătarul pe cărbuni al Sofiei din fundul magazinului.

Doi cântăreţi la bouzouki sunt aşezaţi sub butoaiele de vin şi mănâncă deja, cu mare poftă. Tineri pescari poartă cămăşi albe, curate.

— Mai târziu se lasă cu dans, zice Charmian şi îi sclipesc ochii. Să vă uitaţi la Panayiotis, după ce ia puţin la bord are graţia lui Nijinsky, adaugă arătând spre unul dintre pescari, şi flutură din mână spre Ntoylis Skordaras, care stă într-o fereastră, cu un acordeon strâns la picioare. Mâine e sărbătoare, iar localnicele o să aştepte acasă, ca de obicei. Doar bărbaţii din sat o să fie mahmuri dimineaţă.

Suntem flămânzi ca nişte prunci după un somn bun. Mâncăm calamari şi caracatiţă de parc-am fi mâncat de când lumea, ştim să alegem carnea de peşte dintre oase, ştergem farfuriile lună cu pâine.

Kyria Anastasia de la brutărie trece grăbită pe lângă noi cu fetele ei gemene. Charmian sare în picioare şi mă îndeamnă s-o urmez. Fetele se zgâiesc la picioarele mele goale. Kyria Anastasia zice ea ştie ce în greceşte, arătându-i lui Charmian mănunchiuri de ierburi înflorite şi de crengi pe care le-au cules. Una din fete îi întinde sfioasă lui Charmian nişte flori albastre de munte, iar cealaltă câteva fire de ovăz verde deschis.

— Trebuie să-i faci o impresie bună Kyriei Anastasia, spune Charmian în timp ce ne întoarcem la mese. I-am spus că eşti fina mea. Ţi-a pus Dumnezeu mâna-n cap dacă reuşeşti să-i convingi să-ţi coacă mâncarea în cuptorul lor. Un pic de carne, pâină şi o găină bătrână şi aţoasă, şi câteva legume, puse în cuptorul lor să se coacă încet, cu câteva condimente şi un pic de vin. Trebuie doar să le aduci dimineaţa într-o cratiţă, cu numele tău pe ea, şi să-i rogi frumos.

Înghit aproape insuportabil în sec.

— E cea mai bună metodă de gătit, cea mai simplă şi mâncarea iese nemaipomenit de gustoasă, zice, şi trebuie să-mi înghit întâi nodul de poftă din gât înainte de a-i putea răspunde.

George îşi trage un scaun. Ea aranjează florile în ulciorul de apă, dar are un aer atât de trist în timp ce face asta, de zici că le pune pe un mormânt.

— Aceste flori sărbătoresc victoria verii asupra iernii, zice. În seara asta, femeile şi fetele o să stea acasă şi-o să împletească cununi de flori fiindcă

mâine e ziua de Armindeni și toată lumea sărbătorește înflorirea naturii și nașterea verii.

— Și în timpul ăsta toți bărbații sunt la tavernă și beau până nu mai știu de ei, spune George, turnându-și vin. Dar astea sunt tradiții precreștine și e zi liberă pentru muncitori. Ridică paharul, zice „Eu sunt de partea muncitorilor, așa că beau în cinstea lor“ și îl dă pe gât dintr-o înghițitură.

— Maios e zeița fertilității, zice Charmian, aranjând tulpinile verzi printre florile albastre cu ghimpi.

George își umple iar paharul și-l ridică din nou.

— Și, odată cu Maios, sărbătorim și victoria vieții asupra morții, spune. Charmian își pune și ea vin în pahar, zice „Da, am să beau și eu pentru asta“ și ciocnește cu el.

— Și în cinstea ta, George.

Face o pauză preț de o clipă, cu paharul în aer, și privirile li se întâlnesc.

— Pentru vremuri mai bune.

Când își întoarce privirea, ochii îi strălucesc de lacrimi.

— În iarna asta n-am știut dacă va supraviețui, așa că sunt cât se poate de acord să aducem mulțumiri, zice și-și împletește mâna cu a lui.

El îi pune capul pe umărul lui și-și lipește obrazul de creștetul ei.

Jimmy și ceilalți și-au tras scaunele spre masa lui Göran și se aud hohote de râs. „*Skål*“, „*Yamas*“, „Noroc“. Nu-mi pot lua ochii de la Charmian și de la George, de la felul în care capul ei se potrivește perfect în adâncitura umărului lui, de la obrazul lui, îngropat în părul ei. Mi-i imaginez dormind așa, creier lângă creier, inimă lângă inimă, două suflete amalgamate în lut topit.

Probabil că mă holbam prostește la ei, fiindcă Charmian revine la discuția noastră clipind din ochi și râzând nervos, îmi povestește despre tinerele fete de pe insulă, care se vor trezi înainte de răsăritul soarelui și se vor duce la fântâni cu florile lor.

— În alte părți ale Greciei, sărbătoarea e un pic diferită, dar aici vazele de flori sunt umplute cu „apa tăcerii“ din fântânile cu apă dulce și fetele se întorc acasă fără să rostească nici un cuvânt, spune ea.

Din motive care-mi scapă, Jimmy și Bobby stau acum în mâini pe dalele de piatră în timp ce ceilalți bat din palme și ovaționează.

— Ar trebui să le umple şi *lor* vazele cineva cu apa tăcerii, zic.

Jimmy merge în mâini, cu trupul aplecat asemeni unui scorpion ce se pregătește să te înțepe și ovațiile cresc în intensitate când se apropie și mai tare de zona portului.

George are o grimasă.

— Poetul ăla al tău ar trebui să se angajeze la circ.

Charmian oftează, apoi continuă.

— Mai târziu, o să se spele cu aceeaşi apă şi o să împletească o cunună de flori, pe care o s-o prindă de uşă şi care o să rămână acolo până de Sfânta Maria. E una dintre puținele sărbători rămase care n-are legătură cu ortodoxia, zice.

— Doamne, ce frumos…

Mă şi văd, o somnambulă care merge în tăcere, cu un veşmânt alb vaporos şi braţele pline de flori abia îmbobocite.

— Poate c-ar fi bine să merg la fântâni înainte de răsăritul zorilor, zic, îmi place ideea, şi Charmian îmi zâmbeşte cu afecţiune, de parc-ar zice „Bravo, fata mea“ şi George cere încă o carafă de vin.

Charmian vorbeşte iar despre Kalymnos, cu aerul nostalgic cu care cineva îşi aminteşte de o altă viaţă, deşi sunt doar cinci ani de când au plecat de acolo. Povesteşte cu duioşie, visătoare, despre săteni ce urcau în ciuda ceţii până în vârful insulei. Urcă asemeni unor pelerini tăcuţi şi aşteaptă soarele, cu vasele lor de apă.

— Îţi imaginezi, Erica? Ciobani, culegători de bureţi de mare, pescari, toţi adunaţi în vârful muntelui, ridicându-şi spre cer mâinile pline cu flori de asfodel, închinându-se cu toţii lui Apolo…

În port, luminile pâlpâie de trei ori. Mai e un sfert de oră până se opresc generatoarele. Femeile îşi cheamă copiii de pe străzile laterale, un grup de bărbaţi grăbiţi târăsc de-a lungul ţărmului roabe de lemn puse una peste alta, lăzile de peşte sunt aşezate în stive pe chei, pentru vasele de noapte. Pe cerul dinspre apus abia dacă se zăreşte o fâşie de lună şi studenţii la arte pornesc înspre Casa Tombazi, înainte ca insula să se cufunde în întuneric.

George o priveşte lung:

— Vai, draga mea, aşa e. A fost minunat. Dacă plămânii mei n-ar fi în pioneze, zău că aş urca pe Eros cu tine în noaptea asta, şi Charmian pare din

nou gata să izbucnească în lacrimi.

Ne mutăm înăuntru, unde avem lumină, şi ne înghesuim în jurul celor şase mese aflate cu faţa către cântăreţii din ultima încăpere.

Charmian e încă furată de reverie.

— Şi, după ce Apolo se ridică din mare, toţi coboară în tăcere şi casa ţi-e binecuvântată pentru tot anul ce vine cu ajutorul florilor pe care le aduci înapoi cu tine, împletite într-o cunună… da, şi cât de plini de viaţă au fost strămoşii noştri! Am continuat şi noi obiceiul în primii noştri ani aici.

Se întristează iar, îşi dă câteva şuviţe de păr de pe faţă.

— Eram un grup foarte mare şi urcam cu toţii pe Muntele Eros. Acum, până şi copiii mei au renunţat să mai meargă.

Lămpile licăresc cu flăcărui mici albastre şi unul dintre cântăreţii la bouzouki începe să cânte. Profit de ocazie.

— Vin eu cu tine, zic, deşi ideea de a mă aventura la un urcuş atât de lung mă îngrozeşte. Te rog spune da, mi-ar face mare plăcere.

— Dumnezeule, Erica, habar n-aveam ce păgână am lângă mine, spune Charmian.

— Ce idee nemaipomenită, zice George, frecându-şi palmele.

— Adevărul e că am multe pentru care să le mulţumesc zeilor şi e întotdeauna mai plăcut să ai companie…

Charmian îl fixează pe George cu o privire extrem de veselă.

— Păi de ce nu? zice, şi imediat simt fluturi în stomac.

Mai beau nişte vin. Aerul e îmbibat de fum, şi de miros de anason, şi usturoi, şi de peşte gătit. Unii dintre noi continuă să vină, chiar când sătenii încep să-şi lovească încheieturile pumnilor, în ritmul bouzouki-urilor, chelnerul de noapte aleargă încoace şi-ncolo, şi Adonis urcă şi coboară scara, umplând carafele de la butoaie. Jimmy dansează *tsambikas* cu pescarii; la fiecare capăt al şirului de bărbaţi e fluturată o batistă. În timp ce ritmul muzicii devine mai rapid, încearcă să ţină pasul cu picioarele lor agile şi expresia de concentrare de pe chipul său mă face să leşin de râs.

Edie şi Janey îl trag pe Bobby după ele pe ringul de dans şi Charmian strigă:

— Hei, leneşilor, are vreunul dintre voi chef să urce pe Muntele Eros în seara asta?

— Cred că glumeşti. Sunt nu ştiu câţi kilometri, spune Bobby.

Janey se strâmbă către ceilalţi.

— Eu am o aşchie în călcâi şi nu vrea deloc să iasă.

— Ce păcat, zice Charmian cu un licăr brusc de răutate în glas. Amicul nostru canadian o să fie extrem de dezamăgit.

*

E ora patru dimineaţa; luna a dispărut de tot. Ne întâlnim la fântâni, cu rucsacuri şi termosuri. Leonard aduce pâine şi nişte vin în sticle cu ambalaj de paie. Avem şi muzică, de la clopoţeii caprelor de pe dealurile de deasupra caselor cufundate în beznă. Charmian are un pled ecosez aruncat pe un umăr. Şi ea, şi Leonard au în picioare bocanci de drumeţie veritabili.

Janey pare să fi uitat complet de aşchia din talpă, şi ea, şi Edie dansează printre duzi. Sunt îmbrăcate în bluze albe pe gât identice şi au eşarfe negre legate în jurul feţei, ce le dau un aer inocent, de călugăriţe. Jimmy e aşezat pe un zid scund şi-şi curăţă o portocală pe care a cules-o din pom din piaţa oraşului.

— Bravo, copii. Mă bucur că v-aţi luat pleduri. Poate fi destul de rece în zori în vârful muntelui, zice Charmian.

Leonard îşi ridică gulerul gecii şi tremură. Zâmbind, ea îi arată pledul de rezervă din rucsacul ei. Leonard învârte manivela fântânii şi ea se apleacă şi umple două canistre vechi de metal cu apă din găleată, îmi ia termosul şi-l umple, continuând să vorbească cu el peste umăr.

— Am senzaţia că nu ai mare lucru în odaia aia a ta. Îmi pare rău că e mai puţin dotată decât m-a lăsat să cred Kyria Pepika, zice ea şi, când se ridică în picioare, o văd aplecându-şi uşor chipul spre al lui, ca pentru un sărut.

Zâmbetul lui are ceva de lup, îmi dau seama. Magnetismul lui te captivează pe loc.

— Ştii, pentru mine viaţa simplă înseamnă voluptate, zice el. Îmi trebuie doar o masă bună şi un scaun bun…

— Şi un pat bun, intervine Janey.

Charmian o săgetează cu privirea şi continuă.

— Sunt sigură că îţi pot găsi câteva piese de mobilier şi ai să poţi să lucrezi şi în balcon, chiar dacă e micuţ, când se face insuportabil de cald mai încolo,

zice ea şi toţi oftează la unison la gândul că zilele şi lunile vor deveni de acum tot mai lungi şi mai însorite şi Jimmy îmi aruncă o bucată dulce de portocală în gură.

Conversaţia ajunge la subiectul muncă. Charmian şi Leonard sunt amândoi de acord că dimineaţa e perioada cea mai propice, dar Charmian se plânge că noua carte a lui George e un calvar pentru amândoi, la orice oră din zi şi din noapte.

— Pe cuvânt, dacă n-am avea nevoie de bani, nu sunt sigură că l-aş încuraja să continue cu ea, zice. E destul de sadic din partea mea să-l forţez să-şi reamintească grozăviile foametei.

Leonard e plin de înţelegere şi spune că e dezamăgit că n-a venit şi George cu noi.

Charmian se joacă cu franjurii pledului ecosez.

— Frumos din partea ta, având în vedere faptul că ultima oară când l-ai văzut ne certam ca chiorii.

Coboară privirea şi-şi acoperă gura cu pledul, continuând să vorbească prin el.

— Mă tem că divergenţele noastre maritale au cam luat-o razna. Şi în primul rând îmi cer scuze pentru toate porcăriile pe care ţi le-a zis.

Leonard râde, îi atinge părul.

— Sunt extrem de uimit, şi o spun foarte serios, de relaţia dintre un bărbat şi o femeie. E o problemă extrem de complicată. Vreau să zic, nimeni nu o poate rezolva corect. Cu toţii o dăm în bară în privinţa asta.

Îi dă pledul la o parte şi ea îi zâmbeşte într-un fel care poate fi deopotrivă recunoscător, la fel de bine cum ar putea fi un acces de cochetărie; e greu de spus. Insula e cufundată în tăcere şi nu se mai aud decât răgetul unui măgar în depărtare şi acei câţiva clopoţei de la gâtul caprelor; cerul întunecat e presărat cu stele.

— Asta e apa pe care i-o vom aduce drept ofrandă marelui nostru zeu Apolo în clipa în care se va ridica din mare, spune Charmian, desprinzându-şi privirea dintr-a lui şi ridicându-şi termosul cu veneraţie către piscul ascuţit şi incredibil de îndepărtat al Muntelui Eros. Şi, dacă tot urcăm atâta drum, ar fi bine să ne luăm obiceiurile în serios, adaugă. Aşa că încearcă te rog să n-o verşi. Nu vrem ca zeii să ne creadă nişte zgârciţi.

Leonard se apleacă şi-şi umple bidonaşul de metal şi rosteşte un soi de incantaţie – în ebraică, am senzaţia –, înainte de a-i pune dopul de plută. Suntem solemni, Leonard un pic pleoştit şi adus de spate lângă Charmian, care stă dreaptă, iar cureaua lată de piele şi pledul ecosez îi dau un aer de regină scoţiană.

Se aude un strigăt. Ea se luminează la faţă. Dar când se întoarce, de după colţ apare Patrick Greer, care suflă greu.

— Of, fir-ar să fie. Groaznic, zice în şoaptă. Asta ne mai lipsea, un nor negru în forma lui Greer, care să ne obtureze soarele.

Aşteptăm până când Patrick îşi scoate şi el apă. Jimmy şi Leonard se reazămă de un zid fumând şi discutând despre poeţii din Londra.

— Ori de câte ori aud că cineva scrie poezie, mă simt apropiat de el. Ştii ce zic, îi înţeleg nebunia, zice Leonard şi, deşi l-am mai auzit spunând exact aceleaşi cuvinte, îmi face plăcere să-l văd pe Jimmy torcând fericit. Patrick stă atât de aproape de Charmian, că zici că încearcă s-o inspire ca pe aer. Un nasture al jachetei îi atârnă de o aţă, iar ţesătura ei de tweed miroase a focuri de tabără de altădată şi a dezamăgire.

— Mi-a zis George că vă găsesc aici. Bănuiesc că n-a vrut să te lase să te caţări pe munte doar cu canadianul cel fermecător drept companie, zice el, cu glasul şi mai înecat în alcool decât de obicei. Dar văd că ţi-ai adunat deja în jur şi alţi discipoli.

Charmian face eforturi să nu-i ia în seamă aluziile şi verifică iar să avem fiecare ofranda noastră de apă şi ne aminteşte să n-o bem până ajungem sus în vârful muntelui. Edie şi Janey nu au propriile lanterne, aşa că ne-o iau înainte, alăturându-li-se lui Jimmy şi lui Leonard, care au amândoi baterii noi la ale lor, în vreme ce eu rămân în urmă, cu Charmian şi Patrick cel nesuferit.

— Mă mir că Jean-Claude Maurice a ratat aşa ocazie, spune Patrick. Vreau să spun, şi zicând asta se uită cu subînţeles la Charmian, apoi la mine, cu o singură excepţie notabilă, preferă *filet*-ul cât mai *mignon*.

Charmian se trage într-o parte.

— Mai bine zi că ţi-e ciudă.

Patrick continuă să turuie verzi şi uscate. E beat şi spune tot ce-i trece prin cap.

— Dumnezeule, oare Jean-Claude are cea mai mică idee despre surpriza

nasoală pe care i-o pregătește George în cartea aia a lui abjectă? zice și ea îi dă un ghiont, exasperată.

— Patrick, nu te supăra, n-am deloc chef să discut despre asta.

Urcă furioasă treptele ce o cotesc în susul dealului, trăgându-mă după ea.

Poteca se îngustează. Nu-i dau drumul la mână.

— Ce-a vrut să spună cu cartea abjectă a lui George? zic și ea se oprește unde e.

Charmian luminează cu lanterna fiecare chip, pe rând.

— Șșș, toată lumea, zice. Nu uitați, dacă e să facem asta cum trebuie, e vorba de un pelerinaj în tăcere.

Mă împiedic în timp ce urc, nu mai sunt deloc atentă unde pun piciorul. Poteca urcă necruțătoare în zigzag, trecând pe lângă case în paragină și înspre o pădure deasă de pini. Singurele sunete ce se aud sunt cele ale pașilor noștri pe șistul argilos și respirația noastră, iar unica lumină e cea a lanternelor. Nu luasem nici o secundă în calcul faptul că ceremonia lui Charmian trebuia să fie una tăcută. Îmi amintesc râsetele ei și ale lui George.

Charmian e în față, iar între noi e doar tăcerea întunecată. E mereu în fața mea, iar eu sunt mereu în urma ei. Știu că deține secrete pe care nu mi le-a spus, le văd jucându-i în ochi, ori de câte ori mă apropii de ea. De ce nu vrea să-mi spună oare ce știe? I-am zis că din cauza asta o să-mi închipui lucruri și mai neplăcute despre mama decât cele pe care mi le-ar putea spune ea. I-am zis că suspansul e cel care mă omoară. Și dealul ăsta devine tot mai abrupt, insectele sunt atrase de lumina lanternelor noastre și Edie țipă când zărește coada unei vietăți ce se mișcă.

Nu-i de mirare că George e atât de pornit. Dacă o vezi cum flirtează cu Leonard nu pot să spun că îl condamn pe bietul George că e gelos. Și ce are omul ăsta de le ia pe toate cu leșin când le vorbește? Leonard nu e nici măcar înalt, dar Charmian toarce ca o pisică și după cât se pare toate femeile, toate fetele, până și Kyria Soula cea ciufută de la standul de pește din piață, i-au căzut în mreje.

Mă trezesc în raza lanternei lui Charmian. Ea ridică pledul ecosez, îmi face semn să vin lângă ea și mergem un timp braț la braț prin noaptea de catifea, iar gândurile mele pline de amărăciune sunt înăbușite de miresmele de ienupăr și de pin, de pled și de dor.

La un moment dat, în copilăria mea, ne-am pierdut în pădure. Mi-o amintesc razant pe mama, albă ca varul din cauza panicii, și îmi amintesc cum stăteam cu toții într-un luminiș. Frunzișul e des și pământul de sub tălpile noastre e plin de rădăcini noduroase, ziua se întunecă și miroase a pericol. Suntem doar noi trei, Bobby și cu mine suntem gata s-o protejăm cu bețele noastre de drumeție, iar chipul mamei e împietrit deasupra gulerului de blană de vulpe. Bănuiesc că a fost una dintre dățile în care tata era în spital și dincolo de parc era o pădure și nu știu ce s-a întâmplat de s-a speriat în așa hal, dar ceva plutea în aer. Când am găsit cărarea, aceasta a dus la o stradă pavată necunoscută, scăldată în lumina caldă a unui felinar, și ne-am oprit la o ceainărie, și eu am început să plâng, și m-am ascuns în haina mamei, fiindcă îmi dădusem seama că acea crenguță pe care o aveam pe post de armă nu va fi suficientă să ne salveze, și mâna ei a tremurat în timp ce ne-a turnat ceaiul în cești.

Când începem să urcăm stânca mai abruptă, Charmian mă împinge în fața ei și ne croim drum printre crengile joase în timp ce pinii sunt înlocuiți treptat de tufișuri și grohotișul ne face tălpile să ne alunece în pantă. Ne oprim să ne odihnim și, după ce ne umezim gurile, coborâm privirea către golful luminat de stele.

Îmi pare rău că nu e și Bobby cu noi, deși, chiar și în beznă, îmi dau foarte bine seama că pe Edie o doare efectiv în cot că el a decis să nu ne însoțească. O văd zâmbind când Leonard îi întinde galant o mână. Acum el așteaptă în timp ce ea își răsucește și-și leagă eșarfa neagră cu gesturi teatrale. Edie e mereu îmbrăcată ca pentru a juca un rol; mă și mir că nu și-a pus pe cap o broboadă. Eu pur și simplu n-am nici un talent la asta. A trebuit să-mi întorc betelia pantalonilor, ca să nu-mi cadă întruna. Nu mai sunt adolescenta pufoasă care eram și când sunt culcată mă minunez de oasele triunghiulare care mi se văd la șolduri și de mușchii tari și rotunzi din gambe. Sunt destul de slabă să mă încapă hainele mamei, gând însoțit de amintirea tatălui meu, ca dintr-o altă viață, ce încă mă mai face să mă crispez. În timp ce-i împachetăm cele mai rafinate haine ca să le dăm de pomană, el îmi privește critic silueta.

Îmi pare rău că am dat și furoul ei roz de mătase. Mi-o amintesc de când mă știu îmbrăcată cu el, sau cel puțin cu unul asemănător, cu tiv de dantelă

mai închisă la culoare la bretele şi decolteu. O văd aşezată la masa de toaletă şi pudrându-se uşor pe clavicule şi între sâni cu un puf incredibil de roz şi de diafan, care te duce cu mintea la budoare şi curtezane. Nu m-a văzut intrând în cameră. Talcul licăreşte în lumina blândă a veiozei de pe masa de toaletă. Mă vede în oglindă şi se răsuceşte în scaun, cu gura rujată în formă de „O“. Are bretelele lăsate şi câteva particule de pudră i-au căzut pe dantela mai închisă la culoare. Se apleacă şi-şi înfăşoară braţele în jurul meu, îmi acoperă ochii cu mâinile ei şi mă ia pe sus. La uşă, mă strânge în braţe, traversează holul şi mă duce în camera mea, unde se aşază cu mine pe pat şi mă mângâie, ca să uit visul urât. Adorm, simţindu-mă ca în al nouălea cer, cum stau aşa cuibărită la pieptul ei înmiresmat.

Ori de câte ori poteca e destul de lată, Charmian mă lasă să stau sub pledul ei. Însă acum tocmai lăsăm zona arbuştilor în urmă şi în unele locuri cărarea a devenit înşelătoare. Ne oprim pe un platou, ne aşezăm pe vine. De dincolo de golful familiar, cărbunarii stau grupaţi ca licuricii. Între stele şi mare nu e nimic decât stânca asta şi în baia asta de tăcere încep să deslușesc mai bine detaliile scenei. Mama stă la masa ei de toaletă, cu bretelele furoului căzute. Îi adulmec parfumul şi pornesc împleticindu-mă către pielea ei caldă. Pentru prima oară îl văd şi pe bărbatul din încăpere. Alerg către ea. El mă zăreşte înaintea ei şi ea vede întâi panica lui, în oglindă. Puful îi zboară din mână. E ultimul lucru pe care-l văd înainte să-mi acopere ochii.

Când ajungem în vârf, stelele aproape s-au stins. Undeva la picioarele noastre latră un câine. Mânăstirea Profitis Elias străluceşte albă ca zahărul în spatele siluetelor de piatră ale pământului, acum vălurit, acum cu ridicături, acum cu văi pline de vegetaţie. În noaptea asta suntem cât de aproape de ceruri pot fi nişte oameni. Pe o stâncă e încastrat un mic clopot de fier, pe care am vrea să-l facem să răsune, însă nu îndrăznim să-l atingem înainte ca Apolo să-şi facă intrarea spectaculoasă.

Am părul jilav; în puful pledului pe care îl împărţim Jimmy şi cu mine s-a prins o peliculă fină de ceaţă. Charmian ne-a găsit un loc perfect, între stânci, acoperit de plante cu frunze moi şi pufoase şi pâlcuri de floricele albe şi roz trandafiriu. „Flori pentru păpuşi“, le spune ea. Suntem aşezaţi în şir, cu faţa spre răsărit, toţi în afară de Leonard, care se ridică, îşi întinde braţele, găseşte o stâncă ieşită în afară şi priveşte în zare, singur. La orizont se ridică încet

fâşii în nuanţa prunei şi vineţii, ce vestesc primele raze de foc chihlimbariu. Am cules flori, ce vor fi binecuvântate. Charmian a adus un cuţit pentru asfodele şi, în afară de unele al căror nume nu-l cunosc, sunt maci şi irişi şi lalele pestriţe, care arată ca nişte mici capete de şerpi. Stăm pe creasta muntelui, cu apa şi cu florile noastre, până când discul imens al soarelui înnobilează marea, revărsându-şi asupra ei sulul de satin portocaliu.

Cocoşii cântă, păsările şi-au început trilurile, tot mai mulţi câini latră. Urmăm exemplul lui Charmian şi ne spălăm pe faţă cu apă de la fântână. Leonard îşi varsă ulciorul de metal pe creştet şi, zâmbind cu toată gura, îşi scutură picăturile de apă ca un căţel. Edie şi Janey stau turceşte şi-şi împletesc flori în păr, iar Jimmy îşi face încălzirea de dimineaţă, sărind de la un bolovan la altul, mimând că ţine în mâini cu graţie o prăjină invizibilă şi că merge pe sârmă.

Leonard se aşază pe vine şi rupe pâinea. O înmuiem în vinul dulce lipsian în timp ce dinspre insula scăldată de primele raze de soare se ridică încet aburi, şi Charmian e prima care ne eliberează de povara tăcerii, făcând să răsune clopotul de fier.

Nouă

Marianne ni s-a alăturat chiar deasupra peşterii de la Spilia. Braţele ei încrucişate se odihnesc pe genunchii strânşi decent, făcând ca trupul ei subţire să fie cât mai ferit de ochi străini. Mai are mult de lucrat la bronz acum, dar, deşi abia s-a întors pe insula Hydra, vârful nasului şi obrajii i s-au făcut deja trandafirii. E strânsă în sine ca o păsărică albă, de la unghiile de la picioare date cu ojă în nuanţa perlei şi până la părul auriu, care e prins într-un coc la ceafă. E prima oară când am ocazia să o studiez cu atenţie şi remarc că are un aer ciudat, de statuie. A ales una dintre treptele de ciment aflate chiar sub nivelul la care stă Charmian, care domină peisajul, din leagănul ei de piatră obişnuit. Pe lângă ea, Charmian pare lată în şolduri, pârlită de soare, musculoasă şi destul de sărăcăcios îmbrăcată. Costumul ei de baie, odinioară negru, flutură deloc flatant în porţiunile unde i s-a dus elasticul. Vorbeşte cu însufleţire, dar valurile ce se izbesc de stânci fac imposibil să auzi ce spune. Ideea pare să fie că Marianne ar trebui să se preocupe mai puţin de Axel şi să se concentreze pur şi simplu asupra bebeluşului ei şi să se bucure că sunt aici împreună. Marianne schiţează un zâmbet şi o ascultă cu un obraz lipit de umăr. Costumul ei din două piese are un sutien care se leagă la ceafă şi e albastru cu buline albe, ceea ce mă face să-mi doresc automat şi eu unul la fel.

Marea invazie a turiştilor abia a început, aşa că încă mai reuşim să facem plajă în zonele noastre preferate, pe stâncile bătute de soare. A noastră e o zonă plată dintre doi bolovani, care a fost umplută cu ciment şi cred că biata Marianne n-are cum să nu ne simtă privirile curioase fixate asupra ei. O fâşie lată de lumină cade asupra unghiurilor atent aranjate ale trupului ei şi-i şerpuieşte pe membrele ei pliate ca un origami. Are un surâs de sfinx şi e atât de izbitor de frumoasă, că nu mă pot supăra cu adevărat când Jimmy îşi lasă cartea jos şi se rostogoleşte pe burtă, s-o studieze mai bine.

Şi nu cred că mi se pare deloc că Göran, Albin şi Ivar au început să se poarte ciudat de când a venit Marianne. Nu e nici un moment în care vreunul dintre ei să nu se avânte de pe stâncă şi să nu facă nu ştiu ce sărituri îndrăzneţe şi excentrice în mare, care să-i pună în evidenţă calităţile atletice. Acum Göran e aşezat pe vine lângă ea şi se usucă pe pietre. Îi aminteşte că vara trecută i-a făcut ciocolată caldă în fiecare seară. Şi îi spune că visează la acea ciocolată de când s-a întors aici. După felul în care roşeşte şi râde ea, ai putea crede că e ceva între ei, dar pe urmă ne strângem cu toţii în capătul peşterii, în timp ce Jimmy se balansează, cu degetele de la picioare lipite de marginea stâncii. Frumuseţea lui Jimmy aproape că-mi arde privirea în timp ce se răsuceşte şi se înalţă sus spre cer, cu braţele în formă de cruce, şi apoi se arcuieşte spre spate şi pare că pluteşte efectiv deasupra apei înainte de a plonja în adânc, fără să deranjeze aproape deloc suprafaţa apei.

Se aude un ţipăt. Charmian o trage pe Marianne după ea.

— Hai, profită cât poţi, dacă tot e copilul cu Axel, zice şi aleargă amândouă pe lângă noi şi ţopăie şi fără să-şi dea drumul la mâini sar în apă ţipând ca două nebune, ridicând o perdea de apă în jurul lui Jimmy. După asta sărim cu toţii în apă şi ne împingem unii pe alţii, înotăm pe loc, ne bălăbănim şi pălăvrăgim în cerc.

Charmian pare aproape periculoasă de la câtă energie are; întotdeauna e mult mai vioaie atunci când George şi copiii nu sunt prin preajmă. În sclipirea oceanului e ceva sălbatic, care se luptă să se elibereze.

— Mai e cel puţin o oră până la apus – cine vrea să facă concurs până la Avlaki şi înapoi?

Charmian e făcută să câştige. Picioarele ei lungi şi umerii laţi îi asigură supremaţia la stilul crawl, chiar şi în faţa lui Bobby. Marianne şi cu mine nu putem decât să le facem cu mâna.

Marianne se întinde lângă mine, să se usuce. Are o mică cicatrice pe lângă slip, ca un miriapod rozaliu ce aleargă; în afară de asta, e absolut perfectă şi netedă ca o pagină goală. Are pântecul atât de plat, că e greu de crezut că nu de mult a adăpostit în el un copil şi pare uşor mirată când în spun.

— Pfff, păi în Norvegia femeile nu sunt încurajate să rămână mult la pat. Momo, bunica mea, îmi zicea întruna cât e de important să fii mereu în formă. În plus, pe o insulă plină de scări, nici nu se poate altfel; dacă nu erai

suficient de puternic, mureai de foame.

Are un accent fermecător și în glasul ei e ceva captivant și seducător, ce sugerează secrete și confesiuni. Ne ducem mâinile streașină la ochi ca să vedem ce mai fac înotătorii. Charmian e doar un punct în zare, iar ceilalți sunt înșiruiți în urma ei, ca niște pui de gâscă care încearcă disperați să-și ajungă mama din urmă.

— Charm e o femeie puternică, zice Marianne.

Se întoarce pe burtă, sprijinindu-se în coate. Pare să evite contactul vizual. Sunt de acord, îi spun că Charmian mi se pare incredibilă.

— Axel e cam singurul bărbat de pe Hydra care poate să înoate la fel de repede ca ea, zice Marianne, deși eu nu mă referisem neapărat la înot.

Are genul de față care zici că s-a născut să zâmbească. Îi strălucesc dinții; ochii la fel, par oricând gata să se amuze. N-am văzut niciodată o piele perfectă ca a ei. Vorbește fără să mă privească:

— Charmian zice că ești aici de la Paște. Bănuiesc că s-a întâmplat să-l vezi pe dementul meu de soț, așa-i?

Continuă să mă fixeze cu același zâmbet plăcut și simt că mă îmbujorez, deși n-am de ce să mă simt vinovată.

Ea ridică privirea spre mine. Mijește ochii, pregătită pentru un răspuns dureros.

— L-am văzut coborând la poștă, dar nu cred că am făcut cunoștință.

Inima îmi bate nebunește în clipa în care schimb subiectul.

— Știi cumva ceva despre cartea asta la care lucrează George? Mor de curiozitate să știu despre ce e. Patrick Greer a insinuat că ar fi ceva indiscret. A zis că e „abjectă“ și Charmian pare deranjată de subiectul ei.

Marianne clatină din cap.

— Da, da. Cred că trebuie să fie chestia pe care a scris-o la furie anul trecut, când era la Atena, să se trateze de tuberculoză. N-a fost deloc încântat că Charm are un amant și bănuiesc că și-a vărsat și el supărarea…

Tace și-și mușcă buza.

— Dar cum a aflat că ea are o aventură…?

— George era impotent, cel puțin așa mi-a spus. Efecte secundare ale medicamentelor. Ea face tot posibilul să fie discretă, dar pe o insulă ca asta gurile rele n-au altceva de făcut decât să bârfească toată ziua.

Mă uit peste golf. Înotătorii nu se mai văd deloc, probabil au ajuns deja dincolo de promontoriu.

— Nu-i de mirare că e jenată. Cine era amantul ei?

Marianne ia o sticlă de suc de portocale din coș.

— Ei, nu contează cine. A fost o perioadă foarte dificilă, dar adevărul e că doar el e de vină. Au spart o mulțime de farfurii; toată lumea credea că o să se despartă, zice ea, oferindu-mi sticla.

Sucul e dulce și cald. Nu trebuie să mă lăcomesc. Îmi face semn să mai beau.

— Asta e problema cu oamenii ăștia exagerat de iritabili, zice. Și, când suntem cu toții plictisiți și petrecem atât de mult timp împreună în lipsă de altceva, toți simt nevoia să-și dea cu părerea. Dar lasă asta, de ce nu-mi vorbești mai bine despre Jimmy al tău? Cum ați ajuns aici?

Îi povestesc cum s-a lăsat Jimmy de Facultatea de Drept, despre mama, și despre contul de economii, și despre mașină, și despre cât de sigură sunt că Charmian știe mai mult despre mama mea cea enigmatică decât lasă să se creadă.

— Uneori, e mai bine să nu zgândări ursul adormit, zice ea și îi spun că și fratele meu ar fi de aceeași părere.

E un interlocutor extrem de plăcut, o bună ascultătoare și mă trezesc spunându-i despre grijile mele legate de Bobby, despre schimbările lui de dispoziție și despre violența pe care și-o ține cu greu în frâu.

— A luat-o complet razna de când am plecat din Londra, zic și regret instantaneu, fiindcă mi se pare o lipsă de loialitate din partea mea.

Marianne crede că e posibil să fie deprimat și-mi promite să mă ducă la Kyria Stefania, care locuiește pe dealurile de deasupra satului Vlychos și care culege ierburi medicinale pentru ceaiuri despre care ea spune că fac minuni când Axel e deprimat.

Nu-i spun că vreau să mă fac scriitoare, fiindcă nu mă întreabă. Despre Jimmy vrea să afle, așa că îi zic că el e aici ca să vadă ce poate face cu ideea lui de carte și mă laud cu poezia pe care a publicat-o în *Ambit*.

— Of, ce păcat că e scriitor, zicea ea râzând.

— Ce vrei să spui?

Încep să-i explic că Jimmy face și alte lucruri, că pictează, și că e una

dintre ființele alea enervante care excelează la orice, însă ea continuă:

— Axel zice că e de la sine înțeles: femeia ajunge întotdeauna personaj în carte. Uite la Charmian, care e pe punctul să fie expusă de cartea lui George. Iar romanul lui Axel e despre mine; aproape că „mă“ omoară, într-un atac de gelozie furibundă. Îți poți imagina să fii nevoit să citești așa ceva?

Nu e nici un pic de revoltă în tonul pe care îmi spune asta; s-a îmbujorat doar puțin la față.

— Și e atât de explicit că *Aftenposten* a refuzat să-l recenzeze, așa că poți ghici cam ce fel de lucruri a scris Axel. Dar asta nu l-a împiedicat să aibă succes la public și acum e tradus în toate limbile și va fi ecranizat. Iar actrița adolescentă care mă joacă va fi prima norvegiană care-și va arăta sânii pe ecran, așa că Axel se așteaptă ca asta să provoace un ditamai scandalul la premieră…

Se rostogolește pe cealaltă parte și scoate cu blândețe o furnică uriașă din sticla de suc și se ridică în fund.

— Regizorul s-a gândit să dau și eu probă pentru rol, dar Axel nici n-a vrut să audă.

Face o față tristă, apoi zâmbește, încrucișându-și brațele pe sâni.

— Axel zice că fata care mă joacă în film îi are mult mai mari decât îi am eu.

Mă vede uitându-mă la cicatricea ei și o mângâie cu degetul.

— Ăsta e un cadou din lunga noastră călătorie de la Oslo înspre aici. Aproape că mi-a pocnit apendicele. Ne aflam pe un mic drum de pământ de lângă Delphi, bum, bum, bum, Doamne, ce durere, dar cumva, în mijlocul pustietății, Axel a primit vizita a doi îngeri. A avut o viziune, a întors și *ce să vezi*, acolo, în lumina farurilor noastre, în alb din cap până-n picioare, erau două asistente de la un centru medical. Axel crede că chirurgul era cel mai probabil un măcelar de cai, a leșinat când m-a tăiat, dar pfff, iată-mă, sunt încă în viață. Sinceră să fiu, Erica, sunt destul de mirată că Axel n-a făcut tot posibilul să te cunoască. Întotdeauna a avut o slăbiciune pentru fetele brunete sexy, cu ochi mari, nevinovați.

Ultimele ei cuvinte mă fac să tresar. Pictorița americană în șort roșu se potrivește perfect descrierii și mă ia cu amețeală când mă gândesc că aceasta mi s-ar putea potrivi și mie. Casc spre ea ochii mari, nevinovați și râdem

amândouă ca să detensionăm atmosfera, şi ea mă roagă să-i scuz firea suspicioasă.

— Vezi tu, eu nu sunt deloc genul lui. Şi nici atât de deşteaptă. Într-un an, m-a adus atât de tare la disperare cu o brunetă cu IQ până la cer, c-am plecat la Atena şi mi-am vopsit părul negru. Şi acum fac mereu mişto de el, fiindcă atunci m-a cerut de nevastă.

Îşi atinge verigheta de pe deget, de parcă ar vrea să se asigure că există cu adevărat, apoi o răsuceşte.

— Sper ca acum, că avem un copil, să se mulţumească doar cu mine, zice şi mi se rupe inima când îmi povesteşte că a fost atât de tristă când Axel a părăsit Norvegia că n-a avut lapte pentru copil.

— A trebuit să plece din ţară din motive de taxe, încearcă să-l scuze.

Dar îl cunoaşte bine şi toată lumea s-a purtat puţin ciudat în jurul ei de când s-a întors pe insulă.

— Axel e o fire excentrică, îmi spune cu un oftat exasperat.

În timp ce vorbeşte, sunt convinsă că mi-a crescut pulsul, dar încerc să nu las să mi se citească nimic pe faţă.

— Ştiu cum e, zic. Îl văd mereu pe Jimmy uitându-se la alte fete.

Ea pufneşte în râs şi mă dezumflă cu încă un pfff de-al ei.

— O să ne căsătorim, îi spun şi ea clatină din cap spre mine, cu privirea veselă.

— Sunteţi nişte copii. Încă mai aveţi timp de joacă, acum, cât sunteţi tineri.

Privim amândouă un timp spre mare şi mă gândesc la spusele ei şi la cât de sigură sunt că, atât cât voi trăi, singurul bărbat cu care vreau să-mi petrec toată viaţa e Jimmy Jones. Siguranţa acestei convingeri mă face să-mi pară rău de mama, de Charmian şi de aventura ei şi mă întreb cum o să fie oare când toată lumea o să citească relatarea acesteia făcută cu cruzime de George şi dacă, din decenţă, am să reuşesc să n-o citesc. Apoi mă uit la Marianne, care e aşezată lângă mine, şi sper din toată inima că Patricia va părăsi în curând insula.

Ne zâmbim şi Marianne se ridică şi-şi trage pe ea o rochie portocaliu aprins. E făcută din nu ştiu ce material extrem de fluid şi vede că i-o admir.

— Mătase. Axel mi-a cumpărat-o de la Roma, zice, încheind un şir de nasturi minusculi. Eram tineri şi îndrăgostiţi, în drum spre Hydra, cu broscuţa

lui. Cred că trebuie să arăt cât pot de bine acum, să am grijă să nu fiu *gameldags*[18] şi doar *mamsen*[19].

Cerul e ca sideful. Ea întinde mâna şi-şi prinde mai bine câteva agrafe din părul strălucitor; cu soarele din spate luminându-i rochia, e o apariţie de-a dreptul spectaculoasă şi mă gândesc că Axel ar trebui să-şi facă un control la cap.

— Spune-mi, ce se poartă acum la Londra? Pantaloni *culotte*, ca în reviste?

Mi se pare că a trecut un secol de când am plecat. Paltoanele de lână cu nasturi închişi până la ultimul, pantofii cu toc solid, portjartierele şi dresurile stropite cu noroiul trotuarelor ude şi cenuşii sunt o amintire ca dintr-o altă viaţă.

— Edie e mai la curent cu moda decât mine, îi spun. Mie nu îmi vine bine nimic. Eram mult mai grasă când am plecat din Londra.

— Roag-o pe Charmian să te ducă la Archonda, e o croitoreasă pricepută, mă sfătuieşte Marianne şi, în timp ce-şi rulează prosopul, mă flatează spunându-mi că i-a făcut mare plăcere să vorbim. Acum se grăbeşte să-i dea de mâncare copilului; îmi spune că e îngrijorată că, dacă bebeluşul plânge, Axel n-o să poată să lucreze.

— Axel Joachim aproape că stă singur în fund; e un băiat bun şi sănătos, exact ca tatăl lui. Axel zice că arată ca un Buddha. Îi spune „omuleţul“.

Îşi strânge mărunţişurile în coş şi îmi dau seama că am aflat multe despre Axel, dar foarte puţine despre Marianne însăşi.

— Spune-i lui Charmian că am să vin cu bebeluşul cât de curând am să pot. Sau poate într-o seară ai să vrei să stai tu cu copilul?

Sunt singură acum. Îmi rulez partea de sus a costumului de baie şi mă întind pe marginea caldă a stâncii, aşteptând ca ceilalţi să se întoarcă de la înot. Soarele coboară deasupra insulei Dokos, întunecând-o şi făcând-o să semene cu o balenă adormită. Nu se aude decât zgomotul surd al bărcilor gri-gri[20] şi dincolo de pleoapele mele totul e scăldat în portocaliu, ca rochia Mariannei. Jimmy se învârte pe cer ca o monedă de aur şi cade în apă, împrăştiind în jur sclipiri orbitoare de soare când iese iar la suprafaţă şi mă gândesc: oare ce vede la mine? Habar n-am cine sunt. Se pare c-am eclozat fără să mă vadă nimeni. Şi, în clipa asta, atâta doar, sunt învăluită de un nimb auriu de frumuseţe, născut sub privirea unei zeiţe nordice, care mă consideră

rivala ei în dragoste.

*

În dimineața următoare, când Marianne coboară dealul, clămpănind cu sandalele ei cu talpă de lemn, simt un val de afecțiune pentru ea.

Jimmy și cu mine stăm la o masă de afară de la Katsikas, alături de mulțimea obișnuită, ce-și așteaptă norocul. Baloți de bureți aplatizați sunt descărcați din roabe de lemn pe chei, iar bărbații asudă în arșița soarelui de amiază. Mai mulți pescari își întind plasele la marginea apei, pisicile familiare ne dau târcoale în timp ce ne alegem dintre bucățile de caracatiță la grătar pe care Sofia le aduce la masă. O privesc pe Marianne, care urcă tropăind treptele de la brutărie, cu un coș imens pe braț.

George bea coniac. Strigă către unul dintre pescari și-și ridică paharul, a salut. Pescarul, care tocmai își repară plasa, se ridică și George îi oferă o băutură. Panayiotis refuză, dar strânge mâinile tuturor bărbaților pe care i-i prezintă George. Mi-l amintesc pe Panayiotis, e dansatorul. Ca Nijinsky, când era beat, a zis odată Charmian. Trupul musculos ce se zărește sub cămașă nu se potrivește deloc cu dinții lui negri și cu ridurile de pe față. Când zâmbește, fruntea pescarului se încrețește și seamănă cu un soare desenat de un copil. Vorbește cu însuflețire în grecește și George încuviințează, ca să-i arate că îl înțelege. „*Tha Thume*, o să vedem“, zice în timp ce Panayiotis se întoarce la plasele lui și Charmian ajunge lângă George și-și pune mâna peste a lui. El pare prost dispus.

— E convins că în următoarele câteva nopți peștii o să fie atrași de lumina lămpilor ca de niște magneți, zice. Of, fir-ar să fie, dă-mi un fum.

— Pe vremuri, George obișnuia să iasă noaptea în larg, cu bărcile de pescuit, explică Charmian în timp ce el bate în pachet să scoată o țigară. Noaptea, marea e foarte rece pentru plămâni, zice George, fluturând din țigară. Doctorul Taieoricechef de la Atena m-a sfătuit să o evit.

— Crezi că m-ar lua și pe mine cu el? Mi-ar prinde bine pentru chestia la care lucrez, întreabă Jimmy, în vreme ce George, ca pentru a ilustra adevărul spuselor Doctorului Taieoricechef, se lasă pradă unui acces de tuse.

— Știi ce zic, spune Jimmy. „Ce te pândește din străfundul mării, întunecate precum vinul…“

Charmian îi zâmbește cu indulgență.

— Cred că, de regulă, lasă vietățile mitice liniștite în adâncuri, dar o să vezi o mulțime de calamari și de caracatițe.

George își pune batista în buzunar. Își înghite coniacul cu o grimasă, mai trage o dată din țigară și-i zice lui Jimmy ușor sarcastic:

— Dacă ai chef să te duci, în noaptea asta e o lună perfectă pentru asta. Poate că experiența asta o să facă bărbat din tine. Deși tare mi-e că un flăcăiandru cu caș la gură ca tine va trebui să facă un mare efort să suporte să vadă un bărbat care mușcă o caracatiță de ochi.

Încremenesc, cu mâncarea în gură.

— Toți fac asta, să știi, dar zic că e mai omenos decât ce fac turcii, care întorc biata vietate pe dos înainte să o omoare cu ciomagul.

Jimmy se întoarce spre mine cam dezumflat și mă vede scuipând în palmă.

— Vrei să vii și tu la pescuit, dacă vor să ne ia?

Charmian clatină din cap.

— Scumpa mea Erica și cu mine n-o să știm niciodată cum e să te afli într-o mică barcă de pescuit, sub clar de lună.

Nu arată prea bine azi. Are cearcăne negre sub ochii care, momentan lipsiți de orice strălucire, au o culoare verde mohorât, ca de algă brună. Își aprinde o a doua țigară de la cea pe care tocmai e pe punctul de-a o stinge, trage un fum.

— Mi-e teamă că acești pescari greci sunt mult prea superstițioși să-i permită unei femei să vină cu ei; cred că mai degrabă și-ar scufunda bărcile decât să lase la bordul lor pe cineva fără, mă rog, dotarea necesară.

Jimmy se întoarce de pe dig zâmbind și ridicând degetul mare victorios.

— Dacă înțeleg bine limbajul semnelor, au de gând să dinamiteze peștii sâmbătă noapte, zice și George îl fixează încruntat.

Feribotul de la Atena se apropie de țărm. Trăiesc cu speranța unei scrisori de la tata, fie și doar ca să-mi dea de veste că e încă în viață. Nu sunt singura cu degetele încrucișate sub masă. Jimmy așteaptă să afle dacă alte două poezii pe care le-a trimis la *Ambit* au fost considerate de redactor demne de publicare. Patrick Greer așteaptă o nouă înștiințare de refuz, pe care s-o adauge colecției tot mai bogate.

Göran și Leonard trebuie și ei să primească scrisori de la editorii lor. Se

străduiesc să nu-l lase pe Patrick, scriitorul etern nepublicat, să-i audă în timp ce îşi povestesc unul altuia cum de au ajuns să li se publice câte un volum de poezii. Leonard răsucește șiragul de *kombolói*, care-i atârnă peste masă. Le învârte cu dexteritatea cuiva născut să facă asta, în timp ce mărturisește că a început să scrie poezie când s-a îndrăgostit prima oară. Spune că el credea că asta fac toţii bărbaţii pentru femeile la care aspirau.

— Probabil că păream un nebun, pentru că toate poeziile mele erau scrise pentru femei, fiindcă asta credeam eu că e calea prin care mă pot apropia de ele, zice. În orice caz, întâmplarea a făcut să le adun pe toate într-o carte şi m-am trezit pe neașteptate luat în serios ca poet, când în realitate eram de fapt un obsedat sexual…

Göran pufnește în râs în timp ce Leonard face o scurtă pauză.

— Și nici măcar unul care să aibă succes, fiindcă cei care au succes nu sunt nevoiţi să scrie poezii ca să le facă pe fete să-i placă.

Sandalele de lemn ale lui Marianne cloncăne în timp ce ea traversează agora. E îmbrăcată cu o fustă plisată de bumbac decolorat, indigo, şi din coş îi iese o ditamai roata de pâine. Când intră în magazin ne salută, fluturându-şi o mână spre noi.

— Perfect. Înțeleg că Axel mai stă şi el pe-acasă, cu familia lui, spune Charmian. Zău, e o mare cruzime din partea lui să se poarte aşa, mai ales acum, că au şi un copil.

Göran e de acord cu ea şi pleacă la poştă cu Patrick şi George, convinşi cu toţii că dacă vor aştepta în picioare lângă el îl vor convinge pe Giorgios, dirigintele poştei cel sadic, să sorteze sacii de corespondenţă ceva mai alert. Charmian vorbește în şoaptă, deşi Marianne nu prea are cum să audă ce se spune în magazin.

Leonard îşi trage scaunul mai aproape în timp ce Charmian îşi începe mica bârfă.

— Acum vreo doi ani, Axel s-a întors din Norvegia, după ce devenise mare vedetă cu nu ştiu ce carte de-a lui şi a trimis-o pe Marianne înapoi acasă, ca în locul ei să vină o brunetă care îi căzuse cu tronc şi pe care o cunoscuse la petrecerea de la lansarea cărţii.

Nici unul dintre noi n-a reuşit să-i bage mințile-n cap, nici măcar George. Am încercat să-l fac să vadă că steaua lui e atât de sus pe cer doar fiindcă

Marianne a pus-o acolo, creându-i un univers perfect în care să-şi scrie nenorocita aia de carte fără să-şi facă nici măcar o dată griji legate de mâncare, sau apă, sau kerosen, şi nici măcar de hârtie de indigo şi panglici pentru maşina de scris. Nemerniculuiăsta fără minte nu i-a păsat nici o clipă cât de tare au afectat-o faptele lui pe Marianne. I-a trimis noii femei din viaţa lui bilete de tren şi a stat să numere zilele până la sosirea ei.

Charmian zâmbeşte şi mai ia o gură de bere, creând suspans.

— Adevărul e că povestea a luat o întorsătură savuroasă, zice zâmbind, şi mă bucur să văd un licăr reînsufleţindu-i privirea. Noua femeie a lui Axel a returnat biletele şi a luat banii, după care n-a mai auzit nimeni niciodată de ea. În vremea asta, Marianne şi-a găsit consolarea alături de extrem de chipeşul şi de agreabilul Sam Barclay, pe iahtul de agrement al acestuia, *Stormie Seas*. Cum ar fi putut să nu se îndrăgostească unul de altul? Axel a rămas pe Hydra, convins că Sam i-o va fura definitiv. Aşa că a făcut marele gest, s-a dus la ea şi s-a pus în genunchi în faţa ei şi ea, în ciuda tuturor sfaturilor primite, a acceptat. Dar lui Axel nu i-a păsat niciodată decât de el însuşi şi, oricât de genial ar fi, în mod categoric nu merită ca această tânără să fie mereu la cheremul lui, aşa cum e…

Charmian dă pe gât restul de bere indignată. În timp ce ea continuă, Leonard se întoarce cu faţa spre intrarea în băcănie.

— Ştii, ea are mereu grijă să facă din căsuţa lor un loc absolut încântător. Găseşte mereu bucăţi de dantelă şi de broderie în vechea piaţă din Pireu. Au mereu lemne uscate, frumos stivuite pentru foc, mâncare delicioasă pe aragaz, gheaţă pentru băuturile lui. Şi, în fiecare dimineaţă, înainte ca el să înceapă lucrul, pe biroul lui sunt un mic sendviş şi o gardenie proaspătă.

Leonard îşi trage scaunul în spate cu zgomot şi porneşte cu paşi mari spre uşa deschisă a băcăniei. În clipa în care Marianne intră în raza luminii, el îşi dă jos de pe cap şapca ieftină.

— Vrei să stai cu noi? o întreabă. Suntem la o masă de-afară.

---

18. Demodată (în norvegiană, în orig.).
19. Mamă (în norvegiană, în orig.).
20. De pescuit (în gr., în orig.).

Zece

Scriu câteva cuvinte în caiet. Stiloul mamei încă mai are cerneală.

„Azi sunt foarte fericită. Azi-noapte, în pat, Jimmy mi-a zis că ar trebui să găsim o cale să rămânem pentru totdeauna în Hydra şi am vorbit despre cum copiii noştri o să plece dintr-o casă a noastră, văruită în alb şi o să urce dealul către şcoala de lângă fântână şi cum Jimmy o să înveţe să navigheze şi o să aibă o bărcuţă exact ca a lui Axel.“

Jimmy e foarte bronzat şi i-a crescut părul, care e acum bucle-bucle, de zici că e un ţigan. Mă uit la el şi mai mult rod stiloul decât să scriu cu el. El îşi umple propriul caiet cu creaturi marine; poveşti alegorice despre iubire şi război, îmi spune. Bobby sparge un gălbenuş pe o farfurie şi aranjează pe o folie de sticlă mici piramide de pigmenţi şi vopsele tempera cu ou. Dihănii cu tentacule încolăcite şi piele alunecoasă privesc universul cu ochi trişti, de sfinţi.

Se pare că toată lumea în afară de mine e într-o pasă ultracreativă. Edie şi Janey îşi petrec ceasuri întregi retrase la etaj, cosând costume pentru petrecerea lui Trudy, secretoase ca nişte mirese, cu o tendă veche de barcă, odinioară roşie, acum un roz cretos, decolorat de soare, căzând pe pervazul dintre ele. Afară, pe terasă, Jimmy ne împodobeşte sacii de pânză cu tonuri în culoarea pielii peste care are de gând să adauge frunze adevărate de smochin, în vreme ce în partea din spate ne-a pictat nişte funduri goale cât se poate de realiste şi destul de atrăgătoare. Mai încolo, vrea să adunăm viţă-de-vie şi flori pentru paruri.

Bobby îşi ia o pauză de la şevalet. Mă duc şi eu să-l ajut să sorteze nişte pietre pe care le-a tot adunat de pe plajă. Cele mai multe nu sunt mai mari decât bilele de sticlă cu care se joacă copiii. Cele verzi seamănă cu jadul, malahitul, brânza cu mucegai şi lichenii. Alte pietre sunt roşii, în toate nuanţele pe care le vezi la măcelărie; sunt siena, şi bronz, şi gri marmorate cu

alb, şi alb-verzui, şi obsidian negru intens. Marea e atât de limpede că, şi dacă apa în care înoţi e mai adâncă decât înălţimea ta, tot vezi aceste culori strălucind ca nişte pietre preţioase în apă. Aici, pe terasă, par prăfuite şi nepotrivite, aşa cum sunt aruncate în grămăjoare printre muşcatele roşu aprins. Bobby goleşte alt buzunar plin la picioarele noastre. Sunt gata să fac orice e nevoie ca să mă simt mai aproape de el. Aşa a fost mereu relaţia dintre noi.

Bobby şi ideile lui: e simplu să te laşi absorbit de lumea altuia atunci când n-ai una a ta. De când mă ştiu am fost ajutorul lui benevol, cu buzunarele pline de cochilii de melci adunate din parc, am pictat macaroanele sau am decupat diverse din reviste, am amestecat pigmenţi, am fiert clei şi zinc pentru a face stratul de amorsă pentru pânzele lui.

Ne e bine împreună, suntem din nou copii. Jimmy s-a mutat mai încolo pe terasă, să joace poker cu Marty, un texan de un metru nouăşcinci, cu un accent greu de uitat. Avem baterii pentru radio, pe care-l ţinem deschis pe postul Forţelor Armate, din Atena. În general, e muzică country şi western, dar acum tocmai începe o melodie pop aflată în topuri şi îi ştim cuvintele şi cântăm şi noi. La fiecare refren, Jimmy se întoarce spre mine, cântând: „Tu o să fii mereu singura mea iubire. Şi niciodată, nu, niciodată, în locul tău nu va fi altă fată.“[21] Şi eu mă uit la el, îl văd transfigurat de lumina intensă, cu cărţile aşezate evantai pe piept, şi îl cred.

Texanul Marty e tot pictor şi el, şi se pare că şi-a cam mutat, mai mult sau mai puţin, gabaritul în camera lui Janey, deşi ea nu îl consideră iubitul ei.

Bobby nu prea ştie exact ce planuri are cu colecţia lui tot mai bogată de pietre.

— Încerc să-mi dau seama. Sunt crâmpeie ale unei idei, zice în stilul lui, de om căzut pe gânduri. Ştii cum e. Acum pur şi simplu îmi trec în revistă materialele.

Vorbele lui mă ating la coarda sensibilă.

— Aşa mă simt şi eu, mă trezesc zicând şi mă năpădeşte un val de tristeţe. Aşa sunt şi eu, bucăţi-bucăţi şi habar n-am cum trebuie să arate întregul…

Arunc o piatră rotundă şi neagră către un morman de prietene de-ale ei.

Bobby, aşezat pe vine în faţa mea, se opreşte din ce face. Dinspre masă se aude un strigăt; Jimmy etalează cărţile câştigătoare şi se trânteşte pe perne.

— Îl ai pe Jimmy, care e un tip mișto, poate că e destul pentru moment, zice Bobby, ridicând privirea spre mine. Nu crezi?

Încerc să zâmbesc în timp ce Jimmy îmi arată un pumn de drahme și zice:

— Suntem bogați, iubito!

— Ce ți-am zis? spune Bobby. Pe bune, Erica. Ești încă un copil. Ai noroc că mama ți-a lăsat suficienți bani să nu-ți faci griji pentru o vreme.

E greu să-l fac să înțeleagă la ce mă refer, dar simt că sunt ceva fără formă, un boț de lut care-a fost scos dintr-un subsol umed și care trebuie să-și găsească propria formă, la soare. Îi spun că mama a zis mereu că lumea e cochilia mea și despre spaima mea că e îngrozitor să fii închis într-o cochilie. Știam, mai ales în timp ce ea trăgea să moară, că-și dorește anumite lucruri pentru mine, c-ar vrea să fac alte alegeri decât ea, dar, pentru că ea n-a găsit niciodată cuvintele potrivite, mi-a fost greu să pot da formă gândurilor ei.

— Am stat atât de mult cu ea, când zăcea la pat. Ar fi fost un moment bun să discutăm despre ce ar trebui să fac cu viața mea, sau cel puțin să fie sinceră în legătură cu a ei.

— Păi uită-te puțin în jur.

Bobby arată înspre Jimmy și dincolo de el, către cer și mare.

— Nu-i chiar atât de rău, nu-i așa, prințesă?

Soarele arde tare pe terasă, iar albastrul compact al cerului contrastează vizibil cu zbuciumul meu interior. Dincolo de vale, îi aud pe copiii din curtea școlii Down intonând alfabetul grecesc.

Cobor glasul, fiindcă nu vreau să mă audă Jimmy. El și Marty au început o nouă partidă. Dublu sau nimic.

— Ai dreptate, Bobby, poate că e suficient să trăiești într-un loc superb cu cineva talentat. Dar ieri, vorbind cu Marianne și știind ceea ce știm despre comportamentul lui Axel, ei bine, nu știu. Și acum George o să expună public aventura lui Charmian! Ți-am spus?

Bobby începe să râdă.

— Nu pare deloc amuzant să fii muză dacă te gândești la femeile alea două, așa-i?

Îi dau un șut, exasperată.

— În orice caz, Charmian e o devoratoare de bărbați, vezi asta în privirea ei, spune el, răspunzându-mi la șut cu o ciupitură.

Mă frec pe braţ. Ciupiturile lui Bobby sunt întotdeauna mult mai dureroase decât, poate, intenţionează. Mă ustură ochii, dar mă aventurez mai departe.

— Știu că nu-ți place să vorbesc despre asta, dar mă apucă spaima la gândul că nici tu şi nici eu n-am cunoscut-o cu adevărat pe mama şi uneori mă ia fără voia mea aşa, cu ameţeală, ştii ce zic?

El se strâmbă şi clatină din cap. Încep să-mi doresc să ştiu să pun frână.

— E ca graurul ăla care încă nu ştia să zboare şi pe care l-am adus odată acasă împreună din Kensington Gardens. Îţi mai aminteşti?

El oftează, dar continuă să clatine din cap.

— Tu şi aproape toţi ceilalţi de pe insula asta ştiţi deja să zburaţi.

Arăt către şevalete, către cutiile de vopsea, către borcanele cu pensule.

— Eu aproape că nu mai scriu nimic. N-am nici cea mai mică idee ce ar trebui să fac sau dacă o să fiu vreodată bună la asta şi câteodată îmi doresc doar ca mama să fie lângă mine…

Încep să mă usture şi mai tare ochii.

— Şi graurul ăla era clar că n-are nici o şansă şi o să moară fiindcă, oricâte râme şi mai ştiu eu ce-am găsit să-i dăm, şi oricât ne-am chinuit să-l hrănim cu pipeta, doar mama lui îl putea învăţa să zboare.

Bobby nu zice nimic. Văd umbrele punând iar stăpânire pe chipul lui şi îmi pare rău că ne-am stricat ziua. În cele din urmă se ridică şi zice bodogănind „Nu ştiu de ce-ţi faci griji. Oricum o să explodăm cu toţii într-un nor uriaş în formă de ciupercă“ şi intră în casă, târându-şi picioarele, să-şi ia o bere.

Plec grăbită spre Johnny Lulu, să iau bere, fiindcă întâmplător ştiu că Jimmy a băut-o pe ultima. Măcar atâta lucru pot şi eu să fac după atâta smiorcăială. În plus, e rândul meu să gătesc şi Creon, amicul lui Charmian, a promis că-mi dă un salam. Încep să mă pricep la găsit cele mai cele delicatese secrete ale insulei, mai ales că Jimmy e cam mereu inspirat şi îmi vine atât de des rândul să pregătesc ceva de mâncare.

O viţă-de-vie veche se prelinge peste un zid înspre stradă, iar frunzele ei, atât de tinere şi de delicate, abia aşteaptă să fie înfăşurate în jurul cărnii bine condimentate, în sarmale delicioase; păcat că nu ştiu cum se fac. Axel şi Patricia se îndreaptă în direcţia mea, ţinându-se de mână, şi o iau pe aleea măcelarului, găsesc o umbră şi mă lipesc de zid. Părul Patriciei e ud şi apa i se prelinge pe pieptul cămăşii. O pisică tărcată se freacă de picioarele mele şi

mă bucur că am o scuză să mă las jos și s-o mângâi, fără să-i scap din ochi.

Patricia e mignonă și are un mers viguros. Gesticulează cu mâna liberă, părțile ude ale cămășii i se lipesc de trup și nu poartă sutien. Axel stă atât de lipit de ea că n-ai putea băga nici măcar un ac între ei. Vorbesc plini de însuflețire, iar discuția pare una stringentă.

Patricia îl oprește chiar înainte de a ajunge în alee. El se întoarce și-i strânge părul într-un coc ud.

— Aici ne despărțim, zice ea și el o privește lung, insuportabil de lung din punctul meu de vedere.

El nu îi dă drumul la păr. Ea are ochii mari, ca de copil.

În timp ce vorbește, el îi răsucește părul în jurul mâinii lui.

— Habar n-ai ce mă chinuie nevestica mea…

Mă chinui să aud ce spune.

— În seara asta face *fårikål*. Ceaunul ei negru cu carne de oaie și varză a fiert toată ziua la foc mic, pe plită. Știe că e mâncarea mea preferată. Orice bărbat norvegian e ademenit de vraja ce se ridică din aburul ei, dar în seara asta am să fac tot ce pot să nu-i cad pradă.

Râde ca și cum ar fi o glumă și îi lasă părul să cadă. Patricia rămâne serioasă și ochii îi sclipesc și mai tare. Axel e blond și agil, un bărbat cu înfățișare de băiețel răsfățat. Are gulerul drept și cărare bine conturată într-o parte, genul de cărare pe care ar face-o o dădacă, folosind un pieptene de metal.

Patricia își înghite lacrimile.

— O să ți-o repet până mă auzi, Axel. Nu poți să-ți părăsești bebelușul fiindcă m-ai întâlnit pe mine. Nu poți să-i distrugi viața.

Pisica tărcată trage de salamul din coșul meu, dar n-o pot goni fără să atrag atenția asupra mea.

Axel clatină din cap.

— Dar nici nu pot rămâne să mă înec în pasivitatea ei, zice el și duce un deget la buzele Patriciei. Am să-i părăsesc, știind că sunt cel mai mare ticălos de pe fața pământului. Dar, de părăsit, am să-i părăsesc.

I se frânge glasul și îi ia din nou părul și începe s-o sărute fără să-i pese dacă îl vede cineva. Pisica tărcată mă zgârie ca naiba când îmi trag coșul și o iau la fugă, înjurând și lingându-mi sângele care-mi curge din mână, și alerg

la Charmian cu viteza cu care aleargă un copil la mama lui, să-i pună leucoplast.

---

21. Versuri ale piesei *Never Be Anyone Else But You*, compusă de Baker Knight și interpretată de Ricky Nelson. (N. red.)

Unsprezece

Casa lui Charmian şi a lui George se înalţă dreaptă ca un judecător în punctul în care cinci uliţe înguste şi scări se unesc, la fântâna oraşului. Ca de obicei, în piaţa pavată cu pietriş e adunat un grup de femei, un parlament îmbrăcat tot în negru, ostoindu-şi alte nevoi decât setea, dat fiind că fântâna nu are de oferit decât apă sălcie. Dintr-un ghiveci de lângă uşa de la intrare se revarsă flori de bougainvillea, în cea mai vie nuanţă de trandafiriu posibilă. Străbat în goană salonul şi ajung în bucătăria verde şi răcoroasă, în care Zoe întinde nişte aluat, cu Booli lângă ea, înnegrit de soare şi îmbrăcat doar în pantaloni.

— E aici Charmian?

Gâfâi şi Zoe mă priveşte alarmată. Îmi arată spre scară, dar îmi face semnul cu gâtul tăiat. Booli o vede şi râde. O ignor şi pornesc în goană spre uşa laterală, urc în viteză treptele de piatră şi traversez holul în care îl văd pe Max tolănit. Loveşte covorul cu coada în timp ce eu ciulesc urechile după zgomotul maşinii de scris, dar aud doar clopoţei şi tropăit de copite, venind dinspre şirul de măgari care trec pe stradă. Îl las pe Max cu dorurile lui şi urc scările înguste de lemn ce duc la studio. Mă uit în jurul meu în încăpere. Nici urmă de Charmian. Nu-l văd decât pe George, prăvălit pe scaunul de lângă masă, cu o pipă din lemn de măceş neaprinsă în colţul gurii. Văd cuvintele „DRACU’ S-O IA PE VIRGINIA WOOLF“ scrise cu litere mari pe o foaie prinsă în pioneze printre fotografiile de pe panoul de plută, cocoloaşe de hârtie la picioarele lui, un glob al lumii acoperit de praf lângă biblioteca din apropierea lui. Părul îi poartă urmele degetelor trecute nervos prin el. George se întoarce şi preţ de o clipă, în ochii lui obosiţi, pe care-i zăresc în spatele ramelor pătrate ale ochelarilor lui, apare un licăr. Se bate pe genunchi de parcă s-ar aştepta să mă aşez în poala lui şi râde zgomotos.

Uşa de la terasă e larg deschisă şi, slavă Domnului, acolo se află ea. Îi văd

silueta în lumină, cu o mână pe zidul terasei în timp ce suflă fumul către mare. Când îl aude se întoarce și intră în fugă pe ușă, tânguindu-se ca o mâță cu blana zbârlită.

— Erica!

Mă dau grăbită un pas în spate. Furia ei m-ar putea arde. Flutură în mână o fotografie alb-negru.

Mă uit la ea, apoi la fotografia pe care ne-o vâră în ochi. E un portret deprimant al unei fetițe chinezoaice cu aer de orfană, cu ochi rotunzi și înfometați și un breton tăiat cum s-a nimerit. E numai piele și os și are rochia ruptă și murdară, ca o păpușă de cârpe care a fost azvârlită în noroi.

— Ce naiba ai putea dori de la mine, Erica?

Mă chinui să-mi găsesc cuvintele – Axel, Patricia –, dar îmi tremură glasul. Charmian aruncă fotografia pe biroul lui George.

— Asta, zice, bătând cu degetul în poză, doar asta.

George își îngroapă capul în mâini și, înainte să apuc să mă dumiresc ce se întâmplă, ea ridică o carte de pe masă și strigă:

— Nu ne ajuți nicicum dacă stai așa și te holbezi la noi!

Cartea zboară, paginile i se deschid în aer și aterizează cu o bufnitură la picioarele mele, ridicând praful. Încă mai țipă în timp ce îmi iau tălpășița cu pași împleticiți, lucruri de genul:

— M-am săturat de felul în care te porți cu el, când are atâta și atâta treabă de făcut. Și: Cară-te și să nu te mai văd.

*

Aproape am ajuns acasă, când îl văd pe Bobby clătinându-se în jos pe trepte către mine, cu două burdufuri de piele de capră pline cu apă legănându-i-se pe jugul de lemn.

— N-am mai stat să aștept berea, zice.

E prea târziu să mă mai șterg la ochi și îmi aruncă o privire nimicitoare.

— Acum ce mai e?

Are tricoul negru de la efortul de a căra apa.

Rămân sprijinită cu umărul de ușa casei, prea rușinată să-i spun ce s-a întâmplat adineaori, deși încă mai aud strigătele lui Charmian în urechi. Mă dau din calea lui, ca să-l las să treacă. Burdufurile de apă se ciocnesc ca două

carcase de animal, pline de osânză. Bag mâna în coş, scot o bere şi i-o arăt. E destul de agitată de la cât am alergat cu ea şi răbufneşte când o deschid. Îi spun doar că am tras cu urechea şi am auzit ce i-a spus Axel Patriciei. Îi spun că lacrimile mele sunt pentru biata Marianne.

Bobby înşfacă berea şi-mi face o castană cu degetele pe cap. Ia o gură de băutură şi râgâie, după care ridică unul dintre burdufuri deasupra umărului.

— De ce trebuie să te laşi mereu atât de afectată de lucruri care nu te privesc?

Apa se revarsă cu zgomot în chiup. Îmi vine să-i trag un şut, dar nu îndrăznesc. În loc de asta, fug la mine în cameră şi mă îngrop sub cuvertură.

Se năpustesc peste mine din întuneric chipuri schimonosite de ură, ce ţipă la mine şi se topesc unul într-altul, ca ceara topită. Mai întâi Charmian, cu ochi furibunzi, de culoarea absintului. Cartea îi zboară din mână şi din spatele ei vine ameninţător tata, fierbând de mânie – „Cară-te! Cară-te şi să nu te mai văd!“ –, şi pe urmă Bobby, care împarte pumni în jur, lăsându-se pradă furiei, Bobby aruncând pietre în timp ce mama poartă o mască stil clătită şi ruj. Un puf trandafiriu explodează pe covor. Mâinile ei îmi acoperă ochii, dar dincolo de pleoape, Charmian mă împunge cu fotografia ei şi micuţa chinezoaică zace pe jos, îmbrăcată în zdrenţe, cu privirea iluminată de foame.

După un timp, nu mai sunt decât un copil care plânge după mama lui şi aşa mă găseşte Jimmy. Jimmy Jones începe să-şi execute trucul magic, trage cuvertura de pe mine şi înlocuieşte chipurile din coşmar cu al lui, cu buzele lui moi şi calde, pline de promisiuni. Se avântă până când arcurile saltelei încep să cânte şi eu sunt de acord să nu-mi mai plâng atâta de milă şi să merg cu el pe dealuri ca să culegem flori de pus la parurile pentru petrecerea din seara asta.

*

Costumele noastre nu sunt potrivite pentru ochii celor din port, aşa că urcăm pe trepte şi alei ascunse şi traversăm Casa Tombazi, în timp ce eu îmi spun în gând că n-am s-o las pe Charmian să ne strice în vreun fel cheful. Luna străluceşte deasupra munţilor ca un şiling cu model în relief şi Jimmy arată mai mult ca un zeu decât ca un pământean cu ghirlandele lui de viţă-de-vie şi rodii minuscule, dar tot nu se poate abţine să-mi facă capul mare tot

drumul. În timp ce urcăm, îşi ţine degetele împreunate cu ale mele. Îi zic să tacă, fiindcă nu vreau ca ceilalţi să audă despre căderea mea în dizgraţie.

Janey şi Edie au halate peste haine şi ochii uriaşi de la genele false. Nu e nici o şansă ca vreunul dintre ei să priceapă de ce e Charmian atât de importantă pentru mine. Abia dacă pricep şi eu.

Bobby merge în faţă, urmat de un Jason semicostumat, la bustul gol şi c-o blană creaţă de oaie azvârlită pe un umăr. Chiar înainte să ajungem, mă trage la pieptul lui, îmi spune „păpuşă“ şi-mi şopteşte că-i pare rău că s-a răstit la mine. Eu îmi trag nasul, încercând să mă opresc din plâns, şi inhalez duhoarea posesorului iniţial al blănii.

— Spune-mi că nu sunt un ţânţar agasant, zic şi el mormăie „Doar câteodată“ şi se face că mă plesneşte.

Mă simt un pic mai bine. Nu cred că ne-am îmbrăţişat de când am plecat din Londra.

Arborele de fistic din curtea şcolii de pictură e împodobit cu felinare de hârtie, iar cărarea ce duce până la uşă e iluminată de borcane cu lumânări aprinse. Dalele gri şi albe în formă de tablă de şah ale marii săli de marmură sunt netede ca mătasea sub tălpile noastre. Pe lângă noi trec un bărbat costumat într-un fel de pasăre şi o nimfă în negru, cu aripi de tul, zornăind din clopoţei. Cineva chinuie pianul şi Edie şi Janey pornesc în căutarea lui Trudy, ca să-i dea rochia pe care i-au făcut-o drept cadou de aniversare.

Încăperea e plină de umbre în mişcare şi aerul e greu de tămâie. Lipită de perete e o masă pe care ceara unor lumânări de biserică se prelinge în orbitele unor cranii de capre, aranjate printre farfurii cu mâncare şi ulcioare cu vin. Din cavităţile nazale ale acestora arde tămâie, între maxilarele lor sunt trandafiri roşii, movilițe de jeleu în nuanţe ce par otrăvite de roşu şi de verde pulsează şi licăresc; sunt castroane cu bucăţele de calamar prăjit, tăvi cu sărmăluţe în foi de viţă, cotlete de miel, măsline umplute cu anşoa, coşuri cu pâine şi, într-o movilă mare din centru, o piramidă de prăjituri cu miere stropite cu petale glasate de trandafir. Bobby se înfige în mâncare şi ne toarnă vin în pahare. La pian, fostul paraşutist Charlie Heck atacă o nouă melodie.

Din umbră apare un Jean-Claude Maurice aproape despuiat, cu o pânză cu imprimeu *paisley* în jurul şoldurilor, la bustul gol şi cu picioarele date cu vopsea aurie şi fluturând în mână un toiag de fenicul.

— Ia uite, e Dionysos, zice Jimmy.

— Mai degrabă un țap bătrân, în călduri, zice Bobby ironic și râd și eu cu ei, dar adevărul e că nu-mi pot lua ochii de la Jean-Claude. Oare e adevărat că Charmian a avut o aventură cu el? Vopseaua aurie a lui Jean-Claude îi scoate în relief mușchii. Îl văd dansând cu tulpina de fenicul între dinții albi.

Marty – sau Orion, cum insistă să îi spunem în seara asta – dă buzna peste noi cu un răcnet. Texanul cel uriaș ridică în aer pumnalul și scutul și are brâul încrustat cu stele. Carl și Frank, în togi din cearșafuri, aleargă cu torțe aprinse, iar Charlie atacă melodia *Mulți ani trăiască!* la pian, în timp ce sărbătorita zilei își face intrarea.

N-ai ghici niciodată că rochia lui Trudy e făcută dintr-o tendă veche și decolorată. Fusta, cu centură lată, are poale roz ce cad greu, în straturi; pe un umăr are o rozetă imensă și zici că e gata să-i fie prezentată Reginei.

Îi cântăm și, în timp ce Trudy se învârte în rochia ei de debutantă ce-și face intrarea în societate, croitoresele ei zâmbesc afectat și radiind, în timp ce-i fac concurență cu nerușinare. Nu au pe ele decât niște năvoade vechi și sclipici. Janey are pe dedesubt un furou, însă Edie a optat în mod clar pentru varianta fără. Năvodul se adună și cade în spirale și pliseuri; cred că dezvăluie chiar mai mult decât intenționa. Câțiva pești argintii făcuți din poleială de țigări îi sclipesc în zona sfârcurilor în clipa în care cineva sare în față să o pozeze cu blitzul. Bobby se strâmbă. Mă vede privindu-l și-mi oferă un calamar de pe farfuria lui. Peștele lucește ca o meduză sub stratul crocant, dar mi-e foame, pentru că cearta cu Charmian mi-a tăiat cheful să mănânc mai devreme. Mușc din el și iau o gură mare de vin, în timp ce Edie începe să se miște pe muzică. Dinspre un gramofon de pe pervaz se aude muzică *rock and roll* și fusta lui Trudy se învârte în timp ce Jean-Claude o rotește prin încăpere, dar bănuiesc că nici unul dintre noi nu se prea uită la Trudy, ci la Edie, care-și leagănă brațele în aerul parfumat și face peștișorii să danseze.

Ca un om aflat în transă, cu ochii ațintiți asupra ei, Leonard se desprinde de un grup din colț. Mâna lui Bobby se încleștează pe pahar în timp ce el, cu câțiva pași agili de dans, se apropie de ea. Cămașa lui Leonard e deschisă la ceva mai mulți nasturi decât de obicei, dar în afară de asta nu pare să fie în vreun fel costumat.

Cunosc de-o viață privirea de acum a lui Bobby și inima începe să-mi

bubuie în piept în timp ce încheieturile mâinilor lui se albesc. Îi şoptesc lui Jimmy „Cred că Bobby e pe punctul să explodeze“ şi mă duc ţintă la Leonard, a cărui mână se află deja pe umărul lui Edie. El se întoarce şi am sentimentul că se pricepe la citit mesajele de pe chipuri.

Se uită spre Bobby, încuviinţează şi face un pas către mine.

„Ia-mă de mână“, zice şi e o mână pe care o ţii cu plăcere. Dansăm un pic de jive şi un Madison şi el mă conduce pe ringul de dans ca un gentleman, şi apoi toată lumea dansează twist fiindcă uite aşa se dansează[22] şi petrecerea se revarsă în logie. Ne punem băuturile pe balustradele de marmura sculptată şi le mulţumim stelelor noastre norocoase.

Luna cea rotofeie se reflectă în voie în sticla neagră a portului. În curând, Jimmy va trebui să fugă acasă şi să se schimbe în ceva mai potrivit pentru pescuit. Îl ascult doar cu o ureche. El, Leonard şi Göran discută despre poezia de dragoste, dar nu mai sunt atentă la ei. Marianne stă singură şi-şi umple paharul dintr-un ulcior cu vin. Dă pe gât un pahar, apoi încă unul. Îi văd mâna tremurându-i în timp ce şi-l toarnă pe al treilea.

Ea şi Axel au ajuns târziu la petrecere, el într-o *djellaba*[23] până-n pământ, ea în rochia ei portocalie cu o bijuterie legănându-i pe frunte. Am vrut să mă opresc din dans şi să mă duc să vorbesc cu ea, gândindu-mă că poate mi-ar putea explica de ce şi-a vărsat în aşa hal nervii pe mine Charmian, dar pe urmă, aproape imediat, mi s-a părut că ea şi Axel mai au puţin şi se bat şi toată lumea i-a lăsat în pace. Acum, ea stă lângă balustradă, singură şi părăsită, şi priveşte spre golf.

Leonard n-a observat-o încă. E prea ocupat să se ia de Jimmy, şi-l întreabă de ce nu mi-a scris niciodată o poezie.

— Femeile! Orice femeie pe care o cunoşti merită o poezie. Ia gândeşte-te: găseşti o fată, îţi place, dar nu eşti în stare să te exprimi aşa cum trebuie. Cel mai simplu e să-ţi notezi sentimentele pe o bucată de hârtie.

Din partea opusă a arcadei se aude un suspin şi el se întoarce. Ca o pisică speriată, Marianne a găsit singurul spaţiu protejat de întuneric şi stă ghemuită cu faţa în palme, printre şevalete aşezate unul peste altul.

Leonard scoate o batistă din buzunar şi i-o oferă. Blând şi amabil, o convinge să iasă din umbră. Îi ia paharul din mână şi i-l pune jos şi, incredibil de repede, lacrimile ei se preschimbă în râsete, în timp ce el o şterge pe faţă.

El îi ia mâna și, în timp ce trec pe lângă mine, văd că diadema de pe fruntea ei e făcută din cochilia unui rac, sticlă de mare și sârmă. El îi pune geaca lui pe umeri. „Vino, Marianne“, zice și ne urează noapte bună.

Grație lui Leonard, Jimmy îmi face tot drumul până acasă și apoi până în portul Kamini poezii de o banalitate crasă. „Erica, o îndrăgesc și întruna o privesc…“ – cam ăsta e nivelul. Dar ele mă fac suficient de fericită în timp ce ne înghiontim unul pe altul pe treptele șerpuitoare și pe aleile scăldate de lumina lunii. El începe să cânte melodia pe care o ascultaserăm la radio, dar îi schimbă acum cuvintele: „N-o să găsești nicicând pe-altcineva ca mine, fiindcă eu, doar eu sunt perfect pentru tine“ și chiar în momentul ăla remarc o gaură în cotul puloverului lui albastru Guernsey și mă gândesc că, din fericire și din păcate, e probabil adevărat.

În port e liniște absolută, nu e nici urmă de vreun pescar. Ne ducem la chei să ne asigurăm că barca de pescuit a lui Panayiotis nu a plecat în larg fără el, dar o zărim imediat, pregătită cu frânghii și plase, legănându-se somnoroasă în dana de acostare.

Jimmy îmi spune că imediat ce o să facă rost de bani o să cumpere o barcă pentru noi doi și o s-o vopsească verde mazăre.

— Atunci, înainte să pornim pe mare, ar fi bine să mai încerc o dată să-ți cos puloverul, zic în timp ce ne întoarcem în port. O să ai nevoie de el în iernile pe care le vom petrece aici.

Și îmi imaginez marea dezlănțuită în jurul nostru și licărul cărbunilor din sobă, în dormitorul nostru ca o peșteră.

Auzim muzică venind dinspre difuzoarele satului Lagoudera. Jimmy îmi propune să ne oprim să bem ceva. Barul s-a deschis de curând și n-am fost acolo decât o dată, din cauza turiștilor cu bani veniți din Atena și a celor care vin cu iahturile și care nu sunt deloc deranjați să plătească de patru ori prețul obișnuit. Înăuntru pare să aibă loc un soi de scandal, dar suntem distrași de patru siluete umane înșirate la marginea portului. De la distanță, ar putea să fie niște cadavre.

Stau culcați cu capul pe bordură ca pe pernă, Leonard, și Marianne, și Axel, și Patricia, unul lângă altul, înghesuiți ca sardinele. Abia când auzim glasul lui Leonard ne dăm seama că se uită la stele. Leonard le arată cu degetul o constelație.

— Atât de mică printre stele, atât de mare pe cer, zice.

Bijuteria lui Marianne din cochilie de rac a dispărut, lăsându-i semn pe frunte; are genunchii îndoiți, așa că rochia portocalie i s-a ridicat de pe coapse. Stă făcută sendviș între Leonard și Axel și, deși ne grăbim și încerc să nu mă holbez, îmi dau seama că trupul lui Axel nu e înclinat către al soției lui, ci că o caută, ca o plantă, pe Patricia, aflată în partea opusă.

Dincolo de piață, la mesele de la Katsikas, e plin de lume. Sunt Panayiotis și restul echipajului lui, și mă fac mică atunci când o văd pe Charmian la masa ei, cu George și Chuck, Gordon, Patrick și Nancy. Oamenii ăștia sunt așa de mândri de anii petrecuți pe insula asta de parcă nu mai e nimeni ca ei pe lume; au propriile glume și coduri, mai ermetice decât ale masonilor – e de ajuns o privire și ești taxat imediat drept bețiv sau escroc și excomunicat într-o fracțiune de secundă.

Charmian vorbește, gesticulând de zor, iar ceilalți râd în hohote la ce le spune Regina lor. O privesc cum se ridică să plece, acțiune ce pare să aibă legătură cu Patrick, care se târăște la picioarele ei și-și îngroapă capul în fustele ei. Înainte să apuc să-l opresc, Jimmy le face cu mâna și ea vine țopăind spre noi cu o sanda într-un picior și cealaltă în mână.

Poate că vrea să ne-mpăcăm.

— Haide, Jimmy, îi șoptesc enervată. E beată. Du-mă acasă.

— Stai, Erica!

Charmian aruncă sandaua și-și întinde brațele.

— Îmi pare foarte rău. Bem ceva, înainte de culcare? Mă lași să-ți explic?

---

22. Vers din melodia *Let's Twist Again*, a cântărețului Chubby Checker.

23. Tunică marocană largă, cu mâneci lungi, purtată și de femei, și de bărbați.

Doisprezece

Mă duc la piață cu Charmian, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. E dis-de-dimineață și mă simt ușoară precum briza care face să danseze steagurile și steguleţele din port. Charmian își umple coșul cu andive cu frunze rotunde, o legumă pe care eu n-am văzut-o decât în tablouri, și mă ofer să mă duc repede înainte la măcelar și să iau niște bucăți de carne de miel cât se poate de slabă, să o tocăm pentru sarmale. Aseară mi-a promis că mă-nvață cum se fac. A desemnat ziua de azi drept „zi în familie“ și mi-a spus să vin și eu și că firește că sunt bine-venită oricând în afara orelor în care ei lucrează, dar că nu trebuie niciodată să intru în camera lor când ei sunt acolo. Are pălărie de paie cu boruri late și o panglică verde stins, chiar de culoarea ochilor ei. Doar cearcănele negre de sub ei trădează oarecum cheful de aseară.

— Shane și Martin dorm ca urșii care hibernează când n-au școală, așa că mi-ar face mare plăcere, dacă ești sigură că n-ai altceva mai bun de făcut cu timpul tău.

Îmi dau seama că, atunci când zâmbește, nu mai observ dintele lipsă.

— Nu mai știu deloc cine vine la cină diseară, așa că va trebui pur și simplu să fac destulă mâncare să hrănesc un popor întreg, zice ea și-mi arată lista pe care și-a notat-o pe un pachet de țigări.

Își ridică gulerul ca s-o ferească de soare și, deși fusta îi e cârpită și decolorată, emană chiar și așa eleganță. Până și șiretul vechi de pantofi cu care își leagă părul la spate pare șic.

Chiar are nevoie de ajutor, și eu sunt disponibilă. Jimmy a fost plecat toată noaptea să arunce cu dinamită în pești cu Panayiotis, așa că oricum azi n-o să ne prea vedem. Iau un coș de la ea.

— Jimmy zice că-l distrag de la lucru, așa că am tot timpul din lume.

Charmian clatină din cap de sub borul pălăriei și țâțâie din buze, dar e întreruptă de o femeie care o strigă cu un glas britanic surprinzător de plăcut.

— Dumnezeule, zice Charmian, arătând spre pântecul femeii. Iar, atât de repede?

Angela, prietena lui Charmian, e o zeiță a fertilității cu păr lung și unduios și bijuterii turcoaz, care se asortează cu ochii ei. Își așază mai bine pe burtă un bebeluș cu bucle blond-albe, în timp ce de sub fustele ei iese un al doilea copilaș buclat neastâmpărat, care-și suge degetul mare.

Casa în care locuiește cu familia ei se prăbușește în jurul lor, dar Angela pare incredibil de calmă. Charmian îl strigă pe Mikhailis, care ar putea să știe vreun loc unde ar putea să stea. Îi las și mă duc la măcelărie, gândindu-mă doar că ar fi de dorit ca odraslele noastre să moștenească buclele bine conturate ale lui Jimmy, și nu părul meu drept ca mătura. Visez: la proiectul lui Jimmy finalizat, picturile lui pe peretele unei galerii, numele lui în ziare, o carte spectaculoasă. Îmi permit chiar și luxul de a-mi imagina o dedicație pătimașă.

E limpede că și Apostolis, măcelarul, e tot un artist și el. În dimineața asta, în vitrina lui văd un nou tablou cu natură moartă: șase miei, mici și jupuiți, cu picioarele ridicate în aer ca și cum ar dansa, pe o scenă presărată cu flori de rozmarin și de hibiscus. Mi se strânge inima pentru Apostolis, în șorțul lui mânjit de sânge.

— Dumnezeule mare, dacă o mai ține așa, o să se facă toți vegetarieni, zice Charmian, ajungându-mă din urmă.

Nu mai fac de mult nazuri. Cădem amândouă de acord că expresia artistică a lui Apostolis e mult mai interesantă decât portul și micile bărci colorate care au început să apară pe șevalete cuminți, pe străzi.

Pe insula asta n-au ce căuta cei simandicoși. Am văzut copii care azi și-au hrănit mieii cu flori, și câteva zile mai târziu se lingeau pe buze și ștergeau cu pâinea grăsimea ce se prelingea de pe fostul lor animal de companie ce se învârtea acum, de Paști, în proțap în plină stradă. De două ori pe săptămână auzim țipetele de la abator. Vedem sânge și măruntaie deversate în apă. Oile și caprele sunt aduse cu bărcile negustorilor din piață; uneori mai scapă câte una și aleargă înnebunită printre mesele cafenelei, în drumul lor prin port:

— Vai, uită-te la ea! Asta are ochii ca Sophia Loren!

Carnea nu ni se mai pare ceva atât de simplu de procurat.

Ne întoarcem acasă la Charmian, cocoșate de greutatea coșurilor. Într-o

clipă e deja nebunia de pe lume. Booby plânge, Shane urlă, pe scări se aud paşi tropăind. În timp ce Shane aleargă spre noi, cu Booli în urma ei, ţipând în greceşte, ne chinuim să aducem în casă suficient vin şi destulă mâncare să hrănim cu ea toată colonia străină o săptămână.

Booli o prinde pe Shane de fustă. El bate din picior, insistă „*Tha értho kai egó, tha értho kai egó*“[24], în timp ce Shane încearcă să-i desfacă degetele.

— Booli vrea să vină şi el şi să-mi strice toată ziua, strigă ea, încercând să fugă, după ce înşfacă din mers un prosop dintr-un morman de rufe.

— Unchiul Ritei din Atena ne duce pe toţi cu barca lui în jurul golfului St. Nicholas.

— Zău? spune Charmian, apucând-o de braţ şi nelăsând-o să scape.

Shane o priveşte furibundă pe sub breton.

— Ţi-am zis deja, Mana. Dar nu asculţi niciodată. Parc-aş vorbi singură.

— *Mazí sas! Mazí sas!*[25]

Booli se aruncă spre sora lui, dar ea face un pas lateral şi el se loveşte cu capul de cişmea. Charmian e calmă ca o asistentă cu experienţă. Ia repede nişte gheaţă din răcitor şi-o înveleşte într-o pânză. Booli dă întruna din picioare în timp ce ea i-o lipeşte de cap. Shane stă lângă ei cu mâinile în şolduri şi el ridică ochii ce-i tremură de lacrimi, până când ea oftează şi-i întinde mâna, şi Charmian se duce repede să aducă sandalele lui şi pălării pentru amândoi.

— O zi în familie, din părţi, zice după plecarea lor. Şi totuşi, dacă e cumva unchiul din Katsikas la care mă gândesc, o să frigă o capră pe plajă, aşa că o să vină cu burţile pline, ca un balon.

Mă face să-i promit c-o să merg şi eu să văd golful St Nicholas, imediat ce se oferă cineva să mă ducă.

— Plaja e toată pietricele prietenoase cu tălpile şi apa e minunată pentru înot, zice şi oftează, de parcă asemenea lucruri sunt doar amintiri pentru ea.

O urmez afară, să culegem frunze de viţă-de-vie. Dincolo de zidurile înalte ale curţii se aud răsunând clopotele insulei: clopotele bisericilor de pe munte, clopote de capre şi clopoţeii măgarilor care trec. Lumina, verde crud, cade printre frunzele de viţă deja împodobite cu ciorchini de struguri. Un lămâi bătrân are rădăcinile aproape ieşite din pământ, dar se ridică mândru, plin deopotrivă de flori şi de fructe. Aroma de prune coapte ce vine dinspre doi

pomi atrage viespi. Nişte roşii micuţe spânzură pe vrejuri ce se răsucesc în toate direcţiile şi vinetele atârnă, albe şi surprinzătoare ca nişte ouă de gâscă, menta şi busuiocul au împânzit grădina, un tufiş de rozmarin e atât de viguros, că a despicat butoiul de vin în care e pus, sunt urne de piatră şi ciment vopsit în albastru din care se revarsă flori în culori vii de condurul doamnei şi ierburi şi muşcate ce miros a ulei de trandafiri.

Charmian se suie pe o găleată întoarsă şi-mi face semn să-mi ridic fusta, ca să prind prunele.

— E momentul să le adunăm, înainte să sară peste gard plozii din sat. În primul an de când am luat casa asta, n-am prins nici măcar una. George a fost posac o săptămână, spune, şi muşcă dintr-una.

Aducem prunele în casă şi ea scoate un LP de vinil din husa de protecţie, zice „Brahms, sper că n-ai nimic împotrivă“ şi îl duce la gramofon.

— Nu strică să ne facem treaba în timp ce ascultăm o muzică divină.

Simfonia a patra de Brahms răsună în încăpere şi mă las transportată, ştiind că bucata asta muzicală o să mi se întipărească pe veci în suflet şi că de fiecare dată când o s-o aud am să mă gândesc la ea. Ea îmi arată cum să întind frunzele verzi de viţă cu nervurile în sus. Tocăm o bucată mare de miel şi prăjim şi tăiem ceapă şi verdeţuri. Mirosul face să-mi chiorăie stomacul în timp ce amestecul se răceşte pe pervaz şi frământăm făină cu unt de oaie.

— Ai grijă să fie mereu uşoară şi rece, zice Charmian. Când eşti gata s-o faci aluat, pune nişte apă din răcitor.

Habar n-am cum să folosesc sucitorul.

— Nu ţi-a arătat niciodată Connie? zice, desprinzându-mi aluatul lipit de masă. Scuze, n-am vrut să zic asta.

Îşi muşcă buza şi-mi face semn să-mi întind mâinile să-mi presare pe ele nişte făină.

Îi spun despre doamna Dabbs, care ne făcea mereu plăcintele şi ne pregătea masa de seară.

— Fiindcă prefera să facă mâncare decât curat.

— O, da, mi-o amintesc pe doamna Dabbs…

Charmian trage şervetul de bucătărie pe care-l ţine drapat pe umăr şi se şterge pe mâini.

— Era şi menajera noastră. Şi avea cel mai atroce reumatism. Mereu mă

simţeam obligată să fac curat înainte să vină…

Preţ de o clipă am sentimentul că vrea să mă îmbrăţişeze, însă ea se întoarce spre fereastră.

— Cred că te-ai plictisit de moarte în Bayswater, un oraş atât de bătrânicios şi deprimant. Doamna Dabbs şi cu tine aţi rămas pe poziţii, să aveţi grijă de tatăl tău. Ştiu că era o fiinţă dificilă.

Mă concentrez cu toate forţele să întind aluatul.

— Când eram mici, el era mereu prin spitale. Trebuia ca rutina lui să rămână la fel, zi şi noapte. Mama era mereu la dispoziţia lui, şi avea grijă să nu-i dea motiv să răbufnească. Uneori, eram extrem de uşurată să mă întorc la şcoală. Dar după ce a murit ea, nu m-am mai dus la şcoală şi am rămas sechestrată în casă, păşind pe coji de ouă.

— Să fii convinsă că nu te condamn că ai fugit.

Încuviinţez, incapabilă să mă uit în ochii ei.

— Singurul lucru bun care mi s-a întâmplat după mama a fost Jimmy şi totul s-a agravat în clipa în care tata a încercat să-mi interzică să-l văd. Şi pe urmă a venit cartea ta prin poştă şi, mă rog, am venit cu toţii aici.

Văd limpede că e încântată când aduc vorba despre cartea ei. Vorbim puţin despre Jimmy şi cred că nu clipeşte mai mult de câteva ori în timp ce-i spun despre planurile noastre. Îmi vorbeşte destul de realist despre problemele legate de vârsta mea, dar îmi spune:

— Nu e treaba mea să-ţi spun ce să faci în lumea asta mare.

Iar cuvintele ei îmi stârnesc un dor atât de intens de mama, că preţ de o clipă am sentimentul că o să plâng. Însă ea mă scoate din pasa lacrimogenă cu câteva anecdote haioase; se pricepe la dat sfaturi practice. Se pare că familiile cum e cea a Angelei şi a lui David pot trăi pe Hydra cu cinci sute de lire pe an.

— Totul pare foarte romantic, foarte îndrăzneţ, dar încearcă să faci ceva pentru tine. Orice vrei să faci, încearcă naibii s-o faci înainte să apară copiii…

Îmi place să se gândească cineva serios la viaţa mea şi mă bucur s-o văd că se îmbujorează uşor când o flatez.

— Dar, Charmian, uite că tu pari să reuşeşti. Ai publicat cărţi, ai copii şi pe George şi toate astea.

Vorbim despre noua ei carte care trebuie să apară și zice că speră din suflet să fie bine primită, fiindcă e primul roman pe care l-a scris și care o să aibă doar numele ei pe copertă.

— Când Faber ne-a publicat romanele scrise în colaborare nu m-a întrebat nimeni nici măcar o dată ce părere am despre redactare sau orice altceva. Eram mereu prea obosită să fac scandal.

Își aprinde o țigară, mijește ochii în fumul ei.

— Ți-am povestit despre ziua în care ne-am întâlnit cu T.S. Eliot în biroul lui din Russell Square? Nu?

Sunt flămândă după poveștile ei, chiar și după cele pe care mi le-a mai spus.

— …și el era în patru labe și tot murmura ceva despre nominalizarea lui la Nobel, care, se jura, e pe undeva printre hârtiile și manuscrisele împrăștiate pe podea.

Se pare că Eliot voia să scrie prezentarea de pe supracoperta cărții publicate de Faber.

— …și iată-mă, sunt cu J. Alfred Prufrock în persoană, ceva ce n-aș fi îndrăznit niciodată să visez, și ce crezi că fac? Îmi fac griji despre părul meu și dacă, în timp ce torn ceaiul adus de secretara lui, nu am cumva vreo picătură de mizerie pe mănușile mele albe. Așa cum probabil îți închipui, dup-aia am fost îngrozitor de supărată pe mine. Nu cred că George se gândea prea mult la pomada lui de păr sau la batista din buzunar în timp ce vorbea cu idolul nostru.

Ea e de părere că, cine știe, poate că fetele din generația mea o să aibă mai mult succes în lupta cu *status quo*-ul.

— Uită-te și tu la femeile de pe insula asta: zici că sunt în Evul Mediu, toată ziua stau în casă și-și slujesc bărbații. Bănuiesc că ar trebui să fim recunoscătoare că noi suntem ceva mai avansate de atât.

Mă gândesc la mama și la contul de economii pe care mi l-a lăsat la poștă. Oare îmi cumpărase libertatea trișând câte un pic în fiecare săptămână la cheltuielile casei? Aproape că-i revăd ticul de sub ochiul drept în timp ce tata îi lua la puricat chitanțele.

— Aș fi fost și azi dependentă de tata dacă mama n-ar fi pus deoparte toți banii ăia pentru mine. Mi-ar plăcea să cred că faptul că sunt aici și tot restul

nu înseamnă că-i irosesc aiurea. Încă n-am nici cea mai mică idee la ce s-a referit exact când mi-a spus să-mi trăiesc visurile.

Charmian ridică din umeri, îmi întinde cuțitul și ne apucăm de prune. Muzica lui Brahms a fost înlocuită de zgomotul acului blocat într-un șanț al discului.

— Când eram de vârsta ta, visam la o rochie argintie de lame și o mașină albă sport, cu scaune roșii de piele. Dar bănuiesc că tu nu ești așa prostuță ca mine. Ce pot să-ți spun e că mama ta, Connie, m-a susținut cel mai tare când mi-a venit prima oară ideea de a renunța complet la viața mea de la Londra. Îmi amintesc că m-a dus cu mașinuța ei la Stanfords și mi-a cumpărat o hartă a insulelor grecești.

Aproape sar la ea.

— Mașina! Știai de ea?

Charmian pune mâinile pe mine, să tac. Auzim mișcare la etaj.

— Nu te poți aștepta ca eu să știu ce visa Connie pentru tine. Îmi amintesc că era mândră de felul în care te descurcai la internatul ăla de fițe. Nu i-a mai tăcut gura când ai câștigat un premiu pentru ceva ce scriseseși; poate aici să fie răspunsul… Cât despre mașină, era o mașinuță drăguță verde decapotabilă, pe care o ținea să se miște rapid prin oraș. N-am văzut nimic misterios în treaba asta.

Nu pot să nu mă gândesc că e ușurată probabil de întrerupere, când George intră în cameră tușind. Din buzunarul de la piept al cămășii lui iese o scrisoare împăturită. Charmian îi pregătește în tăcere injecția în timp ce el n-are stare și își tot duce mâna la buzunar.

În clipa în care pe masă apare mâncarea, apare și Martin. Prânzul constă în miraculoasele andive ale căror frunze imense și consistente sunt amestecate cu ulei de măsline și lămâie. George nu prea are poftă de mâncare; ronțăie semințele de susan din pâine, aprinzând și reaprinzând țigări, în timp ce Martin pălăvrăgește despre o caracatiță din Vlychos, care, conform spuselor bătrânului Stavros, ar putea juca Nine Men’s Morris[26]. Martin are de gând să împrumute o mască de cauciuc și să se ducă până acolo, să vadă cu ochii lui. Când întind mâna după o andivă, se apleacă spre mine și mă învață cum să-i disec inima, cu precizie chirurgicală.

Charmian nu i-a spus nici un cuvânt lui George, care îi evită privirea.

Tăcerea se întinde şi tremură ca o membrană între ei. O simte şi Martin, aşa că se face nevăzut cu două cotlete reci. Charmian stă şi-şi bea vinul de parcă nici eu şi nici George nu am exista. George n-are stare, face biluţe dintr-un miez de pâine şi le aliniază pe masă, atingând din când în când scrisoarea şi aruncându-i pe furiş câte-o privire piezişă.

— Cine-i fata din poză? întreb când nu mai rezist. N-am reuşit deloc să mi-o scot din minte. Apare în cartea ta?

George profită de faptul că am rupt tăcerea şi mă fixează. Îşi rupe întristat o unghie.

— Eram acolo când fotograful nostru a făcut poza, spune. Un nemernic lipsit de inimă. Eram în Kweilin, în 1945 şi mii de oameni fugeau de japonezi şi mureau de foame… Fetiţa aia era vie când a făcut poza şi moartă înainte ca el să pună capacul obiectivului. Ar fi putut la fel de bine să-i pună un pistol Luger la tâmple. Dar era un om cu inima împietrită şi nu-i păsa. Merseserăm alături de ei, kilometru după kilometru de morţi putrezind pe marginea drumului, şi ajunseserăm în locul ăsta, unde soldaţii scormoneau în patru labe şi săpau cu dinţii în pământul gol, căutând rădăcini. Mama fetiţei era deja festin pentru corbi…

Se leagănă iar pe scaun şi dă nişte vin pe gât, de parcă ar vrea să arunce o perdea peste imaginile pe care cuvintele lui le readuseseră la viaţă.

— Şi acum, în timp ce restul insulei îşi face siesta, eu am să fiu sus în odaia aia, bătând de zor la maşină şi încercând să transform un coşmar blestemat într-un carte cu succes la public, care să ne plătească mâncarea şi cărbunii.

Charmian a devenit din nou atentă. O văd crispându-se când el adaugă:

— Dar acolo unde sunt mai multe guri de hrănit, cineva trebuie să facă şi treaba asta, fie că vrea, fie că nu vrea.

Bea şi vinul din paharul meu.

— În orice caz, nu blestemata asta de carte îmi face atâţia nervi azi, ci ultima.

Scoate scrisoarea din buzunar. După felul în care se uită la ea, zici că e o condamnare la moarte.

— Însemnările redactorului. Ultima şansă să mai fac vreo modificare, înainte de tipar.

Se uită la Charmian și împinge scrisoarea spre ea.

— Sunt gata să publice romanul așa cum e, zice, și nu-mi dau seama dacă nu cumva zâmbește sarcastic în timp ce-și trage scaunul în spate.

Charmian se face roșie-n obraji. Se ridică și pune jos cuțitul. Îi tremură glasul.

— Of, ce bine-ar fi ca Billy Collins să nu-ți fi trimis niciodată alea cinci sute de lire.

Ignoră scrisoarea, vede că George abia dacă s-a atins de andiva lui și îi rupe frunzele-n bucăți.

— Fără ei n-am fi rezistat, murmură George și, mimând o plecăciune, se duce fără chef înapoi la treabă, luând cu el ulciorul de vin și toată bucuria zilei.

Charmian înșfacă scrisoarea, zice „George e cu capsa pusă fiindcă a băut prea mult azi-noapte“ și o bagă fără s-o citească în buzunar.

— Și e cu nervii-n pioneze și fiindcă diseară o să avem o groază de musafiri. În ultima vreme nu mai are chef să vadă pe nimeni.

Mătură în palmă firimiturile de pe masă.

— Îmi tot spun că e de la boală.

Eu sunt la chiuvetă și spăl vasele.

— Despre ce carte vorbeați?

O văd că e stresată, dar nu mă pot abține.

Ea oftează din rărunchi.

— E un roman intitulat *Closer to the Sun*[27].

Are vocea monotonă, plictisită.

— E un soi de poveste moralizatoare despre bogații cu iahturi și un grup de artiști care sosesc pe Hydra și despre impactul pe care-l au aceștia asupra localnicilor.

Se chinuie să scoată o țigară, dar n-o pot lăsa în pace. Nu-mi vine nici mie să cred că o încolțesc așa. Până la urmă, tot țânțar sunt.

— Și e bazată pe întâmplări adevărate?

Ea își aprinde țigara și se duce la ușa dinspre curte.

— Of, Erica, de ce trebuie să pui tu atâtea întrebări? zice, și rămâne fumând și privind în zare, de parcă ar căuta un antidot.

Îi cad ochii asupra unui tufiș de iasomie și-și îngroapă fața în el, rupe o

crenguță și și-o pune la butoniera cămășii. O pasăre dintr-o colivie de pe balconul vecinilor cântă cu foc. Pe cer sclipesc pescărușii. Când se întoarce înapoi spre mine, e mult mai calmă.

— În inima acestui roman există o poveste destul de umilitoare, oarecum bazată pe un lucru care s-a petrecut aici. Un lucru care mă face să mor de rușine și părere de rău. Problema e că editorul a plătit deja pentru el și n-am nici o speranță de a-i putea da banii înapoi, fiindcă ei au fost cheltuiți, până la ultima centimă, pe tratamentul care i-a salvat viața lui George la spital. Deci despre asta e vorba. Dacă ții morțiș, o să-ți spun mai multe altă dată. Dar nu crezi că e o zi prea frumoasă ca să discutăm despre un subiect atât de deprimant?

În tăcerea ce urmează, mă simt vinovată că am insistat. Încerc s-o liniștesc, zicându-i veselă că și Axel a scris chestii foarte intime despre Marianne în romanul lui.

— Sinceră să fiu, nu pare să fie deranjată, zic, și pentru că nu mă pot închipui altfel decât încântată dacă Jimmy ar scrie despre mine.

Când aude numele lui Marianne, Charmian își stinge țigara și o urmez sus pe scări, spre camera lui Booli, și rămân în picioare în pragul ușii în timp ce ea scotocește prin niște coșuri după haine de bebeluș. La vederea lucrușoarelor vechi ale lui Booli privirea i se umezește și e nevoită să-și șteargă ochii cu o salopetă. Îngenunchem amândouă ca să le sortăm.

— Din motive pe care nu e nevoie să le detaliez aici, mi-e groază de scandalul uriaș care se va isca aici pe insulă în clipa în care anumite persoane o să pună mâna pe romanul lui George, iar asta poate fi extrem de stânjenitor pentru copii, zice ea cu salopeta lipită de obraz.

— Poate că, dacă n-am fi atât de faliți, am putea să găsim timp să îl rescriem parțial. E prima oară când George a scris despre noi în vreo carte. Vreau să spun că e clar că e vorba de noi, cu unele schimbări, ca să se potrivească firului lui narativ, și asta e o problemă foarte mare pentru mine. Cât despre copii…

Aș vrea să găsesc o cale de-a o liniști. Reîncepe să netezească și să împăturească hainele, încearcă să iasă din stare.

— Nu se simțea prea grozav când a scris-o. Trecea printr-o suferință agonizantă. Dar cine știe? La fiecare pagină, nu vezi decât durere și un bărbat

rănit. Poate că e cel mai bun lucru pe care l-a scris.

Ridică privirea și-mi zâmbește mai trist ca niciodată.

Legăm niște lucrușoare moi și purtate de bebeluș în mai multe maldăre, cu niște panglici pe care le găsește în coșul de croitorie. Leagă cu o fundă albastră un teanc de scutece atât de subțiri, că pe alocuri se vede prin ele. Mă cert în gând că mă port ca un țânțar agasant, neștiind precis dacă vrea sau nu s-o însoțesc acasă la Marianne.

Punem hainele în două coșuri și, în timp ce urcăm pe Kala Pigadia, Charmian vorbește despre cât de tare o irită oamenii fără căpătâi și nu pot să nu mă întreb dacă se referă la mine. De parcă mi-ar citi gândurile, ea se întoarce și clatină din cap.

— Vorbesc despre toți pierde-vară ăia care primesc scrisori la post-restant, care stau un pic într-un loc și apoi plească mai departe, oameni cum e Charlie, care se poartă ca un șef de trib african și-și pune pânza aia idioată în jurul șoldurilor, peste blugi, sau cum e nenorocita aia de Patricia, care a plecat să cutreiere Europa și stă pe bordură, atât de atrăgătoare cu vopselele în poală, și face prăpăd în jurul ei.

Dalele de marmură sunt calde sub tălpile noastre goale și lustruite de ploile iernii.

— Vin întruna, zice ea. Toți cu agendele pline de nume de oameni care le pot oferi o masă sau un pat în Ibiza, Paris, Veneția, Tanger, Corsica sau Casablanca. Pe care și le dau de la unii la alții. Și-ți fac și recenzie, poți să crezi așa ceva? Charlie nu s-a jenat câtuși de puțin să-mi arate. Era să intru-n pământ de rușine când am văzut că n-am meritat decât patru nenorocite de stele.

În apropierea fântânilor cu apă dulce, frunzișul devine mai bogat, pomii suficient de bogați ca să ofere și umbră, și fructe și plini de păsări zgomotoase. Pisicile vagaboande nu sunt chiar piele și os, cum se întâmplă în alte părți ale insulei. Charmian îmi arată grădinile împrejmuite cu zid ale primarului. Ultima parte a urcușului nostru e aproape abruptă, iar treptele sunt tăiate în piatra stâncii. Casa lui Marianne și a lui Axel pare o prelungire a coamei dealului, un cuib de vultur săpat în povârniș, din care să te uiți după pirați. E greu de imaginat cum reușește să urce, cu cărucior cu tot. Charmian și cu mine suntem transpirate și răsuflăm greu.

Marianne învârte într-o cratiţă; bucătăria miroase a aburi de gătit. Pare încântată de teancurile de hăinuţe, de zici că a primit un trusou de pe Bond Street. Odaia e văruită; în rama ferestrei se vede marea. Pe mai multe rafturi vopsite sunt frumos aşezate cărţi. De pereţi sunt atârnate rogojini de paie şi diverse nimicuri, şi mobila simplă şi obloanele sunt vopsite într-un verde pal delicat, culoarea frunzelor abia apărute. E desculţă şi frumoasă în cămaşa ei albă şi curată, cu bebeluşul pe şold. Charmian întinde braţele, îl ia, îl leagănă şi-i cântă încetişor, în timp ce Marianne îşi desface şorţul şi-şi prinde mai bine părul în agrafe.

Charmian ridică uşor capacul cratiţei şi adulmecă apreciativ.

— *Fårikål*, mâncarea preferată a lui Axel, zice Marianne invitându-ne să stăm la masă şi mă crispez când mi-l amintesc pe Axel spunându-i Patriciei că o să se ţină cu mâna de nas.

Faţa de masă e tivită cu dantelă, iar în centrul ei se află un castron japonez în care pluteşte o floare rozalie.

Bebeluşul râgâie şi râde. Axel Joachim e cel mai dolofan şi dulce băieţel pe care l-am întâlnit vreodată, genul de bebeluş pe care-l vezi în reclame. Are ochii albaştri şi imenşi ca nişte panseluţe. Cu zâmbetul lui s-ar putea vinde orice. Marianne ne aduce pe o tavă apă şi un buchet de margarete.

Se laudă cu zdrăngăneaua pe care Axel a făcut-o din sârmă şi pietre. Întinde copilaşul cel durduliu pe o muşama împăturită sub ea, şi el cască ochii mari şi începe să dea cu picioarele în aer, iar ea îi ridică maioul ca să-i sufle zgomotos pe burtică şi izbucnesc amândoi în chicote. Pe o pernă zdrenţuită doarme un căţel mic şi alb, lângă un pătuţ balansoar de lemn, în care e cuibărită o pisică neagră. Marianne ridică pisica şi o roagă să nu fie geloasă.

Dacă n-aş fi văzut cu ochii mei scena cu Axel şi Patricia, m-aş fi lăsat păcălită de fericirea ei, atent coregrafiată.

— Gogoşelul ăsta o să fie mulţumit aici o vreme, gângurind şi uitându-se la zdrăgăneaua făcută de taică-su cel priceput. Vreţi să bem puţin vin? Am un ulcior chiar aici.

Ne bem vinul pe terasă, printre pietrele căreia cresc în neştire bănuţi galbeni. Are un balansoar mare cu spătar sculptat, legat cu o frânghie ce trece prin uşă, şi ea ne arată ce inteligent e Axel şi cum a legat el celălalt capăt de

pătuț.

— Aș putea să stau așa cu paharul meu de vin toată noaptea, să mă uit la stele și pur și simplu să-mi legăn întruna copilul să doarmă.

Zâmbește și închide ochii, ca o persoană aflată în extaz. Charmian îmi aruncă o privire neliniștită.

Ne bem vinul fără grabă. Privim în jos spre port, la bărcile colorate și casele ca niște bucăți de zahăr cubic revărsate pe dealuri, la moara de vânt din vârful stâncii, la cupolele și turlele numeroaselor biserici, la crucile de pe creste. Marianne ia pisica în brațe și-și lipește nasul de blana ei, de parcă n-ar suporta să nu drăgălească pe cineva. Arată din cap către casă.

— După cum vedeți, Axel nu-i aici. Iar a plecat la atelierul de bărci. Nu știu ce vrea să mai facă acum la barca aia de care e obsedat, în loc să-și vadă de scris la carte.

De data asta, Marianne observă schimbul de priviri dintre mine și Charmian.

— Pfff, zice, fluturând din mână. Patricia aia părăsește Hydra mâine. Se întoarce în State.

Călătorie sprâncenată! îmi vine să strig, dar Marianne coboară privirea și se întoarce către Charmian.

— M-am dus azi-dimineață la Fidel, să mă văd cu ea.

Glasul ei e acum mai mult o șoaptă.

— Nu știu, zău, cum poate cineva să trăiască în magazia aia împuțită; totul se prăbușește, mâncarea se strică, oriunde te uiți vezi rezemate tablourile ale oribile ale lui Fidel și cele mai bolnave pisici de pe insulă se duc acolo să se împerecheze. Patricia e plină de mușcături de purici.

Marianne ridică un picior, de parc-ar vrea să se asigure că nu are și ea. Are un bronz uniform și auriu, și picioarele catifelate și fără fir de păr.

— Nu i-am văzut camera; Patricia și Fidel s-au opus vehement. Dar venisem până acolo, mergând cu căruciorul pe pietre, așa că oricum…

Se strâmbă.

— Ceașca pe care mi-a dat-o era murdară și crăpată la buză. Tot timpul cât am stat acolo, a făcut tot posibilul să nu se uite la băiatul meu. Fidel n-a vrut deloc să ne lase singure; și-a băgat chiar degetul jegos în gura copilului. Nu contează. Nu știam cât curaj o să am față în față cu ea, așa că adusesem cu

mine o scrisoare, pe care am lăsat-o pe masă, într-un plic. Ea a venit în fugă după mine; m-a ajuns cam pe la moară. Avea în mână scrisoarea mea, nedeschisă, şi când eu am refuzat să o iau înapoi, a început să plângă. Atunci mi-a zis că pleacă. A zis că trebuie să se întoarcă la o bursă pe care a primit-o la Facultatea de Arte din Chicago.

Marianne îşi îngroapă faţa în blana pisicii. Charmian se strâmbă la mine, moment în care ţipetele lui Axel o cheamă rapid pe mama lui în casă, şi ea intră cu pisica în braţe.

---

24. „Vin şi eu, vin şi eu.“ (În gr., în orig.) (N. red.)

25. „Cu tine! Cu tine!“ (În gr., în orig.) (N. red.)

26. Joc de strategie, pentru doi jucători, datând de pe vremea Imperiului Roman. (N. red.)

27. *Closer to the Sun* [*Mai aproape de soare*], roman publicat în 1960.

Treisprezece

În clipa în care Charmian aprinde lampa cu chibritul, studioul se umple de umbre ce dansează. Lângă globul pământesc prăfuit al lui George așteaptă o carte ieftină de buzunar, cu colțurile îndoite, cu coperta cafea cu lapte și scrisul negru. Văd titlul, *Al doilea sex*, scris cu litere rotunjite, ce fac „s“-urile să arate ca niște șerpi.

— „Femeie nu te naști, devii.“[28] Și venit vremea să rupem aceste legături și să învățăm să zburăm, să creăm pentru noi însene o lume a alegerilor libere și, deși o privelişte atât de nemărginită poate fi înfricoșătoare, ea e în egală măsură și mai atrăgătoare decât să păşeşti pe poteci umblate, într-o lume a bărbaților.

Charmian îmi face o scurtă prelegere când îmi întinde cartea, dar adaugă pufnind ironic:

— Lucru perfect posibil, bănuiesc, dacă te numeşti Beauvoir și Sartre și nu trebuie să ții cont de sentimentele copiilor tăi.

M-a adus aici sus doar pentru cartea asta. E o lectură obligatorie, îmi spune, deși am bănuiala că a făcut-o mai mult ca să scape de George, care a început să răcnească din toți bojocii cu un etaj mai jos.

Sunt încă aici, mult după ce ultimii invitați la cină și-au luat la revedere, și ajut la curățenie. Shane, Martin și Booli au șters-o demult în camerele lor, și pe la ora două noaptea au plecat pe două cărări și ceilalți, în afară de Jimmy, care încă se mai încontrează cu George. Discuția dintre ei despre Kafka, alimentată de alcool, a escaladat, ajungând la Dostoievski, Rilke și Robbe-Grillet[29].

— Niște carmoliști! tocmai zicea George articulând cu greu, în clipa în care Charmian m-a tras deoparte.

Recunosc cartea pe care mi-o oferă. E cea cu care a aruncat nu demult în mine. În timp ce o ridic, glasul îi tremură vag.

— Dacă aş avea o fiică de optişpe ani, aş vrea ca ea să citească asta, zice. Generaţia ta are mult mai multe opţiuni decât a avut a mea. Sunt sigură că mama ta ar fi vrut ca fiica ei să înflorească într-un sistem care nu pleacă de la premisa că „specificul feminin“ nu o face utilă decât pentru a sluji un bărbat, care este adevărata bază a societăţii. Dacă mă întrebi pe mine, sunt destul de sigură că a citit-o şi ea.

Cartea e deprimant de groasă. Încă mai aştept să fiu cucerită de Henry Miller şi cărţile lui cu coperte verzi interzise, în ediţiile Olympia, la care Jimmy ţine ca la ochii din cap. Spre ruşinea mea, n-am citit decât primul volum şi Jimmy insistă să le citesc pe toate.

Charmian îmi simte reticenţa şi schimbă abordarea.

— George o urăşte. E de părere că Beauvoir e un profet al unei schimbări a paradigmei de valori lipsită de orice temei şi, drept urmare, nu poate fi decât distructivă. Dar mie mi se pare o utopie. Idei şi istorie împărtăşite, plus devotament reciproc şi savoarea iubirii…

Flacăra lămpii îi dansează în ochi.

— Vai, draga mea, prea mult *vino*. Nu ştiu ce tot pălăvrăgesc aici şi mă bucur pentru Simone şi Jean-Paul că pot să dea frâu liber oricăror idei, şi să şi-i pună pe toţi în cap, şi că n-au copii care să sufere din cauza asta.

O clipă mai târziu, auzim un bebeluş pe stradă. Cineva bate în uşă; copilul are nişte plămâni de invidiat. Charmian înşfacă lampa şi coborâm în fugă în holul de jos, unde-l găsim pe George luându-l în braţe pe Axel Joachim în timp ce Marianne ridică privirea spre noi, cu o faţă cadaverică şi cu rimelul curs. Bluza albă pe care o purta mai devreme e acum mânjită şi pătată. Vorbeşte printre hohote de plâns şi suspine.

— Soţul meu a înnebunit. A aruncat asta.

Arată spre cămaşă.

— E cina pe care i-am pregătit-o.

— Vai, Marianne, lucrurile nu mai pot continua aşa, spune Charmian, dându-mi lampa.

Marianne tremură.

— I-am spus să mă lase în pace şi să rămână cu americanca lui inteligentă, şi asta l-a înfuriat.

Are sânge pe tălpi.

— A aflat de scrisoarea pe care i-am scris-o Patriciei, şi acum sparge totul din casă, ferestrele, şi tot. A trebuit să fug. Mi-a fost teamă că i-ar putea face rău copilului. Trebuie să mă întorc înainte să-şi facă rău sieşi.

Începe să i se clatine genunchi şi Charmian o conduce la canapea. George se plimbă încoace şi-ncolo, încercând să-l liniştească pe Axel Joachim, în timp ce mama acestuia face eforturi să se calmeze.

— Ar trebui să fie simplu. Un bărbat trăieşte cu soţia lui şi împreună se străduiesc să-i ofere o viaţă bună copilului lor.

Charmian aduce un castron cu apă, nişte cârpe şi dezinfectant şi se aşază pe vine la picioarele ei.

— Axel zice că gândesc ca un ţăran, se tânguie Marianne, şi lacrimile încep să îi curgă iar pe obraji în timp ce Charmian îi scoate cu penseta bucăţele de sticlă din tălpi.

Jimmy mă ia de braţ şi mă conduce spre uşă.

— E timpul să plecăm, zice.

În timp ce noi ne lăsăm înghiţiţi de întuneric, Charmian o convinge pe Marianne să o lase să pregătească divanul pentru ea şi îi amuţeşte protestele legate de spaima că e posibil ca Axel să se sinucidă. Jimmy îşi pune braţele în jurul meu şi mă strânge tare. Stăm să ne venim în fire în umbrele întunecate de sub florile de bougainvillea ale lui Charmian şi îmi las capul pe pieptul lui.

Suntem alertaţi de lătratul lui Max; către noi se îndreaptă o siluetă. Când vedem că e Axel, Jimmy mă strânge şi mai tare, şi zici că e ditai căpcăunul dacă ne vezi lipindu-ne de zid în timp ce el bate violent cu pumnii în uşă. George stă deasupra lui, cu lampa legănându-i-se, transformându-i umbra într-un monstru.

George îi aține calea.

— Du-te acasă, Axel. Ți-ai terorizat destul nevasta şi copilul în seara asta. Şi, pentru numele lui Dumnezeu, omule, îţi sângerează mâinile.

Axel se avântă, încearcă să treacă de el, dar George îl împinge atât de tare în umeri, că aproape cade, apoi se împiedică pe treptele de piatră.

— Du-te acasă, om fără minte ce eşti, şi dă-ţi cu dezinfectant pe tăieturi; iar şi în timp ce faci asta gândeşte-te la cât eşti de idiot. Sper să te usture îngrozitor.

Bebeluşul, aflat la etaj, e treaz şi începe iar să plângă.

În seara aia l-am întâlnit prima oară pe Dinos. Charmian îmi povestise despre el în timp ce făceam sarmale. De fapt, era Sfântul Constantinos, şi cina era în cinstea lui. Constantinos: Dinos. Foarte arătos, mi-a zis ea. Urmaş al unei familii de negustori de bureţi de mare, acesta aduce mereu cu el câte un sac de argilă adevărată de Aegina, pe care îl cară sus pe deal, pe Episkopi, la cuptorul lui de ars, de unde foarte rar coboară în port peste vară. Ea spune că ceramica lui e de calitate şi că îl place foarte tare.

Pe lângă Dinos, într-adevăr arătos, au mai fost Patrick şi Nancy, Chuck şi Gordon, un dramaturg pe nume Kenneth, soţia acestuia, Janis, şi copilul lor adormit, Angela cea gravidă şi soţul ei, David, care era un soi de aristocrat, dar arăta ca un vagabond, un cuplu din California pe nume Demetri şi Carolyn, un neerlandez pe nume Bim, care scria un roman, şi Robyn, palida soţie a acestuia. Era vin din belşug, şi Jimmy şi cu mine ne-am simţit ca nişte membri onorifici ai adevăratei colonii străine atunci când am declarat că avem de gând să rămânem aici.

— Ei, mie nu-mi place cuvântul „colonie“, a zis Charmian.

— Dar nu ştiu cum să-i zic altfel.

— Ei, când ai trăit pe Hydra nu mai poţi trăi nicăieri în altă parte… a zis Kenneth.

— Da. Nici măcar pe Hydra, au zis la unison el şi George.

George îşi uitase proasta dispoziţie la etaj, lângă maşina de scris. Avea limbariţă şi vorbea mai mult decât oricine.

Constat că nu sunt în stare să scriu mai nimic despre toate astea în caietul meu. Orice plăceri ale acestei seri au fost şterse de lacrimile lui Marianne. Se face prea curând dimineaţă, otrăvită de mahmureală. Poate că e adevărat ce spune Charmian despre faptul că eu accept prea uşor rolul de cal de bătaie, de om ce slujeşte talentele altora. Sunt Cenuşăreasa murdară de cărbunii plitei, obosită de la câte am cărat în sus şi-n jos pe scări. La toaletă pute, fiindcă nimeni altcineva n-a cumpărat soluţia de curăţat care trebuie, se pare că eu sunt singura care-şi aminteşte să umple găleţile de spălat pe jos sau să se ocupe de pubela care-ţi mută nasul. Ca de obicei, dă pe dinafară de plină ce e. Aproape am rămas fără kerosen, trebuie să schimbăm butelia de gaz. În seara asta, Jimmy o să plece iar la pescuit şi are nevoie să se odihnească bine.

Pornesc vijelios în sus pe scări şi, deşi ştiu că o să-mi facă un scandal

monstru, dau de perete uşa de la camera lui Bobby cu un zgomot infernal şi regret pe loc. Obloanele sunt închise, dar în pat le văd clar pe Janey şi pe Edie. Sunt complet dezbrăcate, cu faţa una către alta chiar şi în somn, încolăcite. Bobby e singur pe o saltea îngustă de lângă fereastră, cu mâinile sub cap şi ochii ţintă în tavan. De-a lungul pereţilor sunt rezemate mai multe tablouri; simt un miros greu, de rufe murdare, fum stătut, terebentină. Bobby se întoarce să se uite la mine din aşternuturile de nanchin cu urzeala roasă. Nu zice nimic când ies şi închid uşa.

Gheaţa deja transpiră la baza scărilor. Leg bine sacul şi-l manevrez din frânghii. Iuta udă mi se lipeşte neplăcut de spate şi trag sacul în susul dealului în timp ce toţi cocoşii de pe insulă cântă, toate ciocanele constructorilor ciocănesc şi greierii cântă doar cântece agasante, de parc-ar fi fripţi în tigaie.

Dacă merg cocoşată îmi e mai uşor să urc treptele, dar simt cum mi se umple gura de fiere. Mă răsucesc, sperând din suflet să nu vomit, şi-mi caut leacul dincolo de geometria portocalie zimţată a acoperişurilor şi a zidurilor, însă imensitatea mării sclipitoare îmi răneşte ochii şi ondulaţiile de culoarea vânătăilor a ţărmului arată ca şi cum ar fi făcute din plastilina din copilărie a fratelui meu. Îmi amintesc cum se uita la mine întins pe saltea, cu ochii lipsiţi de orice strălucire. Îmi aşez mai bine gheaţa pe umăr. Mai să mă răstorn de la greutatea infernală.

Firește, Edie şi Janey au îngroşat şi ele rândurile celor care trebuie să fie lăsaţi să doarmă. Somn de frumuseţe, îmi zic, simţind iar gustul de fiere în gură. Cum e posibil ca, pe insula asta plină de pictori, nici măcar o singură persoană să nu mă întrebe dacă vreau să pozez pentru ea? Edie şi Janey sunt mereu solicitate la şcoala de artă şi câştigă câteva drahme, uneori pozând chiar până târziu în noapte. Pentru ele, să se dezbrace şi să se întindă unde e nevoie e la fel de firesc ca respiratul. Înghit în sec, spunându-mi în minte că nu mă interesează decât să-şi facă partea lor de treabă. Clopotele bisericilor răsună asurzitor, discordant, ca nişte copii care bat cu linguri de lemn în cratiţe; gheaţa e o povară rece şi lipicioasă.

Când mă întorc, nici urmă de Bobby sau de fete. Jimmy a aprins Primusul şi aşteaptă să fiarbă cafeaua. Se plimbă absent în şort şi în tricoul lui galben, mușcând dintr-un măr şi citind cartea lui Simone de Beauvoir de la Charmian. Când mă vede lasă cartea jos, rămâne cu mărul între dinţii

puternici şi îmi desface frânghia cu care e legată gheaţa. Mă şterge cu nişte bureţi şi mă conduce afară, în zona cea mai umbrită a terasei.

— Biata de tine, zice în timp ce mă întinde pe rogojini. Îmi lipeşte apa îngheţată de faţa fierbinte, îmi spune să nu zic nimic, doar să mă odihnesc.

— Bobby e OK, zice. Dă-i timp. Măcar atâta lucru avem din plin aici.

Îmi aduce cafea fierbinte îndulcită cu NouNou şi-mi curăţă nişte portocale. Vorbim despre Marianne; mi se pare imperios necesar să-l aud condamnându-l pe Axel, şi el e de acord în principiu, dar zice că a citit cartea lui Axel despre Sahara[30] şi e foarte posibil ca omul să fie un geniu.

— O să fie bine, o femeie atât de frumoasă ca ea n-are de ce să-şi facă griji, spune el, apoi îmi face cu ochiul şi se bate cu degetul pe nas, de parc-ar şti ceva ce eu nu ştiu.

Toată tandreţea lui mă face şi mai tristă când mă gândesc la Bobby, atât de deprimat, singur pe salteaua lui, fără o mamă la care să alerge ca să-l aline. Jimmy îmi pune capul în poala lui şi-mi mângâie părul de la tâmple.

Mă copleşesc gânduri pline de tristeţe. Prima oară când am văzut-o pe Marianne, şalul ei alb şi bebeluşul, o madonă radioasă, cu soţul ei cel chipeş la cârmă, barca roşu cu alb. Revăd în minte vizita pe care i-am făcut-o cu Charmian acasă. Marianne în patru labe, făcând pietrele şi sârmele jucăriei zornăitoare improvizate de Axel să se învârtă şi să sară, „tatăl tău cel deştept“, sfoara pe care o legase între balansoarul ei şi pătuţ, un castron cu ridichi ce te îmbiau să le mănânci, sculptate ca nişte trandafiri. Îi revăd tălpile sângerânde, bluza distrusă, pe Axel sărutând-o pe Patricia. O dată-n viaţă, Jimmy pare mulţumit să stea pur şi simplu liniştit. Deschid ochii şi-l privesc. Soarele e filtrat de frunzele migdalului şi ochii lui sclipesc precum aurul verighetei de optsprezece carate a mamei.

— Spune-mi că n-o să te porţi niciodată urât cu mine, zic, şi el stă aşa şi-mi dă părul spre spate, până când adorm.

Îmi fac bine somnul sub migdalul bătrân şi feliile dulci de pepene pe care mi le aduce Jimmy când mă trezesc. Cântecul greierilor mi se pare iar romantic. Promisiunea acelei după-amiezi, de a fi doar noi doi pe plaja de la Plakes, e tonică precum aspirina. Când ne punem costumele de baie şi prosoapele în coşul meu, e ca şi cum ar fi iar dimineaţă.

Feribotul vine peste o jumătate de oră. Jimmy aşteaptă o scrisoare de la un

prieten al unui prieten al unui agent literar și, dacă are noroc, și un cec de la mama lui. Eu încă mai trăiesc cu speranța că voi primi vreo veste de la tata.

— Va trebui să-i scrii, ca să-i ceri permisiunea de a te căsători cu mine, zic în timp ce șterpelim și radioul.

Culoarea intensă a florilor de bougainvillea, varul caselor, soarele de după-amiază. E prea mult pentru ochii noștri. Am șterpelit de la Edie ochelarii stil Jackie Kennedy; cu Wayfarerii lui, Jimmy arată ca Jean-Paul Belmondo.

Ajungem la Katsikas ținându-ne de mână și comandăm sardele.

— Bună dimineața, tinerețe, spune Charmian cu un râs gutural și mă simt prost că l-am lăsat pe Jimmy să mă convingă să nu mai citesc *Al doilea sex*. Mi-a dat, în schimb, antologia lui de povestiri scrise de Sartre. „Scrie mai bine decât ea.“

Intimitate are pe copertă o femeie stil vampă, dar măcar e subțire, iar asta îmi convine.

Ea îmi ia cartea și deschide la prima povestire. Leonard zâmbește când o vede.

— Bănuiesc că tu ai citit-o în franceză, în original, zice Jimmy, și văd în ochii lui un mic licăr, poate de invidie, când Leonard înclină capul afirmativ și aprinde un chibrit pentru țigară.

Deși nu se laudă niciodată, Leonard are în permanență aerul unui om care e de mult, mult dinaintea ta, pe pământ. Are genul ăla de înțelepciune străveche, ce vine de dincolo de tinerețea trupului și a chipului său. Lângă el stă frumoasa Lena. Aceasta îi ia țigara de la gură și și-o duce la buze. Ieri, Lena era o pictoriță din Suedia, abia coborâtă de pe feribot; azi par suficient de apropiați ca ea să-i poarte șiragul chihlimbariu de *kombolói* ca brățară.

Charmian citește cu voce tare din Sartre, fără să-și poată înăbuși râsul.

— „O femeie nu are dreptul să-și distrugă viața pentru nu știu ce impotent.“

Când apare George, își duce mâna la gură. Închide cartea, redevine serioasă.

— Sunt extraordinar de bune. Îmi amintesc mai ales de povestirea asta, „Intimitate“. Unele dintre lucrurile pe care le spuneam atât de incoerent azi-noapte despre alegeri și libertate sunt minunat dezbătute în povestirea asta. S-o citești neapărat, Erica.

— Ce mai seară, oameni buni, tocmai spune George, ieşind de la tutungerie.

Pare că peste noapte a crescut în înălţime. E cu un cap şi ceva mai înalt decât oricine altcineva şi merge ca un asasin profesionist, cu o ţigară lipită de buza de jos răsfrântă. Charmian strigă către Nikos Katsikas să-i aducă ceva de băut.

— Nu ştiu ce s-ar fi întâmplat dacă tu nu erai acolo, George, spune ea.

Coboară glasul, s-o auzim doar eu şi Jimmy, face ochii mari.

— După ce-aţi plecat, a fost mare show. A apărut Axel, care a vrut să se bată cu George. Şi după ce George l-a trimis la plimbare, aproape c-a trebuit să o leg pe Marianne ca să nu fugă după el. Mi-e groază să mă gândesc ce e în stare să facă dementul ăla când îl apucă furia. Patricia a părăsit insula, slavă Domnului, dar nu pot să nu mă gândesc că Marianne ar fi putut să se mărite cu Sam Barclay şi să se plimbe în jurul lumii cu iahtul ăla splendid al lui.

Patricia a părăsit insula. E o veste bună. Mă uit la mesele din jur şi la grupurile care discută cu însufleţire, despre o sută de drame aflate în desfăşurare. Îmi place mult intervalul ăsta din zi în care toată lumea e aici, se aud zăngănitul ceştilor şi câte un hohot brusc de râs, îmi plac pisicile familiare şi până şi măgarii par să se întreţină la o mică bârfă în mijlocul traficului de muncitori, roabe încărcate, al tarabelor de peşte şi al piramidelor de fructe, al femeilor cu coşuri de cumpărături. Sub soarele amiezii simţi în jur relaxarea, speranţa şi buna dispoziţie şi o curiozitate vie de a vedea cine sau ce va mai aduce marea la ţărm. Sunt mult mai multe copertine acum decât erau când am venit noi. Sunt copertine bleumarin cu dungi şi dincolo de ele se întind mese până la docul feribotului, unde ar putea oricând să debarce oricare dintre cele mai nebuneşti visuri ale noastre.

Panayiotis şi-a adus tânăra şi frumoasa soţie să bea împreună oranjadă rece şi Charmian se duce la ei s-o întrebe despre sănătatea mamei ei, în timp ce Jimmy începe cu Panayiotis o discuţie chinuită despre cum se prinde un rechin, folosindu-se mai mult de gesturi decât de cuvinte. Nevasta lui Panayiotis are basmaua albă înnodată la bărbie, în stilul tradiţional grecesc, dar are ochii machiaţi cu grijă, ca orice adolescentă.

Râde cu faţa ascunsă în mâini, uitându-se la Jimmy, care se ambalează,

mimând un rechin.

O femeie durdulie, ce poartă o bluză albastră extrem de bufantă, e condusă prin port, călare pe un măgar cocoșat, cu căpăstru albastru. Își ține umbrela albastră sus, ca o mare doamnă, dar animalul o sabotează și face o ditamai baliga în fața noastră, iar băiatul care mână măgarul trebuie să se întoarcă să o ia cu lopata. George face eforturi să nu râdă.

— Mă bucur că te-ai întors, Katerina, strigă, și ea flutură mâna spre el, după care bate din palme către băiat, să se grăbească.

— Totul e albastru în casa ei, orice vas, orice ulcior, până și așternuturile, toate sunt albastre, să nu se deoache, zice el, și tușește să-și dreagă glasul și ne spune râzând o poveste. Se pare că Marc Chagall a avut tupeul să-i umple două pagini din albumul vizitatorilor. Ea s-a enervat îngrozitor, le-a rupt și le-a aruncat în foc, habar n-avea cine e el, fiindcă ea n-avea ochi decât pentru afurisita aia de Prințesă Margaret și a crezut că străinul cel scund, care mâzgălea întruna, e un servitor ajuns aici cu vasul cu care venise Înălțimea Sa.

Peste tot în jurul meu lumea pălăvrăgește, de parcă toate problemele și-au pierdut stringența și au dispărut odată cu luna. Buna dispoziție a lui George nu pare deloc afectată nici măcar la vederea lui Jean-Claude Maurice, aproape gol. Jean-Claude a avut bunul simț de a alege un loc aflat la trei cafenele distanță. Stă cu picioarele pe fața de masă cu pătrate din mușama și privirea lui, rapidă ca o limbă de șopârlă, trece de la Trudy, care are o coroniță de părăluțe galbene în părul roșu, la o nemțoaică foarte tânără, care coboară dintr-un iaht și se apropie de el, cu sânii plini tresăltându-i sub salopeta mini strâmtă.

George îmi ia povestirile de Sartre, pufnește scurt și se întoarce către Leonard.

— Bănuiesc că papițoiul de alături v-a plictisit de moarte cu poveștile lui idioate și insipide despre orele de discuții cu autorul, la Les Deux Magots. Încerc să nu las asta să-mi schimbe impresia despre textele lui, zice și Leonard, mai să se înece cu cafeaua.

George își continuă numărul, maimuțărindu-l pe Jean-Claude până când, de atâta râs, îl apucă iar tusea și își scoate iar batista.

Leonard aruncă o privire către Jean-Claude și se întoarce la volumul de

povestiri pe care par să-l fi citit toţi în afară de mine.

— Chestia cu Sartre e că nu şi-a pierdut niciodată minţile. El reprezintă un minunat sentiment talmudic al posibilităţii umane, dar ştiu că n-o să zică niciodată: „Şi atunci camera s-a preschimbat în aur.“ Nu, el o să spună: „Camera s-a preschimbat în rahat.“

Se apleacă şi-i trage un mic ghiont lui George în spate, apoi continuă:

— Însă camera chiar se preschimbă uneori în aur şi, dacă nu faci şi această precizare, filozofia ta e una incompletă.

Mă fixează de sub şapca lui ieftină şi, pentru că eu nu-i răspund, îmi surâde jenat şi se întoarce la discuţia dintre Lena şi Göran, deşi e în suedeză.

Charmian îl priveşte pe George îndesându-şi batista în buzunar şi-i toarnă un pahar de apă. George face semn din mână că nu-l vrea şi-şi aprinde o ţigară. Sofia aduce sardinele şi pisicile urmăresc fiecare îmbucătură cu ochi flămânzi.

Pentru prima oară de când îl ştiu, George are poftă de mâncare şi atacă ambiţiile lui Jimmy de a deveni scriitor cu acelaşi apetit cu care îşi atacă peştele din farfurie.

Jimmy spune „Lasă-mă să-ţi arăt câteva pagini“ şi privirea lui e la fel de flămândă ca a pisicilor.

Charmian îi zâmbeşte, aşa cum îi zâmbeşti unui copil care încă mai crede în basme.

— Atât de mulţi dintre tinerii care vin aici să scrie şi să picteze ajung să îşi irosească talentul. Asta dacă au talent de irosit.

Jimmy îşi încleştează maxilarele.

— Eu am talent, zice. Şi am reuşit să lucrez mult mai mult aici decât am lucrat vreodată la Londra.

— Bine, dacă vrei să te lupţi cu muzele la ele acasă, sper pentru tine că eşti bun şi să nu fii surprins dacă o să ieşi din luptă cu nasul spart, zice George, schimbând cu Charmian priviri ce vorbesc despre răni străvechi.

Scena se goleşte treptat, pe măsură ce lumea îşi târăşte paşii către poştă sau înapoi acasă ori către stânci, să caute inspiraţia sau iubirea ori să înoate.

Jimmy şi cu mine cumpărăm pâine, vin, piersici şi o bucată de brânză de capră. Soarele bate tare şi facem un ocol la farmacie, să luăm cremă de protecţie. În prăvălia lui Rafalias, recipientele albastre de sticlă sunt aşezate

pe rafturile dulapurilor de lemn sculptat, sub un tavan veneţian. Un bust de ipsos al lui Hipocrate cere tăcere. Îi vedem pe Marianne şi pe Axel trecând prin faţa prăvăliei în cămăşi asortate cu dungi albastre, cu soarele în păr şi căţelul alb în urma lor. Marianne râde la ce spune Axel şi-şi îngroapă obrazul în umărul lui. Axel cară o ramă de fereastră, cu mâinile înfăşurate în bandaje. Lemnul vopsit verde pal e rupt şi despicat în câteva locuri şi câteva cioburi de sticlă abia se mai ţin în chit. Marianne duce la subraţ un scaun distrus. Mergem în urma lor pe ulițele care duc la atelierul lui Francisco. Cei doi vorbesc tot drumul.

---

28. Simone de Beauvoir, *Al doilea sex*, Humanitas, 2022, p. 13.

29. Alain Robbe-Grillet (1922–2008), scriitor şi cineast francez, este unul dintre teoreticienii şi reprezentanţii Noului Roman pe care îl teoretizează, în parte, în 1963. (N. red.)

30. Romanul la care se face referire este *Ikarus – ung mann i Sahara* [*Icar – un tânăr în Sahara*], publicat în 1956, care a cunoscut, în Norvegia, un mare succes de presă. (N. red.)

Paisprezece

Sună clopotele pentru vecernie. Insula e și mai frumoasă în soarele asfinţitului. Deşi de obicei merg desculţă, acum port sandale şi, în loc de pantaloni scurţi, pe cei trei sferturi pe care am rugat-o de curând pe Archonda să mi-i strâmteze şi care acum îmi vin ca turnaţi. M-am spălat pe cap cu apă de la fântână şi pielea îmi străluceşte de la uleiul de măsline. Am acordat mai mare atenţie hainelor mele. Mi-am spălat şi călcat în mod expres cămaşa Aertex şi m-am dat cu rujul roz sidefat al lui Edie. Sunt uşor jenată la gândul că ideea de a face în fine cunoştinţă cu Axel Jensen mă încântă.

Urc spre drumul din vârful dealului, pe treptele sinuoase ce se înalţă printre tot mai multe case în paragină, câteva terenuri pline de moloz şi bolovani acoperiţi de vrejuri de viţă-de-vie, din loc în loc câte un cuptor de pâine sau un coş de fum rămas în picioare, în mijlocul naturii sălbatice. Dincolo de ziduri de piatră ce stau să cadă sunt smochini şi arbori de fructul pasiunii, din când în când se zăreşte limpede marea, văd dovlecei sălbatici şi capere, o familie de pui de pisică. Soarele jos scaldă într-un auriu blând fiece smoc de iarbă şi fiece corolă de floare presărată cu seminţe şi aerul miroase a iasomie de noapte. De sus de pe deal, un măgar îşi cântă cântecul către mine cu faţa lui ca o vioară şi mă caţăr pe un zid şubred spre locul unde e priponit şi-l scarpin în toate locurile în care îmi spune că are nevoie.

Pe Marianne o vizitez, nu pe el – cel puţin, asta îmi tot repet. Marianne mi-a vorbit despre o femeie care mi-ar putea vinde nişte frunze cu care Bobby s-ar putea vindeca de depresie şi mi-am petrecut toată ziua făcând un olandez dansator pentru Axel cel mic. E electrizant să mă gândesc la privirea lui Axel cel mare asupra mea; în felul în care o ţinea pe Patricia când o săruta era ceva ce n-am reuşit deloc să uit. Părul ei lung căzând pe spate, corpul ei fluid în braţele lui, de parcă ar fi leşinat şi s-ar fi topit toată de dorinţă. Va trebui să am grijă să nu-l ating. Aş putea avea un şoc.

Sper ca lui Axel Joachim să-i placă olandezul dansator. L-am tăiat din carton și Bobby m-a lăsat să-i pictez costumul de arlechin cu vopseaua lui roșie, verde și neagră. I-am făcut încheieturile din noduri și ațe și am pus o mărgică la capătul șnurului, care îl face să se miște, așa cum făcea și mama pentru noi. Când i l-am arătat, Bobby doar a mormăit ceva, dar mie mi se pare destul de reușit.

Aud voci pe terasă în timp ce continui să urc poteca printre copaci și aproape fac cale întoarsă într-un acces de timiditate, dar cățelul cel alb iese în goană pe poartă lătrând și mă dă de gol.

Lămpile au fost aduse în casă, insectele bâzâie în lumină, soarele a lăsat în urmă un cer tivit cu o bordură mov. Marianne stă nemișcată în balansoarul ei, ceilalți ba îi servesc, ba se îngrijesc de alții, Charmian vorbește, Nancy mângâie mâna Mariannei. Patrick Greer se ocupă de vin.

O femeie într-o tunică de mătase smarald vine cu Axel Joachim în brațe, certând cățelul pentru gălăgie.

— A, bună! Cred că te-am mai văzut, spune, legănând bebelușul, în timp ce el îi trage de colierul de la gât. Tu și mulțimea ta de englezi. Dar de ce nu vii niciodată să te distrezi cu noi la clubul maritim?

Bebelușul duce o bucată din pandantivul ei de jad sculptat la gură și o recunosc, e Magda, cehoaica de la Lagoudera, care i-a luat lui Jimmy o avere pentru două beri. Are un parfum atât de puternic, că te ia durerea de cap. Vorbește întruna despre toți oamenii faimoși care au venit special să danseze în barul ei: „Henry Fonda, Prințesa Margaret, Melina Mercouri…“

Patrick Greer vine clătinându-se spre noi, cu sticla în mână. Dă din degetul de director de școală spre Magda, întrerupând-o.

— Ei, e vorba despre Babis Mores, care le pozează pe toate starletele ce apar în reviste. Dumnezeule mare, de-asta vin toate; e obscen, crede-mă. Aparatul foto al lui Babis. Ești văzut, deci exiști. Și acum, blestematul tău de club de noapte și difuzoarele lui distrug locul ăsta.

— Mă scuzați, zic, ascunzând cadoul pentru bebeluș la spate. Poate e mai bine să revin mâine.

Magda înșfacă paharul pe care Patrick mi-l oferă. Cred că, dacă n-ar fi copilul, i l-ar arunca în față.

— Insula are nevoie de turism și eu trebuie să-mi hrănesc fiul, zice

zgâlțâind bebelușul, care se smiorcăie și mai tare în timp ce ea îi desface degetele de pe colier.

Charmian scutură ușor brațul lui Marianne.

— Cred că omulețul trebuie să se culce, zice, dar Marianne nu dă nici un semn c-a auzit-o. Zace în balansoar de parc-ar fi aruncat-o cineva acolo.

Magda îl fixează pe Patrick furibundă și copilului nu-i convine deloc cum îl leagănă plină de nervi; i-a lăsat o urmă neagră pe sânul de mătase smarald. Întind mâna să-l iau. Are obrajii înroșiți de salivă și își roade pumnișorul.

Charmian flutură o lampă de pe masă.

— Bietul copilaș. Îi dau și dinții, e și flămând, și obosit, toate la un loc.

Îmi face semn s-o urmez în casă.

— Hai să vedem ce putem face. Nu cred că Marianne e în stare să se ocupe.

În odaie încă se mai văd urme ale înfruntării recente. Un cârcel de frunze proaspete de viță-de-vie se răsucește în ulciorul cu apă. Perdeaua de dantelă de la fereastra lipsă lasă să intre adierea serii. Felinarul lui Charmian face vazele cu flori să danseze pe pereți și vedem că în bibliotecă nu mai e aproape nici o carte, în spatele unei mături de lemn cu coadă zac bucăți sparte de vase de lut și icoane, chitara atârnată la baza scărilor a dispărut. Luna trece prin valurile de dantelă ale ramei goale de fereastră ca un chip de stafie. Charmian aprinde plita și pune o cratiță cu apă la fiert.

Se pare că nici eu nu sunt mai brează ca Magda la calmat bebelușul. Charmian îl ia în brațe și aproape imediat plânsul încetează și copilul își lasă capul pe pieptul ei. E plăcut s-o vezi așa în lumina lămpii, cu bebelușul în brațe. Își mișcă șoldurile ca și cum ar auzi în minte o muzică încântătoare; găsește sticla și capacul biberonului și le aruncă în apă.

Dansează cu copilul și îi pregătește laptele, își toarnă o picătură pe încheietură, ceea ce-l face să scâncească, și toate astea în timp ce vorbește cu mine.

— Toate astea au fost incredibil de copleșitoare emoțional pentru biata Marianne. Lacrimi peste lacrimi când el s-a suit în barcă și-a plecat, deși ea e cea care l-a trimis la plimbare. Acum zici că e într-un soi de transă.

O urmez la etaj.

— Serios? Axel și-a luat catrafusele și a plecat?

— Da, sigur că da. Adevărul e că a făcut tot ce-a putut ca s-o scoată din minți, până când ea efectiv n-a mai rezistat. A fost absolut îngrozit pe chei când a plecat, copilul urla ca din gură de șarpe, Marianne căzută în genunchi, fiecare fărâmă a corpului ei îl implora pe nemernic să stea, în timp ce ea îi urla să plece. El abia aștepta să se urce-n barcă și să se care, crede-mă. În felul ăsta, el poate oricând să spună că ea i-a zis să plece. Ea zice că e posibil ca el să se întoarcă la Oslo cu barca.

Licăriri blânde în beznă. Blană de oaie pe jos, lucruri atârnate în jurul patului, un lavoar de fier forjat elaborat, cu un lighean alb strălucitor de porțelan; dincolo de o arcadă, o masă mare de lucru e plină de hârtii.

— Văd că și-a luat mașina de scris, spune Charmian.

Dă la o parte cu mâna perdeaua brodată ce înconjoară patul cu baldachin – o piesă de mobilier impozantă, stil rusesc, de lemn negru sculptat, cu ornamente spiralate de alamă –, umezește un burete la lavoar, apoi găsește un scutec curat și niște ace de siguranță. Eu îi țin lumânarea în timp ce ea curăță și schimbă bebelușul, care murmură încetișor în timp ce suge laptele cald de capră.

— Bănuiesc că în seara asta o să vrea să se culce cu grăsuliul ăsta mic.

Charmian oftează în timp ce așază copilul ca într-un cuib, în mijlocul patului.

— Uită-te și tu cum înfrumusețează absolut totul din jurul ei. Uită-te la pernele astea de dantelă. Și la florile astea splendide de pe noptieră.

S-a făcut târziu și temperatura de afară a scăzut. Nancy și Magda vin în casă pentru a toca niște roșii pentru suc. Liniștea e întreruptă doar de răgetul unui măgar și clopoțeii unor capre îndepărtate.

Marianne rămâne pe terasă, privind în zare cu o pătură tricotată pe umeri, cântând abia audibil pentru sine în norvegiană. Patrick Greer îi umple paharul. Vinul strălucește ca rubinul în lumina lămpii.

— Bună, fată frumoasă, zice, articulând cu greu, și bate ușor peretele de lângă ea. Ai venit să mă chinui cu tinerețea și frumusețea ta și cu inima ta, încă nefrântă?

— Scuze, nu. Am venit să te întreb despre femeia aia cu ceaiul… dar cred că nu e momentul potrivit.

Sunt roșie ca vinul, îmi simt sângele în obraji. Patrick Greer pufnește în

râs, ca un mitocan ce e. Charmian ni se alătură cu o nouă sticlă şi tirbuşonul şi îi spune Mariannei că bebeluşul e instalat la somn.

Mariannei pare că-i e greu să se concentreze şi abia mai târziu îmi dau seama că e sedată de la vreo pastilă. Repetă întruna că ea e cea care i-a spus că plece.

— Şi ce-o să fac dacă-l apucă vreun gest necugetat, singur aşa pe mare?

Charmian îmi face semn să mă dau la o parte şi-mi ia locul de lângă ea. O trage pe Marianne la pieptul ei ca s-o liniştească, îi aminteşte că Axel e un navigator experimentat şi e mult prea ambiţios ca să rişte să se înece. E întreruptă de Magda, cu vestea că Nancy e gata să îi servească.

— Trebuie să-l laşi în plata lui, e prea dement. Ştii bine că sunt o mulţime de tipi care i-ar lua cu plăcere locul oricând.

Marianne închide ochii şi rămânem cu toţii în tăcere o vreme, apoi ea sare brusc în picioare cu un strigăt.

— Problema e că pentru mine nu există decât el. El şi vocea lui de aur. Aşa cum mi-a prezis bunica mea. Mama mi-a spus că bărbatul meu va avea o voce de aur, iar ăsta e Axel Jensen.

Magda clatină din cap, zice doar din buze „iar o ia de la capăt“ şi intră grăbită în casă, s-o ajute pe Nancy.

Marianne se clatină pe picioare şi vorbeşte în dodii. Îi întinde mâna lui Charmian.

— Vino cu mine, ajută-mă să-i scriem o scrisoare. Îmi iubesc soţul. N-am ce face. Dacă ajunge la poştă cu vasul de mâine, o s-o primească imediat ce ajunge la Atena.

Rămân cu Patrick Greer, care-mi reumple paharul înainte să apuc să inventez vreo scuză şi să plec.

— E o femeie de nota douăzeci – dar cred că ai văzut şi singură, zice, privindu-le cum se îndepărtează.

— Marianne? întreb. De ce, fiindcă e gata să accepte orice din partea soţului ei, care se poartă ca un nemernic?

Patrick pufneşte în râs.

— Haha, nu. Vorbeam despre Charm. Uite la ea, e un înger pe pământ în timp ce soţul şi copiii ei sunt naiba ştie pe unde… şi, sunt sigur, mănâncă pe la vecini.

Se apleacă spre mine și mă fixează cu o privire maliţioasă, cu buzele ude și rozalii ca o moluscă ieșindu-i din barba neîngrijită.

— Știi că viața ei de acasă nu e chiar pe roze în clipa asta, nu? Toată lumea așteaptă cartea lui George; iar asta o face paranoică. Nu mai zic că a revenit și Jean-Claude în peisaj și-și tot bagă nasul peste tot. Ce să zic, s-ar putea spune că lucrurile se pregătesc să ia o turnură cât se poate de interesantă.

Damful onctuos, de ratare absolută, pe care-l degajă în jur, îmi strânge stomacul.

— Chiar nu știu despre ce vorbești.

El și-a pus o mână pe genunchiul meu.

— Pe bune, e urât din partea lui George să se răzbune în felul ăsta pe ea, umilind-o public.

Deși sunt disperată să scap și știu că o să mă simt murdărită, mă trezesc aplecându-mă ușor către el.

— Adică?

Patrick mă strânge de coapsă și chiar atunci apare Magda, cu un teanc de farfurii cu model de salcie, pe care le distribuie în jurul mesei. Își ciocnește paharul de al meu.

— Am să-ți fac prețuri speciale pentru tine și superbii tăi amici englezi, dacă veniţi la Lagoudera în Săptămâna Yachtingului. Ne-ar prinde bine câţiva tineri boemi în plus, pentru varietate.

Patrick se strâmbă la ea și se apleacă să-și aprindă pipa.

La contact cu buzele lui, muștiucul acesteia scoate un sunet neplăcut, zemos.

— George e victima propriei gelozii. Am citit manuscrisul și a stricat un roman cât se poate de OK incluzând o scenă de sex total gratuită. Care există doar ca să-i umilească pe Charm și pe Jean-Claude.

— Încetează, omule, că numai despre asta vorbești, se răstește Magda la el. E treaba lor și a nimănui altcuiva.

— Scuză-mă, dar George e cel care a atras atenția lumii asupra poveștii, scriind atât de oribil despre nevasta lui, îi răspunde Patrick pe un ton disprețuitor. Un bărbat care recunoaște singur că nu i se scoală decât o dată pe an își bagă cuțitul în nevastă fiindcă nu mai are el ce și unde să-și bage.

— Aoleu, ești mangă, zice Magda, dar Patrick dă iar din deget profesoral.

— N-a crezut niciodată că e posibil să aibă atâta noroc, să aibă parte de o femeie ca ea. Ea are sângele prea fierbinte ca să ducă o viață de călugăriță, și el știe asta.

Magda îi dă un ghiont care aproape îl doboară.

— Recunoaște, te bucuri, nu-i așa? De ce, fiindcă Charm s-a cuplat cu Jean-Claude când i-ai spus atât de limpede că te putea alege pe tine?

Patrick o privește furibund.

— Nu e nici un secret că o admir enorm pe femeia asta, zice.

Charmian reapare cu tacâmurile. În povestea lui Sartre pe care am citit-o cu toții, Lulu, soția care alege să rămână cu soțul ei impotent, era, cât se poate de convenabil, incapabilă medical să se poată bucura de sex. Nu pot să suport ideea că mariajul dintre ea și George ar putea fi distrus. Pentru mine, ei sunt a doua mea familie, singura pe care o am acum. Îi iubesc pe toți: îmi plac glumele lor, temperamentele lor schimbătoare, lacrimile și râsul nebun, absolut toate, îmi place fiece fărâmă din viața lor haotică.

Când Marianne traversează terasa, cu pisica la picioarele ei, Patrick și Magda încă se mai ciondănesc. Marianne îngenunchează cu un plic în mână și începe să-l umple cu florile galbene ce cresc printre pietre.

— Uite, îi spune pisicii. Când citește scrisoarea, o să vadă părăluțele de pe terasa noastră.

Ridică privirea și dă din cap către mine când trec pe lângă ea spre ieșire și îmi las cadoul lângă ea.

— E o prostioară pe care am făcut-o pentru Axel Joachim, îi zic și-i plec, cu un nod în gât și dorința de a plânge ca un copil.

Cincisprezece

Când plătesc pentru biletele noastre la urcarea pe feribot, Jimmy mă împunge în coaste.

— Se pare că cineva vrea să-şi ia tălpăşita, zice.

Pasarela de acces la bord a fost coborâtă, lumea se înghesuie cu aparate foto şi genţi de plajă, sulițe de pescuit şi măşti, băieţii se împing unii pe alţii şi-şi laudă marfa. Mă amuză să-l văd pe Martin alături de ceilalţi bişniţari din port, care le fac capul mare turiştilor de o zi care, în schimbul câtorva drahme, ar putea dori să fie îndrumaţi către cele mai bune locuri de pescuit sau taverne. Jimmy îmi dă iar un ghiont şi îmi arată.

Jean-Claude îşi croieşte loc până în faţa liniei de îmbarcare, la bustul gol şi încărcat de genţi, un portofoliu plin şi îndesat şi o pânză imensă făcută sul sub un braţ. Un însoţitor de bord îi întinde înapoi biletul şi le face semn celorlalţi să treacă. Mai multă lume începe să vocifereze în greacă şi franceză până când Jean-Claude, încă înjurând, îşi scoate cămaşa roşie zdrenţuită dintr-o geantă şi şi-o pune pe el.

Trudy trece pe lângă noi cu o pălărie de soare albastră cu boruri pleoştite şi o batistă la gură. Părul roşu îi atârnă pe un umăr într-o coadă împletită, creţ şi des ca o frânghie de tras clopotele. Schimbăm câteva cuvinte peste lanţul de acces în timp ce Jimmy se întoarce de la căruciorul de îngheţată al lui Costas într-o cămaşă curată de in, cu preţioasa lui maşină de scris într-o mână şi două cornete în cealaltă.

— Doamne, ce fată norocoasă eşti… zice Trudy, ciupindu-mă uşor. Şi nu mă refer la cornete, draga mea.

O întreb despre Jean-Claude, dar ea face un gest a lehamite din mână.

— Din câte ştiu, se duce la Berlin, să se vadă cu un negustor de artă, zice ridicând din umeri scârbită.

E uşor verzuie la faţă şi zice că se simte rău de când s-a dat jos din pat şi că

probabil chiftelele de la taverna lui Stephanos or fi fost stricate. În toată vânzoleala asta, bărbaţii s-au întors cu un morman de bureţi negri urât mirositori, pe care îi aşază frumos lângă chei.

Jimmy îmi întinde îngheţata şi şterge o picătură prelinsă pe carcasa preţioasei lui maşini de scris.

— Mergem la Atena să o reparăm pe drăguţa asta a mea, zice el.

— A, da, dar stăm o noapte la un hotel, oftează Trudy.

— Şi facem o baie fierbinte, zic, deja încântată la acest gând.

În faţa noastră e un blocaj. Doi îngrijitori de bord ajută un bărbat cu un singur picior să urce rampa. Bărbatul e în vârstă şi poartă pantaloni vechi de pescar, cu cracul de la piciorul lipsă legat într-un nod ce se leagănă în timp ce el se răsuceşte şi scuipă înspre port atât de sălbatic, că tresar. Două bătrâne îmbrăcate în negru încep să se tânguie. *Nereida* scoate o serie de mugete nerăbdătoare şi toată lumea strigă ca să se facă auzită.

— N-o să-ţi vină să crezi ce am de cumpărat şi de adus, îi zic lui Trudy. Contraceptive pentru toată lumea, şi ojă de unghii, şi cremă Ponds, şi *Paris Match*. Şi trebuie să mergem să pornim şi maşina lui Bobby, lucru de care n-am nici un chef. Nu ştiu de ce nu lasă pur şi simplu bateria să se descarce.

Cu toate astea, abia aştept să petrec o noapte la Lyria. Merită banii în plus, a zis Charmian, pentru imensa piscină veche aflată la capătul holului, la etajul al doilea.

— Un ocean de apă fierbinte, a zis oftând, cu cea mai pură invidie în ochii verzi.

Mi-a spus să-mi cumpăr cel mai bun săpun pe care mi-l permit şi să profit cât pot, aşa că ăsta e primul punct de bifat de pe lista mea, după care îmi doresc să găsesc nişte broderii ca ale Mariannei, pe care să mi le atârn în jurul patului, după ce mă mărit. Iau o gură din îngheţata care a început să se topească.

— Te duci şi la magazinul de discuri? zice Trudy. Dacă au, îmi iei şi mie LP-ul lui Ray Charles, şi-ţi dau eu banii pe urmă? Şi trei tuburi de ocru ars şi două de siena, dacă vezi cumva în drumul tău.

Notează o listă ce cuprinde un număr incredibil de mare de articole şi apoi pleacă grăbită, zicând că-i vine să vomite de la putoarea bureţilor puşi la uscat.

Sirena *Nereidei* te asurzeşte. Rămânem în picioare pe puntea superioară neacoperită, privind insula ce se îndepărtează şi încercând să ne zărim casa printre cuburile albe etajate. Feribotul se scufundă uşor şi apoi se ridică şi, în timp ce ne ţinem de bară, trebuie să am grijă să nu-mi zboare pălăria, deşi nu-mi pot lua privirea de la valurile înspumate ce se lovesc de vas.

La bordul acestuia se află şi Demetri Gassoumis, cu Rolleiflexul atârnat de gât, iar neo-zeelandezul Bim are un caiet care îi iese din buzunarul gecii de safari. Arată înspre aparatul lui Demetri.

— Plecăm pentru câteva zile, să facem un articol despre piaţa de carne din Pireu, zice el, dar se pare că îl fac că vor ei, nu că li l-ar fi cerut cineva.

Cheiul se mai vede în zare; Robyn şi Carolyn încă ne mai fac cu mâna în timp ce îşi îndreaptă atenţia înspre două fete olandeze, pe care le ajută să se echilibreze în timp ce acestea îşi depozitează rucsacurile.

Pe puntea inferioară, Demetri cumpără bilete la loterie pentru cele două olandeze şi pentru el, când vânzătorul apare lângă ei cu tava de bilete. Cei patru se aşază pe o bancă, Bim îşi dă jos ochelarii de soare şi se lasă pe un genunchi, ca să o vadă mai bine pe cea mai frumoasă dintre ele.

Sunt uşurată când văd că Jimmy nu manifestă dorinţa de a sta şi el cu ei; atât Bim, cât şi Demetri au un fel de a mă privi de parcă ar putea vedea prin hainele mele. Îmi pare rău pentru Robyn şi Carolyn, care, din câte văd, rămân mereu acasă, în timp ce soţii lor îşi fac de cap în port. Mă întreb dacă, din cauză că Demetri e pe jumătate grec, Carolyn e gata să accepte să trăiască aşa cum trăieşte o localnică, dar pe Robyn chiar că nu o înţeleg. În adâncul sufletului, sper sincer că sunt lesbiene şi sunt înnebunite una după alta.

Jimmy coboară scările de fier şi îl urmez în salon, unde Jean-Claude tocmai îşi dezleagă genţile la gură.

— Uite. O să putem să-l întrebăm despre Charmian. Să aflăm ce ştie despre romanul lui George, zice Jimmy.

— Să nu cumva să îndrăzneşti!

Jean-Claude se aşază pe scaunul lui, legănându-şi un picior peste braţul lui. Cămaşa i-a rămas descheiată, bronzul e mărturia multelor luni petrecute la soare, părul de pe piept îi luceşte auriu şi e cârlionţat, ca de pudel. Şi-a pus bine tot bagajul, în afară de pânză. Trage de panglicile cu care e legată. Are blugii decoloraţi atât de strâmţi, că probabil şi i-a pus când erau uzi; la un

moment dat i-a crăpat fermoarul, care e prins acum cu două ace de siguranță ce stau să pocnească.

— Tabloul e încă *mouillé*, ne spune desfăcând pânza rulată și atârnând-o la lumina hubloului. *Afrodita adormită.*

Tabloul e ușor mânjit, dar zeița adormită e fără îndoială Trudy. Stă culcată lângă fereastră pe niște cearșafuri albe mototolite și sfârcurile îi strălucesc, portocalii ca niște fructe de kumquat.

El zâmbește imaginii și-și linge buzele, ca atunci când îți amintești cu plăcere de o masă bună.

— *Si belle*, nu-i așa? Amica voastră americană. E una dintre cele mai bune lucrări ale mele. O să-mi fie greu să mă despart de el.

Se așază cu burta pe un scaun și caută în jurul picioarelor, după rucsac.

— *Vous voulez partager?*

Are o pungă de portocale. O ia pe cea mai mare, face cu cuțitul o gaură în coajă și o stoarce de suc, băgându-și degetul mare în pulpa ei. Fără îndoială, Jean-Claude se crede ultrasenzual când o ridică și-i suge sucul, în timp ce se uită fix la mine printre genele lui roșcate.

— Încetează, Jacques!

Enervată la culme, mă trezesc spunându-i pe numele pe care i l-a dat Charmian în cartea ei.

Jimmy mai să leșine de râs.

— Jacques! Doarme pe o blană de capră și trăiește cu ouă crude.

— *C'est vrai*. Fac aceste lucruri, spune Jean-Claude, lingându-și degetele. Îmi mănânc ouăle într-o ceașcă; dacă te uiți, vezi blana mea de capră făcută sul chiar acolo. Și da, am citit cartea lui Charmian.

Se oprește să caște și să se joace cu cercelul.

— Nu știu de ce ține să mă facă să arăt ca un *ridicule*, dar e liberă să scrie despre ce vrea ea. Libertatea, ăsta e singurul lucru care contează.

Scotocește iar în geantă și scoate o carte de buzunar. Nu o deschide imediat. În loc de asta, se uită prin hublou și zâmbește ca pentru sine.

— Sunt ani de zile de chind am ajutat-o, dar eu nu uit.

Răsfoiește cartea, căutând pagina despre el și ridică încet pleoapele; îi văd ochii galbeni, ca de capră. Are un miros puternic, care nu pot să nu mă gândesc că vine dinspre blugii lui.

— Știi că-mi place sa ajut atuncea chind pot. Știi ce vreau să spun, da?

Înghit în sec și încuviințez, apoi arăt către mormanul lui de bagaje.

— Gata? Te-ai săturat de Hydra?

Vreau să știu sigur că șarpele ăsta va fi plecat definitiv, asta înainte să apară romanul cu probleme al lui George.

Jean-Claude încuviințează.

— Soțul e cel care face probleme. Mă reclamă întruna la Manolis, șeful poliției, ba pentru una, ba pentru alta. Și știi ceva, nici o insulă nu e atât de specială să merite să-l suporți pe George Johnston…

Face o pauză, să-și curețe ceva ce i-a intrat între dinții strălucitori de porțelan.

— Azi-noapte era atât de beat, că m-am temut pentru viața mea. A venit să-mi citească ce a scris despre mine și soția lui. *Tant pis*, doar că nu știi niciodată când e vorba de George dacă n-o să te agreseze fizic, iar *asta* poate fi foarte scump la un dentist.

Jean-Claude se lasă pe spate, se scarpină alene pe piept.

— Un lucru îți spun sigur. N-am să o mai ajut niciodată, zice.

— Lasă că te ajut eu diseară în Lyria, fată dragă, îmi zice Jimmy în ureche, râzând, și Jean-Claude își dă ochii peste cap și se întoarce la cartea lui.

*

Vai, ce bucurie fără margini e să faci o baie adevărată! Urmez sfatul lui Charmian și îmi cumpăr o bucată de săpun ivoriu cu aromă de migdale și un burete în formă de ureche de elefant, moale și alunecos ca mătasea când e ud. Savurez atât de intens momentul, că aproape că nu vreau să vină și Jimmy în cadă lângă mine; asta e valabil cel puțin până când mă săpunește pe spate.

Oglinda de la bazin e aburită toată, robinetul de apă caldă pufăie, săpunul face o spumă cremoasă.

După o singură zi în oraș ne simțim mai murdari decât în orice moment de pe insulă. În clipa în care am coborât de pe feribot, am avut un șoc: mirosul străzilor, camioanele duduind. Preț de o clipă m-am simțit ca pe o planetă străină și destul de ametită de gazele de eșapament, de viteza mașinilor, de zgomot și de claxoane. Sunt incredibil de multe autobuze, galben murdar și albastru murdar, și betoniere, și oameni care te opresc să-ți vândă diverse,

tarabe și coșuri. Mi-a plăcut să-l știu pe Jimmy lângă mine, ținându-mă de cot, ghidându-mă prin trafic și pe străzile nisipoase. El e gentlemanul meu cu păr de țigan. Mi-a cumpărat un inel de la o tarabă, un inel ieftin din argint, dar cu un model frumos grecesc. Mi-a zis că asta așa, doar până-și vinde cartea și îmi poate lua unul adevărat.

*

Mă întorc pe insulă cu inelul de la Jimmy pe deget, metri întregi de olandă brodată fin, niște castroane de alamă de la antichităţi, primul meu costum de baie în două piese, un kimono roșu de mătase pe care intenționez să-l port ca rochie. Jimmy se face că se clatină sub greutatea pachetelor pe care le duce. În afară de maşina lui de scris, abia reparată, și chilipirurile pe care ni le-am luat de la piață, ne-am întors cu toate cărțile, discurile și ziarele de pe listă, cu vopsele, pânze, panglici pentru maşina de scris, corzi de chitară, loțiuni, poțiuni, prezervative și o roată de pâine de la Atena.

Sunt adunați toți la Katsikas, în așteptarea comorii. Jimmy se plimbă printre ei ca un prinț al negustorilor. Trudy pândește din umbră, încă ușor verzuie la față după părerea mea și, aflăm la scurt timp, fără banii pe care ni-i datorează pentru LP și vopselele în ulei. Jimmy îi aruncă lui Bobby cheile, îi dă veşti despre starea maşinii lui…

— Într-un final, Erica a reuşit să oprească un şofer de camion, care ne-a dat curent, zice Jimmy.

Bobby pare mai vesel azi; are haine curate, s-a bărbierit. Edie stă pe genunchii lui, cu o pălărie cu boruri largi pe cap, din cauza căreia el trebuie s-o dea într-o parte când le povestesc cum şoferul de camion s-a posăcit brusc când am ajuns în parcare și l-a văzut acolo pe Jimmy. Mă abţin cu greu să-i spun că, după atâta timp petrecut aici în Pireu, în umbra unui portocal amar, micuțul Morris verde al mamei a început iar să miroasă așa cum mirosea parfumul ei. Bobby zâmbește și-mi mulțumește, apoi strigă la Adonis să ne aducă *retsina*.

În ultimele câteva zile a fost grevă la poșta din Atena și lumea ovaționează când vede c-au sosit, în fine, și sacii de corespondență. Toată lumea își ia la revedere în diverse limbi, monedele zornăie pe mese, scaunele sunt trase în grabă, în timp ce notele de plată sunt strecurate sub cești.

Marianne continuă să-şi bea oranjada la masa lui Charmian, cu căruciorul lipit de zidul magazinului.

— Nu-ţi face griji, spune Charmian. O să se uite George dacă ai primit vreo scrisoare.

Marianne îşi muşcă buza. Are o cută între ochi, care nu e doar de la mijit în soare. Cămaşa de pe ea e geamăna celei pe care Axel o purta ieri la Atena, cu dunguţe fine albastre în ţesătură.

Marianne îmi pune o mână pe braţ.

— Păpuşa-clovn pe care ai făcut-o pentru copil ne-a bucurat pe amândoi, îmi spune.

Charmian îmi zâmbeşte.

— Cum a fost călătoria?

— A, am vrut să-ţi spun: Jean-Claude era pe feribot şi nu se mai întoarce aici.

Mă trezesc zicând-o fără să mă gândesc şi imediat mă cuprinde panica, la gândul că va trebui să-i spun Mariannei ce am de spus. Încerc să n-o privesc. Nu vreau să fiu eu mesagerul. Nu vreau să-i spun „Ascultă-mă puţin, l-am văzut pe Axel…“

Îi fac capul mare despre cât de frustrant a fost să ne pierdem atâta timp la cumpărături.

— Nici la Parthenon n-am ajuns, îi zic.

Deşi Jimmy şi cu mine ne-am despărţit o vreme ca să mai scutim nişte timp, tot au fost prea multe comisioane de făcut. Jimmy şi-a dus maşina de scris la reparat pe strada Pouliandros, în vreme ce eu am stat la coadă la biroul American Express, cu cecurile mele de călătorie. Pe măsură ce treceau orele, părea tot mai puţin probabil că vom ajunge să vizităm lăcaşul zeilor.

Clădirea American Express, lambrisată cu lemn de mahon, era sufocantă. Lumea îşi târşâia paşii spre ghişeu; cele două femei în pantaloni scurţi şi espadrile uzate din faţa mea duhneau atât de tare a sudoare veche, că a trebuit să întorc capul ca să pot respira. Am fost şocată la vederea acestei mulţimi din care făceam şi eu parte, cu rucsacuri şi saci de dormit în spate, şi a atâtor bărbaţi neîngrijiţi şi nerași.

Erau obloane care să protejeze de căldură, în afara unei ferestre de la înălţime, unde acestea erau rupte şi lumina soarelui inunda tejgheaua

casierilor. Când s-a întors spre mine, părul de nordic i-a licărit aproape argintiu în strălucirea razei. Mi-a luat câteva clipe să cred că e chiar el. Axel era îmbrăcat cu cămașa lui de olandă cu dungi fine, scoasă din pantaloni, și-și îndesa de zor bancnote în buzunarul din spate al pantalonilor marinărești. În mână avea o scrisoare. Când zâmbea, făcea o gropiță în obraz și, când i-am urmărit privirea, am văzut-o așteptându-l lângă bagaje. Deci nici vorbă să se afle la Chicago, se afla la nici zece metri de mine, cu părul proaspăt spălat și strălucitor ca melasa. M-am apropiat mai tare. Rochia Patriciei era ca de doliu, de mătase neagră și aproape până la glezne, cu un șir de nasturi cu aspect antichizant în față.

Îi arăta spre scrisoare. Axel a părut uimit s-o găsească în mâna lui. Ea a trântit bagajele și s-a ridicat pe vârfuri ca să i se uite peste umăr în timp ce el o deschidea. Când el a scuturat foile împăturite, din ele s-au revărsat părăluțe galbene. El și le-a scuturat de pe cămașă și l-am privit cum rupe foile fără să le citească și aruncă bucățile de hârtie într-un colț. A ridicat nervos bagajele și a fixat-o nerăbdător pe Patricia, încercând să o tragă după el, însă ea nu s-a dat dusă și s-a aplecat către florile căzute. A ales două sau trei și le-a pus între paginile caietului de desen, apoi l-a urmat în stradă.

Mă bucur că nu mai sunt nevoită să mă gândesc la asta, fiindcă George se întoarce la masa noastră, cu scrisorile lui.

— Nimic pentru mine, deci? zice Marianne, și George scutură din cap, iar Charmian o bate ușor pe mână.

Nici eu n-am primit nimic și mă întreb dacă trebuie să mă împac cu ideea, dacă tata a vorbit serios când a zis că mă dezmoștenește.

Leonard a primit ceva voluminos din Canada și-și trage un scaun să citească, rezemându-se pe spătar, cu tălpile pe perete și șapca ieftină într-o parte, să-l ferească de soare. Nikos aduce un ulcior cu *retsina* și toți cei din jurul meu se cufundă în veștile despre lumea din afară. Jimmy a primit de la un amic englez o scrisoare încurajatoare despre primele câteva capitole scrise și, spre marea lui ușurare, și un mic cec de la mama lui.

Charmian înjură, apoi împinge o factură către George.

— Ultima înștiințare de la Foyles, dragule, înainte să ne închidă definitiv contul.

George deschide un plic cu briceagul.

Timbrul are imaginea Maiestăţii Sale. Charmian observă antetul, de la William Collins Publishers. Tace în timp ce el citeşte razant scrisoarea, apoi o împăturește la loc. E greu de spus dacă închide ochii de mâhnire sau de plăcere.

— Ei? spune Charmian, scuturând o ţigară.

Mâna lui tremură uşor în timp ce el aprinde un chibrit.

— Se pare că Billy vrea să facă mare tamtam cu *Mai aproape de soare*, zice, aplecându-se către flacără. L-a angajat pentru copertă pe Kenneth Farnhill, care face toate copertele Agathei Christie, şi ca reclamă vor să folosească texte de prezentare a cărţii de Muriel Spark şi J.B. Priestley.

Leonard e iar cu noi, încă amuzat de conţinutul scrisorii primite.

— Ce s-a întâmplat? întreabă când vede expresia lui Charmian.

— Ei, George e pe cai mari, zice ea, cu un zâmbet de martiră. Se pare că cei de la Collins cred că romanul lui va fi un bestseller.

Leonard o priveşte mijind ochii şi-şi învârte şiragul de *kombolói* în spatele scaunului. Clic, clic, clic, se aud pietrele mătăniilor.

— Chestia e că îmi doresc atât de tare să mă bucur pentru el – pentru noi, de fapt –, după toţi anii ăştia în care s-a chinuit să avem ce mânca merită din plin un succes; însă în nenorocita asta de carte există un personaj care seamănă mult prea mult cu mine şi mă întreb dacă n-ar trebui să-mi rezerv de pe acum un loc la balamuc pentru când va fi publicată.

George geme din rărunchi, ca un bărbat întors de la bătălie, îmbrăcat în armură grea.

— Încetează, femeia lui Dumnezeu, zice. Ai puţină încredere în imaginaţia mea. Cât să-ţi repet, *Closer to the Sun* nu e doar despre tine şi neţesălatul ăla…

Leonard se bagă între ei, cu firava autoritate a cuiva care încearcă să facă pace între Hruşciov şi Eisenhower.

— Cred că, dacă poţi face ceva frumos dintr-o experienţă pe care ai trăit-o, toţi cei implicaţi vor fi fericiţi, spune el.

Charmian clatină din cap către amândoi.

— Şi de Zelda şi Scott Fitzgerald ce spui? Nu poţi să zici că ei i-a picat bine faptul că el s-a inspirat în cărţile lui din viaţa lor împreună, nu?

— Mă rog, da, ea voia să… Cred că visa să devină scriitoare, dar nu ştiu…

Leonard lasă fraza în aer când zăreşte expresia de pe chipul lui Charmian. E ca şi cum abia în clipa respectivă şi-ar fi amintit că e şi ea scriitoare.

— Dar tu ai face asta? zice Marianne, brusc însufleţită. Ai scrie despre femeia iubită în cartea ta?

Leonard se scarpină lung în bărbia aspră, nerasă de câteva zile, în timp ce ochii lui îi privesc cu nesaţ chipul.

— Nu cred că mă folosesc de chestii de care s-ar putea folosi oricine, dându-le alt sens…

Îşi zâmbesc, după care Marianne coboară ochii şi se străduieşte să-şi ia o mină plină compasiune faţă de Charmian.

— Ştiu cum te simţi. Mă bucur că n-o să fiu în Oslo când iese filmul făcut după romanul lui Axel, zice, fără să-şi poată înăbuşi zâmbetul luminos. Ştiu cum e să apari ca personaj într-o carte, dar închipuie-ţi ce nebunie o să fie când actriţa asta adolescentă, care se presupune că aş fi eu, zace goală în iarba pădurii de pin, în toată splendoarea.

Leonard îi zâmbeşte larg. Îl văd cum îşi imaginează scena, cum o savurează.

— Adevărul e că toate subiectele sunt o simplă alegorie, o metaforă pentru experienţa umană, zice.

Axel Joachim se foieşte; Marianne se apleacă şi scutură uşor căruciorul, mă vede privind-o.

— Vrei să-l iei în braţe?

Stau cu copilul în poală şi ea îmi dă sticla lui cu apă. Bebeluşul se joacă cu tetina, dar e şi mai interesat să-mi învârtă coada în mânuţele lui şi să mă privească în ochi. Are ochii albaştri ca oceanul, albaştri ca cerul. Încerc să nu mă gândesc la Axel cu florile galbene ale Mariannei aruncate la picioarele lui, pentru că am sentimentul că bebeluşul poate vedea scena din mintea mea. Arunc o privire spre Charmian, care încuviinţează auzind fragmentul din scrisoarea surorii lui pe care îl citeşte Leonard. Se opreşte şi-mi surprinde o clipă privirea şi aproape că-mi simt gura schimonosindu-mi-se din cauza efortului de a nu da veşti proaste.

În faţa biroului American Express, pe străduţa din capătul Pieţei Syntagma, în drum spre magazinul cu articole de pictură, era o cafenea micuţă. Acolo stabiliserăm Jimmy şi cu mine să ne întâlnim, la una dintre mesele de sub

copertinele bleumarin.

Probabil că zeii pentru care nu ne făcuserăm timp se distraseră pe seama noastră, în templul lor de pe colină. Am găsit-o acolo pe Patricia, răsfoindu-şi caietul de desen, şi am fost uimită să văd mâna lui Jimmy ţinând-o de mijloc, înainte ca Axel să iasă pe uşa cafenelei, scuturându-şi apa de pe mâini.

Când m-a văzut, a încremenit.

— Hydra? a zis şi s-a făcut livid la faţă.

I-a vorbit grăbit chelnerului în greceşte, apoi s-a întors spre Patricia.

— Acum eu am bani, tu eşti cea care trebuie să se hotărască…

Bătea darabana cu degetele pe masă şi privirea lui o săgeta, vioaie ca un banc de plevuşti.

— Mi-am lăsat Karmann Ghia la Pireu. Dar va trebui s-o conduci tu, fiindcă eu n-am carnet în clipa asta şi e mult de mers până la Troia. Poate vrei mai bine să mergem cu barca undeva? Kos? Mykonos?

Şi-a dat mai încolo paharul de apă, arzând de dorinţa de a se afla în altă parte.

Patricia ne-a explicat că ei doi caută un loc mai liniştit decât Hydra, în care Axel să-şi poată scrie romanul, şi ea să picteze. Axel şi-a dat cafeaua pe gât ca pe o tărie. Cicatricele de pe dosul mâinii lui erau uşor ieşite în relief şi palide ca nişte peştişori argintii[31]. N-a pomenit un cuvânt despre Marianne sau despre copil.

Încerc să nu mă gândesc la asta. Iau copilul Mariannei înăuntru în băcănie, cu mine; îmi place gânguritul lui şi mă trezesc furată de reverie: îmi închipui că ghemul ăsta de om, cald şi dulce foc, e al meu şi al lui Jimmy. Charmian e lângă mine şi se uită să vadă cât costă o conservă de carne sărată de vită. Evident că a remarcat toate privirile pe care i le-am aruncat afară.

— Hai, zi ce vrei să spui şi nu spui, zice, şi îi povestesc despre Axel şi Patricia.

Afară, Leonard stă cu prosopul pe umăr, Marianne îi zâmbeşte, clatină din cap.

— Mi-ar face plăcere, dar…

Charmian îi dă un ghiont.

— Haide, Marianne, puţin înot o să-ţi facă foarte bine. Îl iau eu acasă pe ăsta mic şi vii şi-l iei mai târziu. Sinceră să fiu, chiar mi-ar prinde bine să mai

uit de ale mele.

Îl ia pe Axel Joachim de la mine, îl ridică în aer și-și îngroapă nasul în burtica lui durdulie, prin flanelă.

— Mânca-l-ar mama de scump…

În clipa în care ei au plecat, se întoarce spre mine.

— Așa, ce ziceai despre Jean-Claude Maurice?

---

31. Insecte mici, primitive, fără aripi.

Șaisprezece

Zilele devin atât de fierbinți, că nu știu unde se termină pielea mea și începe aerul. La ora prânzului, singurul loc suportabil în care să te afli e apa mării. Jimmy cară coșul în care avem prosoapele și cărțile și niște mâncare, adică feta, pâine proaspătă de la brutărie și roșii la fel de mari și de noduroase ca pumnul meu. La gura portului e ancorat un vas de croazieră. Pasagerii lui se revarsă într-o flotilă de bărci ce vâslesc și, neavând lucruri interesante de văzut în port, se înghesuie acum să urce stâncile de deasupra peșterii de la Spilia.

Jimmy și cu mine ne oprim la cotitură, sub smochin. Oare ratăm vreo șansă de amuzament? Îi urmăresc privirea, studiez toate costumele de baie, dar tot al meu îmi place cel mai mult. Noul meu costum din două piese e făcut din bumbac fin, gofrat, cu dungulițe albastre și albe. Deasupra lui am rochia cu nasturii bine închiși fiindcă, spre deosebire de alde Edie și Janey, eu n-am de gând să primesc vreo amendă. Manolis, șeful poliției, patrulează pe țărm cu vigoare renăscută de când atât de multe femei tinere și frumoase sfidează regulile de decență publică ale insulei.

Dinspre un radio cu tranzistori se aude muzică; marea se unduiește, înțesată de căști de cauciuc în culori vii, de labe și tuburi de scafandru, de sirene pe stâncă; iar doi zei tineri în slipuri roșii identice și-au legat saltelele gonflabile pe treptele de fier și stau întinși pe ele, cu trupuri aurii și legănându-se ușor în adierea vântului. Pruncii se zvârcolesc în mâinile mamelor lor, care se chinuie să îi dea cu cremă de protecție solară, în aer sunt două mingi de cauciuc, Lena se află la buza peșterii cu ceilalți suedezi și și-a scos, fără nici o jenă, sutienul ca să se bronzeze.

Jimmy și cu mine am vorbit despre Bobby. Fratele meu a plecat singur într-o lungă drumeție; imediat după ce și-a terminat treburile, și-a pus rucsacul în spate și dus a fost.

— Nu știu ce face când e plecat, dar în mod sigur îi prinde bine, zice Jimmy în timp ce continuăm să urcăm poteca spre vârful stâncii.

Arșița îți înceţoșează privirea, stâncile capătă în lumina puternică nuanțe de bronz învechit, de rugină și de fier, fațetate ca niște prisme, traversate de măslini sălbatici și de pini, de pâlcuri de cimbru și mănunchiuri de flori sferice, galben acid, de laptele câinelui. Majoritatea florilor sălbatice sunt maronii de la semințe, doar uneori mai vezi câte un mac roșu viu și, în clipa în care o cotim, sub noi apare un covor galben fermecat, ce dă chiar înspre marea albastră ca lapislazuli.

Ne hotărâm să mergem la plaja din fața vechii mori de ulei de măsline, care nu e niciodată prea aglomerată, și pornim pe ulițele ce duc spre supermarketul de la Four Corners, să luăm o sticlă de *retsina*.

Abia aștept să mă răcoresc în apa puțin adâncă și să păşesc pe pietriș, în timp ce peste tot în jurul meu zidurile albe, orbitoare în soare, sunt o încântare, presărate cu hibiscus roșu ca sângele sau acoperite de cascade de grafit bleu pastel, contrastând cu florile roz și movulii de bougainvillea și pasaje înguste ce ne aduc înapoi către mare. Suntem sus, deasupra portului, vasele de pescuit ancorate la chei se leagănă, plasele au fost întinse să se usuce de-a lungul țărmului. Un grup de pisici fără stăpân dorm la umbra unui pâlc de chiparoși, cu un măgar ce sforăie lângă el, un cocoș alb, și găinile lui scurmă în țărână.

Taverna Mavromatis e o construcţie pătrăţoasă, zugrăvită curajos în roșu și ocru ruginiu și are copertine solide galbene și mese cu fețe de masă în pătrățele. La un mic difuzor se aude cântând Theodorakis. Manolis Mavromatis găteşte cel mai bun homar de pe insulă, iar nevasta lui face prăjituri cu fruct de cactus glasat. Panayiotis și doi pescari mai bătrâni joacă *tavli* la o masă de afară, dar privirea mea nu de ei e atrasă.

Marianne râde, cu Axel Joachim în poală. Leonard e cu ei și face ca avionul, desenând rotocoale în aer cu linguriţa, către gura copilului. Soarele se strecoară printr-o gaură din copertină și le scaldă picioarele. Leonard e încălțat cu vechii lui tenișI fără șireturi și una din tălpile ei delicate se odihnește sub limba eliberată a tenisului.

Panayiotis îl strigă pe Jimmy cu mormăitul lui, de om bătut de soare. În timp ce ne apropiem, Marianne ne trimite timidă o bezea. E îmbrăcată

simplu, cu niște pantaloni pescărești decoloraţi şi o cămaşă bărbătească, dar tot reuşeşte să arate la fel de proaspătă ca o gardenie abia pusă în vază. Axel Joachim se strâmbă la ce vede în linguriță și Marianne strigă spre Manolis să nu o ia în nume personal.

— E prima oară când gustă diverse, uite, are doi dinţişori, zice, deschizându-i gura cu degetul, să ne arate.

Leonard îi face cu mâna copilului, se strâmbă ca maimuţa.

— Ia uite, îţi face şi el cu mâna! strigă Marianne când Axel Joachim îşi ridică mâna durdulie. Cred că fiul meu e un geniu.

Pe masă e o sticlă de vin aproape goală, Marianne e roşie în obraji şi noi plecăm mai departe, cu muzică în urechi.

*

A doua zi e mai răcoare şi după siestă trebuie să-l las pe Jimmy să lucreze la noi în cameră, cu maşina de scris instalată lângă uşă, să aibă mai mult aer. Se întoarce la scrisul lui, zvelt şi cafeniu şi dezbrăcat, ca o trestie. Eu dansez puţin, încercând să-l distrag. Mă răsucesc în noile noastre ţesături brodate, făcând pe Salomeea sau cel puţin străduindu-mă să-l conving să se gândească la o soluţie să le fixăm cumva de căpriorii de deasupra patului. Flori roşii şi albastre, păsări, uită-te câte milioane de cusături…

El sare în pat şi-l las să se ia la trântă cu mine. Ne răsucim şi ne jucăm şi nu peste mult timp arcurile saltelei încep să-şi cânte melodia indecentă. După asta îi promit să-i acord liniştea de care are nevoie. Îi fac un sendviş, apoi plec să mă consult cu Charmian.

Sunt extrem de încântată de ce am luat de la piaţa de vechituri şi-mi spun că sigur mama nu s-ar supăra dacă, o dată măcar, arunc şi eu banii pe ceva atât de deosebit. Băbuţa de la taraba din Monastiraki nu prea ştia engleză, dar am înţeles că face parte dintr-un trusou de mireasă şi că e cusut chiar de mâna fetei, acasă în pridvorul ei, în urmă cu poate chiar peste o sută de ani. Sunt păuni roşii, ulcioare cu dungi albastre şi roşii şi noduleţe roşii ce alcătuiesc flori şi frunze şi cârcei de viţă-de-vie.

În fiecare colţ e câte o barcă albastră.

— Şi, uite, şi un delfin, pentru noroc, zice Charmian, privind cu atenţie lucrătura. Probabil că şi-a aşteptat marinarul foarte mult timp…

Charmian îmi povestește despre vechile familii din Kalymnos, despre nunțile care țineau până când nimeni nu mai putea să mănânce sau să bea, moment în care mireasa și ginerele erau încuiați trei zile în noua lor casă.

— Ca să se fută, adaugă, de parcă nu pricepusem. În a treia dimineață, familiile se întâlneau, foarte solemn, la ușa casei și așteptau ca băiatul să iasă afară cu cearșaful însângerat…

Așternuturile mele de la târgul de vechituri sunt fără pată, îngălbenite uniform, în nuanța celui mai palid sherry.

E nebunie; toată familia e aici. Shane a pus stăpânire pe muzică și la gramofon se aude cântând *Alley Oop*. Charmian face cam opt lucruri odată, cu un ștergar de bucătărie vechi pe umăr, și toacă și face curat, agilă ca o pisică sălbatică. Zoe umple fierul cu cărbuni, într-o găleată de email se văd frunze proaspete de salată verde. Shane și Martin curăță cartofi la masă, ciondănindu-se în engleză și în greacă pe tema care dintre ei să renunțe la camera lui și comentând gustul muzical sub orice critică al lui Shane.

George ridică privirea de la lampa la care meșterește ca să-mi spună despre prietenii lui care vin cu copiii de la Atena și, speră Martin, și niște reviste noi de benzi desenate.

— Charlie Sriber e vechiul meu amic; când eram în Melbourne citea și el revistele la care eram eu abonat. Când avem nevoie să stăm la Atena, ne lasă să stăm la ei și, când vor, vin și ei aici. În weekendul ăsta o să fie o nebunie pe insulă, cu artificii și dans…

Atinge sârma cu patentul și lampa se aprinde și sfârâie, făcându-ne pe toți să tresărim speriați. Charmian îl roagă să nu electrocuteze pe nimeni.

Aici e mereu o sărbătoare sau alta, clopotele sună întruna, dar în weekendul ăsta e sărbătoare mare în cinstea amiralului Miaoulis, a cărui statuie se înalță în partea de răsărit a portului, cu o cârmă în mână și un pumnal la brâul lat. Martin știe toată povestea, fiecare amănunt al înfruntărilor cu turcii și bătălia condusă de marele nostru erou împotriva flotei sultanului, drept răzbunare pentru masacrul din Chios… Puștiul e o enciclopedie ambulantă și părinții lui sunt extrem de mândri de el, deși Charmian îi aruncă lui George o privire furioasă ori de câte ori acesta îi spune odraslei sale „profesore“.

— Chestia asta scoate la iveală cel mai neplăcut fel de naționalism în

rândul celor care vin să vadă artificiile și să petreacă, mormăie George, și Martin începe să-l implore să-i cumpere și lui niște praf de pușcă, să-și facă propriile artificii anul ăsta.

Se pare că o să vină și o persoană căreia Chamian îi spune „Grace Milostiva“.

— Lui Grace Milostiva i-a căzut cu tronc soțiorul meu. Nu-i așa, scumpule? zice ea, plantându-i un pupic pe obraz în timp ce el bombăne spre ea.

Lângă chiuvetă e o damigeană plină cu vin, cu un robinet din care băutura curge într-un ulcior. Charmian are în privire un licăr diabolic; fusta îi foșnește în timp ce ea continuă să facă mișto de el.

— Grace Milostiva a avut mare grijă de soțul meu în timp ce el se recupera la spitalul din Atena. Foarte mare. A avut grijă să nu-i lipsească delicatesele lui preferate – nu-i așa, scumpule? Carne de crab și porții minuscule de tartar de vită…

George se lasă pe spătarul scaunului și o privește ca un spectator.

— S-a dat peste cap să-i stârnească pofta de mâncare de convalescent. Un Manhattan perfect cu gheață, preparat chiar pe balconul din care se vedea toată Atena, până la Colina Muzelor – nimic nu era imposibil pentru ea.

El începe să râdă și să tușească și se întinde spre ea, apucând-o de mijloc când ea încearcă să se strecoare pe lângă el.

— Haide, Cliftie, încetează. Iar te enervezi aiurea; nu orice relație cu o femeie e musai să aibă legătură cu sexul, așa cum prea bine știi.

O trage pe genunchiul lui și o sărută zgomotos, ceea ce-i face pe Martin și pe Shane să iasă în fugă din cameră, făcându-se că vomită.

Micul Booli mă apucă de mână și mă conduce în sus pe scară, să-mi arate noul lui culcuș, din spatele canapelei. Alergăm prin odăi, jucându-ne de-a v-ați ascunselea, iar Booli izbucnește într-un râs nebun și se dă de gol de fiecare dată. O ajut pe Charmian să pregătească paturile și canapelele pentru musafiri. Bagă cearșafurile după saltea, le netezește, rupe crenguțe de lavandă pe care le-a adus din curte, pe care le pune pe perne. Îmi spune că Grace Milostiva are impresia că George s-a îmbolnăvit din cauza certurilor permanente cu nevasta.

— E hotărâtă să-l salveze, o să vezi dacă te întâlnești cu ea, zice.

Aşternuturile, deşi subţiri şi cârpite, miros a proaspăt călcat, a mangan şi aburi şi a cele mai bune intenţii.

— Of, nu-mi convine deloc toată povestea, când aş putea să-mi văd de cartea mea, dar le suntem datori de când am fost şi noi la ei şi e mai bine că vin acum, cât încă mai e apă în rezervor.

Îţi închipui cât e de nasol să ai oaspeţi, dar nu şi apă, ceea ce se întâmplă adesea în toiul verii, când trebuie să plătim pentru fiecare picătură de apă adusă de Elias, plus că nu e deloc plăcut să fii nevoit să foloseşti la toaletă apă de mare. Apa începe să fie cumplit de greu de obţinut şi extrem de scumpă; trebuie să ştii asta din timp, Erica.

Îndeasă câteva lucruri în sertare, îndreaptă covorul.

— Deşi, atunci când începe în fine să plouă, sunetul apei care umple rezervorul o să-ţi răsune extrem de dulce în ureche şi o să-ţi vină să dansezi ca o nebună în plină stradă.

Se uită în jurul ei la cameră şi ciuleşte o ureche. Se aude un clinchet şi un zăngănit brusc dinspre maşina de scris a lui George, apoi alt clinchet urmat de o pauză şi sunet de hârtie scoasă nervos din carul maşinii, urmat de numele ei răcnit.

— Aceasta este viaţa mea, zice ea, mimând o reverenţă şi zâmbind.

Shane ne strigă din curte.

— Aoleu, Dissy a găsit-o pe Penny, ţipă ea, arătând înspre ţestoasele care se bat în carapace, ca încleştate într-o luptă pe viaţă şi pe moarte. Gemetele profunde, orgiastice, pe care le scoate bătrânul mascul, care s-a năpustit sălbatic asupra ţestoasei femele tinere mai firave decât el, zici că sunt gemete de om. Booli e îngrozit, fuge la ei: „Óchi, óchi, óchi“, zice luându-l pe Odysseus pe sus şi ducându-l în cel mai îndepărtat colţ, în spatele privatei.

Ne jucăm cu o minge de tenis. Shane e campioană la orice variantă de aruncat mingea, lovind-o de perete sau de fântână, la bătut mingea, şi la schimbat direcţia de aruncare, şi la atins solul, iar Booli e bun la aruncare. E o uşurare, uneori, să te joci cu copiii.

Charmian iese cu un coş pe braţ. Zice că sunt ultimele momente de libertate înainte de sosirea musafirilor.

— Are cineva chef de o plimbare?

Ceilalţi se eschivează.

— Dacă vrei, putem merge la Marianne cu broderiile tale. Are o maşină de cusut bună şi o să găsească sigur o soluţie pentru ele, zice şi se oferă să aştepte până mă duc să le aduc.

Booli fuge în port să vadă dacă Martin a găsit nişte momeală vie pentru undiţa lui. Are doar patru ani, dar cunoaşte insula ca-n palmă; e un prinţişor cu păr auriu bine-venit la masa oricui, o drăgălăşenie de copil. Charmian zâmbeşte în timp ce-l urmăreşte plecând. Vorbim despre Bayswater, despre cum e să stai într-un apartament şi să simţi că te sufoci, şi despre toţi copacii din Kensington Gardens în care n-ai voie să te urci, şi despre rigolele murdare, şi despre cum tuşeşti întruna din cauza insuportabilului smog galben.

Ceasul auriu al asfinţitului ne luminează drumul presărat cu trandafiri, ce trece pe lângă cimitirul unde creşte zmeură sălbatică.

— Cred că mamei tale i-ar fi plăcut mult insula asta, spune Charmian şi-mi povesteşte despre o după-masă pe care a petrecut-o cu ea în maşina decapotabilă a mamei, în care au înotat în Tamisa şi au mâncat ouă umplute la o ceainărie din Cookham. Clatină din cap când o întreb:

— Pe bune, n-a pomenit niciodată despre un iubit?

Cimitirul are o vedere fabuloasă spre mare; aproape că te vezi fericit la culme că atunci când vei muri te vei odihni într-un asemenea paradis, printre pini şi flori. Rămânem în picioare lângă mormântul unui pescar tânăr de bureţi de mare, de piatra funerară a căruia sunt fixate o ancoră, o cizmă de fier şi un geam rotund de la un clopot de scafandru. N-am mai intrat într-un cimitir de când am îngropat-o pe mama într-un colţ al cimitirului Kensal Green, atât de umbrit, că era mereu umed. Charmian îmi ia mâna. Îi spun cât de mult îmi doresc ca mama să se întoarcă şi să mă viziteze, fie şi doar ca spirit.

— Cred că toată lumea simte asta când îi e dor de cineva, zic şi-mi şterg ochii cu dosul încheieturii.

— Tu simţi stafiile, Charmian?

— O, da, răspunde ea şi oftează lung, din rărunchi. Am şi eu fantomele mele, şi unele încă mai trăiesc.

— Ce vrei să spui?

Ea dă să spună ceva, apoi se opreşte. Simt că se repliază.

— E ciudat când ţi-e dor de cineva care încă mai trăieşte, spune şi coboară privirea spre mormântul culegătorului de bureţi cu tristeţe, de parcă ar fi fiul ei. Mai trăieşte, dar nu e lângă tine. Îl vezi mereu în faţa ta. Ca George, de pildă, adică George cel cu care m-am măritat, cu verva lui ieşită din comun şi cu spiritul lui neînfrânt.

Îmi spune că am observat probabil că relaţia lor nu e deloc ca pe roze, îmi spune cât de îngrozitor se simte că şi copiii sunt nevoiţi să asiste la certurile lor.

— Ar fi trebuit să pun piciorul în prag în legătură cu nenorocitul ăsta de roman al lui.

— Să ştii că n-am să-l citesc, zic, mimând gestul cu cuţitul la gât şi dându-mi cuvântul de onoare, ceea ce măcar o face să râdă. Dar, dacă e atât de jenant pentru tine, de ce-a făcut asta?

— Ca să-l înţelegi pe George, trebuie să ştii câte ceva despre copilăria lui în Australia: un băiat fragil, obsedat de cărţi, cu un temperament mai degrabă artistic, opusul fratelui său Jack, tot numai muşchi. Tatăl lui era o brută cu cureaua de ascuţit briciul. Îl înnegrea în bătaie, şi nu pentru că ar fi făcut ceva rău, asta era problema, ci pentru eventualitatea că a făcut el ceva, dar nu o recunoaşte. Îţi pot imagina ce efect are asta asupra unui băieţel sensibil?

Partea cea mai tristă e că, acum, spre bătrâneţe, a început să semene cu tatăl lui. E ceva adânc îngropat în sufletul lui şi n-are ce face. Mă bănuieşte mereu şi-şi închipuie tot soiul de prostii, şi e convins că trebuie să mă pedepsească.

Reuşeşte să-mi zâmbească, dar e un zâmbet trist.

— Înţelegi, pentru orice eventualitate. *Mai aproape de soare* e o poveste complicată. În cărţile lui George există adesea o nimfomană cu ochi verzi care-şi face de cap cu toţi.

Din nou, acelaşi zâmbet trist.

— Dar e prima oară când foloseşte într-o carte propriile date biografice. Un scriitor australian, fost corespondent de război, cu nevastă şi familie pe o insulă grecească. Fără îndoială, lumea o s-o ia drept realitate – un volum de memorii, dacă vrei, şi nu un produs chinuit al bietei lui imaginaţii bolnave.

Am ascultat-o în tăcere, dar nu mă pot abţine.

— Ia stai puţin, şi Jean-Claude?

După ce rostesc cuvintele, n-am curaj să mă uit la ea.

— Zău, Erica, eşti şi tu la fel de rea ca toate caţele.

Dă din picioare nervoasă.

— Şi, dacă vrei să ştii, Jean-Claude Maurice nici nu merită atenţia literară care i se acordă.

În timp ce o tăiem prin latura de sus a vâlcelei, schimbă subiectul.

— M-am tot gândit la ce mi-ai spus ieri la magazin şi cred că e absolut necesar să-ţi aduni curajul şi să-i spui Mariannei că Axel e cu Patricia.

Ştiu că are dreptate, dar tot mi se pare un soi de pedeapsă.

— Ar fi frumos din partea ta să faci asta, dacă te simţi în stare. Biata fată trăieşte cu impresia că el e singur pe barca lui şi se gândeşte cum să-şi salveze căsnicia.

O urmez spre casa Mariannei, cu o stare de rău la stomac. O boare de vânt flutură uşor dantela de la fereastra spartă. Într-un ulcior cositorit de pe masă au fost aranjate mai multe fire de trandafiri căţărători. Cineva a încercat s-o deseneze pe o foaie de hârtie de alături, lângă care e un ciot de creion. Seamănă destul de bine, i-a surprins zâmbetul ca de sfinx şi privirea sfioasă şi obrajii îmbujoraţi.

O strigăm de la baza scărilor şi ea apare deasupra noastră într-o rochie albă, ca un înger scăldat în lumina soarelui. Rochia pare să fi fost odată o cămaşă de ţărancă tânără, dar Marianne o poartă cu o centură împletită de piele. Ieşim în vârful picioarelor pe lângă Axel Joachim, care doarme.

Marianne se mişcă visătoare şi strânge nişte pahare şi un ulcior de lut de pe masă. Îmi găsesc cu greu cuvintele. În ciuda căldurii, are pe ea un şal de culoarea piersicii, pe care şi-l ţine legat în jurul feţei. Îmi pune capăt agoniei aşezându-şi mâinile pe umerii mei, semn să tac. Deasupra mătăsii portocalii, ochii ei înoată în lacrimi.

Lasă mâinile jos şi simt că mi-am încheiat misiunea când se întoarce către Charmian.

— Deci bănuiesc că imediat după ce a plecat de aici s-a dus s-o ia pe Patricia, care îl aştepta în Poros.

Îi tremură glasul.

— Bănuiesc că totul era aranjat de dinainte. Poate că s-a gândit c-o să mă simt mai puţin umilită dacă nu-i văd plecând împreună, ca un cuplu.

În ochii lui Charmian licărește dispreţul.

— Cine se crede individul ăsta, să te facă să suferi în halul ăsta? E un laş, un om de nimic. Un bărbat care se poartă ca un copil răsfăţat nu poate fi niciodată un tată bun pentru fiul tău.

Marianne vorbește prin eșarfă, ferindu-și privirea de noi.

— E nebun după Patricia. N-am ce face. Doar la ea se gândește.

— Știu cât de iertătoare poţi fi, dar de data asta chiar nu e cazul, Marianne, spune Charmian. Și ce-i cu șalul ăsta? Abia dacă înţeleg ce spui…

Charmian încearcă să i-l dea de câteva ori jos și până la urmă Marianne cedează și și-l desface, și-i vedem pielea din jurul gurii și a bărbiei înroșită și iritată.

— Ce să faci? zice chicotind și îngropându-și capul în mâini.

— Te-a muşcat ceva? întreabă Charmian ridicând sugestiv din sprânceană.

— Nu e ce crezi tu.

Marianne face eforturi să-şi ascundă chipul îmbujorat. În ochi îi dansează licăre albastre. Se tânguie printre degete:

— Sunt alergică la crema de faţă pe care mi-a cumpărat-o Magda.

— Marianne! zice Charmian. Crede-mă, chiar e cazul ca amicul nostru canadian să-și cumpere nişte lame noi de ras.

Șaptesprezece

Portul e ticsit de iahturi. E atât de aglomerat, că ai crede că toată Atena a venit pe insulă pentru sărbătoare. Pictorii, plini de speranţă, şi-au înşirat tablourile pe tot peretele de la Clubul Maritim Lagoudera; vânzătorii de bureţi de mare şi-au aranjat marfa în stive şi piramide pe chei şi au mai mult succes decât pictorii. Toate tavernele sunt deschise, cafenelele şi barurile de pe faleză sunt înţesate de lume, casele impozante din piatră, ce se înalţă deasupra portului, şi-au deschis larg obloanele şi bătrânul Vasilis, tocilarul de cuţite, îşi rostogoleşte piatra pe străzi.

Sunt acasă, stau în alcovul adânc al ferestrei, cu bărbia lipită de genunchi, şi mă uit la Jimmy, care bate cuie în grinzi să-mi atârn în ele ţesăturile şi să punem şi o plasă împotriva ţânţarilor. N-am nici o muşcătură graţie tentaţiei trupului mult mai apetisant culcat lângă mine în fiecare noapte. Jimmy se balansează, gol şi fără efort, cu un picior pe stâlpul patului, şi atinge cea mai îndepărtată grindă cu gura plină de cuie. Muşchii gambei i se flexează şi îi privesc linia în mişcare a fundului, care are aceeaşi nuanţă de bronz, de miere chihlimbarie, ca şi restul trupului său. Nu-i de mirare că ţânţarii tânjesc după corpul lui. Văd cum se uită la el celelalte fete, ba chiar şi femeile în toată firea. Mi-ar plăcea să construiesc în jurul lui un şanţ ca de castel medieval, pe care să-l umplu cu crocodili. Îmi strâng mai tare genunchii la piept şi-i spun ce vreau să-i spun de câteva zile.

— Am putea să ne facem ortodocşi şi să ne căsătorim pe insulă.

Jimmy se răsuceşte spre mine să vadă dacă e cumva o glumă şi-şi scoate cuiele din gură.

— Nu poate fi vorba de nici o nuntă până nu-mi vând cartea, zice, şi eu mă bosumflu şi mă uit pe geam spre locul în care vântul a măturat câteva flori de glicină căzute.

El sare jos, duşumelele scârţâie uşor, şi îmi ridică bărbia, să mă uit la el.

Ochii lui au culoarea sticlei de mare cafenii, atunci când o ridici în soare, chihlimbariu cu punctișoare aurii.

— Mă tem că asta ar fi ultima picătură. Mama nu mi-ar mai trimite nici un ban.

Și își flutură spre mine genele stil răsfățatul mamei, deși știu bine cât îl deranjează să vorbească despre banii pe care i-i trimite maică-sa.

— Dar eu abia aștept să mă cufund în cristelniță, zic, și el râde, iar degetele lui încep să-mi descheie nasturii.

— În mod sigur preoților le-ar plăcea, zice el cu un zâmbet insinuant. Trebuie să fii complet goală, așa e ritualul…

Am renunțat să mai port sutien și el mimează surpriza când îmi deschide cămașa.

— A, da. Bănuiesc că putem obține sprijinul acelui episcop de la Profitis Elias, „Hai, vino, copila mea. Așa, acum leapădă-te de toate păcatele…“ și fiindcă Jimmy are harul de a imita și de a rămâne impasibil, nu pot decât să izbucnesc în râs.

Planul inițial era să ieșim din oraș și să o luăm pe vârful stâncii, către Vlychos. Acolo e o plajă frumoasă și latră cu pietriș, ape turcoaz, sunt și câțiva pini pitici care fac umbră, destul de mare să încapă în ea toată mulțimea, acum că am fost cotropiți de marile familii hydriote și de odraslele lor ateniene. Avem fanfare și alaiuri de copii. Clopotele o să sune până la vecernie, când inima celebrului amiral va străbate străzile, în caseta ei de aur.

Steagurile grecești și hydriote îi dau onorul din colțurile caselor, taxiurile acvatice trec pe lângă noi pufăind, lăsate sub greutatea familiilor cu coșuri de picnic, ce se îndreaptă către golfurile mai puțin locuite. Îi vedem pe Bim și pe Demetri făcând cu mâna de pe barca lui Manos, lăsându-se peste bord și pozând ca niște vedete de cinema în cămășile lor albe și ochelarii de soare negri. Băiatul care se ocupă de măgarii lui Madam Pouri trece pe lângă noi cu o șapcă albastră pe cap, iar animalele lui duc în spate coșuri de răchită și umbrele albastre de soare și au mărgele albastre și clopoței de argint pe hățuri, ce zornăie.

În punctul în care drumul devine o simplă potecă și pământul se întâlnește cu marea, ajungem în Cato. Am fost de multe ori atrasă de locul ăsta, aflat pe creasta acestei viroage. Pantele coboară în trepte, sunt oi care pasc, fâșii de

orz auriu, în vale, în mijlocul unui luminiş mărginit de măslini e cabana unui cioban, singura casă cât vezi cu ochii. Există şi un zid scund, încă parţial în picioare, pe care poţi să stai şi, dacă acopăr cu mâna triunghiul albastru de mare dintre muntele stâncos şi dealul ruginiu, nu trece nimeni şi nu mă deranjează nimeni.

La început ni se pare că ţipetele vin dinspre un şoim ce dă târcoale deasupra noastră, dar e greu să fii sigur. Cocoşii cântă şi un măgar rage din toţi bojocii. Dionysus, cel care adună gunoiul, ajunge rareori în partea asta a insulei şi, pornind pe urma ţipetelor ce se aud când şi când, ajungem într-un loc în care pute de abia mai poţi respira. E un morman fetid de doze vechi de băutură şi de varză stricată, de saci ce stau să pocnească, de pepeni în fermentare, de coji de ouă. Muştele zboară înnebunite în jurul unor coaste de animal şi Jimmy îşi scoate tricoul şi îşi acoperă gura cu el, ciuleşte urechea şi se apropie de un sac.

— Dumnezeule mare, zice când îl pune jos şi vedem înăuntru zvârcolindu-se ceva. Mă las în genunchi şi desfac sfoara de la gâtul sacului. Gura pisicii e un triunghi roz care te topeşte pe loc. Are blana neagră rară şi pe alocuri lipsă şi biata creatură nu poate deschide ochii, fiindcă i s-au lipit pleoapele.

Jimmy dă cu şutul în pământ, ridicând un nor roşu şi strălucitor de nisip.

— Ce specie de ticălos face aşa ceva unei pisici?

Desface dopul gamelei. Limba pisicii începe imediat să bea apă şi, spre uimirea mea, animalul începe să toarcă. Jimmy udă colţul batistei ca s-o spele pe ochi, dar e nevoit să se oprească pentru că ea începe să miaune şi dă să-i scape din mână. Nu suntem siguri dacă e vorba de cruste sau de râie.

Din câte ştim, pe insulă nu există veterinar. Jimmy face un culcuş din tricoul lui şi ne întoarcem în port cu „Cato“ în coş.

Charmian ştie ce e de făcut. E în bucătărie, amestecă în ceva care miroase delicios a usturoi de pe foc şi chipul îi luceşte de la căldură. Masa e pusă, într-un ulcior din mijlocul ei e un mănunchi de caprifoi sălbatic pe care l-am cules pe drumul înapoi de la Marianne. Zoe împăturește şervetele şi dinspre curte se aud conversaţii, pahare şi râsete de copii. Max intră şi iese în fugă cu limba ieşită de-un cot şi dând din coadă, mai fericit de musafiri decât pare să fie stăpâna lui. Ea îşi trage prosopul de pe umăr să îşi şteargă faţa şi observ că e machiată, ceea ce nu-i stă în fire, şi acum, cu machiajul scurs, pare şi mai

obosită şi mai îngrijorată decât oricând. O pisică râioasă e tot ce-i mai lipsea.

Îl ridică pe micuţul Cato din coş şi-l ţine în braţe şi, cu el zvârcolindu-se, se duce la fereastră. Pisicul e plin de răni, dar îmi dau deja seama ce creatură superbă o să devină.

— Toţi cei care vin aici se aleg cu o pisică, spune ea. Se pare că acest tânăr domn v-a găsit pe voi – asta dacă gâgâlicea asta reuşeşte să supravieţuiască.

Îl trimite pe Jimmy la farmacia lui Rafalias, să ia o seringă mică şi tinctură de iod.

— Tot ce putem e să-i facem un tratament cu streptomicină de la George. Va trebui ca în următoarele câteva zile să-i injectaţi câte o mică doză. Nu-ţi face griji, te învăţ eu.

Îl caută după urechi.

— Şi vă trebuie şi nişte benzoat, să scăpaţi şi de puricii ăştia.

Împăturește un pled pe bancă şi ia din cratiţă o bucată de carne pe care suflă bine înainte să i-o dea să mănânce, în bucăţele mici.

— E o pisică frumoasă, zice. Deşi grecii spun că o pisică neagră dimineaţa aduce ghinion.

În pragul uşii stă un bărbat, care o priveşte. E scund şi slab, şi are o voce subţire:

— Am fost trimis să mai aduc de băut.

Bărbatul, al cărui chip roşcovan îi contrastează cu părul grizonant, flutură în mână un ulcior gol. Din spatele lui aud o femeie, o americancă, cu voce joasă.

— Hei, Charlie, află cât mai durează până e gata masa. Spune-i lui Charmian că ne-am pilit deja cu toţii.

— Ai nevoie de multă băutură să-i faci faţă lui George, când începe să vorbească. Aşa era şi pe vremea când era corespondent de presă, zice bărbatul şi Charmian dă să-i ia ulciorul, însă el o prinde de mijloc şi o învârte şi nu se opreşte decât când mă vede.

— A, scuze, eu sunt Charlie… zice şi îi dă drumul.

— Erica e o tânără scriitoare talentată, dar încă nu mi-a arătat nimic scris de ea, îi spune Charmian – cam urât din partea ei, mă gândesc. Dau să obiectez, dar ei nu mă ascultă. Ochii lui Charles sunt fixaţi asupra lui Charmian şi degetele îi sunt încă flexate, de parcă încă ar mai ţine-o de

mijloc.

*

Cato are nevoie de picături în ochi şi în urechi. Acum ochii i s-au dezlipit şi ne priveşte dintr-o cutie de la piciorul patului, cu o privire îndrăgostită, ca a Titaniei când se trezeşte din vis. Stăm lângă el înduioşaţi, ca părinţii lângă pătuţul bebeluşului lor.

Deşi ne e greu să ne dezlipim de el, îl lăsăm cu o sardină mărunţită şi prindem chiar coada procesiunii sătenilor cu lumânări aprinse, ce cântă în timp ce străbat străzile dinspre mânăstire spre port, cu inima amiralului în caseta ei.

Noi, străinii, ne adunăm la mesele din faţă de la Katsikas şi peste drum, la Tassos. Multe iahturi splendide au ancorat în port şi pe punţile acestora vedem însoţitori de bord în uniformă şi mese aranjate elegant, cu şervete scumpe şi veselă de argint. Marianne şi Leonard sosesc cu bebeluşul în cărucior.

Demetri şi Carolyn o privesc uşor neliniştiţi pe fetiţa lor cea mică atunci când aceasta încearcă să-l ia în braţe pe Axel şi pleacă, bălăbănindu-se cu el în braţe ca o păpuşă.

Pe ţărm e aprins un mic foc şi, în timp ce vreascurile încep să pârâie, Charmian ne ia de mână pe mine şi pe Shane şi ne conduce către el.

— Focul ăsta e mai mult pentru femei, zice. Vezi că şi-au adus toate coroniţele de Armindeni, de pe uşi? A noastră s-a făcut bucăţi sau a fost furată, ca de obicei, altfel am fi adus-o şi noi şi am fi aruncat-o în foc.

Femeile încep să danseze în jurul focului, cântând şi aruncând florile uscate în flăcările rugului. Au monede cusute în corsaj şi panglici împletite în păr. Copiii îşi udă părul cu apă dintr-o găleată şi sar în flăcări, iar femeile se învârt în horă în jurul focului, tot mai tare, ţinându-se de mâini, în timp ce bărbaţii, îmbrăcaţi în veste, bat ritmul cu palmele şi pe carâmbul cizmelor.

La masă, Grace Milostiva îl ajută pe George să-şi umple iar paharul.

— Focul Sfântului Ioan: e clipa în care spui definitiv rămas-bun iernii şi bolii, îi spune el. Aoleu, stai aşa. Ar trebui să sar naibii şi eu, zice.

Grace îşi pune mâna inelată peste a lui.

— Te-aş sfătui să nu faci aşa ceva, dragule. Te-ai jucat destul cu focul la

viața ta…

Se uită cu subînțeles spre Charmian, care râde, regăsindu-și suflul, apoi îl prinde pe Boo de mână și strigă spre Shane să-și dea jos fusta, ca să nu ia foc.

Crainicul orașului sună clopoțelul și toată lumea pornește către gura portului, să urmărească dramatizarea momentului istoric. Acolo se află un tun, un megafon, iar brutarul Lefteris în costum patriotic, cu torță aprinsă în mână, e dus cu o barcă de lemn cu vâsle, plină ochi cu benzină și praf de pușcă. Când aruncă torța, Lefteris trebuie să sară în mare să se ferească de explozie.

Pe străzi se aruncă artificii într-o frenezie, toată lumea spune povești despre băieți rămași fără degete sau ochi; și sunt bărbați suficient de maturi să-i ducă mai mult mintea, care nu se gândesc decât la dat foc, aprind fitile și fug, iar zidurile înalte răsună de explozii, și fiecare dintre acestea mă face să țip speriată. Jimmy mă trage după el în taverna lui Grafo, unde familiile grecești puse la patru ace sunt deja servite cu platouri cu calamar prăjit, dar nu e nici o masă liberă.

Afară, sub ficus, Charmian e centrul grupului.

— Auzi, ce tot spune lumea, cine-i fură medicamentele lui George? vrea să știe Grace Milostiva.

Charmian se oprește din râs.

— Știam eu că nu trebuie să-ți spun, zice. N-am știut cum să-i dau bietului amărât niște antibiotic.

Grace se uită la noi de parc-am fi noi însene niște pisici râioase, deși ei în general îi cam pute tot, în afară de momentele în care discută cu George despre violență și război, așa cum apar ele în Vechiul Testament.

— Îmi irosiți aiurea medicamentele… zice George ofuscat.

— Of, dragul meu, au găsit bietul animal sufocându-se într-un morman de gunoi.

— E absolut îngrozitor. Să arunci așa o pisică, de parc-ar fi gunoi menajer, zice Ruth Sriber. Dar pe cuvânt că de fiecare dată când venim aici sunt de două ori mai multe pisici.

Chuck și Gordon își întorc spre noi scaunele de la masa alăturată, unde au luat în primire un *beatnik*, profesor de poezie abia sosit, un italo-american cu un zâmbet larg și trist, de clovn.

— *Yia sou*, Gregory[32], mă bucur să te revăd, spune Charmian când el sare s-o salute. Anul trecut n-am apucat să ne luăm rămas-bun. Ultima oară când te-am văzut era chiar după răsărit, la atelierul de reparat bărci din Palamidas, şi te-am strigat, dar păreai să te afli într-o transă adâncă…

L-am auzit pe George lamentându-i-se lui Grace:

— O, Doamne, şi nu încetează să se înmulţească.

Gordon a rămas la subiectul pisici.

— Mai ştii când Jean-Claude n-a mai suportat să vadă atâtea mâţe flămânde şi s-a dus la farmacie şi a luat somnifere, pe care le-a pasat în mâncare…?

Când aude pomenit numele lui Jean-Claude, George se opreşte din vorbit şi atmosfera devine brusc tensionată.

Chuck n-a remarcat şi continuă povestea.

— Şi pe urmă, fiindcă s-a întâmplat ca tocmai atunci să trec pe la el să-i văd tablourile…

Gordon îl întrerupe.

— Îhâm. Evident, acest trup divin era şi el etalat în toată splendoarea, răspunde Chuck, fluturându-şi mâinile în jurul său, pentru a sugera perfecţiunea. În fine, deci peste tot erau întinse pisici şi pisoi şi Jean-Claude le ridica una câte una, cu lacrimile şiroaie pe obraji. Mi-a zis că nu ştie dacă sunt moarte sau dorm. După ce a umplut sacul, m-am dus cu el la stâncă. A pus în sac şi două pietre mari şi, după cât era de afectat, am crezut că se aruncă şi el după ele.

— Păcat că n-a făcut-o.

George nu se poate abţine şi Grace Milostiva întreabă iute, chipurile în şoaptă:

— Care-i treaba cu francezul în anul ăsta? Înţeleg că nu-i aici?

— Slavă Domnului, macho-ul lu’ peşte a plecat deja… răspunde George.

Charmian n-a remarcat schimbarea lui de dispoziţie. E prea ocupată să plece urechea la ce îi povesteşte acest Gregory.

George îşi arată nevasta cu degetul, acuzator.

— Da. Macho-ul lu’ peşte a plecat, dar uite la ea. Zici că-i o călugăriţă, o insectă de-aia gata să-şi devoreze masculul…

Aproape mă înec cu vin când o aud şi pe Grace Milostiva.

— Mă tot întreb dacă am jignit-o cumva, dar bănuiesc că întotdeauna e mai mult interesată de bărbați, și nu de femei ca mine.

O privește pe Charmian cu un aer mâhnit.

Trebuie neapărat s-o pun la punct.

— Și găsește mereu timp pentru mine, așa cum și-a găsit mai demult și pentru mama.

Charmian pare să se fi prins că plutește ceva în aer și devine atentă.

— O, da, soției mele îi place să se joace de-a mama cu micuța Ricky, declară George, întorcându-se în scaun și dregându-și glasul. Charmian tresare. El strigă și mai tare.

Charmian a devenit lividă la față, doar ochii i-au rămas spectaculos de verzi. Se ține de spătarul scaunului lui Gregory Corso, să-și vină în fire.

— Să nu cumva să îndrăznești, George, șoptește furioasă.

El își drege iar glasul și ea se avântă spre el, cu mâna ridicată să-i tragă o palmă. Grace Milostiva sare de pe scaun. Poate că e doar imaginația mea, dar mi se pare că mârâie.

Charmian își lasă mâna să cadă și se întoarce pe călcâie.

— Da, iat-o cum pleacă, parc-ar fi Lady Macbeth… zice George sarcastic, în timp ce ea fuge cu un șervet lipit de față.

— Nu te teme, draga mea. Ricky din Bayswater e singura care a lăsat azi o pisică să iasă din sac[33], strigă în urma ei.

---

32. Gregory Nunzio Corso (1930–2001), poet american și membru important al mișcării *beat*. (N. red.)

33. „*To let the cat out of the bag*“, expresie englezească însemnând, la figurat, a dezvălui un secret.

Optsprezece

Comunitatea scriitorilor are ceva de club exclusivist, şi când ajungem prima oară acasă la Chuck şi Gordon suntem un pic stresaţi. Sunt îmbrăcată într-o rochie largă de genul celor pe care Magda a început să le vândă în spate la Lagoudera, cu corsajul vopsit cu sfeclă şi frunze şi ceapă şi decorat cu dantelă pe care-a băgat-o într-o cadă cu ceai indian. Jimmy poartă singura cravată pe care o are, cu nodul lăsat larg, şi cea mai bună poezie a lui în buzunarul pantalonilor. Camerele casei lui Gordon Merrick arată ca din reviste, cu covoraşe, tablouri şi *objets* exotice perfect plasate, pe care el şi Chuck le-au adunat din călătoriile lor. Dincolo de o arcadă se zăresc duşumele lustruite într-o nuanţă caldă şi o lampă aflată lângă un divan tapiţat cu catifea, perne trandafirii şi un întreg perete de cărţi legate în piele. Nu zăbovim prea mult, atraşi de aroma îmbietoare a fripturii de miel cu rozmarin, şi când ajungem în curte, Chuck, în cămaşa lui colorată, vine imediat la noi şi mă pune să mă învârt, fiindcă ştie că rochia mea e făcută de Magda.

Jimmy îşi verifică iar buzunarul, să vadă dacă n-a pierdut cumva exemplarul cu vârfurile îndoite din *Ambit* cu poezia lui la pagina unsprezece.

— Nu cred că sunt în stare să citesc în faţa lui Gregory Corso, spune, de parcă ar fi un supus neînsemnat căruia i-a fost acordată o audienţă la rege.

Din ce mi-a spus, americanul cu faţă de clovn e celebru şi a fost prieten cu Jack Kerouac şi William Burroughs, şi aproape a provocat o ruptură între ei şi *beatnici* în Paris. Fiecare dintre noi e timid din propriile motive. Eu sunt mult mai tânără decât toţi ceilalţi.

Chuck are barba castanie perfect aranjată şi dansează în jurul nostru cu un ulcior de *julep*[34] proaspăt de mentă şi ne ia pe sus şi ne duce la Gordon, care stă lângă grătar cu şorţul lui de la Maxim’s de Paris şi spatula în mână. Jimmy îl întreabă dacă a citit mult din ce-a scris Corso, şi din felul în care Gordon înclină uşor capul îmi dau seama că e posibil să fie puţin surd.

Miroase a uleiuri exotice, îşi duce mâna la ureche şi se dă mai aproape de Jimmy. Persoana mea nu-l interesează câtuşi de puţin.

Sunt extrem de uşurată când îi văd pe Charmian şi pe George stând împreună. Ea are o bluză nouă de bumbac, cu buline albastre şi galbene, iar el e, ca de obicei, un focar de bârfă, respiră greu şi tuşeşte.

O ţine de mijloc şi Charmian îşi odihneşte capul pe umărul lui, în timp ce el rămâne în prim-plan. Mai sunt Göran, un poet visător pe nume Klaus, dramaturgul Ken şi Janis cu copilul lor adorabil, Leonard şi Marianne. În copaci sunt agăţate felinare. Văduva Polymnia trece printre noi cu minipateuri cu brânză şi spanac şi cârnăciori de cocktail pe beţişoare.

— A, Polymnia e ca o mamă pentru băieţii ăştia, spune Charmian privind-o pe văduvă, al cărei şorţ abia îi cuprinde pieptul impozant.

Înţeleg de ce ar putea să-i spună „băiat“ lui Chuck, care e atât de micuţ şi de plin de viaţă, dar asta nu e valabil şi pentru Gordon, care pare semiîmpăiat.

Polymnia ţâţâie din buze în jurul lui Greg Corso, în timp ce-l serveşte cu un castron de salată de vinete. Îi place cum arată Corso; faţa lui bătută de vreme, bătrână şi totuşi tânără, are un aer de copil neastâmpărat. Charmian spune că a trăit mai mult pe stradă când era mic şi şi-a petrecut tinereţea într-o închisoare de stat din Clinton.

— E o poveste îngrozitor de tristă, zice. Dar în închisoare l-a descoperit pe Shelley şi atunci a început să scrie…

— Tipic pentru Chuck şi Gordon, aş zice, să-i caute în coarne celebrului *beatnic* şi să invite doar scriitorii publicaţi care stau pe insulă, zice George, perfect audibil, din colţul gurii.

— Pfff, George. E frumos din partea lor că ne-au invitat şi punct, răspunde Marianne şi adaugă râzând: La urma urmei, eu ce-am publicat?

— Tu ai dreptul să fii invitată, datorită lui Axel, spune George. Ai vreo veste, apropo?

Şi, când Marianne clatină din cap, Leonard mormăie ceva iritat în barbă.

George îşi flutură paharul în jos, arătând către toţi cei prezenţi.

— Mi se pare destul de urât că l-au exclus pe bietul Paddy Greer, dar vă rog să nu credeţi că le critic pe gazdele noastre, ba din contră, sunt chiar de acord.

Ridică paharul să îi salute pe Chuck şi pe Gordon.

— În felul ăsta, scăpăm şi noi măcar o seară de neaveniţi, zice şi-şi dă pe gât băutura, pentru a găsi combustibil pentru viitoarea sa tiradă.

— Vai, George, te rog… zice Charmian, când îl vede că se ambalează.

— Vin la mine cu o mână întinsă, în timp ce cu cealaltă se ţin de nas, fiindcă sunt de părere că scriu porcării comerciale. În vremea asta, ruşilor nu le-a picat prea bine că au fost minţiţi de preşedintele lor în legătură cu nenorocitul ăla de avion de spionaj U-2, din clipă-n clipă ar putea începe un război atomic, dar oare asta le bântuie vreo clipă tărtăcuţele mereu în căutare de plăceri, în timp ce sar ca nişte blestemaţi de purici, dintr-un pat într-altul?

Leonard mijeşte ochii la el prin fumul unei ţigări abia aprinse. Încă mai sunt supărată pe George pentru cruzimea lui faţă de Charmian de seara trecută. O dată în viaţă, găsesc puterea de a-i riposta.

— Şi de ce e aşa de rău ca un tânăr să-şi petreacă puţin timp, dacă poate, trăind pur şi simplu o vreme într-un loc liniştit? Pe cine deranjăm? Ce să fac, să mă chinui şi eu ca părinţii mei? Şi chiar crezi că ar avea vreo importanţă dacă aş participa şi eu la un marş pentru interzicerea bombei atomice? Nu văd ce rău fac îndrăznind să trăiesc aşa cum vreau şi nici de ce eşti aşa furios pe mine…

George n-ar fi fost mai şocat nici dacă pisica lui Gordon ar fi început brusc să vorbească. Începe să înjure şi să-şi reverse asupra mea toţi nervii, să-mi spună cum transpiră el la maşina de scris în vreme ce toţi ceilalţi dorm după-masa şi îşi fac de cap. În vorbele lui se amestecă la grămadă reproşuri la adresa noastră şi amănunte despre avionul american de spionaj, de parcă ar fi vina mea că pilotul a fost prins în flagrant de către ruşi.

Charmian ridică glasul peste al lui, „George, zău că ajunge pentru seara asta…“, dar el continuă să vocifereze până când Leonard intervine şi, pur şi simplu prin carisma lui, îl face să tacă.

— Dacă ne asumăm melancolia cu prea mare entuziasm, pierdem o bună parte din viaţă… începe el în timp ce George mormăie:

— N-o să fie nici o viaţă dacă vine războiul atomic.

Leonard încuviinţează din cap şi continuă:

— Da, există lucruri faţă de care trebuie protestat şi lucruri pe care le poţi detesta, dar sunt şi o mulţime de lucruri de care te poţi bucura, spune şi, ridicând privirea, o fixează cu un zâmbet plin de căldură pe Marianne,

începând cu trupurile noastre şi sfârşind cu ideile… Dacă le refuzăm sau le dispreţuim, atunci suntem şi noi la fel de vinovaţi ca şi cei care se complac în situaţiile respective.

George protestează din tot corpul.

— Spune-mi că încă mai crezi asta, după ce ai încercat să-ţi scrii romanul în toată nebunia din ultimul timp, zice şi bombăne până când, într-un final, Marianne îi distrage atenţia, plantându-i un sărut pe obraz.

— Ce ursuz mai eşti în seara asta, George, zice şi el se duce repede să-şi umple iar paharul, iar Charmian îl însoţeşte pe Greg Corso în turul pe care Kyria Polymnia îl face casei lui Gordon.

— Găluşca mică e cu fiica vecinei mele, zice Marianne când o întreb şi preţ de o clipă o văd întristată, după care îl ia pe Leonard de mână. E prima oară când îl las singur, dar uneori simt şi eu nevoia să mai văd lume.

George se întoarce şi reîncepe imediat să-şi bată joc de romanele lui Gordon, în timp ce îi recomandă lui Leonard să citească şi el măcar unul.

— Din manuscrisele lui am învăţat tot ce ştiu despre sexul între pederaşti, zice. Ştii că *The Stumpet Wind*[35] a fost şaişpe săptămâni pe lista de bestselleruri ale *New York Times*? Sunt sigur că ştii deja asta de la Gordy… Şaişpe săptămâni, auzi!

Vinul curge. Chuck aduce gramofonul şi pune *Pescuitorii de perle* de Bizet, în timp ce noi mâncăm la masa presărată cu petale. Mielul ţi se topeşte în gură; Gordon susţine că l-a tot întors şi l-a crestat preţ de cinci ore, dar o aud pe Charmian pufnind şi zicând către George:

— Ştie toată lumea că Polymnia se ocupă de gătit.

Greg Corso e aşezat pe un scaun înalt, sculptat, în capul mesei şi are un zâmbet larg pe faţă, ca un împărat al spiriduşilor pe tronul lui. În dreapta lui e Charmian şi sunt atât de prinşi de conversaţie, că abia dacă găsesc un moment să mănânce. De unde stau, vizavi de ei, îi aud citând din Keats şi-i văd cum beau cot la cot. El îi spune despre un vis pe care l-a avut, în care era prizonier în China comunistă şi trebuie să pună un borcan ce conţine o bombă atomică pe un raft sau să moară străpuns de o baionetă.

— Aşa că l-am pus şi am fost prins în flagrant delict, în lumina a milioane de becuri aprinse simultan… Ce crezi că poate însemna?

Leonard pare la fel de captivat de poet ca şi Jimmy, dar spre deosebire de

Jimmy, el nu e amuţit de admiraţie. Se tot apleacă spre Marianne s-o întrebe despre scena poetică, despre proteste şi spectacolele cu lectură de poezie, bop jazz şi înregistrări cu ele, despre acest poet pe care cu toţii îl găsesc incredibil de interesant, pe nume Allen Ginsberg.

Charmian le urmăreşte discuţia şi de câteva ori, când încearcă să intervină, ei vorbesc peste ea.

— Toate bune şi frumoase, dar unde sunt vocile feminine? reuşeşte să spună când, spre norocul ei, amândoi bărbaţii simt simultan nevoia să mai şi respire. De ce nu există şi poete Beat?

— Cum să nu existe, există, spune Corso, dând cu pumnul în masă. Problema e că familiile lor le-au internat pe toate în spitale, unde li se administrează şocuri electrice.

Mai târziu, când începe să fabuleze că se gândeşte să candideze la preşedinţie cu o platformă politică bazată pe mişcarea Beat, mă întreb dacă nu cumva se dă totuşi prea rotund. Leonard îi cântă în strună şi încep să-i enumere amândoi pe cei care l-ar vota: *beatnicii*, jazzişti, fumătorii de marihuana, italienii, curierii – băieţi şi fete –, poeţii, pictorii, dansatorii, fotografii, arhitecţii, studenţii, profesorii.

— M-ar vota, deşi am avut două condamnări, continuă Corso. America e în adâncul sufletului o ţară dadaistă. Îţi poţi închipui ceva mai dadaistic decât ca eu să ajung preşedinte?

George surprinde ultima parte a discuţiei lor.

— Şi, când o să fii la putere, ce-o să faci în legătură cu Rusia? strigă la el.

— M-aş duce la Hruşciov cu o ţigară cu marihuana şi ne-am întinde amândoi pe jos, am asculta Bach, şi lumea ar crede că am murit, răspunde Corso.

După cină, Chuck ne invită să mergem sus pe terasă, unde ne cufundăm în pernele joase. A improvizat aici o mică scenă, înconjurată de covoraşe roşii de mătase cu ciucuri.

Sunt prăjituri lipicioase cu miere şi furculiţe speciale pentru patiserie şi Polymnia aduce o tavă cu cafele servite în ceşti albastre delicate de Sèvres şi o sticlă de coniac franţuzesc. Corso ia sticla, îi desface dopul şi trage o duşcă serioasă direct din ea.

Leonard face pariu cu Jimmy că nu poate sta simultan şi în mâini, şi în

poziția lotus. Corso acceptă și el provocarea, dar chiar și cu Charmian ținându-l de genunchi, se răstoarnă pe perne. Înainte ca lucrurile să degenereze, Chuck sare pe scenă și bate din palme. O lampă cu kerosen și gât de lebădă îi luminează fața, ce radiază de mândrie în timp ce vorbește despre studioul care vrea să facă un film după *The Stumpet Wind*.

— Așa că, dragi prieteni, pentru moment îmi iau rămas-bun de la voi, zice înclinându-se ușor și-i întinde o mână lui Gordon.

Gordon și-a dat jos șorțul de bucătar. Pășește pe scenă, cu cămașa de mătase descheiată.

— Iar acum, fiindcă e petrecerea mea și eu sunt cel care se va da primul în spectacol, am să vă citesc ceva inedit. Romanul se va intitula *The Lord Won't Mind*36, zice, apoi adaugă zâmbind superior: Super titlu, așa-i?

Gordon se întoarce din profil, ca un om obișnuit să stea în lumina reflectoarelor. În spatele lui, se văd cerul întunecat și stelele. Își aruncă umerii spre spate și începe să citească și citește și nu se mai oprește. Auzim un întreg capitol despre un bărbat binecuvântat cu un penis spectaculos, de care se îndrăgostește un băiat tânăr și frumos.

— „Sexul lui Peter tresălta și tremura în fața lui, cu capul la fel de întins și de neted ca un fruct copt…" Gordon își declamă textul ca pe un sonet shakespearian.

— „Își mirui sexul din belșug, cuprins, ca în fiecare zi, de vagă admirație în fața lui…"

O văd pe Charmian dându-și de câteva ori ochii peste cap către George în timp ce tonul onctuos al lui Gordon continuă alte și alte pagini de implântare viguroasă și spermă revărsată generos.

Lângă mine, Jimmy își ține poezia în mână neliniștit.

— Nu fi stresat, suntem între prieteni, îi șoptesc și el îmi zâmbește.

— Tocmai de-aia sunt stresat, zice.

Leonard și-a îngropat fața în părul Mariannei; tălpile ei și-au găsit culcuș în poala lui. Greg Corso pare să fi leșinat pe perne, cu mâna lăsată în jos, într-o atitudine ce amintește de moartea lui Chatterton[37]. Gordon se oprește să bea ceva și Charmian și George încep să aplaude, așa că ne alăturăm și noi, și Göran sare în picioare și anunță că o să-și citească noua poezie în suedeză.

Göran își ia o poziție de mare orator și ridică teatral foaia scrisă de mână,

însă nu apucă să citească decât câteva versuri înainte ca Leonard să intervină, aproape înecându-se cu băutura:

— Hei, asta-i poezia mea, zice și Göran începe să râdă dându-se în spate și se înclină adânc în fața lui.

— O admir atât de tare, că a fost musai s-o traduc în suedeză, spune, aplecându-se ca pentru a-i strânge mâna lui Leonard, dar în loc de asta îl trage în picioare și-l împinge spre scenă: Acum tu.

Leonard merge cu pași târșâiți, fără chef și se bate peste buzunarele goale, poate puțin intimidat de entuziasmul lui Göran. În mod sigur nu e născut să se dea în spectacol precum Gordon, care a fost pe vremuri un idol al matineurilor de pe Broadway.

Leonard tușește timid înainte de a începe, spune că e de părere că mai bine spune o poveste decât să-și citească o poezie. Pare un om care-și cere scuze, dar lampa îi surprinde licărul din ochi.

— Așa, deci mă uitam în după-masa asta pe ultima pagină a revistei *True Story*. Și am văzut…

Ridică privirea spre noi și-și înghite nodul din gât.

— Am văzut vreo douăzeci de reclame pentru părul nedorit. Părul era o…

Marianne începe să râdă și el așteaptă, ridicând din umeri și perfect serios, ca ea să înceteze.

— Multă lume se oferea să te scape de păr. Se ofereau să ți-l rașcheteze cu glaspapier. Să ți-l radă. Să ți-l penseze. Să ți-l taie. Să ți-l distrugă cu cremă. Să ți-l electrocuteze.

Râsul Mariannei e contagios; până și Gordon, al cărui ego rănit e în plin proces de vindecare cu ajutorului masajului pe care i-l face Chuck cu piciorul, pufnește în râs. Leonard continuă.

— Adică, lumea se preocupă intens de copiii nedoriți, dar nimănui nu-i pasă de părul nedorit.

Merge mai departe, cu o expresie de mâhnire, aproape imploratoare, pe chip.

— Cred că în societatea noastră ar trebui să existe un loc pentru părul nedorit. Mă gândesc că ar trebui să existe măcar un muzeu al părului. Adică ar trebui ca undeva să existe un azil al părului. Ar trebui să fie un loc guvernat, să zicem, de mustățile doamnelor de vârsta a doua…

Pe măsură ce se ambalează, scenariile lui devin tot mai ridicole. Într-un final părăsește scena, dar nici măcar atunci nu reușește să se oprească și continuă să spună în șoaptă „Bărbile de facultate abandonate pentru cariere. Adică, un bărbat ar trebui să poată să se ducă la unul dintre aceste aziluri ale părului și, cum să zic, să-și poată trece în revistă întreaga viață“, până când George îl face să tacă definitiv, urcând pe scenă.

George despătureşte nişte foi şi le ţine în lumină, dregându-şi glasul.

— Mă gândeam să vă citesc din cartea la care scriu acum, însă e despre mii de refugiaţi chinezi care mor din cauza foametei, fugind de japonezi, şi nu mi se pare tocmai adecvat pentru această ocazie fericită.

Şi-a adus paharul de brandy pe scenă şi îl ridică spre Gordon.

— Continuă să-i dai bătaie, Gordon, şi felicitări pentru film. Sper să-ţi aducă o căruţă de bani, zice şi-l ovaţionăm cu toţii, în afară de oaspetele de onoare, care continuă să zacă fără cunoştinţă pe perne.

— Of, chiar speram să ne citească poezia despre bombă, bombăne Jimmy în timp ce sforăitul lui Corso creşte în intensitate.

George îşi şterge rapid ochelarii cu batista. Zici că e unchiul cuiva, care tocmai e pe punctul de a spune o glumă porcoasă.

— Aşa că am să vă citesc în schimb din cartea *Closer to the Sun*, care se află în tipar. Acţiunea se petrece în mijlocul unui grup de neadaptaţi la viaţa citadină, aflaţi pe o insulă grecească, destul de asemănătoare cu a noastră… dar, mă grăbesc să adaug, orice asemănare cu persoane din realitate se opreşte aici.

O aud pe Charmian inspirând adânc. Nu îndrăznesc să mă uit la ea. Am senzaţia că ne aşezăm cu toţii mai bine în scaune în timp ce George îşi potriveşte ochelarii pe nas. Marianne şopteşte:

— Aoleu!

George savurează tensiunea din aer şi începe, mândru ca un cocoş:

— „Locul de joacă al lui Poseidon. Elementul surpriză era însă faptul că nou-venitul nu era nici pe departe atât de tânăr cum se aşteptaseră…“

Abia peste câteva fraze respirăm. George a ales o scenă despre un scenograf de teatru afabil, dar în vârstă, pe nume Janáček, abia sosit pe insulă. Janáček are „dantura ca dintr-o reclamă de pastă de dinţi şi un ten extrem de îngrijit“. Acestui Janáček, o fiinţă care nu intră niciodată în panică,

îi face toate mofturile mai tânărul Kettering, care poartă o cămaşă ţipătoare în dungi, inscripţionată cu Mykonos şi pe care George, sau drăcuşorul cocoţat pe umărul lui, îl descrie la tot pasul drept un bărbat mic de statură, cu barbă castanie ascuţită şi care „se agită întruna ca un colibri în jurul lui Janáček“.

E greu de spus dacă Chuck şi Gordon se recunosc sau nu; dacă da, spre deosebire de noi ceilalţi, le iese de minune să facă pe niznaii.

Slavă Domnului că vrea şi Charmian să ne citească ceva. Se leagănă uşor pe scena lui Chuck, dar are glasul calm şi limpede. Are doar vreo două foi dactilografiate şi le ţine atât de aproape de faţă, că străluceşte aproape ca o fantomă.

— Am scris asta foarte repede în după-amiaza asta, zice. E despre o vizită pe care am făcut-o familiei unui culegător de bureţi, un om mândru, care n-are nici de muncă şi nici bani, fiindcă a fost declarat deocheat. Încă nu ştiu încotro o s-o ia povestea, dar iată cum începe…

Pasajul pe care-l citeşte e incredibil de viu. Văd perfect scena. O văd pe Irini, nevasta pescarului, cu dantura ei de metal ce străluceşte când vorbeşte, „de parcă icoana de argint de deasupra patului ar prinde brusc viaţă“. Copiii flămânzi şi suferinzi înghesuiţi pe marginea patului, ca nişte râme.

Poezia lui Jimmy e despre şobolanii din canalizarea de sub clădirea parlamentului. Când îi vine rândul să citească, suntem cu toţii atât de beţi, că ni se pare la fel de talentat ca P.B. Shelley.

---

34. Cocktail pe bază de bourbon la care se adaugă zahăr, apă, gheaţă – aşchii sau cuburi – şi mentă proaspătă. (N. red.)

35. *The Stumpet Wind* [*Trădarea pluteşte în aer*], roman publicat de Gordon Merrick în 1947.

36. Primul roman al unei trilogii, a cărei publicare începe în 1970 şi continuă, în 1971, cu *One for the Gods* şi cu *Forth into Light*, 1974. (N. red.)

37. Trimitere la tabloul pictorului prerafaelit Henry Wallis, *The Death of Chatterton (Moartea lui Chatterton).* (N. red.)

Nouăsprezece

Peste noapte a plouat şi străzile de marmură din jurul portului strălucesc, iar în aerul proaspăt se simte mireasma florilor albe aruncate în foc. Mă plimb cu Jimmy şi Bobby. Mergem ţinându-ne de braţ şi, pentru prima oară, Bobby nu-şi retrage mâna, de parcă ploaia de vară l-a înviorat şi pe el. Licărul din ochii lui a reapărut şi umbrele au dispărut. Nu-mi spune să tac când îmi amintesc un cântec despre o fată frumoasă şi marea albastră pe care ni-l cânta mama şi chiar cântă şi el la refren.

I-am lăsat pe ceilalţi dormind, n-am încercat să-i trezim, deşi Bobby a fost foarte drăguţ şi i-a lăsat lui Edie un ulcior cu apă la capul patului. Nu ştiu cum pot să doarmă în halul ăsta. În jurul ramelor lipicioase de ochelari erau furnici şi printre cei culcaţi se vedeau bucăţi de brânză veche, unele dintre ele mânjite cu vopsea.

Farmacia a devenit pentru mulţi dintre prietenii noştri de pe insulă un soi de prăvălie fermecată cu dulciuri.

— Data viitoare pune-mă şi pe mine la socoteală, tocmai zice Jimmy.

Aseară s-a întors târziu de la pescuit şi i-a găsit dansând pe terasă pe discurile lui Trudy şi spune că toată lumea arăta fabulos în lumina lunii, de parcă ar fi fost sub apă şi s-ar fi dizolvat.

— Şi Leonard zicea aseară că poate lucra douăzeci şi patru de ore neîntrerupt cu benadryl.

Jimmy e mare fan pastile. Mie mi-e mereu frică.

Bobby sare să ia de la Elias, care aşteaptă în umbra din spatele pieţei, burdufurile de piele de capră pline cu apă. Umple canistrele şi şi le pune vesel pe umeri, de parc-ar fi goale, şi nu pline. Nici măcar nu comentează când Elias îi cere mai mult pe apă fiindcă e străin şi îi aruncă o monedă lui Stomasis, fiul lumânărarului, numai piele şi os.

Soarele a gonit ultimele picături de ploaie şi ne croim drum printre şirurile

de măgari ce aşteaptă, fără nici un plan clar în minte, în afara faptului că o să luăm barca înspre partea de vest a insulei, unde suedezii şi-au instalat tabăra, în golful Bisti.

Cumpărăm ultimele patru franzele de la brutărie şi Bobby se ciocneşte brusc de Charmian, care intră cu tava cu carne şi cartofi, ne spune din mers *Kalimera* şi se uită uimită la raftul de pâine gol din spatele Kyriei Anastasia.

— Uite, ia asta, zice Bobby. Nu, nu. Insist.

Kyria Anastasia verifică numele lipit pe tava lui Charmian şi îl bagă în cuptor, să se facă încet lângă celelalte. Eu n-am profitat încă de cuptorul de la brutărie şi îmi jur să o fac imediat ce Jimmy şi cu mine ne aşezăm la casa noastră.

— E doar o franzelă, zice Bobby, când Charmian îl sărută pe ambii obraji în flăcări.

— Ei bine, mă bucur de ea, aşa că mulţumesc, spune. George e în pat cu febră, dar sper să reuşească să mănânce măcar puţin terci azi.

Întind mâna, s-o ajut cu unul dintre coşuri.

— Vai, bietul George. Sper că nu e ceva serios. Mă anunţi dacă te pot ajuta cu ceva?

Charmian flutură din mână.

— Dumnezeule, Erica, eşti foarte amabilă. Dar e vina lui. Cred că aseară, la Chuck şi Gordon, a cam exagerat cu băutura, nu crezi?

— Cu toţii am făcut-o, ăsta-i adevărul, spune Jimmy, după care adaugă râzând: Doamne, ce roman a putut să scrie Gordon!

Plecăm pe stradă împreună, încercând să ne amintim fiece cuvinţel.

Charmian citează cu nesaţ:

— „Sexul lui se umflă şi se ridică impozant în faţa sa. El fu nevoit să facă un pas în spate pentru a-i face loc…“

O implor să tacă. Mă doare burta de atâta râs.

— O, Doamne, zice Jimmy, chiar crezi că el şi Chuck nu s-au recunoscut în textul lui George?

— Ştie toată lumea că George poate fi peste măsură de crud, zice Charmian şi se întoarce spre Bobby înainte să apuc să-i spun cât de mult mi-a plăcut pasajul pe care l-a citit.

Nu ne aşteptam ca din grupul nostru să facă parte toate cuplurile căsătorite

plus copiii lor. Familia Goschen a coborât pe de dealul pe care stă cu odraslele lor; fetele cu păr cârlionţat merg ţinându-l de mână între ele pe fratele lor cel mic şi Angela poartă o cămaşă de noapte de-a lui David, care-i acoperă pântecul. Demetri şi Bim sunt în faţa tavernei Tassos cu şeful poliţiei, Manolis, care bate cu degetul într-un teanc de documente de pe masă. Angelika, tânăra şi frumoasa menajeră a lui Carolyn şi a lui Demetri, aşteaptă pe chei cu bebeluşul lor, în vreme de Demetri, tolănit pe spătarul scaunului şi plictisit, intermediază laconic discuţia dintre poliţist şi Bim.

— Ei, e probabil veşnica problemă cu viza, spune Charmian. Îţi pot face mari probleme, mai ales dacă au impresia că nu ai un comportament adecvat, şi, judecând după privirea pe care i-o aruncă, am sentimentul că ştie câte ceva despre ce face Bim noaptea.

Demetri se lasă spre ea s-o întrebe dacă are cumva timp să meargă cu el şi Carolyn prin Kamini, să vadă o ruină.

— Ştiu că tu o să ne spui pe loc dacă crezi c-ar fi o demenţă să-ncercăm să o refacem, zice şi mă amuză că acest bărbat în toată firea, cu sânge grecesc în vene, familie americană şi început de burtă, pare să aibă nevoie de aprobarea Reginei noastre de pe Hydra, ca noi toţi.

Charmian îl priveşte radioasă.

— Vai, *kaloriziko*[38]! Te-ai îndrăgostit? spune şi se uită în jur după o băutură cu care să ciocnească, dar se opreşte când îl vede pe Leonard venind spre noi, cu două sacoşe mari, doi saci de rufe de spălat şi Axel Joachim adormit, cu capul pe umărul lui.

— Măi să fie, spune Charmian. Amicul nostru canadian a rămas cu copilul. La propriu.

Îl strigă.

— Dumnezeule, asta foloseşti drept scutece?

Leonard coboară privirea şi pare mirat să găsească în braţele lui un bebeluş aproape desfăşat şi începe şi el să râdă mai în surdină, având grijă să nu-l trezească, apoi făcându-i ei semn să tacă, îl mângâie şi dansează o giga.

Charmian îmi ia coşul din mână.

— Vă rog să mă scuzaţi, dar cred că are nevoie de ajutor.

Charlie Heck ne face semn cu mâna de pe chei, în vreme ce barca lui Manos apare de după promontoriu. Charlie a făcut ochii mari şi Francine,

abia coborâtă de pe feribot, aflată lângă el, și Jimmy nu pot să nu fluiere impresionați în timp ce ne strângem lucrurile.

Francine e o dansatoare din Paris, aproape la fel de tânără ca mine.

— Le spune că e un prinț african, nu mă pot abține să zic, și când mă întorc ca să mă calmez, îi zăresc pe Charmian și pe Leonard și văd delicata coregrafie prin intermediul căreia el îi depune în brațe copilul adormit.

— Hei, unde-i Marianne? întreb, dar toată lumea se grăbește spre barcă: Jimmy și Bobby saltă canistrele de apă, Robyn și Bim duc împreună un coș, copiii se răspândesc care încotro.

— Marianne e la Atena cu Axel, îmi spune Angela, trecând pe lângă mine și începe să strige la fata în casă cea frumușică a familiei Gassoumises.

— Angeliki! Angeliki! Ia-o te rog de mână pe Mariora. Uite, vine barca.

Ne așezăm în jurul lui Manos, aflat la cârmă, cu spatele la balustradă. Bim și Demetri s-au năpustit la proră, unde e mai liniște și își pot întinde saltelele. Charlie Heck a adus o pungă mare de semințe de dovleac, pe care le desfacem între dinți. Râdem cu toții și ne trezim stropiți pe neașteptate de picături de apă înspumată și țipăm când vedem în străfulgerări prismatice pești care zboară, iar marea sclipește atât de puternic, încât aceștia par fărâme din propria strălucire orbitoare.

Charlie o ține bine pe Francine, parcă s-ar teme să nu zboare din barcă, și, în ciuda pufăitului motorului, îl aud suficient cât să știu că-i spune și ei ce le spune tuturor: „Sincer să fiu, când eram în Coreea am fost la un pas să-mi zbor creierii…“ și tot așa.

— Dar insula asta mi se potrivește mănușă. Știi, Hydra e singurul loc în care am închiriat o casă și unde nu m-am simțit agresat din cauza rasei mele.

Francine țipă când barca se ciocnește cu valul ridicat de feribotul venind din sens opus.

Sunt aruncată spre Bobby, care își pune un braț în jurul meu, ca să mă stabilizeze. Îl aud vorbind cu Jimmy despre Edie.

— Știi, mă simt mult mai bine de când mi-am dat seama că nu o pot ține doar pentru mine, zice în timp ce barca se cufundă adânc, împroșcându-ne cu spuma valurilor. Cum a zis și Dinos, sunt oarecum ușurat că nu e nevoie să fiu mereu cu ochii pe ea.

Aștept până când Manos cârmește barca, făcând-o să navigheze ceva mai

lin.

— Dinos? Tipul cu fabrica de bureți pe care l-am cunoscut acasă la George și Charmian?

Bobby și-a scos tricoul și se șterge cu el pe părul ud. Are ochii la fel de albaștri ca plicurile par-avion.

— Da, el. E un tip mișto, să știi; mă lasă să-i folosesc cuptorul de ars cărămidă de la Episkopi. Sincer să fiu, scumpo, i-am spus tot ce am pe suflet, ca la psihiatru.

Sunt uimită să aflu că Bobby a vorbit cu cineva, nu mai zic și că acum discută și cu mine. Eram deja obișnuită cu replicile lui morocănoase și cu tăcerile meditative. El continuă să vorbească în timp ce plutim înspre zona ferită, ce seamănă cu un om adormit, a insulei Dokos.

— Ideea e că am cunoscut-o pe Edie imediat după ce a murit mama și de atunci mă agăț întruna de ea. Și n-are nici o vină săraca, zice el, și mă uit spre Jimmy și îl văd urmărind-o cu plăcere pe Francine, care stă în picioare ținându-se de balustradă, extrem de pitorească în șortul ei roz cu pătrățele și un maieuaș cât o batistă care flutură pe ea, și mă gândesc ce bine-ar fi dacă ar fi orb.

Manos cârmește barca, aproape de insulă. Mirosul de cimbru sălbatic și de motorină și bufnetul ritmic devin atât de soporifice, că aproape adormim.

Acum am trecut de Palamidas, iar vegetația insulei devine tot mai rară. Trecem pe lângă o stâncă abruptă unde bătrânii se duceau pe vremuri să moară – uneori, spune Manos, într-un coș ce era rostogolit peste marginea ei, alteori sărind în gol.

— Le spuneau familiilor: de ce să irosim un coș bun?

În curând, peisajul presărat de câte un măslin sau pin se transformă în stânci goale, impozante. Te simți hipnotizat privind striațiile și granulațiile pe lângă care trecem, și bronzul, și cenușiul prăfos, și sideroza ce îmbracă stâncile înspre care curg neașteptate râuri de verde malahit și roșu carnal. Trecem pe lângă peșteri de pirați și pe lângă cea la a cărei intrare stă de bază un pustnic bătrân, iar Manos ne spune povestea micii capele rozalii din golf vopsită cu var amestecat cu vin, în amintirea naufragiului unei nave pline cu vin și a faptului că butoaiele de vin, dar și toți cei de pe vas au ajuns, ca prin minune, întregi pe țărm.

Nu poți să nu ți se taie respirația când vezi pentru prima oară golful Bisti. Are o formă perfectă de potcoavă, cu o pădure de pini înălțându-se pe coasta abruptă, în jurul unei cutii de pietre ce par nestemate. Apa licărește azurie, ca un milion de pescărușI albaștri. Când te uiți în jos spre ea dinspre barcă vezi doar unduiri aurii. E cea mai limpede apă din toată Grecia. Mai aproape de plajă, pinii ce se reflectă în ea o punctează cu iridescențe verde-scarabeu.

Suntem întâmpinați de Lena, care vine spre noi împroșcând apa și strigând, îmbrăcată, dacă se poate spune așa, în alge împletite ce-i atârnă din talie.

— Hei, hei, salutare, oameni buni!

O scoică albă zboară pe un șnur între sânii ei maronii în clipa în care ea ridică brațele să prindă frânghia.

Când o aud strigând, vin grăbiți dinspre copaci și ceilalți. Când aceștia înaintează cu greu prin apă ca să ne ajute să ducem proviziile pe țărm, e ca și cum am fi întâmpinați de o bandă de sălbatici cu pielea extrem de aurie. Tuturor băieților le-au crescut bărbile, Ivar nu poartă nimic altceva decât o cunună de pene în părul bălai, una dintre fetele olandeze și-a pictat petale în jurul sfârcurilor. Bim nici n-a atins bine țărmul, că își și dă jos șortul.

Albin și Ivar au fost la pescuit cu sulița și prada lor, constând în trei bibani mari cu fețe sinistre, ce tocmai sunt pregătiți de Göran, care s-a oprit între pini cu cuțitul în teaca lui, ca să scrie în caiet. E ghemuit deasupra lui, transfigurat de solzii de pește căzuți, ce licăresc spre el prin lumina hașurată de ace de pin.

Între copaci sunt atârnate două hamace și firma care face corturile a făcut o treabă bună, pentru că acestea au rezistat cu brio ploii de peste noapte și acum din ele ies aburi în razele de soare ce se strecoară prin frunzișul pinilor. Albin ne prezintă locul. Vedem o stivă îngrijită de bușteni pentru foc și o bară de lemn prinsă cu frânghii între copaci, pentru gimnastică. Pe țărm, butoiul de apă și cel de vin sunt ținute la rece sub un morman de prosoape ude. Albin e de părere că o să stea aici toată vara, dacă nu-i dă nimeni afară.

Unii dintre noi înoată cu mască. Într-una dintre peșteri trăiește o focă, dar azi s-a făcut nevăzută. Nu durează mult și Jimmy și Bobby încep să-și măsoare forțele cu alți bărbați, făcând toate felurile de tracțiuni posibile, pe care Göran le numără în suedeză. Nimeni nu-i poate ține piept lui Jimmy, nici măcar Ivar. Demetri și Charlie fug repede în apă să înoate cu Francine, care a

renunțat chiar și la bruma de îmbrăcăminte pe care o purta. Angelika stă la umbra unui tamarind cu copiii. Vorbește cu un aer foarte serios cu Manos. O văd făcându-și semnul crucii peste bluza încheiată până la gât când șeful ei se aruncă în apă, împroșcând în jur.

Sub pini, Angela e schimonosită la față, ca o prizonieră fără voie. Stă pe un buștean, încercând să-și convingă fiica mezină să li se alăture tatălui și fraților ei la plajă. Așa a fost de când eram pe barcă, micuța Marimou nu voia să stea decât cu mama ei.

Ivar fuge pe lângă noi urmat de Lena, strigând, încercând să scape de ea printre crengile joase. Ea îl prinde, îi înhață cununa de pe cap și se întoarce cu ea alergând. Mariora își trage mama de mână; vrea să culeagă conuri de pin. Lena ridică cununa în brațe, să-l încoroneze pe Jimmy. Mă bucur să văd că el încă mai poartă pantalonii scurți. Mi-aș dori doar să nu se mai lipească așa de el.

E primul moment în care am șansa s-o întreb pe Angela despre Marianne. Tot drumul încoace a fost lipită de proră, cu copiii adormiți în brațe.

— Deci Marianne e la Atena, cu Axel?

Angela încuviințează.

— Patricia a avut un accident, zice în timp ce Jimmy se apleacă spre noi cu un pepene verde într-o mână și un cuțit mare în cealaltă, de parcă ar fi un sceptru și un potir; cununa de pene i s-a strâmbat. Se așază pe vine și-și pune pepenele la picioare.

— Habar n-am de ce trebuie Marianne să se ducă imediat la Axel când o cheamă el, dar asta e situația. A primit o telegramă de la el, în care o ruga să vină, fiindcă Patricia e în spital, zice Angela în timp ce Jimmy coboară cuțitul și despică pepenele.

Lui îi scapă cuțitul.

— Poftim? Ce-a pățit Pat?

— A avut un accident cu mașina lui Axel. E foarte grav, zice Angela, în timp ce copilul se agită și devine imposibil. Am înțeles că are toate oasele rupte și sânge la plămâni.

Lui Jimmy i se scurge toată culoarea din obraji.

— O, Doamne, nu. Biata Pat. O să se facă bine?

Angela ridică din umeri.

— Manolis, şeful poliţiei, a auzit că s-ar putea să fie caz penal. Toată lumea vrea să ştie dacă biata fată o să se facă bine, dar treaba e foarte complicată, din cauza birocraţiei şi a faptului că toate actele maşinii sunt pe numele Mariannei, fiindcă Axel avea permisul suspendat; e băgat în poveste şi consulatul Norvegiei – o nebunie totală, aşa că evident că Axel a fost depăşit şi Marianne s-a dus să-l ajute, ca un înger ce e. Nimeni nu pare să ştie dacă Patricia va trăi sau va muri, reuşeşte să mai spună înainte ca fetiţa s-o tragă după ea.

— Doamne Dumnezeule. Biata Pat, zice Jimmy iar şi mă cam enervez când îl văd atât de devastat de veste, cu capul încununat cu pene în mâini.

Lena stă ghemuită pe o salteluţă şi le arată celor două daneze tinere cum să cioplească un fluier şi, deşi Robyn vrea să li se alăture, Bim o trage după el de parc-ar fi o creatură din epoca de piatră şi în acest moment tocmai o măcelăreşte într-unul dintre corturi; cel puţin, aşa se aude.

Albin începe să se joace cu radioul, dar acesta n-are putere să acopere zgomotul, aşa că începem cu toţii să cântăm.

Ne jucăm cu mingea, nordicii contra restului lumii, şi se dau multe goluri – mai ales de către Francine, se pare. La ora la care Göran a terminat cu bibanul pe care îl tot condimentează cu lămâie, ierburi, ulei de măsline, sare şi piper, suntem cu toţii leşinaţi de foame. Pe plajă e aprins focul, bucăţile de peşte sunt gătite pe suliţe în flăcări şi mâncate pe pâinea proaspătă a Anastasiei, cu castraveţi muraţi. Bem ouzo alb precum creta cu apă şi Ivan cântă la chitara lui nişte cântece ale lui Woody Guthrie.

Zgomotul bărcii sfâşie tăcerea ce se pogorâse în tabără la ora chihlimbarie a asfinţitului, când stăteam cu toţii aşezaţi în cerc şi Lena le cânta din fluier bufniţelor.

Manos ne zoreşte să ne urcăm. Se apropie furtuna şi marea a devenit furioasă. Ne întindem cu toţii pe saltele la prora şi o înfruntăm ca la rodeo; cădem unii peste alţii, ne prindem de balustradă şi ne ţinem bine de ea în timp ce valurile biciuiesc barca şi ne acoperă cu straturi de spumă.

La orizont se adună nori de ametist şi Francine dansează la proră, străduindu-se să-şi ţină cămaşa fluturândă a lui Charlie strânsă în jurul trupului. Mă felicit în gând că n-am lăsat goliciunea afrodisiacă să-mi strice o zi perfectă, deşi imaginea ei scăldându-se în apa de lângă ţărm cu Jimmy încă

mă mai chinuie.

Manos nu vrea să vină cu barca până în port, așa că ne dăm jos la zona de pescuit Kamini. Charlie se grăbește s-o conducă pe Francine înapoi la pensiunea ei. Noi, restul, mai zăbovim în timp ce Angelika mână copiii și-i cară pe cei mici în sus pe deal. La tavernă e muzică, dincolo de geamurile ei lămpile strălucesc auriu, copertinele galbene flutură, chemându-ne înăuntru.

---

38. Noroc – sens aproximativ. (În gr., în orig.) (N. red.)

Douăzeci

— A trebuit să-i fie amputat degetul mare, pentru că era cangrenat, zice Marianne în timp ce Charmian se sprijină de blatul de lângă ea, fumând o țigară, și eu îl legăn pe Axel Joachim pe genunchi, cântând: „Femeia călărește-așa: trop-trop, trop-trop, trop-trop, trop-trop…“

Marianne s-a întors de la Atena acum o săptămână, dar e prima oară când o vedem, și Charmian încearcă să pună lucrurile cap la cap. Marianne pare surprinzător de veselă cum stă așa deasupra tocătorului și pregătește un sendviș, iar halatul decolorat de pescar ce-i dezvălește coapsele arată ca o poză din revista *Queen* sau *Vogue*. Se întoarce spre noi și ridică degetul mare.

— Și, evident, e vorba despre degetul mare: cel pe care îl folosește la pictat, zice.

Mimează că ține în mână o pensulă și nu-mi dau exact seama dacă zâmbește ironic în timp ce mimează că face punctulețe precise, în stil pointilist, pe pânza din imaginația ei.

— Hopa tropa, hopa tropa și…

Axel Joachim țipă când mă fac că-l arunc.

— Șșș, șșș, te rog mai încet, Erica, mă imploră Marianne, arătând spre tavan. Leonard zice că nu-l deranjează când plânge copilul, dar eu cred că lucrează mai bine dacă nu-l deranjăm, nu?

Charmian țâțâie din buze și întinde brațele să-mi ia copilul, pe care-l așază pe șoldul ei. Nu-mi pot lua gândul de la cangrenă. Marianne zice că Patricia are noroc că nu și-a pierdut decât degetul mare.

Pisica zace adormită pe masă, încolăcită în jurul I Ching-ului care a rămas deschis, cu fața în jos, lângă o pagină cu hexagrame frumos desenate. Ridic un borcan de sticlă să miros un buchețel de violete legat cu o panglică verde.

— Leonard a fost foarte amabil, dar și-a pierdut destul timp în care putea scrie având grijă de Barnet cât am fost eu plecată, zice Marianne.

Charmian pufneşte în râs şi ciupeşte tandru copilul.

— A, înţeleg, deci acum ne cheamă Barnet, da? şi îi întinde o coajă de pâine să o roadă.

— Trebuie să spun că s-a descurcat extraordinar de bine, în ciuda faptului că a rămas fără scutece şi a trebuit să apeleze la un damasc norvegian de calitate, spune Charmian. Ţi-a mărturisit că a dat iama în trusoul tău?

— A, da, darurile de nuntă ale mamei pentru mine şi pentru Axel. Sosiere şi platouri de argint pentru somon, şervete cu monogramă; ce-o fi fost în mintea ei? zice Marianne, aplatizând feliile de pâine cu un sucitor. Ia o bucată de unt din adâncimile de apă rece de puţ ale borcanului de lut.

— Trebuie să-l ademenesc cumva. De când m-am întors, lucrează douăşpatru de ore din douăşpatru la romanul lui. Mi-e teamă că nu mănâncă nimic, zice şi umple pâinea unsă cu unt cu felii de pastramă de vită, roşii şi castraveţi cornişon.

— Poate că e din cauza pastilelor pe care le ia de la farmacie, mă trezesc zicând cu voce ascuţită, dorindu-mi să pară că ştiu bine ce zic şi să mă alătur şi eu conversaţiei.

Ea mă priveşte îngrijorată, rupe câteva frunzuliţe proaspete dintr-un ghiveci cu busuioc.

— Orice-ar fi, trebuie să termine cartea şi să i-o predea editurii. Zice că nu se va putea relaxa decât după ce se eliberează de toate cuvintele pe care le are de spus.

Marianne presară busuiocul peste sendviş.

— Cunosc sentimentul, spune Charmian.

Marianne adaugă puţin piper măcinat.

— Şi Axel e la fel. E disperat! Tot timpul cât a stat lângă patul Patriciei, m-a înnebunit la cap că trebuie neapărat să-şi trimită romanul la timp celor de la Capellen. La fel a fost şi când m-am operat eu. Stă cu maşina de scris pe genunchi şi bate în clapele ei ca un dement şi uită să pună dezinfectant pe bandaje. Nu mănâncă. Sincer, nu aveam cum să nu-l ajut, zice, luând o bucată de gheaţă din răcitor şi, ignorând râsul sarcastic al lui Charmian, o zdrobeşte şi răstoarnă câteva bucăţi într-un ulcior.

— Of, ce s-ar face toţi scriitorii ăştia bărbaţi fără îngerii lor păzitori? spune Charmian.

Marianne aruncă o privire plină de dor înspre scări.

— Poate că are dreptate mama și ar trebui să-mi caut un burghez din suburbiile orașului Oslo, dar asta e viața pe care o cunosc.

Începe să-și aranjeze părul și se scuză că trebuie să-i ducă sendvișul și ceaiul cu lămâie și gheață lui Leonard.

Charmian oftează și pufnește iritată.

— E atât de fericită să-l slujească, se mulțumește să stea la picioarele poetului, când locul ei e de fapt la masă.

Pune copilul pe păturica lui.

— Crede-mă, Erica, mă disperă femeile astea, zice, aprinzându-și o țigară. Dumnezeule, dar uneori mă gândesc: cine sunt eu să vorbesc? E atât de epuizant să-l tot împing pe George și să țip la el și să-i cer să-și îndeplinească și el partea lui, și să mă cert cu el non-stop.

Trage lacomă din țigară.

— Stau pe treapta aia, lângă masa lui de scris, și-l îmbărbătez să continue, și câteodată îmi vin tot soiul de gânduri urâte, fiindcă nu pot să mă ocup de propriul scris decât tangențial, când îmi rămâne o fărâmă de timp. Îmi pare rău, draga mea, vorbesc și eu aiurea. Poate că sunt doar geloasă și mi-aș dori să îmi fie și mie de ajuns plăcerile simple ale armoniei domestice.

Continuă să fumeze. Dar nu și-a vărsat încă tot oful.

— Ce vreau eu să-ți spun, Erica, e că ar trebui să ai mare grijă să nu-ți legi toate visurile de un bărbat, oricât de talentat și de minunat ar fi el.

Mă bucur că nu poate vedea în mintea mea. Pentru că sunt absorbită de o reverie în care eu îi duc un sendviș lui Jimmy într-o casă îngrijită, destul de asemănătoare cu asta, cu ghivece frumoase și ierburi scăldate de soare pe pervaz. Pe masă e Cato, și bebelușul nostru își ridică piciorușele în aer și gângurește pe păturică. Fac un efort să revin la realitate.

— Sper că Patricia n-o să rămână schiloadă, zic.

Mă gândesc la ziua aia de la Atena, la Patricia aplecată să culeagă florile Mariannei aruncate pe jos, grațioasă și subțire ca o tulpină. Marianne e convinsă că mergea cu viteză fiindcă tocmai se certa cu Axel. Era în zori, după colț era un vânzător de fructe în drum spre piață cu căruța lui trasă de măgar, aflat pe partea greșită a drumului. Mașina n-a pățit aproape nimic când, virând ca să-l evite, Patricia a intrat direct în pod. Ea n-a fost la fel de

norocoasă. A fost azvârlită peste capotă în albia stâncoasă a unui râu secat de sub pod şi şi-a fracturat şoldurile, clavicula şi coastele şi şi-a perforat un plămân. Faţa i s-a făcut zob, i s-au spart dinţii, buza de sus i-a fost complet despicată, infecţia i-a afectat degetul mare, atât de important pentru pictura ei; era o minune că încă mai trăia.

Charmian e învăluită în aburi de fum şi agasată.

— Ce vreau eu să ştiu e de ce s-a dus Marianne acolo. Doar fiindcă Axel avea nevoie de ea să semneze hârtiile legate de maşină? Sau spera la altceva? Nu cred deloc în prostia asta stil Florence Nightingale. Chiar crezi că a stat acolo o săptămână ca să-l ajute pe Axel s-o îngrijească? Şi tocmai pe cine, pe rivala ei? Şi oare cum s-o fi simţit biata Patricia de fiecare dată când se trezea şi o găsea pe Marianne îngrijindu-i rănile? Are o groază de prieteni la Atena, pe Else şi Per, de pildă, Axel ar fi putut apela la oricare dintre ei pentru aşa ceva…

Tace când Marianne se întoarce. Marianne ne toarnă nişte vin, umple o farfurie cu feta şi măsline. Ia cartea de I Ching de pe masă, dar o lasă deschisă la pagina respectivă, ca să ne arate hexagrama 19.

— Ăsta e Leonard. E foarte limpede. Dacă vrea să aibă o recoltă bogată, trebuie să pună osul la muncă. Primăvara nu ţine la nesfârşit, munca trebuie să fie făcută acum, ca peste opt luni să te bucuri de rezultatul ei.

Charmian îi zâmbeşte cu indulgenţă până când Marianne roşeşte şi-şi dă seama că nu ne interesează şi schimbă subiectul.

Îi zâmbeşte lui Charmian cu un licăr jucăuş în ochi.

— Lasă-ne pe Leonard şi pe mine, ia zi, care-i treaba cu tine şi cu Corso?

— Habar n-am despre ce vorbeşti, zice Charmian.

— Nu iese fum fără foc, dacă mă-nţelegi.

Marianne are un aer de spiriduş vesel când glumeşte, e atât de frumoasă, că te orbeşte.

Charmian chicoteşte.

— Zău aşa, Marianne! A stat aici doar câteva zile. Şi într-o noapte am făcut baie în mare. Eşti şi tu la fel de rea ca toţi ceilalţi!

Douăzeci și unu

Portul zumzăie de turiști și pisicile străzii se îngrașă. Greierii sunt ocupați să frângă o sută de inimi cu cântecul lor. Ne scoatem saltelele pe terasă și ne culcăm sub stele, ne trezim scăldați de soare și cu Cato mângâindu-mi fața energic cu lăbuța, după o noapte de vânătoare. Mâncăm alene pește la mesele de la taverne, sau ne plimbăm din curte în curte cu discurile și poeziile noastre, sau luăm sticle de bere și mâncăm pâine și chiftele sub vița-de-vie de la cinematograful în aer liber din strada Economou, la care rulează filme grecești cu subtitrare în engleză.

Ne-am subțiat cu toții, am făcut mușchi la picioare de la scări, Bobby și Jimmy aproape că au umeri de amfibieni de la înot. Uneori luăm câte o pungă de piersici și un termos cu cafea și mergem la peșteră, unde facem o baie în mare înainte ca portul să se trezească, alteori înotăm târziu în noapte și ne culcăm goi pe stâncile calde, între lună și mare.

Jimmy lucrează cel mai bine la orele ceva mai răcoroase ale serii și ieșim abia seara târziu, la barului Xenomania scăldat de lună, aflat pe stâncile de deasupra morii de vânt, unde ne așteaptă discuri vechi de jazz și un aranjament de mese joase și bănci tapițate, pe care te poți tolăni în voie.

Jimmy și cu mine așteptăm o clipă afară, să ne regăsim suflul. Dinăuntru se aud râsete cristaline și glasuri familiare. Oriîncotro ne-am duce, mereu ne ciocnim de aceiași oameni, de parcă întreaga colonie de străini se mișcă la fel de misterios precum murmurul graurilor. Muntele se înalță brusc în spatele localului, negru precum cerul. Arată mai puțin ca un bar și mai mult ca o scenă luminată în mijlocul unei săli cufundate în beznă, iar umbrele celor doi copaci de la intrare arată precum bolta avanscenei. Cuvintele lui George au ajuns la noi cu viteza prafului de pușcă, un acces combinat de râsete și tuse, urmate imediat de glasul aspru al lui Charmian:

— Eu zic să te oprești aici, dragul meu. Nu cred că e cazul să agasezi

lumea, chiar de ziua ta!

Ne ducem imediat la el, să-i urăm la mulţi ani. Mă simt prost că nu i-am scris şi noi o felicitare. Chiar ieri i-am ajutat pe Booli şi pe Shane să ambaleze frumos un clopoţel de vânt.

George e cu capsa pusă, în ciuda faptului că Nancy Greer, al cărei decolteu generos se revarsă dintre volanele verde dovlecel, îi întinde ultima felie dintr-un tort cu cireşe pe care l-a făcut special pentru el. El îşi îndeasă tortul în gură şi vorbeşte împroşcând cu o ploaie de fărămiţe şi tuşind.

— Da, bine, am împlinit patruşopt de ani şi ce-am realizat până la vârsta asta? Sunt înglodat până la gât în datorii, o, da, fârtate, din plin. Uitaţi-vă un pic la mine, marele scriitor de succes. Părăsit pe stânca asta, fără bani să pot pleca de aici, legat cu lanţuri de afurisita aia de maşină de scris de către toate sufletele care depind de mine, ca un măgar bătrân de piatra de moară.

E în stare s-o ţină aşa mult şi bine, însă Charmian îl opreşte, aruncându-i cu pachetul de ţigări în cap.

— Încetează să-ţi mai plângi atâta de milă, George, se răsteşte la el. Aşa e, ne e greu şi avem multe motive de supărare, dar hai măcar să mai luăm încă o sticlă în care să le înecăm.

Are un soi de zâmbet împietrit, rezultat al multor lacrimi pe care s-a chinuit să şi le oprească. George mijeşte ochii în timp ce se şterge la gură şi ea se crispează când el trage aer în piept adânc, iar ameninţarea e atât de palpabilă, încât Jimmy sare imediat între ei.

— Omule, mie mi se pare că sunt o mulţime de lucruri bune de care te poţi bucura.

George îl apucă pe Jimmy de braţ şi-şi lipeşte chipul îmbătrânit de al lui.

— Aşa arată realitatea, băiete care te visezi scriitor. Zi, eşti sigur că asta îţi doreşti?

Patrick Greer e povârnit pe scaun, la capătul opus al mesei, cu fărâmiţe de tort în barbă. Nu l-am văzut niciodată pe George atât de beat. Îl împinge pe Jimmy către Patrick ca un bătăuş de şcoală primară.

— Cumpără-i o băutură irlandezului, şi el o să-ţi dea nişte sfaturi foarte bune despre cum să faci să trăieşti din scris pe stânca asta uitată de Dumnezeu.

Patrick flutură ascultător în mână un teanc de hârtii:

— Scrisori de refuz, toate, spune şi adaugă pe un ton melodramatic: Eu continui să trag la jug, dar unde e viaţa aia simplă pe care mi-o doresc? Ar trebui să renunţ definitiv şi să mă întorc la predat.

Încă îşi mai varsă oftul, articulând cu greu când ne retragem, profitând de faptul că apare Trudy, cu un grup foarte animat din care face parte şi Demetri.

Demetri îi spune înfierbântat nu ştiu ce în greceşte bucătarului, Alexeos. Carolyn şi Robyn încuviinţează, de parc-ar pricepe fiece cuvânt. Bim se apleacă înspre George, provocând un alt atac înţepător, de data asta legat de nişte foi pe care Bim i le-a dat de curând să le citească.

— Îţi petreci mai mult timp în chiloţii fetelor decât la maşina de scris şi se vede, spune George, iar Charmian îl roagă să nu mai fie atât de bădăran. Din fericire, Robyn e departe şi nu aude această evaluare a calităţilor soţului ei, însă acum se întoarce, în urma lui Demetri şi a lui Carolyn, care au fost la bucătărie, unde au inspectat rămăşiţele capturii lui Alexeos.

Robyn are un aer deosebit de temător în seara asta, miopia ce-i dă un aer neajutorat fiind amplificată de ochelarii de bibliotecară. Bim are suficientă energie şi vigoare pentru amândoi, deşi până şi el e dezumflat de George. Din fericire, Alexeos vine în urma lor cu două ulcioare cu vin şi cu sfatul să încercăm neapărat cu toţii salata de crab.

Trudy îşi duce ambele mâini la gură. Părul ei roşu, odinioară strălucitor, n-a mai văzut de luni de zile o perie. E prăbuşită lângă mine şi-şi face vânt cu meniul.

— Ce n-aş da pentru o sticlă de Coca-Cola şi pentru o seară fără ţânţari, zice şi pare atât de vlăguită, că e greu să-ţi mai aminteşti frumuseţea tiţiană din primăvară, care ţopăia prin sat urmărită de machiavelicul Jean-Claude Maurice.

În spatele meu, Bim încearcă să afle de la Charmian veşti despre Patricia. Ea îi spune că Patricia urmează să fie transportată cu avionul înapoi în State, unde va fi supusă mai multor operaţii care s-o pună pe picioare.

— În vreme ce Karmann Ghia lui Axel nu are nevoie decât de o nouă bară de protecţie… zice ea în timp ce Trudy continuă să se plângă în legătură cu lipsurile culinare ale insulei şi, desfăcându-şi fermoarul de la şort, se plânge că uleiul de măsline o îngraşă.

— …şi între timp, Marianne a primit o scrisoare de la Axel, o scrisoare

crudă şi fără pic de inimă. Îi spune răspicat că el o s-o urmeze pe Patricia la spitalul din Chicago. Zice că o s-o aştepte toată viaţa să se facă bine.

Îmi întorc privirea de la Trudy, îl surprind pe Bim aplecându-se spre Charmian, cu cotul pe genunchi. Se foloseşte de umăr ca să-l blocheze pe George, care tot încearcă să-i întrerupă.

— Axel ştie că Leonard s-a mutat în casă cu nevastă-sa? Adică tenişii ăia se aflau sub biroul lui Axel de dinainte să fi învăţat să navigheze, spune Bim.

— E adevărat că, de la o vreme, când trec pe lângă camera lui Leonard, nu prea mai aud zgomotul maşinii de scris. Dar Axel n-are nici capacitatea de a se mira, nici cea de a-i păsa de alţii. A plecat. Iar ăsta e lucrul cel mai dureros. Tot ce e în stare să-i spună Mariannei e că… iar aici Charmian se opreşte o clipă să ia o gură din vinul pe care i-l toarnă Bim, mijeşte ochii şi zice, încercând să-i reproducă cât de cât accentul lui Axel… inima mea plânge pentru tine, scumpa mea soţioară; îmi pare foarte rău de tine şi sufăr alături de tine, iar gândul la micul Axel crescând fără mine mă chinuie nespus.

Ea mai ia o gură mare de vin şi apoi continuă cu glasul ei obişnuit, răguşit.

— *Shalom*, *shalom* lui Leonard, pentru că fără el cine ştie în ce hal ar fi acum biata fată. Şi nu îi e deloc uşor, fiindcă gâgâlicea aia mică are nu ştiu ce probleme gastrice şi ea nu mai ştie cum să se împartă atunci când geniul casei vrea să pună munca-n cui şi să iasă amândoi la o terasă. Dar, una peste alta, pare c-a ajutat-o să treacă cu bine peste povestea asta şi e foarte afectuos cu copilul.

George n-are de gând să renunţe la un toast că aşa vrea Bim.

— Pentru Marianne şi Leonard! răcneşte şi-l împinge la o parte pe Bim, ca să ciocnească paharul cu Charmian.

— Mă bucur că vikinga noastră a pus mâna pe canadian. La marele ţanc, zice, dând vinul pe gât şi, din fumul unei ţigări abia aprinse răsare brusc un zâmbet de adolescent, genul de zâmbet care încă îi mai transformă chipul ursuz şi bătrân într-unul agreabil. E clar, tipa chiar ştie să se fută.

Bim sare şi el imediat; cât de uşor se uită orice când poţi faci mişto de altul.

— Mă rog, mai degrabă să sugă, decât să se fută…

Robyn cască ochii mari şi nasul îi luceşte de la cât şi-a glisat ochelarii pe

el.

— Vai, Bim, cum poţi vorbi aşa? De unde ştii?

— Am citit câteva pagini din romanul lui şi, evident, şi poeziile. Chestii promiţătoare… dar pline de felaţii.

Bim se amuză maxim, la fel şi Patrick Greer: conversaţia se anunţă una plină de delicii.

— Sper că se pricepe s-o facă şi în genunchi, zice Patrick, cu buzele lui de moluscă umede şi lucioase.

George râde şi zice că e greu să găseşti multe poezii care celebrează „arta clarinetului“ şi toată lumea începe să-şi stoarcă creierii după exemple. Catullus? În mod sigur Joyce, nu?

Charmian aşteaptă până când rămân toţi fără idei, ca să le ia maul.

— Evident, îl avem pe Shelley, zice şi începe să recite: „Stai, înger scump, o, stai/Tu, care sufletul mi-ai supt, mai stai/Şi suge-l, suge-l ca să strălucesc/Iar valuri de iubire nebună se revarsă/Şi sufletu-mi e înecat de fericire.“

Ştiu că e beată, dar mă dezamăgeşte când virează iar discuţia către Marianne. Îmi pare rău că, în loc să stau acasă, am venit aici, la Xenomania, să irosesc banii.

— În orice caz, sunt sigură că Marianne e cât se poate de pricepută la toate artele feminine, zice cu un zâmbet insinuant. Vorbele ei sunt pline de otravă şi nu se potrivesc deloc cu frumuseţea locului în care ne aflăm şi cu acordurile blânde ale unui saxofon. Petite Fleur.

Charmian îşi opreşte privirea asupra lui Robyn.

— Dar e o adevărată artă să trăieşti pentru a sluji un bărbat. Poate că e cea mai admirabilă dintre arte şi ar trebui să i se acorde respect, aşa cum li se acordă şi gheişelor în Japonia…

— Poate iei şi tu nişte lecţii de la ea, Charm, o întrerupe George, care încă râde zgomotos la o replică pe care Bim tocmai i-o spune în cealaltă ureche, urmată de o alta.

— Da, pun pariu că tipa ţi-o trage până nu mai ştii de tine.

— Ia tăceţi puţin cu toţii. Serios. Nu mai faceţi mişto. Ce ştim noi despre lumea gheişelor?

— Să lustruieşti găoaza lui Axel până străluceşte n-are nici o legătură cu

gheişele, zice George.

— Ei bine, s-ar putea spune că Marianne a fost cât se poate de bine antrenată de Axel în artele care ajută la scris. Leonard are o muză de-a gata. Norocul lui, la asta mă gândeam când am trecut azi pe la ei. Întâmplător, ea era în genunchi…

N-am nevoie de toate astea. Acreala din jur îmi strică orice chef.

— I-am văzut azi dimineaţă pe plaja Kamini cu copilul. Păreau foarte fericiţi, zic.

— Şi zi aşa, Marianne era în genunchi…?

Bim nu se poate opri, ca un jocheu pe punctul de a intra într-un gard.

Charmian lasă câteva clipe de suspans, savurând momentul. Cât de cruzi par cu toţii, cât de diabolic arată în lumina lămpii. Mă gândesc la Marianne şi la Leonard pe plajă, împroşcându-se reciproc în apa mării. Au înotat pe rând şi au învârtit copilul într-un colac albastru. Pe plajă, s-au culcat faţă în faţă, cu bebeluşul între ei, o încâlceală de membre şi de trandreţuri. L-am urmărit pe Leonard sărutând fiece degeţel al copilului pe rând şi făcându-l să ţipe încântat.

Charmian îşi mai toarnă un pahar de vin şi-l roagă pe George să-i aprindă şi ei o ţigară de la a lui, înainte de a continua.

— Am venit dinspre terasă; la început nu m-au văzut. Odaia era răcoroasă, cu obloanele trase la toate ferestrele în afară de una singură, la care ea stătea îngenuncheată la picioarele lui, în mijlocul podelei lustruite. Povesteşte cu glasul coborât şi cald. Ceilalţi tac.

— Lângă ea erau flori proaspete, o carafă cu vin şi două pahare. Atmosfera era una tihnită, mirosind a parfum de flori – dar şi a altceva, poate a tămâie. Leonard stătea pe pernele canapelei şi cânta la chitară, bebeluşul sugea adormit dintr-un biberon fixat lângă el, şi ea stătea îngenuncheată în pata de lumină, ţinând în mână o farfurie pe care aranjase felii de salam atât de subţiri, că păreau aproape transparente, suprapuse ca o floare japoneză. De-asta m-am gândit la gheişe. Dar era frumos, şi cum se uita la el şi ofranda ei; atât de frumos, că m-am simţit o intrusă într-o slujbă religioasă intimă. El încerca diverse acorduri, un cântec de leagăn pentru copil; sinceră să fiu, destul de reuşit.

Charmian ia o gură de băutură. Dacă are impresia că în felul ăsta i-am uitat

răutăţile de mai devreme, se înşală. George şi-a dres glasul tot timpul cât a vorbit ea. Acum e momentul lui.

— N-o să reziste nici el prea mult, cum n-a rezistat nici Axel. Până la urmă, un bărbat cu măcar un dram de minte are nevoie să fie stimulat şi intelectual, nu doar în pat şi alimentar. Ani de zile a repetat ca un papagal toate chestiile alea din Uspenski şi Gurdjiev de care era interesat Axel, dar nu sunt sigur că Leonard pune botul la aşa ceva, cum nu punem nici noi. Dar ce poate face săraca? În calitate de unicul bărbat de aici care a văzut vreodată o gheişă, vă pot spune că se pricep la foarte multe lucruri. Caligrafie, conversaţie, muzică. Nu cred că am văzut-o vreodată pe Marianne ducând la gură un *shakuhachi*[39].

Până şi Nancy se alătură discuţiei.

— Nu e vorba că nu încearcă, scumpa de ea. Vă amintiţi când s-a apucat de olărit? A făcut nu ştiu câte vase în toate nuanţele posibile ale excrementelor. Îmi amintesc că lui Axel i s-a părut extrem de amuzant, deşi el era cel care trebuia să mănânce din chestiile alea dezgustătoare.

Patrick Greer nu mai poate rezista.

— Şi pe urmă, toată vara trecută, când se plimba visătoare cu bebele în burtă, s-a apucat să scrie poezii. Din fericire, nu ne-a pus pe nici unul să i le citim, dar n-am să neg că îi stătea foarte bine cum ronţăia aşa la capătul creionului.

Apar platourile cu homar prăjit, care le dau tuturor altceva de făcut.

Trudy e singura persoană în afară de George care nu mănâncă.

— Voi, cei mai în vârstă, sunteţi atât de răi unii cu alţii, zice. De-asta şi-a luat tălpăşiţa Jean-Claude; a zis că nu mai poate trăi nici măcar o secundă printre vipere şi cu cât vă aud mai mult tocând-o pe Marianne, cu atât mai mult îl înţeleg.

Nimeni nu-i acordă nici o atenţie. Patrick bate câmpii.

— Firește, draga noastră Charmian era o încântare când era gravidă… Mmmmm, îmi amintesc cum stătea acolo pe pietre cu costumul de baie întins la maximum. Era atât de coaptă, de ziceai că-i un pepene. Pepene galben, pepene verde, cele mai zemoase fructe ce atârnau grele pe viță.

— Dumnezeule, Patrick scumpule, ai făcut meditaţii la scris cu Gordon? zice Charmian.

Trudy nu se lasă păgubaşă. Când aude numele lui Jean-Claude, George ciuleşte urechile, de parcă tocmai ar fi auzit paşii iubitei pe scară. Trudy i se adresează peste capetele noastre, în timp ce noi ne îmbulzim ca un stol de pescăruşi la tava de metal pe care Alexeos a pus-o între noi.

— A plecat din cauza lucrurilor pe care le-ai scris despre el în cartea ta. A început să-şi facă bagajele chiar după ce ai trecut tu pe la el şi i-ai arătat foile alea.

George încuviinţează şi zâmbeşte, însă nu spune nimic. Trudy mai că strigă la el.

— Dumnezeule, nici măcar tu nu vrei să-mi spui despre ce e vorba şi tu eşti cel care le-a scris. Înţeleg că va trebui pur şi simplu să aştept, ca toată lumea, până am să le pot citi. I-am scris deja mătuşii mele de la Londra să-mi comande un exemplar la Dillons. Hai, că nu mai e mult…

George o priveşte şi zâmbeşte. Trudy clipeşte inocent spre el. Charmian ridică mâna de parc-ar vrea s-o pălmuiască, dar n-are ce face şi ia o ţigară.

Patrick Greer îi aprinde un chibrit. E în elementul lui şi lumea discută despre subiectul lui preferat.

— Vezi tu, George, ăsta e doar începutul. Ţi-am zis să nu-i faci asta nevestei tale; lumea o s-o ia drept adevăr şi tu ştii bine asta.

— Îţi mulţumesc, Patrick, spune Charmian suflând în chibrit, în vreme ce Trudy se uită la ea cu ochi mari şi o văd cum îi cade fisa.

— A, nevasta mea. Naiba s-o ia, ea spune mereu adevărul, aşa că de ce nu pot şi eu să fac asta o dată?

George bate în masă, făcând-o pe Trudy să tresară, şi-şi flutură paharul spre Charmian.

— Uită-te şi tu la ea, uite cum se-mpăunează cu brâul ei de sărbătoare, făcut din scalpuri bărbăteşti. Ţi se pare că-i pasă? Ar trebui să fiu mare tâmpit s-o întreb unde a fost atunci când vine acasă noaptea, atât de plină de viaţă. Dar mi-e al naibii de frică s-o întreb cu cine a fost sau ce-a făcut. Onestitatea ei e cea care mă sperie de moarte.

Charmian îşi stinge ţigara, apoi dă vinul pe gât.

— Îmi pare rău, oameni buni. Nu mai pot să stau.

— E ziua mea de naştere, ce Dumnezeu! Unde naiba te duci? spune George.

— Să înot, răspunde ea, strângându-şi lucrurile.

— Dar, Charm, ai băut mult prea mult.

Nancy o imploră să se aşeze la loc.

— Singură, spune Charmian, săgetându-l cu o ultimă privire iritată pe George.

— Ar trebui să te căieşti, strigă George după ea, ridicându-şi pumnul în timp ce ea fuge pe potecă. Din adâncul sufletului. Sper să te-neci!

---

39. Fluier de bambus.

Douăzeci și doi

Cel mai bun moment în care te scalzi noaptea lângă stânci e pe lună plină. N-am să uit niciodată prima mea fosforescență: Jimmy urcând pe scara presărată de stele, una dintre ele prinsă într-o geană în timp ce clipeam, el care s-a aplecat și m-a ridicat spre el, mâinile și picioarele noastre argintate de lună, degetele noastre atingând constelațiile.

În noaptea asta marea n-are timp de asemenea zorzoane și luna de deasupra insulei Dokos e îngustă ca o unghie tăiată, iar marea e întunecată ca obsidianul în micul golf adânc în care înotăm de obicei.

Deși alerg cât pot de repede cu șlapii mei în josul potecii abrupte ce coboară de la Xenomania, nu o pot prinde din urmă. A început să bată vântul dinspre răsărit. Valurile plesnesc stâncile. Trec de smochinul de la cotitură și urmez traseul reprezentat de hainele ei aruncate pe trepte și o găsesc deja instalată pe buza peșterii. Valurile ce izbesc stâncile îmi acoperă strigătul. Mâinile ei se înalță spre cer și dintr-un singur salt e liberă, zboară, se arcuiește și dispare în apa învolburată de la șapte metri sub noi.

Iese la suprafață și trage aer în piept adânc, chiar lângă ieșitura lunguiață a stâncilor ce străpunge întinderea neagră a mării. O privesc cum spintecă valurile cu crawlul ei puternic și se întoarce pe spate, un crucifix plutitor cu chipul către stele, și mă simt ultima tâmpită că am urmărit-o așa, dar Nancy a zis: „Pentru numele lui Dumnezeu, să se ducă cineva după ea.“

E prea târziu să mai plec, deja înoată spre țărm. O strig să-i spun că eu sunt cea care îi adună hainele mototolite și cârpite. Îi pun lucrurile în capul scării și mă așez în scobitura stâncii, odinioară leagăn de barbari. Ea plutește o vreme pe valurile puternice. Când se apropie energic de stânci și se află la jumătatea scării, scoate un chiot vesel, de bucurie și exaltare.

— Nu-i așa e că minunat să poți să te speli de toate, chiar și de murdăria unei asemenea seri? strigă în timp ce-și trage fusta.

Ajunge sus încheindu-se la cămașă și scuturându-și părul.

— Niciodată nu greșești dacă faci o baie în mare noaptea. Ce norocoși suntem că o avem mereu la dispoziție. Oricât de supărat ai fi, ea te așteaptă, această altă dimensiune misterioasă ce te ridică la suprafață până când te simți revigorat și gata să accepți întâmplările serii. Mă simt minunat, ca un nou născut. Când se așază lângă mine în scobitura stâncii și din păr i se prelinge apa, pare cu adevărat veselă.

— Vai, Erica, zău că nu era cazul să te panichezi. Fac asta de-o viață. Am crescut în golful Bombo, unde aveam o plajă de aproape doi kilometri doar pentru mine. Îți poți închipui? În fiecare noapte mă întindeam goală pe stânci, cu fața la stele, convinsă că, dacă am să stau așa suficient timp, am să devin argintie. Pe cuvânt, credeam că o să mă întorc la școală cu un bronz astral.

Își ridică poala fustei ca să se șteargă cu ea pe cap. Simt nevoia să mă scuz pentru intruziune.

— Nancy a fost de părere că e riscant, după atâta băutură. Ea mi-a zis să vin, zic și ea îmi zâmbește și întinde mâna după coș, scoate din el o sticlă.

— C-ai pomenit de băutură…

E coniac franțuzesc.

— Era pentru ziua lui George, dar nu îl merită.

Scoate dopul cu dinții, ia o gură, apoi îmi oferă sticla. Are ochii întunecați și sticloși precum marea.

Îi spun că nu știu cum de tolerează accesele de furie ale lui George la beție și ea se dă mai aproape, își pune capul pe umărul meu pe post de pernă și brațele în jurul mijlocului meu și, spre mirarea mea, îi simt întreaga greutate udă.

— Să știi că n-a fost mereu așa. La început, când ne-am căsătorit și eram gravidă cu Martin, venea în Bombo Bay și dormea cu mine sub stele în fiecare noapte. Îmi zicea că n-o să-l deranjeze dacă copilul nostru se naște argintiu. Pe atunci era gata de orice, era cel mai deștept bărbat din lume și cel mai spiritual. Un spirit neînfrânt…

Scoate un oftat, primul dintr-o lungă serie de oftaturi amplificate de fumul țigării și de coniac. Dincolo de aburii respirației ei, ar putea fi oricine în locul meu. La un moment dat chiar îmi greșește numele, îmi spune „Jennifer“, dar mă fac că nu observ. Multe dintre lucrurile pe care mi le spune mi le-a mai

spus.

— Au fost unele dintre cele mai fericite momente ale noastre, în grădina casei mamei mele, când mi-am scris primul roman, şi fiecare din noi bătea disperat la tastatura maşinii de scris aşezate pe genunchi. Marele scriitor publicat şi eu, ucenica lui, gata să înveţe. Doamne, cât îl admiram pentru cât de uşor făcea să pară totul şi cât de mult ne iubeam. A fost prima noastră colaborare şi am câştigat un premiu important cu ea[40], părea c-am prins efectiv aripi…

— Cred că asta încerca de fapt să-i spună atunci: a publicat atâtea cărţi, trăind în soare; e visul oricui, nu-i aşa? La asta aspirăm şi noi ceilalţi, zic.

— Draga mea, te rog să mă crezi că boala îl face atât de arţăgos. Cel puţin, asta încerc să-mi spun mereu.

Ia sticla.

— Gelozia asta o să-l omoare, zice şi se cutremură. Şi pe mine.

Bate uşor cu mâna în leagănul de piatră şi ciment.

— Chiar şi asta. Chiar şi pământul pe care stau. Stâncile astea. Marea. Munţii din spatele nostru. E gelos că iubesc insula asta cu o pasiune pe care odinioară o aveam pentru el. Nu uita, el era băiatul de aur; adoraţia semenilor e oxigenul lui. E greu de crezut că e acelaşi bărbat cu care m-am măritat. Încă mă ia cu leşin când mi-l amintesc la Melbourne, apropiindu-se de mine cu paşi hotărâţi, şi îmi amintesc mânecile suflecate ale cămăşii lui, ţigara lipită de buza aia sexy de jos, marele corespondent de război erou întorcându-se din Orient în redacţie şi faptul că nu era nici măcar o fată în toată clădirea *Argus* care să nu se uite repede în oglinda pudrierei.

Ia altă gură zdravănă şi alarmantă de băutură, apoi îşi strânge genunchii la piept prin fustă.

— Îmi pare atât de rău că a trebuit să ne vezi în cele mai proaste momente ale noastre, zice. De-a lungul anilor am făcut amândoi lucruri care au mânjit izvorul limpede de la începutul relaţiei noastre. Iar acum suntem atât de al naibii de săraci lipiţi, că insula asta a devenit un soi de închisoare pentru el. În anumite privinţe, şi pentru mine la fel, deşi ar trebui să mă legi cu lanţuri de un tractor ca să mă faci să plec de aici. Aşa că iată-mă, lipită ca râia de un artist beţiv, mereu cu capsa pusă, care îşi scuză impotenţa îndrugându-mi nu ştiu ce teorie de doi bani convenabilă, cum că ejacularea îi răpeşte din

creativitate. N-am decât treizeci şi şase de ani, pentru numele lui Dumnezeu!

Se uită la mine şi râde.

— Treizeci şi şase: ştiu că pentru o fată ca tine sună matusalemic şi poate că e dezgustător să te gândeşti că şi oamenii de vârsta mea fac sex; cel puţin asta îmi spune faţa ta.

Dau să obiectez, dar ea mă reduce la tăcere.

— Să ştii că sexul are rolul său şi în viaţa celor mai în vârstă, fie şi doar ca alifie pentru bietele noastre suflete suferinde. Eu şi George ne-am încontrat mereu, chiar şi în zilele noastre romantice, când ne iubeam, dar diferenţa faţă de azi era că în fiecare seară aveam patul în care să ne oblojim toate rănile pe care ni le făcuserăm unul altuia peste zi. George cel pe care îl vezi tu acum îmi invidiază sănătatea şi vrea ca fiecare cicatrice să fie una prometeică. Orice oftat fericit îl face să-şi închipuie lucruri îngrozitoare despre mine. În inima lui n-a mai rămas decât suspiciune şi atât.

Plânge întruna în timp ce vorbeşte. O mângâi, fără succes. Îşi şterge ochii cu fusta şi-şi suflă nasul în tivul ei, ia încă o gură zdravănă de coniac şi, deşi îi tremură mâinile, reuşeşte să aprindă o ţigară cu chibritul.

— Poate ar trebui să te conduc acasă?

Sunt alarmată de cât de repede se goleşte sticla.

— Unde-ţi sunt sandalele?

— Dintotdeauna am mers desculţă. Cred că, dacă mai am o ultimă redută la care ţin, ea e legată de libertatea de a nu purta încălţăminte. Cred că în copilărie, crescând pe plajă, nu aveam nici măcar o pereche. Am avut mereu nevoie să simt că m-am ancorat undeva şi ăsta e locul în care mi-am găsit ancora.

— Şi eu simt la fel… încep să-i spun.

— Totul are un preţ. În paradis sunt şerpi şi aici, în comunitatea străină, va exista mereu acest antagonism născut din plictiseală, ca o măsea stricată pe care o tot împingi cu limba. E o singură faleză; scene precum cea din seara asta sunt unica formă de distracţie şi, crede-mă, e tot mai obositor. Îmi venea să-i trag o palmă amicei tale americane fără minte că a adus vorba despre Jean-Claude şi afurisitul de roman al lui George. Chiar nu era momentul pentru aşa ceva.

Iau sticla, trag o duşcă şi simt că-mi ia gâtul foc, apoi i-o dau înapoi.

— Ei, din păcate toată lumea vorbește despre carte. O s-o citească toți imediat după ce apare. Patrick e cel care-i provoacă. E îndrăgostit de tine sau așa ceva?

Ea clatină din cap.

— După George, toți cei cărora le-am zâmbit vreodată sunt îndrăgostiți de mine. Pe vremuri asta îi făcea plăcere – înțelegi, dacă mă îmbrăcam la modă și mă putea etala ca pe un trofeu personal la Savoy sau la Clubul de presă –, dar asta nu mai e valabil. Tirania plămânilor săi suferinzi îl face să-i fie ciudă pe sănătatea mea perfectă. Dacă mă plimb pe dealuri sau înot aici noaptea, toate astea îl înfurie nespus.

Prind din zbor momentul.

— Dar nu e o dovadă de masochism din partea lui să scrie despre idila ta cu Jean-Claude Maurice?

— Idila mea?

Charmian pufnește în râs. Se așază mai bine pe piatră și întinde brațul, mă invită mai aproape și pune sticla între noi.

— Să-ți povestesc despre asta?

Încuviințez și mă așez sub aripa ei, cuminte ca o fetiță care așteaptă să i se citească povestea, înainte de culcare.

— Blestem clipa în care s-a întâmplat. Și faptul că atâta m-a bătut cu asta la cap, că iată, s-a adeverit. Acum asta e; tratamentul medical al lui George nu-i deloc ieftin și nu putem da banii înapoi editurii nici dac-am vrea. George poate inventa la nesfârșit intrigi; e specialitatea lui; ar fi putut să înlocuiască fără probleme firul narativ cu Jean-Claude cu ceva mai puțin deranjant, dar Grace Milostiva era lângă el și-l ațâța și, când a avut posibilitatea de a face modificări, a refuzat să schimbe fie și un singur cuvânt.

Și între timp s-a chinuit cumplit, cu cinci guri de hrănit, în timp ce noi ne rugam cu toții să se facă bine, și alte două romane începute, nu neapărat cele pe care venise pe o insulă grecească să le scrie, dar e musai să le scrie, dacă vrem să avem ciorbă în oală și un foc la care s-o fierbem. Nu reușește deloc să scape de nevoia asta a lui de a mă avea mereu în preajmă, să-l susțin și să-l mai temperez, deși doar numele lui apare pe carte. Înșiră cuvintele pe hârtie, dar îi e greu să ajungă în profunzime, să prezinte deopotrivă lucrurile pe care personajele nu le spun, dar și cele pe care le spun. E capabil să-ți descrie cum

arată şi cum miroase, ce gust are şi cum sună o experienţă, de regulă o experienţă exotică – fiindcă el colecţionează experienţe exotice ca pe etichete de pus pe valize –, dar nu poate sau nu reuşeşte să-ţi spună cum se simt acestea. Reacţii emoţionale, nuanţe, atmosferă: ştii ce zic, chestiile care se citesc printre rânduri.

— S-a întâmplat în anul de dinainte să înceapă să scrie *Closer to the Sun.* Era doar piele şi os; pe atunci nu ştiam că are tuberculoză şi că e vindecabilă. Îl ajutam cum puteam, însă era un coşmar, copilul cel mic avea pojar, iar Shane şi Martin nu se mai puteau duce la şcoală.

— I-am zis că se poate folosi de orice notaţii din jurnalul meu, care ştiam că i-ar prinde bine, dat fiind că era prima oară când acţiunea unui roman de-al lui se petrecea pe Hydra. Şi eu aveam propria carte de scris, nu-i acordam atenţia cu care era obişnuit, poate că i s-a părut o cruzime din partea mea să mă proiectez în lumea îndepărtată a propriului roman şi să evit să mă gândesc la moartea lui iminentă…

Vara s-a scurs fără el şi acuzaţiile lui erau tot mai demente cu fiecare zi ce trecea. S-a întâmplat ceva, nu ştiu ce, poate că m-a văzut întorcându-mă de la o baie nocturnă în mare şi a presupus, ca omul gelos, că am fost cu Jean-Claude. Îmi pare rău să spun, seara s-a sfârşit cu el încercând să mă strângă de gât.

Charmian îşi încrucişează mâinile la gât şi-şi înăbuşă un hohot de plâns.

— Dar înainte să-ţi faci o părere îngrozitoare despre el, trebuie să-ţi spun că nu e deloc stilul lui. A fost cel mai cumplit moment din viaţa noastră. Din cauza transpiraţiilor lui nocturne îngrozitoare, nu mai dormeam împreună. Însă până atunci nu-mi mai fusese niciodată frică să nu mă omoare şi m-am certat îngrozitor cu el, i-am aruncat în faţă toate răutăţile posibile. El mi-a dat drumul la gât şi şi-a privit mâinile de parcă ar fi fost ale altcuiva.

Mi-am revărsat toată furia acumulată. L-am făcut impotent, mi-am bătut joc de atitudinea lui de victimă, i-am mulţumit cu răceală pentru felul în care mi-a furat timpul pe care l-aş fi putut petrece scriindu-mi propria carte. El a ripostat, vorbind despre deşănţarea mea în jurul acelui „carmolist nenorocit“. Cu cât striga mai tare, cu atât mai veninoase îmi erau vorbele, până când i-am zis da, de multe ori m-am simţit atrasă de acel trup tânăr şi musculos. Şi atunci a devenit brusc atent. M-a îndemnat să continui, blocându-mi orice

ieşire. În trecut, aşa cum ţi-am spus, certurile noastre se încheiau mereu în pat – ştii cum e. Dar de când cu tuberculoza n-am mai putut să scăpăm în felul ăsta de furia acumulată.

În loc de asta, el m-a condus la masă, a băgat o coală albă de hârtie în maşină şi mi-a spus să scriu această fantezie despre cum am făcut dragoste cu Jean-Claude.

Şi am făcut-o. Mi-am imaginat scena seducţiei şi, orbită de mânie, l-am înfăţişat pe Jean-Claude ca pe un Dionysos, strălucitor, bronzat şi aproape gol.

Începe să râdă şi-şi îngroapă capul în braţe.

— Am scris şi despre mine, o bacantă ahtiată de sex, care-l urmează pe stâncile fierbinţi precum lava. Degetele mele furioase zburau pe tastatură. Luna crescătoare a fundului lui sub pânza îngustă cu model *paisley* ce-i acoperea şoldurile, mirosul soarelui înmagazinat în moara de vânt părăsită către care m-a condus, fânul moale şi prăfos în care m-am culcat în timp ce el mă întreba dacă aş vrea să facă dragoste cu mine. Cred că era chiar şi un fluture ce-şi deschidea şi-şi închidea aripile. Şi tot aşa. Am făcut toate astea din pură cruzime. Însă acum scena se află în cartea lui George, cuvânt cu cuvânt, şi toată lumea va şti că e vorba despre mine şi despre Jean-Claude. Am avut de ales între demnitatea mea şi mâncare în burţile copiilor mei. Serios, crede-mă. Trăim de pe o zi pe alta. George ameninţă c-o să vândă casa, dar unde ne-am putea duce? Când apare nenorocita aia de carte, va trebui, cred, să îndur toată batjocura şi fructele stricate.

Se cutremură şi priveşte peste golful negru către ţărmul adormit şi focurile de cărbuni presărate în faţa visurilor îndepărtate ale munţilor.

Când ajung, târşâindu-mi picioarele, acasă, obosită după ce am condus-o pe Charmian, ba cărând-o, ba cântându-i în strună, doar Cato mai e treaz. Mi se încolăceşte în jurul picioarelor în timp ce aprind lampa şi caut în răcitor ceva pe placul lui. Mă duc pe terasă, aşteptându-mă să-l găsesc acolo pe Jimmy, dar el nu e acolo şi mă întreb dacă i-o fi propus cineva să meargă la pescuit. Ceilalţi sunt îngrămădiţi unii peste alţii în colţul opus. Cato vine după mine. În seara asta sunt doar cinci trupuri, întinse pe saltele. Îmi dau seama, după culoarea ca focul a părului, că în braţele lui Bobby se află Trudy, un pic mai departe de Edie, Janey şi Marty.

Mă cuibăresc singură pe salteaua pe care Jimmy şi cu mine am aşezat-o, pentru a avea cât de cât intimitate, în spatele migdalilor. Am o singură lumânare într-un borcan, dar îmi ajunge să citesc la lumina ei. Cred că vreo câteva pagini din *Peel Me A Lotus* o să fie o alinare după tot ce mi-a povestit, dar găsesc în paginile ei o neliniște existenţială pe care n-o remarcasem prima oară. Citesc cuvintele lui Charmian şi acest pasaj, iar şi iar, în timp ce, dincolo de crengi, resimt absenţa lui Jimmy, incomensurabilă precum cerul.

„Îmi întorc faţa către stelele reci. Se mişcă inexorabil şi ordonate pe cer, stea dincolo de stea, nebuloasă dincolo de nebuloasă, univers dincolo de univers, învârtindu-se într-o singurătate de neconceput. Aproape că simt planeta asta învârtindu-se şi ea, răsucindu-se în propria sferă de singurătate cu încetineala unui proces repetat la nesfârşit, un fir infinitezimal de praf astral ce se roteşte întruna, în eternitatea imposibil de înţeles. Cât de ciudat e să te agăţi de un fir de praf şi să te roteşti iar, şi iar, şi iar, poate chiar în clipa asta cu capul în jos. Nu există alinare în stele. Doar beznă dincolo de beznă, mister dincolo de mister, singurătate dincolo de singurătate.“

---

40. Referire la *High Valley*, din 1948, cu care au câştigat Premiul Sydney Morning Herald. (N. red.)

Douăzeci și trei

Axel s-a întors odată cu adierea fierbinte a *meltemiului*[41]. Nu l-am văzut încă nici unul dintre noi, nici măcar Marianne, dar se zvonește că stă ascuns acasă la Fidel; cel puțin asta i-a spus gunoierul Dionsysos lui Charmian în dimineața asta.

Vântul arzător face arșița de pe insulă și mai insuportabilă. Soarele se reflectă orbitor dinspre orice zid alb, în urechi ne bâzâie neîntrerupt insectele, greierii ne sâcâie fără oprire, totul te înțeapă și te mușcă și nici măcar iasomia nu reușește să acopere cu mireasma ei duhoarea străzilor pline de gunoaie. Părul ni s-a făcut o claie greu de descurcat și ne dor ochii de la nisip. Obloanele se trântesc, diverse obiecte se sparg. Rafalele ne iau pe sus așternuturile și ne mătură praf înciudat în vise. În căldura ca de föhn nervii sunt încinși la maximum, în port apa mării, bătută de vânt, seamănă cu o drojdie înspumată de culoarea cremei de vanilie și rezervorul ni s-a golit. Bobby pare că-și petrece jumătate din viață stând la coadă la fântâni, unde Elias, sacagiul, și-a instalat vreo zece babe ca să monopolizeze întreaga provizie de apă a orașului, pe care o aduce apoi cu măgarul și o distribuie de la o ușă la alta, la preț exorbitant. În fiecare zi aducem găleți întregi de apă de mare pe scările ulițelor, pentru privată, și în fiecare dimineață trebuie să mă trezesc în zori să mă înghesui cu toți disperații de la porțile fabricii de gheață.

Feribotul n-a ancorat de trei zile în golful agitat, dar noi tot ne strângem aici – „ca niște cerșetori amărâți ce așteaptă pomană în Joia Mare“, mormăie George – însă aerul apăsător ne face agitați, așa că ce altceva avem de făcut decât să ne îngrămădim în jurul acestor câteva mese și să ne luăm unii de alții?

George și Charmian beau bere rece în locul lor obișnuit de lângă ușa băcăniei. Patrick Greer vine la masă cu știrea cea mai nouă, legănându-se mândru ca un câine de vânătoare cu prada atârnându-i din gură. Sâmbăta

trecută o nemţoaică tânără a fost violată de trei marinari în faţa toaletelor de la abator, dar Manolis, şeful poliţiei, a convins-o să nu depună plângere.

Charmian arată spre Leonard, care coboară strada spre noi, pe lângă agora.

— Uite, nu e şi Marianne cu el. Sper că asta înseamnă că a apărut Axel, şi ea e ocupată să-l trimită la plimbare, zice ea în timp ce el se apropie, învârtind pietrele din *kombolói* între arătător şi degetul mare.

Leonard se opreşte şi o sărută pe ambii obraji.

— Dumnezeule, arăţi ca naiba, zice George şi e adevărat că nu e în cea mai bună formă a lui.

Azi-noapte, vântul s-a strecurat pe fereastră şi i-a luat pe sus foile cu singura copie la indigo a romanului şi e cumplit de marcat de această pierdere. Bim îl strigă, invitându-l să ia parte la o dezbatere aprinsă pe tema fidelităţii maritale şi, după ce le spune *Kalimera* tuturor, îşi trage un scaun şi Demetri îi strigă lui Nikos să-i aducă acestui *filos* un *sketo*[42] şi un Metaxa. Dar lipsesc nu doar Marianne, ci şi Robyn şi Carolyn. Se întâmplă des. Îi strâng mâna lui Jimmy pe sub masă.

Colonia străină s-a împărţit în două tabere distincte. Pe de-o parte, e vechea curte din jurul lui George şi a lui Charmian, pe de alta e Bim, care adună în jurul său noi sosiţi, ca un prinţ regent desfrânat. Demetri se află de regulă la masa lui şi le face pe şest poze fetelor cu Rolleiflexul ce tronează pe masă.

Pe Leonard îl vezi mult mai rar în ultimele zile, pentru că etica profesională nu-i permite să piardă vremea aiurea. E vizibil mai slab decât a fost peste vară, e absent, tresare din senin şi e aplecat de spate, de parcă ar fi rămas înţepenit în poziţia de scris.

Eu mă topesc pe pietrişul zonei dintre cele două tabere, lângă Trudy, care e umflată toată la faţă de plâns. Cămaşa bleu pal pe care o poartă atât de des pare să fi intrat la apă. N-a reuşit s-o închidă la toţi nasturii şi sânii par să i reverse din ea, marmoraţi de lumina crudă.

Leonard şi Bim râd la replica lui Demetri. Mă răsucesc de la Trudy spre el ca să prind măcar finalul confruntării lor şi, dintr-o simplă întoarcere a capului, înlocuiesc tragedia cu comedia.

Demetri şi-a scos ochelarii de soare. Dar zici că încă îi mai poartă, atât de întunecate sunt umbrele din jurul ochilor lui îngânduraţi.

— Ia zi, Bim, câţi ani ai?

— Douăşapte împliniţi.

— Şi tu, Leonard?

— Douăşcinci.

Demetri îşi punctează vorbele cu ochelarii.

— Ei bine, eu am cu un an mai mult ca Bim şi cu trei ani mai mult ca tine.

— Nu prea mai ai timp, bătrâne, spune Bim ironic. Crezi că fătucile astea de la Lagoudera o să mai lase un babalâc de treizeci de ani să le bage mâna sub fuste?

Demetri îşi pune iar ochelarii şi se lasă pe spate în scaun. Suspină, apoi vorbeşte, cu mâinile pe burtă.

— Uite ce cred eu. E epuizant! În fiecare noapte trebuie s-o regulez pe Carolyn. Oricât de beat mă târăsc acasă, abia aşteptând să adorm, ea e în pat lângă mine şi o fut, ce să fac! Vă spun, obligaţia asta mă seacă de toate puterile.

Priveşte în poală şi clatină din cap.

— Abia aştept să îmbătrânesc şi fiara să se mai îmblânzească.

Leonard îl priveşte peste masă şi râde. Ia un creion din buzunar şi notează câteva cuvinte pe un colţ al feţei de masă de hârtie, îl rupe şi-l bagă în buzunar.

Lipsa corespondenţei ne lasă fără subiecte de discuţie. Încă ne mai trecem de la unul la altul un *Athens Daily*, cercetăm cu ochi flămânzi orizontul după bărci, cineva vorbeşte cu dispreţ despre tema naufragiului în literatură.

Jimmy şi Göran se încontrează pe tema Thoreau şi *Walden*, pe care evident că nu l-am citit, şi se bagă şi Charmian în vorbă:

— Parcă Robert Louis Stevenson e cel care spunea că e cumva nebărbătesc să fie nevoit să trăiască şi să scrie într-o asemenea solitudine. Credeţi că se simţea efeminat că e obligat să facă asta, fără sclavi?

George îi zâmbeşte larg.

— Orice Prospero are nevoie de un Caliban, draga mea.

Chiar dacă feribotul reuşeşte să ajungă azi şi o să vină şi poşta, eu n-am să primesc nimic. Lumina îmi arde ochii şi mă mănâncă picioarele de la muşcăturile de ţânţari. A trecut un an de la moartea mamei, fără nici un semn de la tata; ziua lui Bobby a trecut la fel, la nici una dintre scrisorile mele n-am primit răspuns. O rafală de vânt aduce cu ea un damf sulfuros, un zăngănit şi

un urlet de animal. Clopotul mânăstirii bate trist. Rotocolul fierbinte de praf se învârte în aer în timp ce conversaţia trece de la unul la altul, în general peste capul meu, până când, într-un final, Jimmy îmi surprinde privirea şi simt o pornire bruscă să-mi arunc braţele în jurul lui şi să mă ţin de el ca de un colac de salvare.

Sofia aduce afară câteva platouri cu plăcinte de brânză uleioase şi cu ardei verzi la tigaie, castraveţi, pâine şi ulei. Edie şi Janey plutesc pe lângă noi în rochii vaporoase pe care şi le-au făcut din mătase veche şi dantelă de la piaţa de vechituri. Demetri le strigă, jucându-se cu cureaua aparatului foto.

— Hei! Trebuie neapărat să fixăm o zi în care să veniţi la studioul meu, le zice în timp ce ele se apropie ca o boare de el.

Cât de uşor se instalează Edie pe genunchiul lui Leonard, iar Janey pe al lui Bim! Ce zâmbete complice schimbă între ei bărbaţii!

Bobby mi se adresează, apucându-mă de coadă ca să mă facă atentă.

— Zi, mă ajuţi? Încerci să găseşti un moment în care s-o prinzi singură pe Charmian, s-o întrebi dacă există cineva în Atena care ne poate rezolva problema asta?

O ţine pe Trudy de mână, în timp ce-mi şopteşte în ureche.

— Carolyn a zis că ar exista un doctor în Monastiraki, la care a fost şi Charmian anul trecut.

Şi îşi atinge nasul într-un mod ce sugerează că ştie mai mult decât spune, dar eu nu vreau să ştiu.

Se întoarce şi o sărută pe Trudy pe frunte, îi spune că o să facă tot ce poate s-o ajute, o să vândă maşina dacă va avea nevoie de bani, iar ea plânge încetişor şi zice:

— Ai face tu asta pentru mine? Vai, Bobby.

*

Când mă duc mai târziu la Charmian ca mesageră a lui Trudy, nu-i spun că cel mai probabil Jean-Claude e tatăl copilului. Dar nici nu e nevoie.

— Dumnezeule mare, nu i-a venit ciclul patru luni şi idioata n-a făcut nimic? Ce era în capul ei? E suficient să stai puţin lângă Jean-Claude când strănută ca să rămâi imediat gravidă, zice cu un râs amar în timp ce-şi răsfoieşte agenda.

Notează un nume și niște detalii pe o bucată de hârtie, mi-o aruncă în coș și mă conduce spre ușă, fiindcă George deja strigă după ea.

Îmi târâi pașii pe faleză, un mesager cu picioare de plumb și o condamnare la moarte. În apa din port se bălăbănesc pepeni stricați, ca niște cranii. Bărcile se ciocnesc, lovindu-se ușor și se clatină, ancorate la chei; caiacele de pescuit scârțâie de plictiseală, în timp ce iahturile sunt înconjurate de spumă și de mizeria ce plutește dinspre gura de deversare a dejecțiilor de la abator. Pisicile se strâng și mârâie în jurul unui șobolan azvârlit de apă pe pietriș; pescărușii se bat pe o băltoacă plină cu mărunțaie de pește. Copertinele cafenelelor flutură și se jeluiesc. Turiști uitați pe insulă se plimbă neliniștiți printre mese, încurcându-i pe toți. Destul de mulți dintre cei din grupul meu nu s-au clintit toată ziua și încă mai discută în contradictoriu la mesele din față de la Katsikas. Încă nu pot da ochii cu Trudy. Charmian a insistat că trebuie să o avertizez că e posibil să fie prea târziu. Era o prostie să crezi că rugăciunea poate rezolva problema sau să crezi că te poți baza pe cineva ca Jean-Claude să se retragă la timp. Ultima parte a zis-o privindu-mă de parcă eu aș fi fost cea gravidă și atât de sever, că m-am înroșit.

Mi-am terminat toate treburile pe ziua de azi și m-am ocupat cât s-a putut și de insecte. Am trimis regimente întregi de furnici să mărșăluiască spre curte, am găsit gărgărițele ascunse în borcanul cu linte și le-am aruncat cu linte cu tot la veceu, am umplut capcanele pentru viespi cu miere și l-am căutat pe Cato de purici, pe care i-am înecat cu mare plăcere într-un pahar cu apă.

Jimmy s-a întors deja la treabă. I-am lăsat niște pâine, și niște brânză, și un ulcior cu *foulis* dulce, și un bilet în care i-am spus că ne vedem mai târziu la cinema.

Mai am câteva ore de petrecut cum am chef. Vântul mă agită prea tare ca să mă pot culca. Într-o zi ca asta nu e nici un loc unde să poți înota în siguranță, dacă nu vrei să străbați insula pe zăduful ăsta insuportabil și să te duci la Limnioniza, și nici acolo nu pot fi sigură că zeul vântului de nord n-o să-mi strice toate planurile. Mă gândesc alene la caietul din geantă, și că poate găsesc vreo umbră la care să stau să scriu și energia de-a o face.

O iau în sus pe alee și trec de vitrina de azi a măcelarului Apostolis, destul de săracă, așa cum e și normal, date fiind condițiile. Un cap singuratic de bou

așezat pe un pat de sânge închegat a fost încoronat cu un aranjament ușor șui din burtă de vită care, atunci când mijesc ochii, aduce cu un turban. Dincolo de ușă, Apostolis îi mulțumește unui client în timp ce se șterge pe mâini pe șortul pătat și ia o mână de monede. Clientul e cât ușa de înalt și văd că e Axel, care are în mână o pungă pătată de sânge și o privire ce sugerează că abia așteaptă să gătească și să mănânce ce e în pungă. Are ochii reci și morți ca două pietre și chipul acoperit cu smocuri de barbă blondă rară, pielea arsă și cojită pe nas și cămașa ruptă la un umăr, de parcă s-ar fi bătut cu cineva. Mă fixează furios, după care se îndepărtează rapid.

Mă întorc pe călcâie. Mi se pare vital să-i spun Mariannei cât mai rapid că Axel chiar e aici, pe insulă. În timp ce urc panta, *meltemi*-ul ridică tot praful într-un nor mai fierbinte ca niciodată.

O găsesc încurcată printre cearșafuri, încercând să-și desprindă rufele spălate din cârligele de pe sârmă, însă vântul n-o lasă deloc. Așa cum se ridică pe vârfuri și râde, cu părul înfoiat de rafala puternică, pare mai degrabă o fetișcană decât o femeie în toată firea. Se învârte, fugărește tricouri și maiouri rebele. Desprind cămașa kaki a lui Leonard dintr-un tufiș cu spini și i-o întind.

Marianne strălucește în soare și ridică ușor din umeri când îi spun c-am auzit că i-a luat vântul pe sus copia la indigo a romanului.

— Pfff. Nu e nici o problemă pentru mine să-i dactilografiez toată cartea la mașină când e gata și vrea s-o trimită, spune. I-am zis deja că am diplomă de dactilografă, așa că nu e nevoie să se streseze.

Pare că nimic n-o deranjează prea tare. Încă râzând, cucerește ultima tranșă de cearșafuri umflate de vânt și le îndeasă într-un coș mare, în care bebelușul se leagănă și bate din palme când vede velele dansând și își zărește mama cu părul ei auriu ridicat spre cer.

— Tocmai l-am văzut pe Axel, zic fără chef, nedorind să sparg bula de fericire din jurul lor. Ieșea de la Apostolis. Arăta îngrozitor de bolnav.

Ea se apleacă spre copil și spre coș și ridică ochii spre mine cu un zâmbet trist.

— Știu, a fost și aici, zice, și o urmez în casă, unde chitara lui Leonard e agățată acum în cuiul de la baza scării, și urcăm treptele. Ea pune copilul pe un pled și dă la o parte perdeaua din jurul patului, apoi scoate dintr-un sertar

rămășițele ca vai de ele ale rochiei ei portocalii diafane. Cineva a băgat rău de tot foarfeca în ea. Unele bucăți sunt niște simple fâșii, dar Marianne pare aproape veselă când le flutură între degete, iar zâmbetul ei e în totală contradicție cu vorbele ei.

— E singura rochie în care mă simțeam frumoasă.

Ridică un deget, să mă facă să tac.

— Da, știu că Axel s-a întors și că și-a pierdut complet mințile, zice. Trebuie să uit tot ce e legat de el, dar nu e chiar așa de simplu.

Se apleacă și ia copilul și râde când el îi acoperă umărul gol cu pupături băloase, iar eu mă chinui să înțeleg ce spune în timp ce coborâm tropăind scările – ceva legat de un descântec, care să-l ajute pe Leonard. Poate c-ar fi bine să faci și tu unul pentru Jimmy, îți arăt eu cum.

Are tot soiul de ierburi, crenguțe de lavandă, câteva numere scrise într-o grilă. Își trage un scaun.

— Din noaptea asta, planeta Mercur intră în mișcare retrogradă, iar asta poate fi foarte neplăcut pentru cei care creează. Of, văd după expresia ta că ai impresia că sunt dusă cu pluta, zice, bătându-se ușor pe cap. Dar am făcut mereu asta pentru Axel și știu că Jimmy al tău o să aprecieze gestul, chiar dacă nu crede în asta.

Are obrajii rotunzi și-ți vine s-o ciupești de ei, ca pe un copil; mă fixează cu o privire adorabilă, ușor malițioasă. Iau pixul și copiez ascultătoare grila și numerele pe o altă foaie. Ea ne toarnă câte un pahar de ceai și îmi arată cum să desenez influența lui Mercur și îmi vorbește mai mult despre temerile ei legate de romanul lui Leonard decât despre faptul că Axel a luat-o razna.

— Trebuie neapărat să-l termine înainte să nu mai fie în stare de nimic, de oboseală. E disperat să rămână mereu în priză, așa că ia benzedrină să stea treaz și fenobarbital ca să adoarmă.

Clatină din cap.

— Nu e un lucru sănătos. Și nu îl face doar fiindcă are nevoie de bani. I Chingul spune limpede că într-a opta lună, adică în orice clipă din momentul ăsta, va avea loc o schimbare radicală.

Îi dă copilului niște mărgele să se joace și-și aduce coșul de croitorie. Urmărindu-i mișcările line și grațioase, sper ca talentul ei să se ia prin osmoză. Taie două bucăți de material mov dintr-o cămașă veche și coasem

împreună ierburile înăuntrul lui, cu numerele şi simbolurile magice: lavandă pentru exprimare, salvie pentru protecţie, balsam de lămâie pentru alinare şi, fiindcă îmi spune că trebuie, o geană pentru dragoste. Cuprinsă de un gând subit, scrie şi titlul romanului lui Leonard, *Beauty at Close Quarters*, şi îl strecoară şi pe el înăuntru înainte să lege şnurul şi să îl coasă.

Nu mai e timp şi pentru alte lucruri. Trebuie să fug. Am talismanul pentru Jimmy atârnat de un şnur în jurul gâtului. Am fost aşa de absorbită de povestea asta cu farmecele, că aproape am uitat de film.

— În seara asta rulează *Băiatul călare pe delfin*[43], ar trebui să vii şi tu.

Dar imediat ce rostesc cuvintele, mă simt ultima tâmpită. Sigur că n-are cum, nu e liberă. Dar unde e Leonard? De ce nu-i aici şi nu scrie la carte?

— Leonard s-a dus acasă la Fidel, să se vadă cu Axel, spune ea, cutremurându-se. Habar n-am ce-o să-i zică…

Face ochii mari.

— Ştiu doar că a luat cu el o lamă nouă de ras, zice şi preţ de o clipă am o viziune cu gâtul lui Axel. Ea râde şi mi-o dispersează. Mi-a spus că mama lui e de părere că un bărbierit ca lumea rezolvă orice problemă, spune şi mă ia de mână şi mă trage înspre copil. Uite, Erica, uită-te la el! Mica mea omidă tocmai a reuşit să se târască pe podea până în celălalt capăt.

*

La film e mare gălăgie. Sub acoperişul alcătuit din viţă-de-vie ce creşte în toate direcţiile, curtea e ticsită de şiruri de scaune în plus, şi de bărbaţi care beau bere şi chiuie când Sophia Loren iese din mare într-o rochie galbenă apetisant de udă şi de lipită de trupul ei. E săracă, lucru ce-i explică şi vestimentaţia ponosită şi sumară, şi trăieşte la moara de vânt de deasupra stâncilor, ale cărei împrejurimi le cunoaştem cu toţii în detaliu, până la fiece pisc, şi fiece tun de apărare, şi fiece pantă, şi fiece prispă. Localnicii sar în picioare ori de câte ori se zăresc în secvenţele de mulţime. Yiorgis, barcagiul cel şchiop, care în ciuda puţinătăţii minţii sale se dovedeşte indispensabil în manevrarea funiilor pe chei, apare de mai multe ori, obţinând ovaţii maxime din partea tuturor. În mijlocul ecranului se deschide un oblon. Toată sala ovaţionează. Maria se apleacă pe fereastră şi strigă „Alexi! Intră imediat în casă!“, moment în care Sophia străbate marea înotând, în rochia ei udă şi

zdrenţuită. Stuful şi peştii o îmbrăţişează, o sirenă cântă.

„Dacă băiatul pe care zeii l-au fermecat se va ridica din mare şi dacă dorinţa sufletului meu s-ar putea împlini, mi-aş dori ca tu să mă iubeşti doar pe mine.“

Înapoi, la moară, băiatul cel rău, iubitul Sophiei, o azvârle pe pat. Liliecii acoperă ecranul în timp ce sânii ei tresaltă de furie şi de dorinţă, dar iată că apare Bobby care-i întrerupe, năvălind pe uşă dinspre stradă.

— Repede, repede. L-au bătut.

Mă trage să mă ridic.

— Trebuie să pleci imediat, dacă vrei să te duci cu el.

Lumea din jur ne şâşâie şi cineva îi aruncă un os de pui în cap.

— Cine, ce?

— Jimmy.

— Şi unde să merg?

— Departe de aici. Acum!

Bobby mă trage după el pe stradă şi apoi pe ţărm. Nu pricep nimic. Tot spune ceva despre un vechi amic de-al lui George care are o barcă şi e de acord să-l ducă pe Jimmy dincolo de canal, la Metochi.

Îl forţez pe Bobby să se oprească şi mă eliberez din strânsoare. Îmi tremură glasul.

— Poftim? Dar unde se duce Jimmy? Nu ştiu despre ce vorbeşti.

Şi, deşi el mă apucă de umeri şi mă priveşte drept în ochi, tot nu pricep nimic din ce spune. Aud:

— Spiratoula…

— Cine?

— Nevasta lui Panayiotis…

Aud:

— În podul fabricantului de vele.

Mă trage după el cu aşa forţă, că picioarele mele continuă să alerge, în ciuda dorinţei mele de a ţipa şi de a mă opri.

— Mai repede, Erica. Grăbeşte pasul. Trebuie s-o şteargă rapid. E posibil să i se pregătească o chelfăneală şi mai zdravănă. Vine şi unchiul lui Panayiotis, de la taverna Three Brothers.

Mă eliberez iar din strânsoare şi amândoi gâfâim ca naiba. Încă n-am pus

totul cap la cap, dar îmi aud glasul urlând: „Nu!“

Mai târziu, mult mai târziu, stau culcată, ascultând motanii dând târcoale. Aud scheunături joase, mârâieli, o explozie de mieunaturi și țipătul unei pisici care-ți sparge timpanul, ce sugerează orice altceva, dar nu plăcere. Pastila pe care mi-a dat-o Bobby și-a făcut efectul; țipetele agonizante se sting încet. Stau culcată în pat între Edie și Janey, care mă mângâie pe spate, și mă cufund într-un somn fără vise.

---

41. Vânturi puternice, uscate, din marea Egee, care bat de la mijlocul lui mai până la jumătatea lui septembrie. (N. red.)

42. Cafea tare, fără zahăr (în gr., în orig.). (N. red.)

43. *Boy on a Dolphin,* film din 1957, în regia lui Jean Negulesco. (N. red.)

Douăzeci și patru

Didy Cameron sosește pe insulă ca o adiere de vânt rece și proaspăt, o schimbare bine-venită după *meltemi*. E o femeie elegantă, la vreo patruzeci de ani, cu păr negru și extrem de bronzată, cu ochi ce observă tot și ard la fel de tare ca miezul unei flăcări.

Prima mea întâlnire cu ea are loc acasă la Charmian. Intră cu pași mari, după ce bate o singură dată în ușă și zice cu un glas melodios „cu-cu“. E înaltă, îmbrăcată într-un costum de safari cu fustă, are la gât un șirag de perle strălucitoare și la mână o brățară groasă de aur, cu pandantive ce zornăie în timp ce ne strânge mâinile. Are în brațe cărți și spune:

— Dar nu vă faceți griji, sunt doar pe jumătate grecoaică, așa că nu e nevoie să vă fie frică de darurile mele.

Zâmbește atât de larg, că i se văd gingiile, iar acest lucru, împreună cu voioșia ei, îi dau un aer excentric ce contrastează oarecum cu eleganța hainelor ei.

Cărțile sunt noua saga scrisă de prietena ei, Elizabeth Jane Howard, *The Sea Change*[44]. Îi întinde un volum lui Charmian, îi spune că e cu autograf, și apoi un al doilea – „Dumnezeule, dar de câte exemplare ale romanului ei avem nevoie?“ spune Charmian, însă Didy îi răspunde că ăsta are dedicație specială pentru Martin și-i explică faptul că autoarea i-a recomandat să vină și să-și cumpere o casă în Hydra, în loc să se stabilească în reședința impozantă a mamei sale din Chios.

— Evident, are dreptate Jane. După ce m-am liniștit, a trebuit să accept că ar fi o prostie din partea mea să încerc să renovez o ditamai casa, cu atâția copii și un soț care lucrează în Africa cu lunile, spune Didy.

Charmian îmi spune că această Jane și-a petrecut o vară pe insulă, scriindu-și cartea, și din privirea ei am dedus că nu i-a prea plăcut dedicația. Deși e încă devreme, ne toarnă câte un pahar de *retsina* și Didy nu are nici o

obiecţie.

Îşi ciocnesc paharele, Charmian zice „În cinstea ta şi a familiei tale“, deschide exemplarul lui Martin şi citeşte ce i-a scris autoarea fiului său. Când ridică ochii, privirea îi e mult mai blândă. Înghite vinul şi strigă în susul scării la Martin să coboare.

Didy vorbeşte mai departe.

— O, da, a avut nişte cronici nemaipomenite, tocmai spune când Martin vine lovindu-se de scaun şi clipind, cu un exemplar din *Tristram Shandy* ţinut la câţiva centimetri de nas.

— Jane le-a spus tuturor cât eşti de inteligent, zice cu un zâmbet. Ceea ce, cred că îţi închipui, nu e chiar atât de plăcut pentru Petey al meu, care e cam de vârsta ta, şi acum e mult prea intimidat să vină cu mine să te cunoască.

Charmian se uită la tânărul Aristotel, care pare cam bleg, în timp ce Didy îi arată lui Martin părţile din carte în care el apare ca „Julian“. Din fragmentele pe care ni le citeşte cu glas tare îl recunoaştem cu toţii pe acest copil isteţ, care înţelege ca nimeni altul cum merg treburile, inclusiv economia, pe insulă şi care cunoaşte în profunzime nu doar miturile greceşti, ci şi cerurile. Charmian savurează aceste momente mult mai tare decât Martin, care stă ba într-un picior, ba în celălalt, iar claia de păr blond cu şuviţe mai deschise îi cade pe ochi, dar nu reuşeşte totuşi să-i ascundă jena. Când Didy mai dă încă o pagină, reuşeşte s-o întrerupă.

— Şi pisica? Au luat-o cu ei în Anglia? Ştii cumva? Era un pisoi negru. I-am găsit un coş în care să se ascundă, unul cu capac şi închizătoare…

Didy îşi împreunează mâinile.

— Katsikas! Sigur că da.

Brăţara cu pandantive zăngăne.

— E un motan adorabil. Am uitat că de-aici l-a luat. E foarte răsfăţat, ca un mic prinţ. Jane îi dă să mănânce pipote de raţă prăjite şi i-a făcut un culcuş din haina ei de piele de leopard.

Charmian o priveşte radioasă.

— Vai, ce mă bucur că Jane ne-a făcut o recenzie atât de bună. Bine ai venit în Hydra, Didy!

Didy se dovedeşte a fi exact ce am nevoie.

Chiar mă bucur că Charmian m-a trimis pe un ton de şefă să o conduc

înapoi la Spiti Heidsieck, traversând portul. Charmian ar fi vrut să lase totul baltă, a fost chiar distrusă că n-a putut să-i facă ea însăşi lui Didy turul insulei, dar era imposibil, firește, acum, că George se afla la ultimul capitol al cărţii.

— Doi bărbaţi, un jeep şi o sută de mii de cadavre. Îţi dai seama c-aş prefera să vin cu tine, a zis.

Didy are o vie curiozitate faţă de oricine şi orice. Vorbeşte greceşte cu vânzătorii, şi până şi Kyria Anastasia de la brutărie e fermecată. Scoate strigăte de uimire în faţa frumuseţii ca de orgă a lumânărilor de ceară de albine de la Stomasis şi a mirosului de miere de pe străzi. Mă face să râd, poate pentru prima oară de nu ştiu câte săptămâni. Admiră extaziată marmura roz strălucitoare de sub picioarele noastre şi la fiecare colţ, şi la fiecare zid, şi la fiecare uşă vorbeşte despre geometria luminii şi a umbrei, şi despre faptul că în mod sigur Hydra e locul de naştere al cubismului, despre bărcile Raoul Dufy şi despre marea neruşinat de albastră. Zice că înţelege perfect ce îi atrage aici pe artişti şi văd totul prin ochii ei şi mă îndrăgostesc iar de acest loc. O duc pe drumul care trece pe lângă fabrica de bureţi şi acolo se află Fotis, care îi demonstrează calităţile superioare în privinţa retenţiei de apă a bureţilor locali, spre deosebire de cei din zonele arabe, şi cât de mătăsoase sunt urechile de elefant, iar ea cumpără cinci bucăţi fără să se tocmească, câte unul pentru ea şi pentru fiecare copil.

Deşi are pielea măslinie, are un aer britanic inconfundabil, cu pantofii ei tipic englezeşti şi hainele perfect croite. Mi-o imaginez la vânătoare şi dând dovadă de mare curaj. Noile ei coşuri sunt pline. Aproape că a golit toate rafturile cu conserve de la Katsikas şi Martin i-a promis că-l caută pe Manos ca să le facă cunoştinţă, dat fiind că Didy o să aibă nevoie de un barcagiu care să o ducă înapoi la Kamini. Mă conduce spre o masă umbrită din faţa tavernei Tassos.

— E prea cald să mergem atâta prin soare. Hai să bem ceva bun şi rece şi tu o să-mi povesteşti ce face o fată aşa de tânără ca tine singură de capul ei într-un loc ca ăsta, zice şi în ochii ei văd un licăr sincer curios. Annabel a mea spune că ea vrea să rămână acasă şi-i e o frică nebună c-o s-o iau pe sus şi o s-o târăsc aici după mine în loc s-o las în pace să-şi petreacă vara la Londra, aşa că sper din suflet că m-ai putea ajuta s-o conving şi să-i demonstrez că se

poate distra foarte bine şi aici.

În tonul ei nu e pic de condescendenţă şi îi zic totul pe scurt: îi spun despre moartea mamei, şi maşina misterioasă pe care i-a lăsat-o lui Bobby, şi despre contul de economii de la poştă pentru mine, şi visurile mele. Didy îmi pune întrebări practice despre cam cât cred că o să mă ţină banii şi, când eu ridic din umeri, mă pune să fac socotelile chiar atunci pe loc şi notează câteva cifre pe faţa de masă din hârtie.

Cere o cafea şi o oranjadă pentru mine şi întreabă ce prăjituri au.

— Şi ia zi, draga mea, ai şi tu un iubit? spune, după ce termină de comandat.

Înghit în sec. Povestea cu Jimmy e mult prea sordidă şi e încă mult prea dureroasă.

— Nu, nu mai am, zic cu o ridicare jenată din umeri.

Nu am nici o veste de la Jimmy Jones din noaptea în care a fugit pe lângă mine, tânguindu-se – „Îmi pare rău, foarte rău“ –, şi a sărit în barcă. Încerc să uit toată povestea, chiar încerc. Edie şi Janey mi-au fost de mare ajutor în privinţa asta, aducându-mi la cunoştinţă absolut toate detaliile numeroaselor aventuri de pe insulă ale lui Jimmy. Într-o dimineaţă, am zărit suferinţa de pe chipul Spiratoulei, nu doar vânătăile, ci şi lumina dispărută din ochii ei, şi totuşi încă nu pot să-mi înăbuş dorul. Faptul că m-am trezit brusc proprietara unei maşini de scris e un suvenir dulce-amărui. Apăs cu atâta forţă tastele, că găuresc coala, carul maşinii se zguduie zgomotos, panglica alunecă, nu-mi găsesc cuvintele.

— Ei, aş putea umple rezervorul cu lacrimile mele, zic, încercând să-mi înăbuş amărăciunea şi dorul, însă privirea mi se înceţoşează, mai ales când îmi spune biata mieluşică şi îmi zice ce păcat e că prima mea iubire s-a dovedit aşa un ticălos.

— Concentrează-te la lucrurile care nu-ţi plăceau la el, zice Didy şi îl caută din priviri pe Tassos, să ne mai aducă de băut, de parcă are tot timpul din lume pentru mine şi inima mea făcută bucăţi.

— Ăsta e singurul antidot cunoscut. La început, ai nevoie de un singur lucru, spune ea cu siguranţa cuiva care-ţi dă sfaturi despre cum să scapi de sughiţ sau să scoţi nişte pete persistente. Concentrează-te pe un singur lucru. Ceva fizic, insistă ea, ducând prăjitura la gură şi aşteptând să-mi găsesc

singură propriul medicament. O să te ajute mult să nu te mai gândeşti ce-ar fi fost dacă, te asigur.

Nu e greu să mă gândesc la Jimmy. El pâlpâie în mintea mea, bobină după bobină de film. Privirea lui tandră; voioşia şi elasticitatea trupului său, mereu gata să facă tumbe, să sară de pe stâncă, să-şi ia avânt şi să alerge; zăngănitul maşinii de scris; mâinile lui în părul meu. Îi văd dinţii albi când îmi cântă cu un pumn de drahme în palmă „N-o să găseşti nicicând pe-altcineva ca mine, fiindcă eu, doar eu sunt perfect pentru tine“ şi-mi amintesc cum am simţit chiar atunci versurile ca pe un blestem, care acum pare că s-a adeverit pentru că, după plecarea lui m-am trezit lângă Tomas, şi Marty, şi chipeşul Angelos de la şcoala navală şi cu nici unul nu m-am simţit în elementul meu, aşa cum m-am simţit alături de Jimmy Jones.

Didy mă priveşte expectativ, cu capul într-o parte. Văd chipul lui Jimmy întors către mine pe pernă; bucle şi gene negre, buze umflate de somn, degetul mare în scobitura claviculei.

Pe fondul bronzului ei cafeniu închis, ochii lui Didy sunt de un albastru electrizant. Mă întorc la imaginea lui Jimmy culcat pe pernă lângă mine şi încep să mă apropii de el în timp ce se trezeşte. Când se întinde şi cască, are subraţul la câţiva centimetri de nasul meu. Miroase uşor înţepător, familiar – dar nu e asta. Când focalizez, am o grimasă. Părul care i-a crescut la subraţ nu e brunet ca cel de pe cap, ci gălbui şi buruienos, ca o plantă ce creşte sub o piatră, cu o crustă de sudoare întărită, respingătoare. Încep să râd şi Didy îşi ciocneşte paharul de al meu când reuşesc să pun imaginea în cuvinte.

— Pentru subsuorile de neprivit ale lui Jimmy! zice.

Îmi povesteşte despre copiii ei, care n-au nici un chef să-i care după ea în Grecia ca să-şi facă ea un moft, în afară de Fiona, care abia aşteaptă să se plimbe cu măgarii şi care, speră Didy, o să se împrietenească cu micul Jason Johnston.

— Uite-l, zic când Booli trece în goană pe lângă noi, cu Max pe lângă picioarele lui.

Îl urmărim cum se urcă într-un caiac verde mentă şi se aşază pe punte, un omuleţ care are o treabă de făcut, şi anume să culeagă peştişori din năvoade şi să-i arunce în găleata lui. Didy îşi încrucişează degetele.

— Sper să-i placă de Fiona, zice.

Ceasul mânăstirii bate de şi jumătate, mesele de aici de la Katsikas şi de peste drum încep să se umple. Pe lângă noi trec în şir măgari, amicii mei cei mai faliţi sau mai nefericiţi în dragoste aşteaptă feribotul fumând sau rozându-şi unghiile, Costas îşi instalează căruciorul de îngheţată. Bim şi Demetri se apropie cu paşi vioi de *Nereida*, ca nişte vânători care simt miros de pradă.

Didy vrea să afle poveştile tuturor. Arăt înspre Edie şi Janey, care şi-au făcut costume noi de baie din două piese din tricoul galben preferat al lui Jimmy şi încalcă sfidătoare regulile instituite de Manoli, şeful poliţiei, tolănite, fără nimic altceva pe ele, la o masă la care Marty şi Charlie Heck fac skanderbeg. Vizavi, suedezii vorbesc unii peste alţii. Numele „Wittgenstein“ e pomenit întruna. Lena dă pe gât un păhărel de *raki*, apoi înşfacă o carte şi citeşte cu glas tare un pasaj. Axel Jensen se întrerupe din conversaţia cu Leonard ca s-o aplaude alene. Un mic trib de Goscheni ţipă în timp ce David îi împinge într-o roabă de piaţă, făcându-i să se rostogolească unii peste alţii, toţi despuiaţi, cafenii şi aureolaţi de bucle angelice. Doar Göran stă aplecat deasupra caietului său, fără să fie atent la nimic din jur, doar la universul din mintea sa, în timp ce scrie.

Nişte copii greci gălăgioşi se urcă pe un stâlp şi sar în apa din port; mai mulţi bărbaţi descarcă legume din caiace, pe rogojini de paie întinse pe chei. Pisicile stau tolănite pe pietrele calde, cu ochii la ţărm şi la un vas de pescuit ce se apropie.

— Dar cine e această fiinţă încântătoare cu picioare splendide şi copil? spune Didy în timp ce Marianne manevrează căruciorul şi-l fixează la uşa băcăniei. Cămaşa pescărească abia îi acoperă fundul când se aplecă să-şi ia în braţe copilul. Li se alătură lui Leonard şi lui Axel, care râd şi vorbesc. Leonard îi trage un scaun, dar continuă să ciulească urechea la ce tocmai îi spune Axel.

Axel are rucsacul la picioare, aşa că bănuiesc că e pe punctul de a pleca iar cu barca. E prima oară când s-a întors pe insulă după ce Leonard i-a dăruit o poezie despre un bărbat care a dat foc casei pe care o iubea şi a pornit pe mare într-o barcă arsă, cu aripi mutilate. Se pare că această poezie plus vizita lui Leonard şi lama de ras primită cadou au fost tot ce i-a trebuit acestuia ca să se transforme din epava umană pe care am văzut-o la măcelar în acest

bărbat proaspăt ras şi liber. Dacă Axel se simte jenat, n-o arată.

Didy uită să mai respire, de parcă i-aş povesti un soi de intrigă poliţistă, mai ales când ajung la partea despre accidentul Patriciei. Facem eforturi să nu ne zgâim la Axel, care e în continuare prea ocupat să vorbească şi nu e atent la Marianne şi la fiul lui. Leonard e cel care îl strigă pe Nikos să-i aducă suc şi tot el e cel care se strâmbă vesel la copil.

— Ce bărbat extrem de civilizat şi amabil, zice Didy.

O aprob cu un oftat când îi văd pe el şi pe Marianne încrucişându-şi degetele pe sub masă. Soarele se strecoară prin copertină şi o găseşte, lumina umbrei lui în rochia ei albă.

— Aşa e, Marianne trăieşte un vis frumos, spun, aproape tânguindu-mă.

Radiază sub privirea lui Leonard, ochii îi scânteiază, părul îi străluceşte, auriu pal, pe fondul pielii ei de culoarea mierii. Râde mult şi din orice. El a scos la iveală fata ce zăcea înăuntrul Madonnei sfinte şi martirizate.

Uneori, fata e sălbatică. E ca şi cum şi-ar păstra toată energia pentru serile în care angajează o bonă şi ni se alătură la Xenomania sau jos, în port. Ea şi Leonard nu se pot abţine să nu se atingă întruna; mici amănunte: mâinile lui îi mângâie călcâiele când e epuizată de dans, el îşi trece degetele prin părul ei, o sărută din senin pe frunte, pe vârful nasului. Veneraţia lui are o notă religioasă când o priveşte. La Lagoudera, ea se învârte pe podea, şi el o priveşte cu un zâmbet larg pe faţă, de parcă în fericirea ei şi-ar fi găsit propria salvare. Chipul ei îi încântă mai mult decât orice chip pe care l-a văzut vreodată, spune el. Mi-a spus odată că stă deseori în lumina lunii şi o priveşte dormind.

— Axel nu vrea decât ca Patricia să se pună pe picioare şi să fie iar lângă el. A fost de acord să-i dea Mariannei casa în schimbul divorţului, zic, încântată că dramele de pe insula noastră o interesează îndeajuns pe Didy ca să vrea să afle mai mult.

---

44. Elizabeth Jane Howard (1923–2014), romancieră britanică printre ale cărei romane se numără seria de succes, publicată începând cu 1990 şi până în 2013, *The Cazalet Chronicles*, scrisă la sugestia fiului ei vitreg, Martin Amis. Romanul *The Sea Change* a fost publicat în 1959.

Douăzeci și cinci

Didy şi cu mine ne întâlnim din nou la ora de ouzo, când orizontul e acoperit de o ceaţă lăptoasă. Am venit direct de la plaja din spatele *castello*-ului în ruină. Marea e împodobită cu argint, mov şi portocaliu deschis, în timp ce înotătorii sar de stâncile de la Avlaki şi Spilia. Se aud chiote, scoase de copiii care se întrec cu măgarii prin port, deranjând pisicile, şi porumbeii, şi piramidele de portocale atent clădite ale căpitanului Yiannis, dintre care unele se rostogolesc direct în mare. Pisicile par să se fi înmulţit peste noapte. Didy e înconjurată de vietăţi demne de toată mila: urechi sfâşiate, ochi lipsă, burţi scabroase şi mieunături cu mustăţile pleoştite, experţi absoluţi în arta de a adulmeca o inimă duioasă. Stă cu picioarele încrucişate graţios. „Un salon de dame“, îl numeşte ea, şi când mă alătur şi eu mă simt stângace şi plină de sare în costumul meu de baie şi în şortul peticit. Didy pare ca scoasă din cutie, în ciuda multelor probleme cu pomparea apei şi scurgerile recalcitrante în pânza freatică de la Spiti Heidsieck, şi lângă ea se află o femeie tânără, la fel de îngrijită, cu o cordeluţă de satin, care bănuiesc că e fiica ei din prima căsătorie.

— Annabel Asquith, confirmă fata cu un accent englezesc plictisit în timp ce-mi întinde mâna. Tassos oferă şi furculiţe pentru prăjituri – „cât de încântător de burghez“, spune Charmian, care a făcut un efort şi s-a dat cu un ruj corai şi şi-a prins părul sub pălăria cu cele mai largi boruri pe care o are. La încheietura stângă are o brăţară la fel de groasă ca a lui Didy, însă în vreme ce a lui Didy e de aur şi are o mulţime de pandantive zornăitoare, a ei e de bronz masiv.

— Face parte din roata de rugăciune tibetană care i-a fost făcută cadou, cu mare ceremonie, neînfricatului meu soţ, de însuşi Dalai Lama, răspunde la întrebarea lui Didy.

Spune că speră că prietena lor Jane nu i-a vorbit doar despre sărăcia şi

certurile lor.

— Șaizeci și patru de țări, războaie, foamete; a văzut multe la viața lui și a povestit lumii despre ele. La momentul la care s-a însurat cu mine, avea de două sau chiar de trei ori mai mulți cititori decât orice alt corespondent din toată Australia, zice, răsucindu-și simbolurile tibetane în jurul încheieturii. Vrea ca Didy să-l cunoască pe George cel neînfrânt:

— I-a cunoscut pe Nehru, Churchill și Mao și s-a plimbat de-a lungul fluviului Gange cu o umbrelă neagră deasupra capului cu însuși Gandhi.

Annabel se retrage în spatele ochelarilor negri în timp ce Charmian se laudă și, după ce îmi strânge mâna, îmi spune „drăgălașo“, așa cum îi spui unui copil.

Mă bucur că am cu mine cărțulia aia groasă. A venit în fine și momentul s-o citesc pe Simone de Beauvoir, și le văd pe ambele femei mai în vârstă zâmbind când pun exemplarul din *Al doilea sex* de la Charmian pe masă.

— De când nu mai e Jimmy, am avut mai mult timp, zic, apoi îi spun lui Charmian: Acum îmi pare rău că nu i-am dat una în cap cu ea. Ar fi trebuit s-o citesc chiar atunci, când mi-ai dat-o.

Are colțurile îndoite și e uzată de la cât am cărat-o cu mine.

Charmian o ia și o deschide.

— Hai să vedem ce spune îngerul cărților, zice și-și pune degetul pe pagina la care s-a deschis.

— Nu mă omor după profeții, dar de multe ori de Beauvoir le zice la marele fix.

Începe să citească cu glas tare acolo unde i-a rămas degetul: „Nimeni nu-l depășește în aroganță, agresivitate și sfidare la adresa femeilor pe un bărbat neîncrezător în propria-i virilitate…“[45]. I se taie glasul și închide cartea, apoi își ascunde fața în mâini.

— Doamne, ce plângăcioasă mai sunt, zice și se șterge la ochi. Ce prostie, să începi așa să plângi din orice. Ce-oți fi zicând despre mine?

Didy o trimite pe Annabel să-și găsească frații, mai cere niște ouzo, inclusiv un pahar pentru mine, ceea ce îmi pică perfect, dat fiind că nu sunt sigură dacă nu vrea să mă car și eu. Dumnezeule, mai întâi eu, și acum și Charmian; biata Didy o să creadă că suntem bune de dus la balamuc de la atâta plâns.

— Ar trebui să serbez: George şi-a terminat în fine romanul care mi-a mâncat zilele şi acum o să fiu liberă, poate chiar liberă să scriu puţin şi la ale mele, dar spre deosebire de Simone de Beauvoir, eu mi-am plătit scump libertatea, spune Charmian trăgându-şi nasul şi înşfăcând noul pahar de ouzo de pe tava lui Tassos şi dându-l pe gât înainte ca el să apuce să-l pună pe masă.

Didy îi comandă încă unul. După mine, nu e cea mai inspirată idee.

— Aş minţi dacă aş zice că Jane nu mi-a spus câte ceva despre problemele voastre. Asta o şi face o povestitoare atât de bună, faptul că nu se poate abţine… spune Didy în timp ce Charmian se şterge la ochi şi-şi suflă nasul.

— Câteodată mă gândesc că ar fi mai uşor dacă n-aş avea dorinţa asta atât de puternică, spune Charmian, adăugând cu un zâmbet razant: de a scrie, vreau să spun…

Îşi duce mâna la partea de gură cu dintele lipsă.

— Nu ştiu cum reuşeşti să faci atâtea, zice Didy. Dar, te rog, lasă-te în voia acestei dorinţe, fiindcă scrii nişte cărţi minunate.

Charmian ia o ţigară.

— Ar fi mult, mult mai relaxant, şi mult mai bine pentru George, dacă m-aş resemna pur şi simplu să trăiesc mai „grecește“, aşa cum am început să-i spun acestui stil de viaţă, ca Marianne, sau Carolyn ori Robyn sau oricare dintre aceste tinere femei care sunt fericite să-şi poată sluji bărbaţii geniali. Le invidiez capacitatea de a se scălda în lumina reflectată a gloriei lor, capacitatea de a se face că nu văd atunci când geniul mai calcă în strâchini, aşa cum eu n-am putut s-o fac niciodată de când sunt cu George. Îşi goleşte paharul şi arată spre cartea de pe masă.

— Cred că pentru femei ca Marianne şi toate celelalte ca ea, Simone de Beauvoir e interesantă. Nu zice ea că cele mai libere femei din Grecia Antică erau hetairele? Da, or fi fost ele curtezane, dar fututul era în mare parte rezolvat de *dicteriade* şi de *auletride,* femei de rang inferior, în vreme ce independenţa, cultura şi inteligenţa le făceau pe hetaire aproape egale bărbaţilor.

Arăt către Tassos, rugându-l din ochi să nu-i mai aducă ouzo.

— Adevărul e că Marianne părea destul de nefericită când am văzut-o mai devreme azi, spun, imediat ce se opreşte să-şi aprindă o ţigară.

— Ce să zic, nu cred că-i pică prea bine că Axel refuză să aibă o relaţie cu copilul lui…

Clatin din cap. Nu despre Axel e vorba.

— Ei, sper c-o să ni se alăture şi ea. Jane mi-a vorbit foarte frumos despre ea, mi-a zis că gătește minunat, spune Didy în timp ce Charmian fumează și așteaptă să-i spun ce s-a întâmplat.

*

Nu mai puteam rămâne nici o clipă fără apă, aşa că l-am urmat pe Bobby spre fântâni, la orele cele mai fierbinţi ale zilei.

Timpul pe care-l petrec cu fratele meu a devenit preţios acum, că ştiu că ne-a rămas foarte puţin. Deşi mă bucur că Trudy a trecut în fine cu bine de toate complicaţiile îngrozitoare ale operaţiei ei, asta înseamnă că el o să mă abandoneze. Am încercat să nu mă lamentez.

— Dar de ce? De ce trebuie să te duci aşa departe, tocmai în America?

Știam deja de ce. Marea lui dorinţă a fost ca Trudy să se facă bine. Până la urmă, se pare că are darul de a-i îngriji pe ceilalţi.

— În noaptea aia când era să moară de la febră am făcut un pact cu universul, să nu o părăsesc niciodată, îmi spune.

Medicul ei de familie se află în Boston, aşa că acolo se vor duce. Şi cu mine cum rămâne? Îl văd că dă din umeri. Vreau să profit cât pot de prezenţa lui, înainte să dispară.

— Ai zis mereu că familia e un concept demodat. Asta înseamnă că n-o să ne mai vedem niciodată? mă vait în timp ce aşteptăm la fântână, încercând să aflu cât mai multe despre gândurile lui.

M-am dus singură, prin gunoaie şi praf, să-i înapoiez lui Marianne câteva discuri de gramofon. Îl auzeam pe Leonard bătând la maşină pe fereastra de la etaj, dar în afară de cântecul brusc de greieri şi de zgomotele tastaturii, domnea o tăcere absolută. În casă era o atmosferă ciudat de melancolică, obloanele erau închise şi mirosul de tămâie arsă îţi cam întorcea stomacul pe dos.

Am observat că bebeluşul dormea sub o plasă în pătuţul lui şi căţelul cel alb era tolănit la baza scărilor, cu botul pe lăbuţele încrucişate. Şapca ieftină a lui Leonard era agăţată de chitara pusă în cui. O vază egipteană zăcea spartă

în două bucăţi pe podeaua de piatră într-o băltoacă de apă, printre tulpinile împrăştiate de coada şoricelului de munte. Pe masă, o foaie de hârtie cu ceva scris în norvegiană, multe tăieturi şi un scris ascuţit; crusta tăiată a pâinii unui sendviş; un pahar gol; o scrumieră plină; un cuţit. M-am lăsat pe vine să pun discurile de gramofon la locul lor şi am găsit-o cuibărită în spaţiul dintre rafturi şi servantă. Era livid la faţă de cât plânsese. Şi-a dus degetele la buze, cerându-mi să nu scot nici un sunet.

*

— Şşş, zice Charmian. Uite că vine Marianne.

Nu pare să aibă nici o grijă pe lume. S-a schimbat în fusta ei cu dungi şi merge cu pas legănat, aşa cum face ori de câte ori nu are copilul cu ea. Se opreşte la colţ să schimbe două vorbe cu Magda. Le văd râzând. La masa de lângă noi s-a instalat un grup de piloţi, cu nişte sticle de bere rece. Femeile au gene false, şi ruj sidefat, şi rochii cambrate, care nu se potrivesc deloc aici, pe malul mării. Piloţii şi-au pus şepcile pe masă şi îi urmăresc cum se întorc şi o privesc. Ea le simte privirile, se răsuceşte, observă însemnele familiare şi zâmbeşte.

— A, sunteţi de la Scandinavian Airlines, spune. Ce vă aduce pe Hydra?

Didy şi Charmian aruncă o privire spre Marianne, care se întreţine relaxată cu nordicii, şi îmi cataloghează povestea drept o simplă ceartă între îndrăgostiţi. Discută concentrate despre educaţia lui Martin.

— Jane spune că are categoric toate şansele să fie student la Oxbridge. Crezi că sistemul grecesc de educaţie o să fie suficient pentru un băiat atât de dotat ca el? zice Didy.

— E încă unul dintre lucrurile la care încerc să nu mă gândesc, răspunde Charmian. Avem nevoie ca romanul lui George să fie un mare succes şi zic asta în ciuda subiectului său… şi, evident, Didy întreabă la ce se referă şi nu cred că va mai dura mult până o să dea iar apă la şoareci.

Mă întorc iar spre Marianne. Una dintre stewardese i-a pus o mână pe braţ.

— Deci îl cunoşti? Îl cunoşti pe Axel?

Marianne se schimonoseşte la faţă.

Când îmi surprinde privirea, chipul îi e străbătut de o undă de maliţiozitate.

— Da, aş putea spune că da.

Cea de-a doua stewardesă are un aer victorios.

— Poftim, Nita. Ți-am zis că-ți găsești iubițelul în Hydra.

Tipa pe nume Nita pufnește.

— Mă rog, e un tip foarte bizar. Dimineață a dispărut pur și simplu, lăsându-mă cu valiza lui și fără nici o indicație despre ce vrea să fac cu ea.

Marianne încuviințează.

— Tipic pentru Axel, zice, mușcându-și buza. Soțul meu e realmente țicnit.

Nita își acoperă jenată fața cu mâinile.

— Vai, îmi pare rău, zice cu un oftat. Nu s-a întâmplat nimic. Serios. Era foarte beat și am stat treji toată noaptea, timp în care mi-a povestit cele mai oribile povești despre ce i-au făcut naziștii tatălui său. Cred că chiar avea nevoie să vorbească despre asta.

Marianne aprobă înțelegătoare.

— Tatăl lui Axel are o fabrică de cârnați în Trondheim, zice. Nu cred că a cunoscut vreodată un nazist.

Ce ușurare e s-o auzi râzând și ce contrast față de mai devreme, când îmi spunea că vrea să moară.

Cred că doar fiindcă i-a fost teamă să nu deranjez copilul sau pe Leonard m-a lăsat s-o conving să iasă din ascunzișul ei, care-ți strângea inima. Am așezat-o în balansoarul ei de pe terasă, unde s-a făcut mică de tot, cu genunchii strânși la piept. Mi-a vorbit printre degete.

— Durerea e insuportabilă. Nu mai pot trece încă o dată prin asta.

— A pățit ceva copilul?

Începeam să intru în panică.

— Copilului i-ar fi mai bine la Oslo, cu mama mea. Ce caută o nefericită ca mine într-un loc ca ăsta?

Mi-a povestit printre lacrimi că Leonard a fost plecat pe munte toată noaptea și a așteptat răsăritul la Profitis Elias.

— Am crezut că e cu Axel, dar pe urmă a apărut Axel să-și ia la revedere și mi-a zis că nu s-a întâlnit deloc cu el. Hopa, a zis Axel, cred că am făcut o gafă, și se pare că Leonard a văzut răsăritul împreună cu Francine. Am sentimentul că o iau iar de la capăt. Toată lumea vrea să-mi fure bărbatul. Nu știu ce să mai fac. Poate să-l încui în casă și să înghit cheia, a zis, în timp ce deasupra noastră simfonia clapelor de tastatură și a carului revenit la treabă

atingea un crescendo victorios.

Acum nu văd nici urmă de lacrimi și echipajul aviatic e complet cucerit. N-am văzut-o niciodată flirtând așa.

— Dumnezeule, și zburați așa cu avionul gol până la Oslo? zice și lumina soarelui îi licărește în ochi.

---

45. Ed. cit., p. 25.

Douăzeci și șase

Lumina soarelui ne urmărește peste tot. Ne lipește de stânci, ne toarnă în bronz. Ascute umbrele, dă foc munților, izbește zidurile albe, care aproape ne orbesc. Ne ostoim setea cu *retsina* și bere, trăim cu fructe, salată și pâine. Ni se face cald, fie și când ne gândim la mâncare gătită. Facem sieste lungi printre brazi cu numeroșii noștri prieteni noi și înotăm alene în marea albastră și milostivă, țesând planuri pentru seară și noapte. Sărim ca puricii, din pat în pat. Cei cu casele cu cel mai mic număr de trepte dinspre port au parte de cei mai mulți musafiri.

Chiar și cei mai disciplinați dintre noi au renunțat să mai pretindă că muncesc. Poeziile revoluționare rămân scrise pe jumătate, pensulele de pictat se întăresc în borcanele cu diluant, caietul meu e cam golaș și paginile îi sunt pline de desene din plictiseală. Luna se înalță dintre munți ca drojdia în castron. Sub noi, pietrele rămân calde de la soare. Adierea miroase a pin, și a ierburi de munte, și a subînțelesuri și, când mă instalez mai bine în crăpătura stâncii, frunzele zdrobite de trandafir sălbatic sunt lipicioase și miros a biserică.

Aceste stânci și marea redevin ale noastre după ce turiștii au terminat cu soarele și s-au întors la iahturile și hotelurile lor. Suntem cu toții complici în această libertate și nu avem de ce să ne temem; până și Manolis, șeful poliției, pare excedat de numărul prea mare al adversarilor. În anumite nopți, muzica din Lagoudera e asurzitoare, iar fetele în costum de baie sumar dansează pe străzi.

Leonard și-a trimis manuscrisul romanului la editură în aceeași zi în care Marianne și-a expediat copilul în Norvegia. El zice că se roagă zilnic ca acest unic exemplar al cărții lui din lume să ajungă cu bine la editorul lui din Canada. Se pare că nu se poate gândi la nimic altceva decât la bărci care ard și la saci de poștă căzuți în mare. Scanează zarea stând pe stânca lui preferată,

răsucindu-şi şiragul de *kolombói* între degete cu o privire atât de neliniştită, încât nu pot decât să presupun că I Chingul l-a sfătuit să nu mai facă nici o copie înainte de a trimite cartea.

Se pare că Marianne a stat ascunsă de când s-a întors de la Atena fără copil. Acum ea şi Charmian ies din apă şi stau să se usuce, ştergându-şi părul pe rând cu prosopul.

— M-au lăsat să mă urc în avion cu el, tocmai spune Marianne în timp ce eu stau pe marginea stâncii şi îmi dau rochia jos, mă uit în jur şi hotărăsc că n-o să deranjeze pe nimeni dacă-mi dau jos şi chiloţii.

— Era un zbor aproape gol, erau doar Nina, şi Suzie, şi trei bărbaţi la costum. Am fost la un pas să rămân acolo: ar fi fost cel mai simplu lucru din lume să îmi prind pur şi simplu centura…

Îl simt pe Leonard privindu-mă. Mă întorc şi îl privesc la rândul meu. El nu-şi fereşte ochii. Mă uit la Marianne; l-a observat că se uită. Simt o senzaţie neplăcută în stomac.

Marea plesneşte pietrele calde, însă foarte blând. Mă bag în apă şi mă întind pe spate ca să las valurile să mă legene în timp ce mă întreb ce-o fi cu chestia asta care a căpătat proporţii şi e pe cale de a face prăpăd. Mijesc ochii spre cei de pe mal şi îi văd înşiraţi pe ieşitura stâncii, cu luna şi munţii în spatele lor. Înot înapoi spre scară. Micul Booli se târăşte pe pietrele ude şi alunecoase. Apa mării îi umflă chiloţii, ca pe un scutec. Costumul de baie n-o avantajează deloc pe Charmian şi e atât de uzat, că a devenit transparent. Marianne e o sirenă argintie în noul ei costum galben în două piese. Îi cere lui Charmian o reţetă de *curry* şi îmi întinde repede prosopul ei umed ca să mă acopăr.

— Zice că vrea picant, spune şi eu mă străduiesc să n-o condamn, dar nu pot să nu mă simt şocată că poate fi atât de relaxată după ce tocmai şi-a lăsat copilul pe mâna unor străini. Toată insula vorbeşte despre asta şi despre cum s-a întâmplat. Subiectul a apărut din senin şi s-a răspândit rapid, ca praful de puşcă.

Francine a fost cea care a aprins fitilul. Am zărit-o peste umărul lui Marianne în ziua în care aceasta a început să-l bârfească pe Axel cu stewardesele. Mi-am zis în gând „Of, *merde*, acum să te ţii“, în clipa în care s-a apropiat alene de noi Francine, cu flori galbene în păr şi o carte deschisă

în mâini, care, din nefericire, s-a dovedit a fi antologia de poezie a lui Leonard.

Aceasta, se pare prea captivată ca să ridice privirea, şi-a tras un scaun şi a continuat să citească. Didy s-a aplecat peste masă şi i-a admirat crenguţele de coada şoricelului de munte împletite în păr, şi conversaţia lui Marianne cu stewardesa referitoare la valiza lui Axel s-a întrerupt brusc.

— Habar n-am, arunc-o în port, a zis în clipa în care Francine a atins florile şi a râs.

— Dumnezeule. Am fost sus în munţi toată noaptea. Habar n-am avut…

Francine a lăsat capul în jos ca să-şi desfacă părul prins în coadă şi s-a aplecat să-şi scuture părul, iar maioul legat la gât i-a dezvelit spatele zvelt şi suplu. Câteva crenguţe uscate i se încurcaseră în păr, aşa că a trebuit să şi-l scuture şi să şi-l unduiască, aşa că a fost suficient timp să-i admirăm curba delicată a spinării şi să-i observăm zgârieturile recente de pe ieşiturile osoase ale vertebrelor.

Şi asta a fost tot. Totul a fost aranjat în doi timpi şi trei mişcări. Copilul avea să fie îmbarcat în avionul gol de întoarcere via Paris, apoi să călătorească spre Oslo, sub supravegherea personalului de zbor. Deşi uşor mirate de bruschețea cu care Marianne le-a solicitat sprijinul, Nita şi Suzie au părut bucuroase să o ajute, iar Johan, pilotul principal, şi-a exprimat şi el acordul, deşi nu era cine ştie ce atent la discuţie, dat fiind că Francine continua să se joace de-a Meduza cu părul ei.

— Am să-i trimit mamei o telegramă la Oslo, să-l întâmpine, a zis Marianne, care a ridicat sfidătoare bărbia când Charmian s-a aplecat spre ea şi a întrebat-o:

— Chiar vrei asta, draga mea? Eşti sigură?

*

Rodiile se crapă şi revarsă rubine pe scări; aerul are mireasmă de smochine fierbinţi. În fiecare noapte dorm pe terasă, îmbrăţişată cu cine se nimereşte să fi căzut lat lângă mine. Am ars scrisoarea pe care am primit-o, în cele din urmă, de la Jimmy Jones. S-a întors la Facultatea de Drept cu coada între picioare, rămas cu un an în urmă faţă de colegi şi, cumva, e vina mea că l-am făcut să rătăcească drumul. Am plâns ca proasta, nu merita.

Un amic american al lui Leonard pe nume Doc Sheldon vine să-şi petreacă vacanţa pe insulă şi, odată cu sosirea lui, bucăţele de haşiş libanez încep să aromatizeze aerul întâlnirilor noastre nocturne din curte. Prima dată când l-am încercat am crezut că o să mor de râs. Eram cu Marianne, alergam, ţinându-ne de mână, în josul dealului, de la casa ei până la port, vesele ca nişte şcolăriţe. La sfârşit, nu mai puteam pune frână nici dacă voiam, şi Marianne striga „Vezi, zici că zburăm!“, şi a trebuit să ne prindem repede de Marty şi de Leonard, ca să nu cădem.

Leonard şi Marianne se plimbă ţinându-se de mână, ca un cuplu aflat în luna de miere. Noi, restul, nu putem să nu ne simţim invidioşi, mai ales de când am aflat marea veste că Leonard a moştenit de la bunica lui 1 500 de dolari şi s-a hotărât pe loc să-şi ia cu ei o casă. E de părere că a şi găsit-o pe cea potrivită: are trei etaje, o terasă mare cu lămâi vechi şi se înalţă robustă între port şi Kamini. Se pare că locul are o energie bună şi Leonard şi Marianne speră ca, încet-încet, s-o pună la punct. I Ching-ul spune că e o achiziţie norocoasă. Charmian şi-a dat şi ea binecuvântarea şi le-a promis un pat de metal cu model floral. George îi zâmbeşte sarcastic lui Leonard.

— Poate că acum, că eşti şi tu proprietar, n-o să te mai plângi atâta de bursele guvernului canadian, zice, dând un coniac pe gât.

Leonard şi Marianne fac mai multe drumuri la Pireu, de unde se întorc cu covoare orientale, lenjerii de pat fine, bine păstrate şi o oglindă veche, aurită, înfăşurată în pleduri, care va fi agăţată în hol. Sunt îmbătaţi de dragoste şi de dragostea pentru mulţimea de cărţi pe care le aduc legate în boccele, împreună cu discuri noi, şi mai mulţi dintre noi îi urmăm în şir indian de la barcă şi până sus în vârful dealului şerpuitor, în ciuda furtunii, cu pachetele şi coşurile lor. Ajungem la Marianne acasă cu limba scoasă de-un cot şi uzi până la piele. Ea ne împarte prosoape şi în timp ce ne dăm jos hainele ude rămâne afară pe terasă şi vorbeşte încurajator cu seminţele de marihuana care au început să încolţească printre roşiile ei.

Ne uscăm şi ea ne toarnă tuturor vin, apoi aranjează ciorchini de struguri pe o tavă mare de aramă. Ne instalăm în jurul unei mese joase turceşti. Aversa de vară bate în obloane şi ridică aburi din pământ şi fac un mare efort să nu fug afară în pielea goală şi să dansez în ploaie. Mă uit în jur la noi, aşezaţi printre perne şi înfăşuraţi în prosoape. Poleiţi de lumină şi cu chipurile

strălucitoare, zici că suntem nişte greci antici aflaţi la un banchet. Strugurii au nuanţa jadului lustruit şi toată lumea zâmbeşte, strălucind de la ploaie. Göran citeşte cu glas tare dintr-o carte deschisă lângă el „Spre Itaca“ a lui Kavafis. Lena îi curăţă un strugure. Marty mă trage lângă el şi accept, mulţumită să-mi pot lăsa capul pe pieptul acestui uriaş ca pe o pernă.

Marianne rulează un joint în timp ce Leonard scoate un disc din copertă şi, cu grija cu care oficiezi un ritual religios, îl pune pe pick-up. Boxa cârâie când el se apleacă şi suflă un fir de praf de pe ac înainte de a-l pune pe şanţul discului. Ia jointul de la Marianne şi se instalează lângă ea, pe blana de capră. Mahalia Jackson începe să cânte gospeluri, iar Marianne se încolăceşte în jurul lui şi rămân amândoi nemişcaţi.

*

Vine o zi când tot cheiul miroase în mod bizar a ouzo şi lumea începe să vorbească despre plecare. Pe ţărm, butoaiele de stejar în care a fost vin sunt spălate cu apă sărată. Un preot stă lângă vasul cu vin, îl stropeşte cu apă sfinţită şi se roagă ca acesta să se întoarcă până la Sfântul Dumitru cu vin bun. De fiecare butoi gol sunt agăţate festiv frunze de dafin ce flutură a rămas-bun, în timp ce bate clopotul. Cercurile din jurul meselor de cafenea se restrâng.

— Desfrânaţii naibii, toţi sunt nişte desfrânaţi! zise George în timp ce studenţii coboară spre port cu sacii de dormit rulaţi şi cu rucsacurile în spate.

Casele impozante sunt ferecate cu obloane, şevaletele dispar de pe străzi, magazinul de suveniruri al Mariei e deschis doar o oră pe zi şi uneori de pe feribot nu coboară nimeni. Caiacele de lemn vopsit depăşesc numeric iahturile din port, iar locuitorii reîncep să repare carenele şi năvoadele. Cheiul e plin de munţi de bureţi de mare de la Benghazi fixaţi cu plase şi, deşi recolta nu e cine ştie ce, nu s-a prăpădit nici un suflet. După mult timp, tunurile de pe acoperişurile caselor căpitanilor s-au auzit iar şi dinspre ateliere răzbat zgomote de oameni ce repară motoare şi se simte miros de răşină proaspătă, de la scândurile date la rindea. Munţii oftează uşuraţi şi păsările se adună pe sârmele copertinelor ca să cânte despre Africa. Se varsă lacrimi la despărţire. Eu plâng de sare cămaşa pe mine când Bobby pleacă cu Trudy, dar Charmian mă ia la masa ei şi mă linişteşte, amintindu-mi cât era

de trist la sosirea aici. O ascult atentă. Poate că, având aşa de mare grijă de Trudy, spune ea, Bobby a reuşit să se împace cu gândul că nu i-a fost aproape mamei pe patul de moarte.

George e într-o pasă foarte proastă – lucru deloc de mirare; aşa e de zile întregi. Stă şi tuşeşte până se ţine cu mâna de burtă, în propriul său nor de fum, de coniac şi de spaimă. Didy încearcă să-l sâcâie în timp ce are grijă de copii, cei trei ai lui, plus cei doi mai mici ai ei, care vorbesc toţi odată şi sorb zgomotos *milkshake*-uri de căpşune.

Leonard şi Marianne împart o farfurie de creveţi micuţi. Marianne nu e deranjată de pisicile ce se încolăcesc printre picioarele ei, nici măcar de cea portocalie fără un ochi şi extrem de murdară care-i sare în poală. Adoraţia atât de intensă îl face pe Leonard să strănute, aşa că se dă puţin mai departe şi se şterge pe degete, după care deschide ziarul.

Feribotul de azi i-a adus lui Bim încă o scrisoare de refuz, pentru a treia versiune a romanului său.

— Ce oameni, zice, umezindu-şi degetul şi încercând să şteargă semnătura. Nici măcar nu s-au deranjat s-o semneze personal. E tipărită.

Leonard ridică ochii, însă doar pentru scurt timp. Ceva din *Herald Tribune* îl face să se încrunte. Scrie câteva cuvinte în caietul lui. Marianne ia ceaşca lui Bim şi o învârte de trei ori pe o farfurioară. Îi spune că vede semnul dolarului în zaţul lui de cafea şi Robyn oftează şi acceptă să comande iar hârtie şi indigo, să mai încerce o dată. Ochii injectaţi ai lui Bim îi trădează sufletul rănit din spatele frunţii atrăgătoare. E victima perfectă pentru George, care se dă mai aproape ca să-i răsucească cuţitul în rană cât e încă proaspătă.

— Uite ce e, nu vreau să fiu un ticălos bătrân, un soi de Cronos, dar ascultă la mine, amice, să stai aici pe insula asta şi să bei până nu mai ştii de tine nu te prea ajută cu sintaxa şi doar îţi toceşte inteligenţa. Poate a venit vremea să te întrebi ce lucru atât de important ai de spus?

Bim încearcă să se apere, însă George vorbeşte peste el şi sfârşeşte cu o disperare teatrală, arătând către copiii lui, care încearcă să facă pisicile să se bată pentru nişte cozi de sardine.

— Cu ăştia trei şi o nevastă vorace, cărora trebuie să le asigur traiul, eu nu mai am timp s-o fac, dar civilizaţia noastră e pe punctul de a face implozie, iar voi, tinerii scriitori, trebuie să vă băgaţi mâinile până la coate în noroi şi să

spuneți lumii despre asta. Duceți-vă în Cuba, în Coreea, în Ungaria, în Etiopia… Știi bine, am fost în șaizeci de țări și am scris despre ele înainte de a rămâne legat cu cătușe de stânca asta. Ce dracu' se întâmplă cu generația voastră? Suntem pe punctul de a fi anihilați de bomba atomică și tot ce vreți să faceți voi e să vă plimbați ca somnambulii, mâncând flori de lotus? De ce nu sunteți mai furioși?

Leonard ridică ochii, surprins.

— Sunt multe lucruri care mă irită, zice, bătând în pachet să scoată o țigară și mijind ochii la George în timp ce și-o aprinde. Dar haideți să nu ne distrugem unii pe alții dușmănindu-ne, haideți să nu devenim paranoici. Dacă sunt lucruri împotriva cărora trebuie să luptăm, haideți s-o facem sănătos și cu minte. Nu vreau să devin un poet nebun, vreau să devin un om sănătos care poate înfrunta lucrurile din jurul lui.

Îi zâmbește Mariannei, apoi se întoarce la ziar și la articolul care-i captase atenția. Din foaia de ziar îl privește chipul îngust și surprinzător de obișnuit al lui Eichmann.

— Foarte bine spune, zice Bim, dar George îi șterge zâmbetul de pe față, arătându-i scrisoarea de refuz a editurii, aflată pe masă în fața lui.

— Oamenii ți-au spus-o verde în față, amice.

George a spus ce-a avut de spus și acum îi face semn unui vechi prieten care-l salută de pe puntea unui caiac de lemn impozant. Se numește *Cei doisprezece apostoli*, e o fostă barcă de pescuit bureți și a fost mutată din locul ei de pe cheiul de vest într-o zonă aflată chiar în fața noastră. Căpitanul Andreas ridică spre George degetul mare, semn că e gata de treabă. Martin își trage tatăl de mânecă.

— Știi, mi-a venit brusc o idee nemaipomenită, îi spune George lui Didy cu un zâmbet strengăresc.

Martin stă cu degetele încrucișate sub masă. E ușor jenant, fiindcă știm amândouă că sugestia pe care e pe punctul de-a o face George nu i-a venit câtuși de puțin brusc. El arată spre port. *Cei doisprezece apostoli* strălucește, proaspăt vopsită: roz și galben lămâie și albastru în zona de contact cu apa.

Căpitanul Andreas și-a dat favoriții cu ceară și, cu șapca lui albastră, arată ca o morsă. Stă pe punte, la o masă de marmură, și joacă domino.

— Dacă vrei ca odraslele tale să viziteze câteva situri istorice, am putea

vorbi cu vechiul meu amic, excelent marinar şi un tip de nota douăzeci, să facă o cursă specială pentru ei. L-am împrumutat cu nişte bani să-şi pună barca la punct, acum, că treaba cu bureţi s-a fâsâit de tot. Motor Mercedes, paturi confortabile, zice George, iar Didy încuviinţează din cap.

— Frumos din partea ta.

— E-adevărat, poate că nu arată atât de luxos ca alte bărci turistice, dar cu ea o să aveţi parte de o plimbare mai lină pe mările astea şi vă poate duce şi la Mykonos.

Îl ciufuleşte pe Martin.

— Şi, dacă aveţi nevoie de un translator, nu mă deranjează dacă vine şi dom' Profesor cu voi.

— Vai, dar e o idee minunată, absolut! zice Didy, bătând din palme, toată numai dinţi, şi gingii, şi brăţări zornăitoare. Crezi că îl lasă Charmian să vină cu noi?

Pete şi Martin dau noroc cu pumnii. Ochii lui Shane strălucesc.

— Şi pe tine, evident, Shaney! spune Didy şi micuţa Fiona zice cu glas ascuţit, arătând către Booli „Te rog, mami, el nu, nu-mi pace deloc de el!“ şi Didy trebuie s-o certe pentru că e nepoliticoasă.

Nu cred că Charmian ne-a observat, la cât e de atentă la ce îi spune pictorul american cu care vine de pe alee, şi merge cu soarele în faţă. Cred că îl cheamă Chip sau Chick; e doar de vreo câteva zile pe insulă şi Charmian îl ajută să găsească o casă şi să se instaleze. Chip e aproape la fel de înalt ca George; e nevoită să-şi înalţe gâtul ca să vorbească cu el. Din punctul în care stăm, lumina ce-i orbeşte pe moment nu face decât să le accentueze gesturile.

Sunt mult prea apropiaţi, până şi eu remarc asta. El a luat-o de mijloc, iar buzele ei aproape că-i ating urechea. Ea sare într-o parte, mult prea târziu, şi lasă o distanţă decentă între ei.

Shane îşi trage scaunul cu zgomot şi se întoarce înspre tatăl ei.

— De ce nu-i omori pe amândoi, tati?

George se schimonoseşte şi se ridică clătinându-se în picioare. Lui Didy i se taie răsuflarea.

— Serios, George, zău că trebuie neapărat să plecaţi cu toţii de aici.

Îi pune o mână pe braţ, oprindu-l.

— Vreau ca tu şi Charmian să vă gândiţi serios la oferta mea. V-ar prinde

la fix o mică vacanţă în Cotswolds, unde să ai parte de asistenţă medicală adecvată.

Douăzeci și șapte

Soarele apune când ieşim din mare. Pe plajă, Göran şi Lena fac un morman din vreascuri aduse de pe dealuri şi iată că apare şi Marty, blond şi voinic, cu Edie şi Janey, aducându-ne în dar un *galloni* îmbrăcat în răchită, o cutie cu prăjituri de la Eleni şi un pepene verde imens, cât un copil. E ziua de naştere a lui Leonard, face douăzeci şi şase de ani, şi e mai mult de-o lună de când a trimis manuscrisul. E aşezat pe pietrişul fin de la marginea apei, aplecat peste chitară. Marianne spune că încă n-are nici o veste de la editură, dar I Chingul rămâne la fel de încurajator. Ridurile ce-i coboară de la nas până la gură sunt adânci precum păpuşa unui ventriloc şi îl fac să pară bătrân pentru vârsta lui. Murmură câteva cuvinte spre ocean, în timp ce zăngăne corzile.

M-a luat un uşor tremurat, am stat foarte mult în apă, şi Charmian mă freacă bine pe spate şi-mi pune cardiganul ei pe umeri. Ne uităm amândouă la Leonard, încercând să auzim ce cântă. El se întoarce, încă zăngănind la corzi, în timp ce Marianne se apropie de el înfăşurată în prosopul ei alb. El zâmbeşte şi schimbă tonalitatea, alege câteva note. Degetele lui încropesc o melodie, care se naşte firesc. Ea vine cu o lumânare de la foc, îi aduce o ţigară grecească şi-şi ţine mâinile făcute căuş în jurul flăcăruii.

Cei doisprezece apostoli e ancorată în buza golfului Shark şi dincolo de ea se văd lanţul familiar de insule – balena adormită, piramida, broasca ţestoasă strânsă în sine – şi un cer de culoarea mov difuz a hârtiei cerate. Căpitanul Andreas a ridicat velele şi Shane şi Martin se dau mari în faţa celorlalţi copii, aruncându-se în apă din vârful catargului. George îi priveşte zâmbind şi trăgându-şi mai bine puloverul în jurul trupului uscăţiv. Tusea i s-a înrăutăţit atât de tare, că e de mirare c-a reuşit să ajungă până la plajă. Didy l-a pus pe băiatul care are grijă de măgar să-i aducă două scaune de la Spiti Heidsieck şi se aşază lângă el, în jacheta ei de sacrificiu, cu perlele la gât. Vorbeşte despre Anglia în timp ce el fumează şi-i admiră copiii sănătoşi şi reuşiţi.

Demetri și Bim se pricep perfect să aprindă focul; nu au nevoie să le spună George să se așeze în genunchi și să sufle în el. Au târât deja aici saci de așchii de lemn de la moară și au așezat mai multe pietre mari în cerc, pentru oala Mariannei. Charlie Heck a crestat două grătare cu cotlete, pe care le așază pe niște crenguțe de rozmarin. Charmian și George sunt în armistițiu și ea se instalează la picioarele lui. Inspir pe furiș mirosul de lână al cardiganului ei și ne uităm cum lemnele uscate pârâie și dinspre ele se ridică în noapte scântei.

Vecernia noastră e focul, și țărmul, și chitara lui Leonard, și râsul copiilor de dincolo de valuri. Pietrele păstrează căldura soarelui; ultimele câteva zile au fost arzătoare. „Mica vară a Sfântului Dumitru“, așa îi spun localnicii. Charmian își întoarce fața către prima ploaie de stele și, într-un contrapunct visător la peisajul din jurul nostru, începe să recite versurile lui Keats despre toamnă. George se oprește din ros unghiile și ascultă, iar pe chipul său obosit și confuz se așterne admirația. Ea vorbește, cu glas șoptit și plin de căldură, despre dimineți blânde, cu iarbă umezită de rouă sub picioare și turle de biserici englezești ridicându-se din ceață, despre budincă de seu și dulceață de mure, despre câini uzi și bocanci wellington.

— Draga mea, curajoasa mea Cliftie, zice el, impresionat de aerul ei melancolic. Își lipește buzele de creștetul ei. Toate astea ne vor aștepta la întoarcere.

Leonard își ia înapoi chitara și Charlie Heck cântă despre sindicaliști aflați la porțile fabricii, despre trenuri de marfă și despre vopseaua veche a vagoanelor străbătând preria. Lena leagă câteva note de argint cu fluierul ei. Demetri bate ritmul pe fundul unei cutii. Copiii s-au pregătit de culcare pe puntea căpitanului Andreas și le auzim frânturi de glasuri venind dinspre silueta plutitoare a bărcii. Când Marianne oftează și spune „Mi-aș dori ca vara asta să nu se termine niciodată“, vorbește în numele tuturor.

Am senzația că a adăugat un ingredient suplimentar rețetei de chiftele a bunicii ei. Marihuana din ghivecele ei a crescut ca-n povești. Leonard îi mulțumește lui Demeter pentru această generozitate și Marianne chicotește – „Ei, e o ocazie specială, totuși“ – și amuțim în timp ce Leonard începe să-și cânte prima melodie a serii.

Am mintea cufundată în ceață și sunt în extaz. Plutesc pe un preș aflat între

Edie şi Janey şi le las să mă mângâie ca pe un copil mic. Marea scaldă alene ţărmul şi luna licăreşte într-o aureolă spectrală cu un diametru de un kilometru jumătate. Focul preschimbă noaptea într-un vortex ameţitor de flăcări ce tresaltă şi umbre de minereu de fier, de tăciuni ce dansează în aer, de valuri argintate de lună şi de stele. Mă simt dezmierdată în acest cerc visător, ca un copil adormit, sătul de lapte, ce-i ascultă pe cei mari discutând lângă foc.

În conversaţie se insinuează o notă melancolică, în clipa în care discuţia revine iar la toamnă.

— Mi-e greu să accept că ne-am pierdut entuziasmul, spune Charmian. Şi că e posibil să nu-l mai regăsim niciodată, aşa cum n-o să ne mai găsim nici drumul înapoi.

Însă Didy nu e de acord, şi-i spune că trebuie pur şi simplu să aibă încredere.

— O schimbare e la fel de bine-venită ca odihna şi dacă e să te afli în Anglia nu-ţi poţi dori un peisaj mai de basm decât cel de la Charity Farm. O să vezi.

Am asistat la multe momente în care Charmian şi-a frânt mâinile, şi la multe lacrimi, la casa de lângă fântână, de când Didy a venit cu oferta de a face schimb de case pentru un an. O fermă într-un sat pitoresc din Cotswolds, „de pe vremea lui Iacob I“, un gimnaziu excelent aflat la doar o staţie de autobuz, asistenţă medicală adecvată, un tren accesibil spre Londra şi trezoreria de pe Fleet Street – sigur că erau mai mult decât bine-venite.

— O nenorocită de plută de salvare, i-a spus George, după care a început o mare forfotă şi ea s-a plimbat prin casă nervoasă şi a plâns, apoi Billy Collins a înclinat balanţa cu o scrisoare entuziastă despre o petrecere în cinstea romanului lui George.

Pentru mine, plecarea ei e oarecum opusul unei plute de salvare. Mă lasă în derivă. Nu-mi pot imagina viaţa pe insulă fără ea, e un vis urât. Mi-e teamă c-am să mă veştejesc şi-am să mor fără hrana pe care mi-o oferă acele mese precipitate din bucătăria ei, fără încontrările lor spirituale în ritm alert şi toată intriga, fără lacrimile şi râsetele din senin, fără glumele şi dramele de familie, fără sfaturile ei înţelepte. Mi-e dor până şi de sarcasmul lui George. Îmi şterg nasul pe mâneca puloverul ei şi mă copleşeşte mirosul lui, de scorţişoară şi de

fum. Mă trece un val uriaș de tristețe, atât de intens, că aproape c-o rog să mă ia și pe mine cu ei, dar știu că, dacă și-ar da seama de adâncimea foamei mele, s-ar speria.

Didy e extrem de conștientă că Charmian s-ar putea răzgândi în orice clipă. Se poartă cu mare grijă și face toate eforturile să o liniștească.

— În afară de sănătatea lui George, e momentul perfect să vedeți ce e de făcut în legătură cu educația lui Martin, îi spune. Sunt sigură că va obține orice bursă dorește…

— Știu, știu.

Stau cu picioarele încrucișate și capul pe umărul lui Edie și privirea mi se încețoșează când îi privesc printre flăcări. Charmian îl surprinde pe George cu un pupic pe obraz în timp ce caută sticla.

— Să sperăm doar că amicii de la ziar ai soțului meu n-o să-i facă capul atât de mare, încât să nu-i mai intre pe ușa casei, zice, umplându-i paharul lui Didy, apoi pe al ei.

George îi arată că și al lui e gol.

— Dacă tu crezi că mă întorc acolo cu căciula în mână, ești nebună, femeie.

Ea îi întinde sticla și-și dă ochii peste cap către Didy.

— Și Billy Collins are planuri extraordinare, să-l pună în legătură cu toți cei care contează din viața literară, nu-i așa, dragul meu? Sper doar să nu trebuiască să-și petreacă prea multe nopți în oraș, în timp ce eu aștept acasă, cu copiii în poală…

Didy se află de suficient timp pe insulă ca să fi ajuns să simtă apropierea curenților periculoși. Își ciocnește paharul de al lui Charmian.

— Dar, draga mea, nu apare și romanul tău în Anglia, tot în toamna asta?

— Ei, romanul meu, spune Charmian. Editorul meu îl numește „o mică povestioară veselă“. Nu stau cu sufletul la gură. Nu, esențialul e să facem tot ce putem ca *Closer to the Sun* să fie succesul fabulos care Billy Collins e convins c-o să fie. Viitorul nostru depinde de asta și George chiar merită din plin un bestseller.

Discuția despre bestselleruri și plecări a atras atenția lui Leonard. Îl cheamă Montrealul.

— La un moment dat, va trebui să-mi găsesc alte puncte de echilibru

pentru nevroza mea, zice, înghiţându-şi nodul trist din glas.

O flacără a focului îi surprinde îngândurarea de pe chipul încruntat şi plin de umbre. Marianne îşi strânge genunchii la piept şi-şi reazemă bărbia pe ei. Privirea lui e îmblânzită de dragoste ori de câte se uită la ea. Ea e bine-venită să i se alăture, şi ştie asta. Îşi strânge genunchii mai tare, se uită în jar. E ca şi cum ar fi uitat complet de existenţa copilului ei.

Nu-şi poate ascunde nefericirea atunci când Didy o presează să-i spună cât mai stă.

— Va trebui să duc maşina lui Axel înapoi în Norvegia înainte de finele anului, fiindcă în mod sigur nu am bani să plătesc taxă de import pentru ea, zice.

Didy zici că l-ar plesni cu biciul dacă ar fi de faţă.

— Dar nici măcar atâta nu poate să facă şi singur? Slavă Domnului că în seara asta e în Atena şi nu aici.

— Axel n-are voie să conducă. Şi el nu face niciodată nimic cu jumătate de măsură. Poliţia a fost uimită că încă mai putea să ţină drumul perfect drept, spune Marianne, şi Leonard se încruntă şi se duce şi se aşază mai aproape de foc.

— Şi, în afară de-asta, dacă nu duc nenorocita asta de maşină înapoi la Oslo s-o vândă, nu ştiu unde o să găsim bani să divorţăm, zice ea când Leonard, aşezat pe vine, aţâţă focul cu un băţ.

— Şi, evident, e şi Axel Joachim. Nu vreau să uite că are o mamă, adaugă.

Leonard fumează, căzut pe gânduri. Bim se aşază pe vine lângă el şi acceptă un fum din chiştocul de joint.

— Nevastă-mea mă părăseşte fiindcă şi-a găsit o slujbă bine plătită la Londra, spune Bim. Dar eu nu mă mişc de-aici până când romanul meu nu e acceptat naibii de o editură.

Se întoarce şi o strigă pe Didy peste umăr.

— Deci cu mine ştii exact cum stai.

Iar Didy îşi scutură brăţara şi zice:

— Minunat!

Dar n-aş putea spune că perspectiva o bucură mai mult decât mă bucură pe mine.

Robyn lucrează la *Reader’s Digest* şi e superîncântată, însă Bim vorbeşte

peste ea.

— Pe bune acum, de ce-ar vrea orice femeie întreagă la mine să rămână aici și să fie un șanț de pază în jurul turnului meu? zice el, pierzându-și echilibrul când se ridică să-i ofere jointul lui Demetri.

— Doamne, ce prostii mai spui, zice Robyn și-i spune să tacă.

— Sau, mai precis, de ce să rămână aici, pe post de dop la butoiul meu? întreabă Bim, clătinându-se și trântindu-se lângă ea și arătând înspre poala lui. Sau un capac la goarna mea?

Mă uit la Charmian și ne strâmbăm amândouă. Bim e, pur și simplu, de neoprit.

El și-a pus mâna pe pântecul lui Robyn.

— Nevastă-mea nu mai vrea să rămână dacă nu-i fac un copil. Așa că, spune-mi, Leonard, cum să împac toate astea dacă vreau să le dau o șansă cuvintelor care îmi strigă în suflet, cerându-mi să le eliberez?

— Măiculiță, spune George, dându-și băutura pe gât. Nici nu știu unde să încep.

Leonard se întoarce cu spatele la foc și se uită la Marianne. Ea privește în pământ și s-a făcut și mai mică. Focul îi luminează gleznele, obrajii, îi face părul să licărească. El își freacă palma de barba nerasă, înainte de a-i răspunde lui Bim.

— Când e mâncare pe masă și în jurul tău e ordine și armonie, e momentul perfect să te apuci de lucru serios.

Vorbește ca și cum ar rosti o incantație, pe un ton grav și cumpănit, și se întoarce înspre Marianne.

— Când e mâncare pe masă, când lumânările sunt aprinse, când spălați vasele împreună și când culcați copilul împreună. Asta e ordinea, ordinea spirituală, alta nu există.

Când o spune, cuvintele par adevărate, și adecvate, și din inimă.

Marianne ridică privirea spre el și zâmbesc amândoi.

Ea coboară iar privirea. Toată lumea tace. Noaptea își ține răsuflarea. Peste puțin timp, Leonard, aproape în treacăt, îi spune Mariannei c-o să vină și el cu ea cu mașina până la Oslo. Mă uit la el și îl văd cum își așază chitara pe genunchi și începe iar să cânte melodia dulce-amăruie pe care am auzit-o mai devreme, pe țărm. Tot timpul cât cântă nu-și poate lua ochii de la chipul ei,

nu, nu e de mirare. E radioasă, surâde transfigurată, ca o sfântă care tocmai a fost salvată de la execuţie. În ochi îi dansează focul, el cântă la chitară. De ce mă simt oare tristă?

Formalităţile legate de cumpărarea casei întârzie plecarea lui şi a lui Marianne. În cele din urmă se mută în locuinţă în timp ce muncitorii repară podeaua şi, deşi e zgomot şi haos, totul pare nou şi curat aşa proaspăt văruit, cu obloanele reparate şi vopsite într-o nuanţă gri deschis, iar duşumelele vechi de lemn, date cu multă trudă cu ceară şi ulei de in, strălucesc. Catârii aduc mobila de la casa lui Axel: balansoarul de răchită, patul rusesc sculptat, nişte covoare, oale şi cratiţe. Au o masă şi scaune de la George şi Charmian, care-şi ţine şi promisiunea de a le da cadou patul de fier cu înfloriturі, pe care îl vopsesc bleumarin, îl acoperă cu perne şi-l aşază sub lămâiul de pe terasă.

Insula se goleşte; majoritatea tavernelor se închid. Seara începem să ne adunăm înăuntru, cu scaunele trase în jurul sobei cu mangal a Sofiei, din spatele prăvăliei. Cercul se restrânge. Edie şi Janey o să plece curând şi o să-şi închirieze un magazin pe Carnaby Street, aranjament de care s-a ocupat unchiul lui Janey, iar Göran abia aşteaptă să se reîntâlnească cu iubita lui din Stockholm, liota zgomotoasă a Goschenilor a plecat de curând pentru naşterea noului lor copil, familia Greer e în drum spre Beirut.

Eu rămân. Meditez şi visez. N-am nici o ofertă şi nici un motiv să mă aflu altundeva decât aici. N-am primit nici o scrisoare de la tata. N-am o casă la care să mă întorc. Lacrimile unui orfan se potrivesc perfect cu peisajul ăsta dezolant şi deprimant, alcătuit din stânci, mare şi apă. Îmi spun că singurătatea mea e ceva romantic, chiar eroic. Munţii sunt sprijinul meu. Culeg şofran din văile lui şi-mi vopsesc hainele galbene. Visez la mama şi mă trezesc cu apăsarea absenţei ei pe piept. Mi-a dat în dar timp în care să-i duc dorul şi timp în care să visez. Când mi se termină banii de la ea va trebui să mă întorc şi să-mi găsesc un loc de dormit şi o slujbă, dar până atunci trebuie să am grijă de Cato şi nu am inimă să-l las să moară de foame pe străzi. Zilele cu cer senin sunt superbe. Îi mulţumesc mamei pentru fiecare dintre ele. Dealurile sunt acoperite cu ciclame, cu brânduşe, cu crini verzi micuţi; e destul de mult soare să înoţi şi seara să stai pe terasă şi să citeşti o carte la lumina lunii. Când plouă, scriu în caietul meu, pe fundalul sonor al apei ce curge în cascade dinspre dealuri către rezervor.

*

Leonard și Marianne mai stau o zi, apoi încă una, apoi încă o săptămână și într-un final Charmian și George pleacă înaintea lor. Insula le îngreunează eforturile, făcându-le plecarea cât se poate de dureroasă, oferindu-le o dimineață alb-albastră, orbitoare ca un steag grecesc.

Ne adunăm la Katsikas să ne luăm la revedere, dregându-ne mahmureala de la băuta de azi-noapte cu *tsipouro*[46] medicinal și o prăjitură specială făcută din gem special de struguri pe care Adonis ni-l aduce cu cafeaua dulce, cu caimac gros. Charmian stă la masa ei obișnuită într-un costum de călătorie din gabardină neagră, atât de oficial și de țeapăn, că zici că se duce la o înmormântare. Are ochii înconjurați de cearcăne adâncite și privirea aburită de la băutură. George o lasă să-și ia rămas-bun și spune că trebuie să rezolve cumva problema cu datoria restantă de la Biroul Elen de Turism.

— Îmi pare atât de rău că nu ne-am achitat datoria, îi spune Charmian lui Nikos Katsikas, însă acesta se mulțumește să zâmbească și-i mai toarnă un coniac, de drum bun.

— Philoxenia, așa-i la greci. Nu trebuie să-ți ceri scuze. Sunteți prietenii noștri. Domnul George o să ne plătească după ce vă-ntoarceți. În felul ăsta, o să fim siguri că reveniți.

Marianne sosește cu Leonard. S-a trezit de când au sunat clopotele de ora șapte azi-dimineață și a pictat niște ghivece pentru terasă cu un model cu flori albastre și ocru inspirat din scumpul ei serviciu de veselă de la Momo. După spusele ei, dimineața era prea frumoasă să fie irosită, și nu pare deloc obosită, așa cum se întâmplă mereu, deși am petrecut la taverna Douskos până în zori. Ea și Leonard ne-au făcut de râs pe noi, ceilalți. Deja înoată și ea are vopsea în păr și pe mâini și o pată albastră adorabilă pe obraz. Părul lui Leonard e stropit tot cu var. Charmian îi mulțumește pentru cântecele de azi-noapte.

— Nu ne-am fi putut dori o petrecere mai reușită de rămas-bun, zice și izbucnește în lacrimi.

Acum, că Marianne s-a mutat cu Leonard, Axel vine mai des pe insulă, scrie la romanul pe care vrea să-l termine și așteaptă reapariția Patriciei. În dimineața asta, sosirea lui e precedată de un cățel mic și alb ce fugărește porumbeii de pe țărm și vine vesel dând din coadă când e fluierat de stăpân.

Bim stă tolănit lângă Leonard în timp ce Axel se apleacă și-o sărută pe

Marianne pe obraz.

— Oameni buni, asta e civilizația; ce rost au alternativele dacă nu sunteți liberi să le urmați sau le respingeți? N-am dreptate? spune Bim în timp ce Axel ia în brațe cățelul care se zbate și i-l pune Mariannei în brațe, apoi râde împreună cu ea când acesta începe s-o lingă pe față.

— Robyn pur și simplu nu pricepe. Vreau să zic, e o povară pentru biata imaginație să fie nevoită să ridice un gard care să țină deoparte surescitarea și încântarea altor alegeri posibile…

În timp ce zice asta se uită peste masă la mine, făcându-mă să mă jenez.

Charmian îl surprinde, țâțâie scurt din buze, la care el îi face cu ochiul și zice:

— Țâțâi din buze? Pe bune? Tocmai tu?

Charmian se calmează și știu cât de trist trebuie să fie ca ultima ei dimineață aici să fie mânjită de o ceartă cu Bim. Leonard salvează situația, zice c-o să-i spună el imediat care e părerea lui. Se apleacă și-i ia mâna, apoi o privește adânc în ochi. Preț de o clipă, zici că nu mai e nimeni de față și îi vorbește încet și grav, ca un preot ce-i oferă binecuvântarea sa.

— Să-ți întorci cu adevărat spatele tuturor celorlalte posibilități și tuturor celorlalte experiențe de dragoste, pasiune și extaz și să hotărăști să găsești totul în cea pe care o îmbrățișezi e o intenție nobilă și cât se poate de îndreptățită – una compatibilă doar cu cea mai ciudată formă de voință și cu indivizii cei mai dăruiți de Dumnezeu.

Ea face eforturi să nu râdă, însă umerii încep să i se cutremure în timp ce el continuă.

— Vai, Leonard, spune ea, ștergându-se la ochi. Chiar cred că toată lumea se gândește prea mult la lucrurile astea. Când tragi linie, ideea e să servești același sos și pentru gâscă, și pentru gâscan.

Nereida apare de după promontoriu. Mă simt penibil că plâng așa cum plâng; doar nu pleacă nimeni la înmormântare.

— Of, ce face George, unde naiba e? strigă Charmian în timp ce venim răzleți în urma ei, spre cheiul de andocare. Zoe o așteaptă cu bagajul și Booli plânge și-și îngroapă capul la pieptul ei. Shane plânge și ea, încercând să facă niște ultime fotografii polaroid cu prietenii ei, iar Martin stă ghemuit pe pământ, cu fața în blana lui Max. Mi-ar plăcea să piardă feribotul, să se

răzgândească, orice, dar constat că nu mai suport nici măcar o clipă a acestei despărţiri dureroase şi mă ofer să mă duc până la Biroul Elen de Turism, să-l caut pe George.

Uşa e deschisă. El stă aplecat peste valiză şi scoate din ea nişte cărţi. Le trânteşte pe tejghea. Două teancuri noi, cu supracoperte portocaliu aprins. Se agită, n-are aer.

— Tocmai a ieşit din tipar. E cel mai recent roman al meu. Întreaga poveste se petrece aici pe insulă, aşa că mă gândesc că poate le puteţi vinde. Şi împărţim suma juma-juma.

— George, acum ajunge feribotul.

Îl trag de braţ în timp ce Yiorgis încearcă să împingă cărţile înapoi spre el.

— Uite ce e, eu plec în Anglia, oricum nu pot să le mai car şi pe ele după mine.

Ridic valiza.

— Hai! îi zic. Dacă chiar vrei să pleci.

— Repede, dă-mi stiloul ăla. Îţi semnez un exemplar, Ricky.

Îmi trebuie o voinţă de fier să-l refuz. Promisiunea pe care i-am făcut-o lui Charmian pluteşte în aer. El ia o carte. Yiorgis îi întinde un pix.

— Nu, mulţumesc, n-avem timp, zic, înşfăcându-i valiza.

Mă uit la cărţi. Cincisprezece şilingi bucata.

— Mă întorc şi le cumpăr eu pe toate, zic când ieşim în viteză pe uşă.

— Ce faci, Ricky, îţi deschizi librărie? pufneşte George şi eu îmi văd de drum cât pot de repede, cu valiza lui grea lovindu-mă peste fluierul piciorului, în timp ce el îmi spune tuşind să măresc pasul.

Portul străluceşte trandafiriu ca o scoică în soarele amiezii. Bărcile vopsite scârţâie la chei în timp ce se apropie feribotul; marea e presărată cu luciri de opal.

Ea stă în picioare într-o mare de oameni care-au venit să le ureze drum bun, cu batista lipită de ochi. Copiii se urcă primii. Vine şi rândul meu s-o îmbrăţişez.

— Of, nu-mi place deloc să ştiu că te-am lăsat singură. Te rog să ai mare grijă de tine, Erica, zice. Şi nu lăsa pe nimeni să profite de firea ta cumsecade.

Mi-e foarte greu s-o las să plece. „Te rog, nu mă părăsi!“ îmi vine să-i

strig, dar îmi înăbuș strigătul. Ea mă îmbrățișează lung.

— Să continui să scrii, îmi zice, dar nu-i destul.

— Multă baftă!

— Drum bun!

— *Ha det bra! Ha det moro!* Distracție plăcută! Mult succes!

— *Kalo taxidi!*[47]

Leonard l-a ajutat pe George cu bagajul. O ia pe Charmian de mijloc, înainte să se urce pe pasarela de acces.

— Adu-ți aminte de mine și de tăcerile mele, zice sărutând-o și ea râde:

— Cine mai apucă să spună ceva lângă tine și soțul meu?

Dinos a coborât de la Episkopi și, deși abia dacă l-am văzut peste vară, stă lângă mine și-mi oferă umărul lui robust și de nădejde să plâng.

Familia se strânge pe puntea superioară și ne face cu mâna. Didy le strigă că fiecare trebuie să arunce câte o drahmă în mare, pentru noroc. Feribotul îi surzește pe toți cu claxonul lui.

— Fă-o! Înseamnă c-o să revii pe insulă, strigă ea și, în timp ce vasul se desprinde de mal, Charmian se apleacă peste balustradă și aruncă o mână de monede strălucitoare în mare.

---

46. Băutură tradițională grecească, făcută din tescovină, care rezultă de la presarea strugurilor în procedul de preparare a vinului. (N. red.)

47. „Drum bun!“ (În gr., în orig.) (N. red.)

Douăzeci și opt

În următoarea primăvară am întâlnit-o din nou pe Charmian, absolut întâmplător. Aproape că mi-a explodat inima când am văzut-o coborând din autobuz și am strigat: „*Kalimera!*“

În locul pălăriei ponosite de paie cu care mă obișnuisem în Hydra acum purta o pălărie bărbătească de fetru și sub bor i-am văzut ochii privind pieziș, cu machiaj întunecat. A venit spre mine, mângâindu-și stresată plușul hainei lungi de antilopă, de culoarea cafelei cu lapte.

— Adorabilă și total nepractică. Habar n-am ce-o fi fost în mintea lui George, zice, de parcă nu mai vorbisem de ieri.

Mulțimea s-a revărsat dinspre intrarea în stația Paddington și a trebuit să ne ocolească atunci când ne-am îmbrățișat.

— Pari mai tânără, am zis, deși nu era adevărat, cu excepția faptului că-și reparase dantura.

— Ei bine, Erica, tu arăți *mai în vârstă*! Ești o adultă în toată firea. Ți-ai făcut permanent? Doamne, ce surpriză plăcută!

Nu mai termina cu scuzele, că m-a murdărit de ruj, pe care l-a șters repede cu batista, și că nu a mai reușit să ia legătura cu mine.

— Ți-am primit scrisoarea și am tot vrut să te invit la fermă; am înțeles că n-ai dus-o prea grozav…

Cu tot machiajul și hainele șic, lumina Londrei o trăda. Fără bronz, era mai trasă la față ca niciodată, cu obrajii supți și privirea chinuită; se juca întruna cu închizătoarea poșetei și-și mușca buza.

— Ei, stai liniștită, știu c-ai fost ocupată, zic, străduindu-mă să-mi păstrez tonul lejer.

Nu voiam s-o sperii și să plece. Am avut la dispoziție o iarnă întreagă pe insulă în care să mă gândesc la toate și am înțeles că foamea mea o copleșea, și că deja nu făcea față la câți trăgeau întruna de ea.

— Dar iată că, în sfârșit, ești aici! Ia spune-mi, draga mea: de cât timp ai plecat din Grecia?

Căuta ceva în geanta ușor întredeschisă, agățată de încheietura cotului ei.

— Din februarie, am zis în timp ce ea și-a scos țigările. E o viață de-atunci.

Sunt doar câteva luni și deja insula mi se pare un vis frumos. O fantezie.

— Am plecat în ziua în care au înflorit migdalii.

Ea m-a luat de braț și m-a tras deoparte ca să-i facă loc unei femei cu un cărucior.

— E atât de brusc, nu-i așa? Aerul e atât de proaspăt și de trandafiriu. Și vestește spectaculos primăvara.

S-a uitat către cerul de deasupra clădirilor, care reușea să fie deopotrivă orbitor și cenușiu, s-a strâmbat și mi-a zis că abia așteaptă să se întoarcă.

— Cred că e corect să spun că schimbul de case a fost un dezastru, a zis. Acum sperăm într-o minune care să ne ajute să ne întoarcem în Hydra. George a fost întâmpinat de cei de pe Fleet Street cu vechiul „te sunăm noi săptămâna viitoare“, ceea ce, îți închipui probabil, l-a lăsat tablou, mai ales venind din gurile celor pe care i-a ajutat să-și facă o carieră.

A scotocit după brichetă.

— Dar ajunge cu necazurile mele – spune-mi despre tine. Bănuiesc că până acum ai găsit un loc ceva mai salubru în care să stai?

A bătut pachetul și a scos o țigară, pe care și-a pus-o între buze.

— O să fii încântată să afli că nu mai am o problemă cu gândacii, am zis, și simplul gând la raziile de noapte ale acestora peste mine mă face să mă cutremur. De fapt, într-un fel, toate astea se datorează prietenului tău Greg Corso…

— Cum adică, acum e expert în exterminarea insectelor?

Am simțit că mă înroșesc și abia mi-am putut stăpâni chicotul.

— M-am mutat cu prietenul meu! reușesc să îngaim. Și m-a acceptat fiindcă i-am zis că îl cunosc pe Corso. Vreau să spun, erau și alte aplicante mult mai calificate decât mine, dar el e mare fan al *beatnicilor*, așa că asta a înclina balanța.

Ea m-a privit și a pufnit în râs.

— Adică ai aplicat la un *job* de prietenă cu care și locuiești?

Îi uitasem umorul și verdele ochilor.

Doamne, ce dor mi-a fost să vorbesc cu ea.

— Nu, m-a angajat ca asistentă! am zis. Are o mică editură în camera din față a apartamentului său din Pimlico, în general poezie. Șase lire pe săptămână, plus masă și casă, dat fiind că se pare că nu ne putem dezlipi unul de altul…

Nu mi-am putut stăpâni râsul idiot în timp ce îi povesteam despre cavalerul meu în catifea reiată șifonată. Probabil că i se părea că sunt o fătucă tare proastă. Țigara i-a rămas neaprinsă. Felul în care mă privea scrutător în ochi mă făcea să-mi găsesc și mai greu cuvintele și dorința de a-i spune tot ce mă copleșea, însă mi-era prea rușine să recunosc că nu mai aveam absolut nici o altă opțiune, că eram total lefteră.

— Of, tot o copilă ai rămas… a zis ea cu un zâmbet chinuit, care mi-a amintit cum stăteam amândouă în bucătăria ei din Hydra, eu, cu mâinile întinse să-mi toarne în ele făină, și cânta Brahms. Muzica, felul în care ne învăluia, ne-a adus lacrimi în ochi atunci când m-a pus să-i promit că n-o să las nici un bărbat să-mi taie aripile.

Dar atunci eram în Hydra, acum suntem la Londra.

— O, Doamne, mi-a părut foarte rău când am auzit de tatăl tău, de căderea nervoasă, a continuat ea.

A insistat să iau batista ei, m-a atins cu degetul razant pe obraz, apoi și-a retras grăbită mâna.

Am luat batista întinsă, mi-am șters ochii.

— Trebuia să fie cineva aici. Și, asta e, Bobby n-avea cum să lase totul la Boston și să vină, așa că nu eram decât eu și, în clipa în care m-am întors din Grecia, portăreii luaseră deja absolut tot, până și ramele tablourilor, iar el era catatonic…

Mi-am deșertat sufletul și i-am căzut în brațe.

Localnicii s-au înghesuit să mă conducă. Vestea ajunsese peste tot în acea ultimă dimineață trandafirie a mea acolo, sus la Episkopi, clopoțeii caprelor se ciocneau cacofonic și Cato se încolăcea la picioarele mele în timp ce Dinos a deschis obloanele și m-a chemat la el. M-am ridicat și mi-am strâns cearșaful în jurul meu. Dinos a rămas în picioare, în pătratul de lumină. Am venit la el, mirată să descopăr cât de firesc mi se pare să-l văd cum mă trage la piept și îmi pune capul pe umărul lui. Cei de pe insula asta făceau fiecare

plecare mai dureroasă decât precedenta, iar la mine a fost apogeul. Dinos zâmbea de parc-ar fi scos un iepure din joben: migdalii înfloriseră peste noapte și dealurile păreau învelite în dantelă roz.

Am fost jenată la culme când am văzut că am lăsat o dâră de muci și de lacrimi pe haina de antilopă a lui Charmian.

— Serios, nu-ți face griji, a zis ea. Pur și simplu mă bucur c-am dat peste tine și că știu că ești bine.

Mi-a arătat înspre stație.

— Iei un tren?

Am zâmbit și am clătinat din cap. Întâmplarea făcuse întâlnirea noastră cum nu se poate mai nimerită.

— Mă duc să pichetez Ministerul Transporturilor, am zis, ridicând zeloasă pumnul.

— Bravo ție, a zis ea.

— Protestăm împotriva interzicerii afișului Asociației de Planificare Familială, din stațiile de metrou, am zis, cât se poate de conștientă că treaba asta mă pune într-o lumină bună.

A, da. Văzuse la știri.

— Închipuiește-ți, să cedezi în fața unor habotnici religioși și, în plus, ce Dumnezeu e ăla care vrea să oblige femeile să facă copii pe care nu-i doresc? am continuat și ea mi-a aruncat privirea după care tânjeam, privirea ce spune că sunt o fiică adevărată, fie și doar una a revoluției.

Îmi bătea inima precum cea a unei adolescente îndrăgostite. Aș fi dat orice s-o mai țin lângă mine. Am tras-o de mânecă.

— E chiar în fața sediului central, nu-i departe de aici. Ce-ar fi să vii și tu?

Ea s-a uitat la ceasul de la mână. Am bombardat-o cu toate munițiile posibile.

— Încă nu mi-ai povestit nimic despre copii. Și mai am multe să-ți spun despre Hydra. Ai ratat o mare scenă cu Axel, când în sfârșit a apărut Patricia. El tocmai primise vizita acelei stewardese, într-o scurtă escală, prost momentul… Și ai auzit că Magda a fost arestată fiindcă fostul ei soț și-a luat tălpășița fără să plătească impozitele?… Și Greg Corso s-a întors pentru o perioadă și a băut până n-a mai știut de el și a căzut în apa din port…

Am continuat până când ea a clătinat din cap și mi-a zis că sunt

incorigibilă.

— Ar trebui să iau trenul de ora zece ca să pregătesc prânzul în Stanton, dar cred că, de data asta, George se poate descurca și fără mine, a zis ea și m-a luat de braț în timp ce traversam împreună drumul.

Suspinam amândouă de dragul Hydrei, al florilor de primăvară ce înfloreau fără noi și al bârfelor din port, când autobuzul 27 către Baker Street a oprit în stație.

— Dar trebuie să-ți spun, totuși e foarte plăcut și liniștit la ferma Charity. Tot satul e clădit din gresie aurie, de parc-ar fi fost sculptat în brânză, și am devenit un soi de stăpână a casei, chiar dacă una care-și suflecă mânecile și ajută la fătatul oilor…

Făcea pe țăranca veselă și a început să-mi spună povești amuzante despre personajele locului, o vulpe pe care o ascundea de vânătorii din zonă în șopronul de lemne, un miel orfan pe care l-a hrănit cu sticla, labradorul cel gras al lui Didy. Ne-am instalat în partea din față a autobuzului. Știam deja că ochii o să-i fie triști, și vedeam asta și din tonul exagerat de voios al glasului ei.

— Am o cameră mare și frumoasă, doar pentru mine, cu vedere spre vale, și o grădină plină de narcise… tocmai îmi spunea în timp ce plăteam șoferului.

Era mai la curent decât mine cu dramele de pe Hydra. Primise de curând o scrisoare „minunat de plină de bârfe“ de la Didy. Mi-a spus că Marianne are de gând să se întoarcă.

— Toată lumea arde de nerăbdare, așteptând urmarea. Întrebarea este ce casă va alege să-și facă din ea un cămin: a lui Axel, sau a lui Leonard?

M-am gândit la zâmbetul dulce al Mariannei, la devotamentul din ochii lui Leonard, la felul în care a aprins lumânările de Șabat în cinstea ei, la trupul lui în întregime maroniu și la mâinile lui calde, la casa lui frumoasă, la Hydra.

— Cohen e nebun după ea. Mi se pare un basm frumos felul în care s-au legat toate lucrurile.

Nu pot să nu oftez.

— Dacă e un basm, e unul întunecat și nu sunt sigură că ea a ieșit deja din pădurea cu duhuri rele, a zis Charmian. Ea și copilul sunt blocați în Oslo și

aşteaptă divorţul, însă amicul nostru canadian a şters-o în Cuba, aşa că dacă ea se întoarce o să fie singură, cu speranţa că o să i se alăture şi el şi că o să îngenuncheze în faţa ei. Un lucru pe care-l ştiu sigur despre Leonard e că el n-o să facă niciodată o promisiune pe care nu o poate îndeplini, aşa că slabe speranţe, după mine.

Mă gândeam la casă, la camera de la etaj proaspăt zugrăvită pentru copil, arzând de invidie, în ciuda cuvintelor lui Charmian.

— Sam Barclay a continuat şi el să corespondeze cu Marianne, căreia încă îi mai duce dorul. După părerea lui, şi ea încă mai ţine la el. I-a spus că s-ar putea ca varianta cea mai bună pentru ea să fie să se împace cu tatăl copilului. Ce prostuţă mai e, de ce s-o fi agăţând aşa de o idee lipsită de orice speranţă?

Charmian arcuieşte o sprânceană spre mine.

— Ştii că mereu te-a bănuit că ţi-o pui cu Leonard?

— Nu, nu, nu s-a întâmplat nimic niciodată, îngaim şi mi se urcă tot sângele în obraji. Serios! Nici vorbă de aşa ceva.

— Ei, pe insula Hydra s-a vorbit mereu foarte mult. Ce dor îmi e de ea! Ai zice că toate lunile astea departe mi-au lăsat loc pentru scris, dar nu m-am simţit în viaţa mea mai puţin inspirată.

Şi-a înălţat gâtul la fereastră ca să privească în jos spre străzile cenuşii şi unsuroase şi la pietoni, la oamenii de afaceri ce se grăbeau către locuri în care nu voiau să se afle.

— Tot ce reuşesc să scriu sunt, se pare, scrisori despre şcolile copiilor. E exasperant, zău. S-au trezit puşi laolaltă cu toţi tâmpiţii, fiindcă nimeni nu s-a gândit să ne avertizeze în legătură cu examenul de la unsprezece ani, pentru care, firește, sistemul grecesc de educaţie nu i-a pregătit. Aşa că scriu ca un nenorocit de Cyrano de Bergerac tot soiul de scrisori pe care să-şi pună George semnătura bărbătească şi ăsta chiar că e un lucru care mă enervează la culme, că o scrisoare din partea tatălui e luată mai în serios…

— Strigător la cer.

Eram destul de încântată că a schimbat subiectul şi i-am spus cum mi s-a refuzat un împrumut la bancă fiindcă n-am putut veni cu un soţ sau un tată care să semneze alături de mine. Nu cerusem o avere. Doar cât să-mi ajungă să plătesc chiria unei alte camere infecte. Ea mi-a întins un braţ şi, după ce mi-am aşezat capul pe el, mi-a mângâiat părul, mi-a spus ce bine e că nu mă

mai las așa purtată de val și sunt pe poziție, gata să intru în luptă.

În fața gardului cu balustradă ne aștepta Nina, sora iubitului meu, foarte agitată și plină de sine cu fluturașii ei. Lucra pentru Asociația de Planificare Familială și mă sunase mai devreme în dimineața respectivă și mă bătuse o mie de ani la cap să vin și eu. Le-am făcut cunoștință în treacăt, dat fiind că mai repede aș fi aruncat-o pe Nina sub un autobuz decât s-o las pe Charmian să bănuiască faptul că sunt aici din orice alt motiv decât din zel de activistă. Ni s-a dat fiecăreia câte o pancartă pe un băț de lemn, pe care scria cu litere de tipar GATA CU INTERDICȚIILE și m-am dat cât am putut de departe de Nina, către un loc în care un polițist cu față de bebeluș a sărit imediat și i-a oferit bricheta pentru țigară. N-am strigat, am stat doar lângă balustrada gardului într-un grup de circa o sută, femei, dar și bărbați, cu fețe supărate și ridicând pancartele în timp ce ziariștii ne făceau poze. Haina elegantă a lui Charmian nu era ca nuca-n perete; multe dintre femeile din jurul nostru purtau haine lungi de nurcă.

Am bătut din picioare și am vorbit despre dreptul femeilor la contracepție și nu am cum să nu remarc ironia faptului că, deși încă nu știam asta atunci, celulele fiului meu erau deja ocupate să se dividă în corpul meu.

— Abia când oamenii de știință vor inventa acea pilulă pe care o tot promit o să fie și emanciparea femeii posibilă, îmi amintesc că a spus Charmian.

Odată ce pozele au fost făcute, am traversat amândouă spre Star and Garter, să mergem la budă. Era încă devreme și salonul doamnelor era gol. Ne-am așezat într-un separeu de pluș stacojiu și ea a cerut un Capstan Full Strength.

— Să nici nu te gândești să plătești, am spus, când ea a zis că, pe vântul ăsta înghețat, o gură de coniac e curat medicament.

— Însă doar unul singur. George o să intre la o mie de idei dacă nu mă sui în următorul tren, a zis ea și am observat că-i tremură mâna când și-a aprins țigara. Și chiar nu vreau să se îmbolnăvească iar. Bietul de el a avut pneumonie aproape toată iarna.

Coniacurile erau mici; ar fi trebuit să le iau duble.

— Că veni vorba despre imaginația frenetică a lui George, am zis, cuprinsă de dorința subită de a-l lua peste picior drept răzbunare pentru că mi-o răpește atât de curând, ce s-a întâmplat cu mult-temutul roman, a fost un succes? Și a

devenit celebru?

Mai mult decât orice, aş fi vrut să-i povestesc despre gestul meu glorios, să-i spun cu lux de amănunte ce-am făcut cu toate exemplarele alea pe care le-a lăsat pe insulă, să o defăimeze. Dar ea îşi bea coniacul, cu un rictus. Mi-a părut rău c-am adus vorba.

— Nu ştiu ce mă deranjează mai tare, că lumea o citeşte sau că nu o citeşte. E umilitor pentru mine dacă o fac şi umilitor pentru George dacă n-o fac.

S-a uitat la paharul gol ridicând tristă din umeri şi a strigat către barman, să-i mai aducă unul.

— Singura mea spaimă legată de *Closer to the Sun* e să nu dea copiii peste ea.

— Ei bine, dacă te-ajută la ceva, eu mi-am ţinut promisiunea. N-am citit nici un cuvânt din ea, am zis, aproape explodând de la efortul de a nu-i spune ce-am făcut cu cărţile.

Ea a pufnit din nas.

— Erica, draga mea, de ce crezi tu că mi-ar păsa vreun gram dacă ai citit-o sau nu?

Nu cred că şi-a dat seama cât de singură m-a făcut să mă simt şi cât m-a rănit. Am întins mâna după pahar, dar acesta era în mod misterios gol şi ea tot vorbea. Mi-am amintit de exaltarea mea pe stânci, cum am strigat când au început să zboare, una după alta, portocaliu aprins pe fundalul cerului şi cum am privit până când, ude şi umflate, au fost duse de valuri. O făcusem pentru ea.

Barmanul ne-a adus alte băuturi, duble.

— A fost cel mai oribil lucru pe care l-ar fi putut face George, să mă agreseze, să mă acuze, să mă facă să scriu la furie. După asta, am început să observ că mă simţeam aproape indignată ori de câte ori mă ciocneam cu Jean-Claude, însoţit de una dintre muzele lui disponibile. Era ca şi cum chestia asta incredibil de romantică pe care George mă forţase s-o scriu chiar se petrecuse între noi. Când, într-un final, chiar s-a întâmplat, n-a fost deloc aşa cum scrisesem. N-a existat nici urmă de seducţie în soarele captiv dintr-o moară de vânt, nici un culcuş de fân înmiresmat, nici un fluture care să-şi deschidă aripile strălucitoare. A fost umilitor, dar ştii ceva? Mă întorceam întruna cu ulciorul meu de *retsina*. Odaia lui sordidă mirosea mereu a pipi lăsat prea

mult în oala de noapte…

A râs și a făcut o față obidită.

— Și ticălosul nu s-a prefăcut, nici măcar o dată, că vrea să mă picteze, a zis, țuguindu-și buzele iritată, a biata de mine.

M-am gândit să-i spun că, odată ajunși în Boston, Trudy primise vestea că nu va putea avea niciodată copii, drept urmare a avortului cu complicații de la Atena. Și-a stins țigara.

— Ei, hai, Erica, nu mă mai privi așa. Plătisem deja pentru păcatul meu, așa că m-am gândit să mă distrez măcar, comițându-l, a zis.

S-a uitat la ceasul de la mână și l-a scuturat, de parcă nu arăta bine ora.

— Dumnezeule, chiar trebuie să ajung la tren.

Combinația de coniac și graba ei de a pleca mi-au alimentat furia.

— Deci avea dreptate George, și în legătură cu Greg Corso? Toată povestea aia cu lăsat pisica să iasă din sac, am zis. Mereu m-a intrigat. A fost în ziua în care l-am găsit pe Cato. Corso era și el acolo. Ia uite! Te-ai înroșit!

— Vai, Erica, ești așa de băgăcioasă. Știi ceva? Mă uitam la tine cum îi priveai pe toți cei de pe Hydra și mă gândeam în sinea mea: iată o scriitoare. Sper că încă îți mai ții jurnalele…

Am încuviințat, deși nu era adevărat.

— Deci, Corso? am stăruit, savurând îmbujorarea pe care numele lui i-o aducea în obraji.

Ea a chicotit pentru sine, evitându-mi privirea.

— Îți amintești noaptea aia, acasă la Chuck și Gordon? a zis și eu am încuviințat a încurajare.

— După ce Kyria Polymnia a terminat de făcut turul casei, m-am ciocnit cu el, care tocmai ieșea de la garderobă. M-a tras iute la pieptul lui, m-a privit adânc în ochi și mi-a luat mâna.

— Pentru tine am venit, a zis și când mi-a dat drumul aveam toată palma plină de ceva lipicios.

Și-a mușcat buza, apoi și-a dat părul spre față.

Am țipat.

— Aoleu! Și ce-ai făcut?

— Mi-e rușine să spun, dar l-am lăsat să mă sărute, a scâncit ea, cu chipul ascuns în mâini.

— Știi, eu am crezut mereu că George e paranoic. N-am crezut nici un cuvânt din ce se spunea despre tine, am zis, simțind cum lacrimile îmi înțeapă ochii.

— Încetează, Erica! Ar trebui să știi până la ora asta care e părerea mea despre monogamie. Cum am zis, orice e posibil, atâta timp cât sosul e același și pentru gâscă, și pentru gânsac. Spune-mi, care e legea care mă ține legată de soțul meu, când el e cel care a rupt aceste legături, cu mult timp în urmă?

Se legăna peste masă către mine, cu paharul în mână. Am întins mâna s-o stabilizez. Am fi putut foarte bine să ne aflăm pe țărm.

— Adevărul e că mama ta e cea care i-a surprins. Patricia Simeone era numele ei. Era secretara lui. Ce original, nu?

Uitase complet de trenul ei, începea să articuleze greu și, după ce a mai cerut o băutură, a început să-mi povestească despre mama mea, despre Connie, care a ajutat-o să treacă de cele mai grele momente, cu bunăvoință și confiscându-i somniferele. Mi-a spus că în fiecare noapte mama mea venea la ea la etaj și-i dădea o pastilă, cu o ceașcă de lapte fierbinte.

— A fost norocul meu, altfel mi-aș fi putut lua cu ușurință zilele. Simțeam că-mi explodează capul cum stăteam așa închisă în apartamentul din Bayswater, cu inima frântă și doi copii. Joe Leitz, amicul nostru medic, ne-a ajutat un timp, dar George a devenit gelos și mi-a interzis să-l mai văd… Nu era de ajutor nici faptul că Joe L. era atât de al naibii de chipeș…

A tăcut cu un mic oftat și am sărit în picioare și am prins-o de umeri, de parcă ar fi vrut să fugă.

— Joel?

M-a privit în ochii și a încuviințat.

— Da, Joe L. Prietenul mamei tale și, pentru scurt timp, medicul meu.

— Prietenul care i-a cumpărat în taină o mașină? am zis, ca să mă asigur că am înțeles bine, și Charmian a încuviințat din nou și mi-a spus că i-o cumpărase ca mama mea să poată veni cu ea la cuibul lor de dragoste.

Mi-am dat coniacul pe gât de parcă mi-ar fi putut alina mânia. I-am cerut să-mi spună de ce nu mi-a spus nimic când am întrebat-o mai demult. De ce a continuat să mă mintă despre toți și toate.

— Te rog să înțelegi, Erica, m-a implorat ea. Mi-a fost greu să nu-ți spun adevărul de atâtea ori când m-ai întrebat în Hydra, dar știi și tu… Mi-a luat

mâna şi şi-a dus-o la obraz… era prietena mea.

Am încercat să-mi smulg mâna, dar n-am reuşit.

— Dar era mama mea, am scâncit, şi ea a continuat.

— Îmi apărea în vise… Îmi doream atât de tare să te protejez…

Se străduia să-mi explice.

— Aveai ochii mari, ca un pui abia ieşit din ou, atât de îngrozitor de vulnerabilă şi de înconjurată de sălbatici. Te-am supravegheat discret, am încercat să nu-ţi fac morală prea des, deşi nu era treaba mea cu ce băieţi te culcai tu…

— Termină! o întrerup trăgându-mi nasul şi râdem amândouă cu tristeţe.

Mi-a dat batista ei.

— Ştiu că te băteam întruna la cap cu contracepţia şi cu ce ar trebui să citeşti, şi cu o mie de feluri de gătit lintea. Nu voiam să crezi că încerc să-i iau locul lui Connie. Aveai şi aşa multe de înfruntat, în afară de absenţa ei pe vecie. Schimbările de dispoziţie ale lui Bobby, băiatul ăla îngrozitor de care erai atât de îndrăgostită. N-a fost niciodată momentul să-ţi spun că mama ta n-a fost o sfântă. Dar uite la tine acum! Văd că eşti mult mai puternică şi, da, ai dreptul să ştii ce a făcut cu viaţa ei.

Am dat din cap către barman: două mari, vă rog. Gândul la mama mi-a umplut iar ochii de lacrimi. Îngenuncheată la picioarele tatălui meu, frecând mâncarea întărită pe podea. Mă apăra de bărbatul pe care îl văzusem în oglindă. Alergam noaptea prin pădure, pe o potecă plină de pericole. Mâinile ei tremură în timp ce-i arată tatei socotelile casei, cu un fir de la ciorapi dus şi respiraţia mirosind a sherry.

Mama îşi impune dreptul la fericire, se ridică de jos. Îşi conduce maşina secretă şi se întâlneşte cu doctorul cel bun în pădure.

— În seara aia, cu amicul nostru Peter Finch trebuia să se întâlnească, a spus Charmian. Finchy l-a adus pe Joe L. să bea un cocktail împreună şi zdrang. „Joe L.“, ca să-l deosebească de celălalt prieten al lui Finchy, care era „Joe O.“, un dramaturg.

I-am cerut mai multe amănunte.

— Deci asta a fost „şansa“ pe care crezi că încă o mai avea, când i-ai scris? am zis şi ea a încuviinţat.

— Şi de ce n-a profitat de ea? De ce a rămas cu tatăl nostru, dacă-l iubea

pe acest alt bărbat?

Charmian a părut că încearcă iar să înțeleagă ce-i arată ceasul.

— Connie credea, și am sentimentul că avea și motive, că, dacă fuge cu Joe, tatăl tău o s-o dea în judecată și o s-o decadă din drepturi. Nu putea îndura gândul de a renunța la voi.

Nu mai aveam timp.

— Îmi pare rău să te las atât de bulversată, dar cred că ultimul meu tren direct e peste o oră. Trebuie să plec, a zis și ne-am ridicat nesigure pe picioare. O să-ți spun tot ce-mi amintesc când vii la noi, la fermă.

În momentul în care ne-am despărțit, începuse deja să burnițeze. Eu m-am întors, cu capul învârtindu-mi-se, înapoi la Nina și pancartele ei, și Charmian la trenul ei.

— Să renunți la un copil e o durere pe care nu multe femei o pot îndura, mi-a zis când ne despărțeam.

Vorbele ei mi-au rămas în minte, și mai dureroase acum, când mă gândesc la ele. A fost ultima oară când am văzut-o. I-am urmărit haina superbă de antilopă udându-i-se de ploaie. Îmi pare rău că n-am vizitat-o niciodată la Charity Farm, dar aveam alte priorități – printre care începutul existenței fiului meu și căsătoria mea incertă cu tatăl lui.

Douăzeci și nouă

Mi-au trebuit zece ani ca să mă întorc pe insulă. Am venit singură, fiul meu rămăsese cu tatăl lui; era prima noastră despărţire de probă şi începutul sfârşitului nostru. Am luat feribotul de la Pireu, înarmată cu un braţ de caiete, tânjind la umerii robuşti ai Hydrei şi visând la lună.

În taxiul de la aeroport, la radio a început o melodie a lui Leonard Cohen. *Bird on the Wire*. Am luat-o drept o binecuvântare şi m-am întrebat dacă o fi vreo şansă să se afle acolo, în ciuda juntei militare, dacă corurile lui de pescari din miez de noapte încă îşi împletesc glasurile pe trei voci pe străzile insulei. Ştiam dintr-un articol din ziar că, în felul lui, nu reuşise să-i fie fidel Mariannei, dar poate că ea era încă acolo şi îl aştepta.

Pierdusem legătura cu toată lumea, fiind mereu pe drumuri şi habar n-aveam dacă încă au mai rămas acolo oameni pe care îi ştiam. Mă pregătisem mental pentru absenţa lui George şi a lui Charmian în ziua în care îşi luaseră rămas-bun pentru totdeauna de la Hydra şi la ora aia se aflau deja în Australia de cinci sau şase ani. Gândul că o altă familie ar putea locui în casa de lângă fântână mă tulbura atât de tare, că am băut mai multe păhărele de ouzo în timpul traversării, ca să mă liniştesc. Ultima oară când primisem veşti de la Charmian îmi spusese că scrie un articol săptămânal la un ziar, care e extrem de citit şi care îi aduce un număr copleşitor de scrisori de la cititori. După asta am pierdut legătura. N-am vrut s-o mai agresez şi eu.

Pe feribot era poliţie militară, singurul semn că Grecia era acum condusă de Colonei, însă aceştia îşi beau cafelele la bar, stăteau tolăniţi la soare sau zâmbeau cu turiştii. *Nereida* era înţesată de amintiri: Jimmy, fratele meu, Trudy, Jean-Claude Maurice, care se ciocneau unii de alţii în mintea mea împâclită de ouzo. Am aţipit, o uşurare bine-venită după atâtea nopţi nedormite, de război cu soţul meu, şi m-au trezit clopotele din Poros şi glasul cuiva care striga pe punte. M-am dus pe puntea de sus, unde mirosul de diesel

era la fel de puternic cum mi-l aminteam.

Era luna iulie şi mă bucuram că am ochelarii de soare, că pot simți înțepătura soarelui și a sării pe brațele goale. Eram din ce în ce mai entuziasmată, și deopotrivă temătoare, și mi-a sărit inima când primul umăr stâncos al insulei a apărut în fața noastră. M-am agățat de balustradă, suspendată între marea orbitoare și cerul de un albastru perfect. Vasul s-a întors și iat-o! Apărută din senin, ca printr-o scamatorie, zămislită din stânca goală de către zei și luminată de soare. Un teatru pentru visători. Scamatoria avea același efect de fiecare dată. Casele albe, portul ce se apropia; îți trebuiau câteva clipe să-ți dai seama că sunt adevărate. Îmi simțeam inima ridicându-se spre cer și-mi doream să am aripi cu care să străbat în zbor restul drumului.

Am plutit cu gândul către munții de piatră curajoasă, către orașul pe care-l adăposteau în poala lor. Eu, cea de la optsprezece ani, eram încă acolo și mi-am lăsat ochii să o ia pe urmele pașilor mei printre pini către mânăstire și mai departe, urcând către vârful Muntelui Eros, cu sudoarea rece a nopții pe piele și cu tăcerea asurzitoare a lui Charmian. Am rătăcit pe dealurile argintii de livezi de măslini și m-am îndreptat către livada dintre stâncile văii ei preferate, am căutat din priviri casa impozantă a pictorului Ghikas ca să mă orientez în spațiu, însă în locul ei am găsit o ruină arsă. Ce naiba s-a întâmplat? În afară de arcadele înnegrite, totul era așa cum îmi aminteam. Turle, cupole, mori de vânt, ruinele superbe, soarele și marea ce împodobeau piatra cenușie a clădirilor maiestuoase cu monede de aur, cele mai bune locuri din teatru. Vedeam oamenii din jurul lor, la școala navala și pe stâncile de la Spilia, împroșcându-se și sărind în apă, caiace în culori aprinse, tunuri aliniate pe lângă ziduri. Am privit un băiat sărind de pe buza peșterii și mi s-a făcut dor de fiul meu.

În timp ce portul se apropia, am coborât treptele cu geanta de voiaj, nerăbdătoare să sar pe țărm. Bărcile de pescuit așteptau la debarcader, steagurile fluturau la chei, steguleţe alb-albastre înconjurau intrarea în golf; mese de cafenea, copertine, clopotele ce băteau, măgari, bărbați cu roabe de lemn. Am tras adânc totul în plămâni, până aproape m-am înecat.

Voiam să fiu prima care pune piciorul pe insulă, așa cum făcusem și cu zece ani în urmă, dar doi polițiști militari m-au oprit imediat și mi-au zis să

formez o coadă. Unul din ei a scos un *clipboard* şi mi-a cerut numele, ceea ce a stricat momentul.

Am coborât pasarela clătinându-mă pe picioare, aproape paralizată de trac. În jurul meu se desfăşurau noi drame, în mai multe limbi: revederi de familie, grupuri de excursionişti ce se salutau unii pe alţii; un băiat care-şi săruta iubita mi-a provocat un val de nostalgie şi de singurătate atât de puternic, că aproape am ţipat. Poliţiştii notau numele tuturor, băieţii care îngrijeau măgarii se împingeau, era duhoare de baligă de măgar, dalele de sub tălpile mele nu mai păreau atât de rozalii cum mi le aminteam. Pe lângă noi au trecut în goană o bandă de vagabonzi blonzi, un băiat urmat de două fetiţe şi un ţânc, cu toţii fluturând săbii de lemn. Strigau şi-şi ciocneau săbiile şi se învârteau zgomotos, în costumele lor de luptă făcute din conserve turtite. Băiatul cel mai blond, care părea doar puţin mai mare decât fiul meu, a cotit-o brusc şi s-a izbit de gardul de acces, ca să scape de ceilalţi. Unul dintre poliţişti s-a răsucit pe călcâie, vrând să-l certe, dar puştiul era o zgâtie extrem de ageră şi a şi dispărut, cu braţele şi picioarele cafenii în toate direcţiile. Ceilalţi copii rămăseseră fără suflu, cu armura zăngănindu-le, iar ţâncul cel mic l-a strigat pe nume:

— Axel! Stai! Aşteaptă-ne! Axel!

Am rămas cu privirea fixată asupra copilului şi a carapacei lui strălucitoare. A virat prin piaţă şi, respirând greu, s-a aşezat la o coadă la îngheţată aflată la jumătatea ţărmului. Gustul cremos şi aromat al *foulis*-ului pe care îl făcea Costas mă făcea mereu să-mi plouă în gură, însă în loc de căruciorul de lemn al lui Costas, îngheţata provenea acum de la un congelator zumzăitor băgat în priză la fosta prăvălie de lumânări, care acum vindea ţigări şi cărţi poştale decolorate de soare.

Băiatul era cu spatele la mine şi se uita împreună cu una dintre fete prin capacul aburit al lăzii frigorifice. Mi-am lăsat jos geanta, mi-am regăsit suflul. El s-a întors când l-am strigat pe nume şi sub claia blondă i-am văzut feţişoara neliniştită, dar era atât de frumos şi de luminos, încât, fără nici un dubiu, era fiul ei.

— Ultima oară când te-am văzut erai cel mai adorabil bebeluş, am zis în timp ce privirea lui a rămas solemnă şi extrem de suspicioasă. Eşti Axel? Fiul Mariannei?

El a încuviinţat şi nu i-am mai văzut decât creştetul. I-am spus cine sunt, mi-am deschis portofelul.

— Uite, lăsaţi-mă să vă fac cinste.

Însă el tot n-a ridicat privirea şi nici n-a zâmbit.

— Doamnă, puteţi să ne cumpăraţi înghețată pe băț dacă vreți, dar eu tot nu vă cunosc, a zis el, şi fata l-a împuns cu sabia ei i-a spus să nu fie necioplit şi da, vă rog. Era un copil atrăgător cu pistrui şi ochi cenuşii înțelepți. A arătat înspre alee, la grupurile ce discutau sub copertinele caramel de la Tassos Kafeneo.

— Mama lui e acolo. S-au certat toată dimineața dacă să țină sau nu o slujbă la biserică pentru prietenul lor care a murit.

Şi-a coborât sfioasă genele şi şi-a ridicat buza de jos.

— O, Doamne, ce trist. Era cineva din Hydra? am întrebat.

Ea a încuviinţat.

— Pe vremuri locuia aici, dar nu credea în Dumnezeu.

Buza a început să-i tremure.

— Şi eu sunt tristă, fiindcă era distractiv, dar eram foarte mică atunci când au plecat.

— Minți, a zis Axel. Eu sunt mai mare ca tine şi nu-mi amintesc deloc de el.

Le-am pus câte o drahmă în palmă şi i-am lăsat să se certe şi am plecat în direcţia arătată de fată, către Marianne, care se întreţinea cu alte două femei, înconjurate de pisici. Purta o rochie de plajă cu imprimeu cu ananas şi o eşarfă asortată în păr.

I-am strigat numele. Celelalte două femei s-au întors să vadă cine a strigat: pe masă era vin. Ochelarii de soare îi erau prea mari; fuma o ţigară grecească.

Şi-a lăsat jos ochelarii; sub ochi avea cearcăne.

— Mai ştii? Vara lui 1960?

A trebuit să-mi spun şi numele, s-o ajut.

— Drăgălaşa şi frumuşica Erica de la Londra?

În fine, a zâmbit. S-a ridicat în picioare să mă îmbrăţişeze şi ne-am legănat una în braţele celeilalte. Avea un parfum puternic – părea cumpărat de la un magazin care vindea droguri, m-am gândit. Nu era genul de miros pe care să-l asociez cu ea. Ne-am aşezat una în faţa alteia, ţinându-ne de mâini, însă n-am

găsit cuvintele necesare în timp ce încercam să citim povestea celeilalte, dincolo de oftat.

— Nici nu m-am gândit să-ți scriu, dat fiind că Leonard e atât de cunoscut acum. Nu v-ați mutat la New York? am zis.

Ea a ridicat din umeri și a zâmbit.

— Pfff. Am stat și aici, și acolo, și peste tot, dar acum e vară și nicăieri nu mă simt mai acasă decât în Hydra.

Mi le-a prezentat pe Lily și pe Olivia, mamele prietenilor cu aer de vagabonzi ai lui Axel. Lily era rusoaică și purta cercei lungi. Olivia era mai tânără, avea o rochie hippie și multe brățări.

— După tot ce-am auzit, nu mai speram să mai existe o colonie străină, am zis, privind spre o pereche de ofițeri în uniformă ce patrulau în port cu armele la brâu.

— Ei, nu-i chiar așa de rău, a zis Marianne ridicând din umeri. Măcar feriboturile circulă la timp și gunoiul de pe străzi e adunat. E altfel pe o insulă; toată lumea trebuie să se înțeleagă, și asta n-a împiedicat turiștii să vină.

— Da, dar e nasol să fii obligat să dai raportul la secția de poliție, a zis Olivia, zornăind din brățări în timp ce-și strecura brațul pe după spătarul Mariannei.

Marianne a sărit imediat și mi-a turnat un pahar de vin. Lily a băut ce mai avea în pahar, a zis că e rândul ei să adune copiii și să le dea de mâncare. Ni s-au alăturat doi tineri, care și-au tras scaunele lângă noi. Bill avea barbă și ochi jucăuși și Jean-Marc o țigară rulată neaprinsă între buze, ce se mișca atunci când vorbea.

— Fată, dar cald mai e. Hai să mergem să înotăm, a zis Olivia în timp ce bărbații au comandat bere și și-au instalat jocul de table.

Olivia și-a pus piciorul pe scaunul lăsat liber de Lily și a rămas zornăind și făcându-și vânt în timp ce Marianne și cu mine vorbeam. Când am coborât privirea, am văzut că Marianne avea și ea în jurul unei glezne niște brățări cu clopoței identice. I-am povestit despre fiul meu. Marianne a bătut din palme, încântată pentru mine că am un copil și m-a întrebat de tatăl lui. Olivia a zis că i-ar plăcea să facem o ședință de vindecare. M-am uitat peste ea către chei, către forfota obișnuită a portului, către bărbații și barja ce aduceau mărfuri de

la Ermioni, către măgari care nu se plângeau, şi cuplurile ce se plimbau înspre Kamini ţinându-se de braţ şi apoi iar la chipul drag şi blând al Mariannei.

— Era să leşin în clipa în care am zărit toate astea; le-am visat atât de des. Visez la întoarcerea mea aici din ziua în care am plecat. Dacă n-ar fi băiatul meu din Londra, cred că n-aş mai pleca niciodată.

Marianne a ridicat din umeri şi mi-a zâmbit uşor trist.

— Era mai bine atunci, pe vremea când erai şi tu aici. Acum nu mai e aşa. Atunci eram nişte copii inocenţi. Drogurile nu începuseră să distrugă minţile tuturor…

Pe lângă noi au trecut din nou poliţiştii; ea s-a uitat spre ei şi a zâmbit.

— Dar stai liniştită, ne distrăm şi acum. Prezenţa acestor indivizi ne obligă să ne ascundem toate prafurile şi să evităm să facem petreceri în public. A, şi să nu-ţi treacă prin cap să înoţi goală, aşa cum obişnuiai, Erica.

Olivia a zis că a văzut în Spilia un tânăr neamţ primind un pumn în faţă pentru asta.

— Chiar şi în arşiţa asta nu putem sta complet dezbrăcaţi decât în intimitatea propriilor locuinţe – aşa e, Marianne? a zis, punându-şi braţul în jurul gâtului prietenei ei.

Olivia era ori foarte beată, ori foarte drogată. În timp ce Marianne m-a întrebat ce s-a întâmplat cu soţul meu, a desfăcut breteaua rochiei de plajă a Mariannei şi şi-a coborât degetul mare pe umărul ei. I-am povestit Mariannei versiunea scurtă. Am rămas gravidă şi m-am măritat cu şeful. El era talentat. Balanţa puterii era clar de partea lui, chiar de la început.

— Cred că mi-a luat zece ani să descopăr că nu sunt genul de persoană care pune gardenii şi sendvişuri zilnic pe biroul bărbatului meu, am zis, destul de stângace, fiindcă nu suportam să discut despre mine şi voiam să virez discuţia înspre ea şi Leonard.

Ea s-a eliberat din strânsoarea Oliviei şi şi-a ridicat breteaua.

— Of, Erica. Ce vremuri am trăit! A fost o vară ca un *montaigne russe*, dar cum să zic, Leonard efectiv mă hipnotiza. Aşa cum ştii, aş fi făcut orice pentru el…

— Da, fată dragă, ai închis mai mulţi ochi decât are păunul în coadă, a zis Olivia, dar Marianne continua să vorbească.

— Totul a luat-o uşor razna când am pierdut copilul şi amândoi am obosit de atâta luptă. Dar spune-mi, tu crezi că a fost fericit cu mine atunci? Uneori mi se pare că a fost doar în mintea mea.

Olivia a gemut, şi-a dus mâinile la urechi.

— Taci, micul meu spiriduş nordic, nu cred că mai suport fie şi încă un singur monolog despre Leonard.

Şi-a înşfăcat coşul şi a zis că ne vedem la plajă.

— Eraţi atât de frumoşi împreună şi totul în jurul vostru era ca poleit cu aur, am zis, ca s-o fac pe Marianne să zâmbească, fiindcă era adevărat.

— Eram extrem de geloasă. Mă gândeam mereu la lumânările pe care le aprindea pentru tine, la felul în care te privea, la cât de tandru era cu micul Axel. După ce am părăsit Hydra m-am gândit de multe ori la tine, la felul în care ţi-ai trăit viaţa. Asta visez şi eu să reuşesc.

Olivia s-a întors iar spre mine şi a mimat că vomită.

— Orice-ai face, să nu o pui să-ţi vorbească despre blestematul ăla de cântec, a zis şi a ciupit-o cu drag de nas, în timp ce Marianne îi făcea semn cu mâinile să plece.

Sigur că ştiam la ce cântec se referă. L-am ascultat de multe ori, dar Leonard era de fiecare dată extrem de enigmatic.

— Mă rog, chiar pare un pic cam pesimist în final… am început să spun.

Marianne m-a redus la tăcere, continuând să-şi fluture mâna.

— De fapt, nici măcar nu cred că e despre mine. Îl cântă de ani de zile şi la început se numea *Come on, Marianne,* ceea ce dă un cu totul alt sens cuvintelor, când stai să le asculţi, dar mai exista o altă melodie cu exact acelaşi titlu, aşa că l-a schimbat.

— Pfff, a zis ea. *Bird on the Wire* e cea mai mişto melodie pe care a scris-o pentru mine, fiindcă e mai cinstită.

Îi văd lacrimile din ochi.

— Pfff, a zis iar, de parcă ele n-ar fi însemnat nimic. Leonard nu vrea să facă copii cu mine şi asta e situaţia.

Am clătinat din cap.

— Vai, Marianne, îmi pare rău.

S-a luptat cu lacrimile, a încercat un zâmbet.

— E în regulă. Faptul că te-am revăzut m-a ajutat să-mi amintesc cât de

frumos era totul atunci. Păcat. Acum și-a găsit o pipiță evreică drăguță…

A tăcut, și-a cerut scuze pentru tonul amar.

— Ultima oară când a fost aici m-a șocat îngrozitor.

În timp ce vorbea, tot trăgea de o cheiță de aur pe care o purta la gât pe un lanț. Un cadou de la Leonard.

— Cheia inimii lui, mi-a zis ea pufnind în râs.

— Ce fel de șoc? am întrebat-o.

— O adusese deja pe femeia aia în casa noastră, dar mă rog, cine eram eu să mă plâng? Însă în ziua aia a fost ca și cum m-aș fi uitat în ochii unei stafii, a zis ea. De-a lungul anilor l-am văzut de multe ori distrus, epuizat, cu sufletul gol, halucinând. Am văzut toate astea, dar nu m-am speriat niciodată de el. Când a coborât din feribot m-am uitat în ochii lui și erau morți ca ai peștelui din lada aia de acolo, a zis ea, după care și-a dus mâinile la gură.

— Iartă-mă c-am vorbit atâta, fără să mă opresc. În dimineața asta ne-am cam cherchelit cu toții din cauza veștii atât de triste. A murit George, bietul de el, și lacrimile zăgăzuite în ochii i s-au revărsat pe obraji.

— George Johnston?

Era absurd; în mod sigur o să apară din clipă în clipă. M-am uitat peste drum la Katsikas, dorindu-mi ca acești zece ani să fie șterși cu buretele, ca el să fie acolo, dând pe gât un coniac și râzând zgomotos la propria poveste, ținând un toast, un cec venit prin poștă, mai vitalizant decât orice ar fi putut găsi la farmacie, privirea lui plină de iubire. Spunându-i „Cliftie“. Ciocnind paharul de al ei.

Însă Marianne încuviința și se ștergea la ochi.

— Tuberculoza i-a venit până la urmă de hac, a zis. Suntem aici de când Lili a primit telefonul. Cred că e absolut firesc să ne îmbătăm în amintirea lui.

M-am gândit la cât îi plăcea să se dea mare, la zâmbetul lui de ucigaș profesionist.

— O, Doamne. Biata Charmian. A vorbit cineva cu ea?

Marianne s-a albit la față. A ridicat mâinile.

— Stai. Vrei să spui că nu știi?

A rămas cu gura deschisă.

Am clătinat din cap.

— Ce să știu?

Ea a luat sticla şi mi-a umplut iar paharul.

— Bea, a zis.

— O, Doamne, ce e?

Ea mi-a arătat iar spre pahar. Am luat o gură zdravănă.

— Charmian a murit, a zis. S-a sinucis vara trecută.

*

Ca în transă, am intrat în hotel, m-am dus la recepţie, m-am cazat, am urcat scările şubrede către camera mea. Aveam un pahar de apă în mână.

Camera era sufocantă. Îmi simţeam în nări propria sudoare. Am întredeschis obloanele ce dădeau spre balcon, m-am aruncat pe pat şi am lăsat valul uriaş de uimire să se reverse peste mine.

Am încercat să-mi amintesc, m-am sforţat să îmi închipui amănuntele. Charmian la menopauză, singură şi disperată, ura lui George, prea mult de suportat. Beată, normal. O sticlă pe masă, paharul din mâna ei pe jumătate gol. Mi-am imaginat-o râzând amar în timp ce scria cuvintele de adio, un citat din Keats. Erau somniferele lui George, mi-a spus Marianne. A luat întreg flaconul şi doctorul a zis că a decedat fără durere chiar la miezul nopţii, exact aşa cum îi promisese lui George în biletul de adio.

Mi-am despachetat geanta, am pus o fotografie a fiului meu lângă pat, m-am uitat la ea timp îndelungat. Mă gândeam la ultima oară când am văzut-o, când am strigat-o să se întoarcă, pe trotuarul din faţă de la Star and Garter şi la ploaia care tocmai începea. Nu multe femei ar putea suporta durerea pierderii unui copil, mi-a spus în timp ce stăteam amândouă, bete şi nesigure pe picioare, pe punctul de a ne îmbrăţişa pentru ultima oară. Oare chiar nu-şi imagina că şi reversul e valabil? Era greu de crezut că a fost în stare să le provoace o asemenea durere insuportabilă copiilor ei. M-am dus la baie să-mi dau cu apă pe faţă, cuprinsă brusc de furie şi de dorinţa de a evada.

Erau mulţimi de turişti; prăvălii ce vindeau bijuterii, sandale, bureţi; mirosul de peşte prăjit, prea mult pentru stomacul meu. Picioarele m-au dus singure pe strada Voulgaris şi pe treptele către vechea mea casă, atrase de fascinaţia îngrozită de a vedea câtă durere pot suporta. La ultima cotitură îmi ieşise limba de un cot şi iat-o în faţa mea, cu ferestrele cu obloanele trase şi sigilate şi vârfurile migdalilor abia vizibile deasupra zidului terasei. Inima îmi

bătea nebunește. Mi se părea imposibil că nu demult coboram treptele astea și le urcam de mai multe ori pe zi. M-am întors și am privit imaginea familiară, știrbită acum de zigzagul liniilor de înaltă tensiune ce brăzdau cerul până jos în port și care-mi săreau în ochi ca niște graffitiuri. M-am așezat și mi-am lăsat capul în mâini. Pe toate treptele era rahat de pisică. Auzeam muștele bâzâind și am observat rămășițele crucificate ale unui șobolan printre rădăcinile unui smochin și conserve aruncate în tufișurile prăfuite de oleandru.

Acum îmi aminteam. Marianne a fost cea care m-a condus la hotel, a vorbit cu Sofia de la recepție, m-a dus în cameră, mi-a turnat apă. M-a așezat, ca pe un copil catatonic, pe marginea patului, apoi a îngenuncheat și mi-a desfăcut șireturile de la tenișii. Mi-a spus că Charmian s-a sinucis chiar în ajunul publicării noului roman al lui George. O făcuse din nou de ocară, dar de data asta dăduse vina pentru moartea lui iminentă de tuberculoză pe stresul faptului că o iubea.

— În cele din urmă, când s-au întors aici, relația dintre ei s-a degradat foarte tare; se pare că nici o căsnicie nu rezistă Hydrei, a zis Marianne. Sinceră să fiu, toți cei de pe insulă abia așteptau întoarcerea familiei Johnson. George era un schelet ambulant, Charmian îi spunea oricui voia s-o asculte că el nu mai vrea s-o fută; a fost mult timp îndrăgostită de prietenul meu, Tony. Erau beți non-stop, se băteau în public, Leonard și Demetri trebuiau să-l ducă mereu pe George acasă.

Mi-a arătat o cicatrice, o mică semilună deasupra buzei de sus.

— Asta e de când el a aruncat cu un castron de iaurt în Charmian și un ciob a ricoșat și m-a tăiat.

— Au stat prea mult aici, a zis și eu am ascultat-o povestindu-mi ce știe despre copii. Martin scria pentru un ziar din Sydney. Îți vine să crezi că Shane s-a măritat? Jason locuia la țară, cu verii lui. Faptul că o lumină atât de strălucitoare precum cea a lui Charmian se poate stinge singură mi se părea imposibil. Marianne m-a lăsat plângând, mi-a zis că ne vedem pe plajă. Imediat după plecarea ei, am început să râd. Mi se părea cea mai proastă glumă cosmică să aflu despre moartea lui Charmian ca un soi de post-scriptum la cea a lui George, și asta chiar în ziua în care am reușit în fine să mă întorc în insula visurilor mele.

Fusese o prostie să mă gândesc să mă întorc. Soarele ardea tare şi aveam nevoie de apă, dar, sclavă a unui impuls din urmă cu zece ani, am continuat să urc. Scările o coteau mai departe, trecând pe lângă ruine cu schele şubrede, pe lângă bormaşini şi zgomote de ciocan, pe lângă şiruri de măgari încărcaţi cu paleţi de cărămizi; setea îmi transforma saliva într-o pastă.

Am mers mai departe, dincolo de defileu, înspre capătul de sus al drumului, unde ruinele casei lui Ghikas încoronau dealul, cu arcadele ei înnegrite ca nişte apeducte gotice peste grinzi crăpate şi arse şi peste podele prăbuşite. Poteca era presărată cu granule negre; obloanele arse încă zăceau printre pantele distruse ale grădinii în trepte şi tufişurile pârlite.

Am trecut fără să mă opresc, de parcă mi-ar fi adus ghinion să zăbovesc. Îmi amintesc cutremurată cum mi-a spus Leonard că a blestemat acest loc.

Nu era nimeni în jur; departe sub picioarele mele marea era albastră ca emailul, soarele suficient de jos pe cer să rumenească umerii goi. Lumina lui făcea să strălucească miriştea şi orzul din valea mea, făcea praful auriu. Măgarii aruncau umbre lungi peste arbuştii teraselor ei îndepărtate şi când m-am aşezat pe coama dealului familiar, cocoşii au început să cânte. Un catârgiu s-a apropiat zăngănind, tot numai copite, şi praf, şi machism mândru, favoriţi şi vestă. De fiecare parte a şeii lui era legat de coarnele răsucite câte un berbec care zbiera, iar câinele ciobănesc şi catârul protestau, la rândul lor, zgomotos. După ce tot vacarmul a încetat, tăcerea s-a instalat şi mai copleşitoare, pe măsura violenţei cu care fusese întreruptă. M-am uitat la nişte cărăbuşi cu carapace lucitoare aflaţi în praful de la picioarele mele. M-am lăsat în voia plânsului şi am plâns pentru căsnicia mea încheiată şi am tras în piept aerul înmiresmat.

Lacrimile îmi secaseră când l-am văzut pe coama dealului. Îşi plimba câinele; mersul lejer şi umerii puternici m-au ajutat să-l recunosc cu câţiva metri înainte să se oprească brusc şi să-şi scoată şapca.

A tresărit vizibil. N-ar fi putut arăta mai uimit nici dacă ar fi vrut.

— Chiar tu eşti?

— O, nu, nu începe şi tu. Nici Marianne nu m-a recunoscut, am zis în timp ce ne îmbrăţişam râzând.

— Zece ani!

Încă mai încercam să mă obişnuiesc cu ideea. La început am crezut că a

fost doar o închipuire de-a mea. Aveam sentimentul că eu îl chemasem, dat fiind că exact în clipa aceea mă gândeam la el și mă întrebam dacă încă mai vine aici vara, cu sacul lui de argilă de Aegina.

Am revăzut de atâtea ori în minte ultima mea noapte petrecută pe insulă, că imaginile au început să-și piardă contururile și să mi se pară un vis. Drumul până la casa lui Dinos îți tăia răsuflarea. Nu urcasem niciodată până atunci până în vârful Muntelui Episkopi și am fost uimită să văd că valea cu orz și tufișuri sălbatice era înlocuită de livezi de migdali și de măslini, de câmpuri de orz și păduri de pin cu orchestrele lor nevăzute de clopoței de capre. L-am dus pe Cato tot drumul în coș. Casa era atât de sus în înălțimi, încât vedeai marea de ambele laturi ale insulei.

Dinos era prietenul lui Bobby. Abia îl cunoșteam, dar nu mă simțeam niciodată timidă în preajma lui. Mi-a făcut turul casei și s-a oprit la șopronul unde se afla cuptorul de ars, să-mi arate la ce lucrase Bobby. Mici figurine răsfirate pe pietrele minuscule, unele în atitudini de relaxare, cu bărbiile rezemate în mâini sau privind în jos; altele cu aripi și expresii exaltate. Inspirate de o remarcă a lui Charmian către Bobby, mi-a spus Dinos, că oamenii sunt fie Dedal, fie Icar.

L-am ridicat pe Cato din coș, i-am spus c-o să fie fericit aici sus. Înainte de plecarea mea în Anglia, Dinos și cu mine am vorbit întruna, toată noaptea și a doua zi dimineața și tot drumul de coborâre printre migdalii în floare, până la debarcaderul pentru feribot. El mi-a dat un castron făcut pentru mine și mă întristează faptul că nu știu ce s-a ales de el.

Și acum iată-l din nou. Dinos, care stătea în fața mea cu rucsacul și cu câinele lui, zece ani mai târziu și fără să pară că a îmbătrânit măcar o zi. Mi-a zâmbit și mi-a oferit apă din termosul lui. Aproape că a trebuit să mă ciupesc să mă asigur că nu visez. Mi-a spus că motanul Cato încă e rege la Episkopi. Când i-am zis că aș vrea să vin să-l văd, mi-a oferit mâna lui. Locul ăsta avea ceva fermecat; întotdeauna am simțit atracția lui, dar niciodată mai mult ca în clipa asta. Chiar în locul în care-l găsisem, pisoiașul meu negru tăciune aducea noroc celor din jur.

Treizeci

Mă schimb. Sunt la fel. Mă schimb. Sunt la fel. Mă schimb. Sunt la fel.

Leonard a scris cuvintele cu auriu în jurul oglinzii din holul lui. Nu-mi pot imagina că nu mai e și acum acolo.

Într-o noapte, mai că m-a hipnotizat. Eram aproape ameţită când ne-am oprit din dans și el m-a răsucit ca să mă privesc în acea oglindă. Mi se învârte capul, și ochii îmi sunt inundaţi de amintiri. A trebuit să-și pună mâinile pe umerii mei ca să mă oblige să rămân pe loc, dar tot ce am putut vedea, în timp ce mă ținea în fața ei, erau flăcăruile gemene ale lumânării reflectate în ochii lui verde-kaki – orice în afară de a mă privi. Era destul de aburit, albul ochilor i se făcuse roz și stătea atât de aproape, că îl auzeam înghiţind. Mâna îi alunecase de pe umăr pe clavicula mea, apoi a alunecat iar și i-am lăsat-o acolo. Îi simţeam răsuflarea tot mai fierbinte pe ceafa mea și fiorul vinovat ce se născuse în mine pe stâncă se amplifica vertiginos cu fiece clipă, însă chiar atunci a intrat Marianne, aducând cu ea aer proaspăt de afară, și vraja s-a spulberat. Avea cu ea lampa și o legătură de lemne de foc și vreme de câteva săptămâni a refuzat să-mi vorbească sau fie și să se uite la mine. El s-a schimbat, el a rămas la fel. Cuvintele pe care le scrisese în jurul oglinzii erau oneste și adevărate.

Sunt la fel de valabile și pentru mine. Îmi port bătrâneţea ca pe o manta, mă bucur de treptele ce mă menţin aproape la fel de sprintenă cum era fata ce încă mai trăiește în faldurile ei neplăcute. Ridic pumnul spre cer sfidătoare când mă stropește ploaia. Marea pare plată ca fierul îndreptat cu ciocanul. Va fi nevoie de mai mult decât de câteva picături de ploaie ca să mă împiedice să înot mai târziu, dacă îmi vine cheful. Mă gândesc la fasolea uscată care fierbe la foc mic alături de un ciolan de porc acasă, la fiul meu și la cei mici care vor veni de Crăciun, la căsuța noastră îmbietoare, cu suficiente provizii de lemn pentru iarnă. Gândul la fiul și la nepoții mei îmi umple sufletul de o

bucurie ce depăşeşte cu mult tristeţea sau orice altă durere pe care anii o aruncă asupra mea.

Ploaia de pe chipul meu are un gust sărat. Mă opresc la un spaţiu gol dintre case şi mă uit la soarele care se strecoară printre nori şi-şi proiectează razele în mare. Continui să urc. Nu pot să încetez să mă gândesc la Leonard şi la Marianne, acum morţi amândoi.

De-a lungul anilor am văzut-o tot mai rar pe Marianne. Ea s-a măritat cu şeful ei în Oslo şi a căpătat fiice vitrege şi un guru budist. La moartea ei, m-am întrebat dacă soţul ei s-a simţit oare marginalizat atunci când scrisoarea pe care Leonard i-a scris-o când ea era pe patul de moarte a făcut înconjurul lumii.

Avea dreptate Charmian în privinţa optimismului orb de care dădea mereu dovadă Marianne; ea continua să spere, mult timp după ce orice motiv care să-i justifice ataşamentul dispărea. Pe Leonard l-a aşteptat ani la rând.

În prima vară în care am venit aici cu fiul meu, ea încă mai stătea în casa lui. Axel Joachim era cu doar câţiva ani mai mare decât fiul meu, aşa că am sperat că pot fi prieteni. Îmi amintesc că am fost la Hamleys şi am cumpărat special pentru asta un joc de Risk. Tot drumul de coborâre de la casa lui Dinos i-am făcut capul mare cu acest băiat mai mare şi foarte inteligent. I-am vorbit despre pescuit, măşti şi tuburi cu oxigen, despre curse cu măgari, întreceri cu zmee. Axel Joachim fusese la internat în Anglia, aşa că n-avea să existe o problemă de limbă. Eram sigură c-o să se distreze maxim.

Casa lui Leonard era neschimbată: acelaşi scris în jurul oglinzii din hol, masa cu comorile ei şi clopotele de mânăstire crăpate, pereţii albi şi preşurile ţesute. În bucătărie îşi pregăteau micul dejun un grup de studenţi nordici, un băiat în şort şi două fete zvelte cu nasuri şi umeri arşi de soare. Victoria era cea care vorbea cel mai bine engleza. Şi-a cerut scuze pentru dezordinea din jur, mi-a explicat că Marianne nu e acasă. Şi-a turnat cafea şi şi-a amestecat câteva cuburi de zahăr într-o cană.

— Eram aici în vara în care s-au întâlnit Marianne şi Leonard, am zis.

Mi-am surprins imaginea în oglindă şi m-am trezit zâmbind.

— Parcă n-a trecut chiar atât de mult de-atunci.

Ceilalţi ne dădeau târcoale, sorbindu-şi cu zgomot cerealele. Puseseră un disc vechi cu Chuck Berry de-al lui Leonard şi coregrafia lor în dorul lelii m-

a făcut să simt extrem de acut libertatea pe care o trăisem cu peste zece ani în urmă. Victoria a început să-mi spună că Marianne n-a prea fost pe-acasă în ultimele câteva zile. Părea agasată şi, după ce i-a trântit cana cana de cafea în mâini fiului meu, l-a îndemnat să se ducă sus şi să-i spună leneşului ăla de Axel Joachim să se dea jos din pat dacă vrea mic dejun.

După ce s-a întâmplat pe urmă a trebuit ca ori de câte ori mă întâlneam accidental cu Marianne să-mi înăbuş dezaprobarea, însă ea a pândit mereu din umbră şi a continuat să macine încet, în subteran şi fără să vorbim niciodată despre asta, de parcă întâlnirea dintre fiii noştri din acea vară ne-a otrăvit definitiv orice şansă de a fi vreodată prietene. A continuat să existe între noi până la ultima noastră întâlnire, care a avut loc mulţi ani mai târziu, într-o zi vântoasă de octombrie. Ne-am ciocnit una de alta la poştă şi ne-am oprit să stăm puţin la o masă din faţă de la Pirate Bar, amândouă şocate de vestea morţii lui Martin Johnston[48]. Sinuciderea lui Shane, la trei ani după Charmian, fusese ceva de neînţeles, şi iată că acum o făcuse şi Martin, deşi lui îl luase puţin mai mult şi otrava lui fusese alcoolul. Am mers împreună pe stradă înspre Casa Australienilor şi am rămas lângă fântână, într-o tăcere uluită.

Bougainvillea lui Charmian înflorise pentru ultima oară şi-şi spărsese ghiveciul. Cineva încastrase o ancoră în cimentul de lângă uşa de la intrare. Casa aparţinea acum unei americance, ştiam asta, şi totuşi nu reuşeam să trag definitiv cortina peste saga familiei Johnston. Speram că-şi vor bântui pe vecie casa, ca stafii. Dacă aş putea să mă opresc din plâns şi să mă concentrez suficient, i-aş vedea şi acum în faţa mea, unici şi vitali, Martin mijind ochii la mine dinspre microscopul său, Shane învârtindu-şi fusta cu volane, George trăgând-o pe Charmian în poală. Era suficient să intru pe uşa aia şi să mă fac utilă. Îmi aminteam cât de mult îmi dorisem să fac şi eu parte din familia asta, cum dansasem step şi cântasem din toate băierile la fiecare audiţie pentru un rol în familia ei.

— Morţi, şi fiecare dintre ei de mâna lui, spunea Marianne şi i-am zis cum, în urmă cu mulţi ani, la Londra, mama se temuse că Charmian s-ar putea omorî şi îi confiscase somniferele.

— Shane şi acum Martin, e prea mult. Cred că ei, copiii, au fost cei care au plătit pentru libertatea noastră, cred sincer asta, a zis Marianne în timp ce ne

întorceam pe acelaşi drum. M-am gândit la siguranţa relativ plicticoasă a propriei copilării şi la sacrificiul pe care-l făcuse mama ca să mi-o ofere. La ora aceea îl întâlnisem deja pe iubitul ei, bunul doctor Joe Leitz. Clubul lui era slab luminat, servea cocktailuri tari cu whisky şi avea mobilă joasă, de piele. Mi-am aranjat faţa şi părul ca să semăn cu ea, l-am făcut să-şi ducă mâna la inimă când am intrat în cameră. Avea maniere galante şi, spre groaza mea, era exact cum sperasem să fie.

Marianne vorbea despre Axel Joachim.

— Îţi aminteşti, era un copil atât de sensibil, atât de inteligent; poate c-ar fi trebuit să-i ofer o educaţie mai stabilă.

Vorbea pe un ton calm şi trist. Mi-a luat mâna.

— Ştii, anul trecut, când i s-a declanşat din nou boala, doctorii au zis că n-o să mai ducă niciodată o viaţă normală.

Auzisem zvonuri. Speram din tot sufletul să nu fie adevărate. Nu voiam să creadă că lumea o vorbeşte pe la spate.

Odată cu trecerea anilor, umerii i se lăsaseră în faţă, răsuflarea îi devenise uşor hârâită. S-a retras înăuntrul şalului ei.

— La orice şcoală-l trimiteam, era îngrozitor de nefericit. După Summerhill, New York şi apoi Elveţia, nu s-a putut adapta nicăieri, aşa că, atunci când a împlinit cincisprezece ani, l-am lăsat pe taică-su să-l ia cu el, să vadă India. N-ar fi trebuit să-l las niciodată. Vreau să zic, taică-su era aproape un străin pentru el. Şi n-am fost acolo să-l protejez când dementul, idiotul ăla de Axel i-a dat LSD…

— Vai, Marianne, îmi pare rău…

— Şi pe urmă, băiatul nostru cel special şi-a petrecut aproape toată viaţa într-o clinică sau în alta. Cred că orice părinte ar trebui să ştie despre asta, Erica, a zis ea şi m-a fixat cu ochi rugători. Ar trebui să scrii despre asta pentru ziarul tău. Pentru unele suflete, mai fragile, o singură experienţă de genul ăsta se poate dovedi o fundătură a iadului.

M-am gândit la Axel Joachim, la ziua în care mi-am lăsat fiul în casa ei şi m-am întrebat dacă oare el nu se afla deja de atunci pe drumul ăsta. Fata aia, Victoria, care se purta ca o şefă, după ce mi-a trimis fiul să-i ducă sus cafeaua, mi-a spus că ar fi mai bine să plec şi să vin să-l iau pe seară, când existau şanse să se întoarcă şi Marianne.

Am lăsat un exemplar din *The Female Eunuch*[49] pe care i-l adusesem cadou Mariannei. Habar n-am dacă a citit cartea, fiindcă am reuşit s-o evit tot restul acelei veri.

Când eu şi Dinos ne-am întors după fiul meu, Marianne încă nu se întorsese. Victoria părea uşor năucă şi cred că doar apariţia noastră i-a reamintit că sunt copii în casă.

— Ştii, n-am venit în Grecia ca să fiu dădacă pentru plodul Mariannei. Femeia asta nu vede nimic în stânga sau în dreapta ei. Nu-şi vede fiul, nu vede nici măcar că trebuie să-i dea să mănânce. N-are ochi decât pentru fotograful ăsta francez pe care îl fugăreşte în pas vesel de cha-cha prin toată insula.

Mi-am găsit fiul cu Axel Joachim în biroul lui de la ultimul etaj. Aerul era greu de miros de drog, obloanele erau închise, cutia de Risk încă în celofanul ei. La radio urla muzica, chitare stridente, scrumiere pline până la refuz. Axel Joachim stătea pe patul lui, cu picioarele încrucişate, numai piele şi os, doar în chiloţi, cu un şirag de mărgele de sticlă la gât. Pe perete era agăţată pieziş o icoană a Sfântului Tadeu. Axel Joachim avea un joint baban între degete şi-şi arunca ţeasta rasă spre spate în ritmul unei chitare imaginare şi se simţea atât de bine, că nu observase că dragul meu fiu leşinase pe podea.

Ani la rând după aceea, eu şi Dinos am întors pe toate feţele scena respectivă. Mi se strângea inima ori de câte ori trebuia să plec, dar fiul meu trebuia să rămână la Londra, pentru că şi tatăl lui avea dreptul să stea cu el. M-am alăturat unei asociaţii ce oferea locuinţe sociale celor nevoiaşi din Notting Hill şi mi-am exersat penița şi talentul scriind pentru *Spare Rib* şi *Time Out*. Acasă, îmi aşezam un fir de gardenie şi un mic sendviş pe un birou la care îmi înnegream propriile pagini şi au mai trecut zece ani, în care insula şi Dinos au continuat să existe mai mult în visurile mele.

Azi, când sunt singură pe creasta văii mele, nu mai plâng decât rareori. Locul te invită şi azi la introspecţie la fel ca prima oară când m-am aşezat aici; nu există o panoramă mai paşnică de atât, însă nu mai e un loc al lacrimilor. Pe la jumătatea dealului îndepărtat, există doar o cocioabă dărăpănată, cu găini şi plase metalice, care nu exista; adierea vântului încă unduieşte lacul argintiu al măslinilor din scobitura văii. Soarele s-a strecurat printre noi şi simt miros de pământ bun şi căldura lui pe faţă. Îmi pare rău

după fiecare lacrimă pe care am vărsat-o pentru Jimmy Jones şi după disperarea oarbă a copilei de demult şi mă apucă râsul când mă gândesc cât de tare trebui să-l fi speriat încercările mele de a-l aduce în faţa altarului. Dar în 1960, când, la drept vorbind, mai erau aproape cinci ani până când anii şaizeci au început cu adevărat, cum putea o fată fără mamă şi fără nimeni care s-o ghideze în viaţă să deosebească dorinţa fizică de iubire – sau, cum a spus odată Marianne, dragostea de servitute?

Poate că Marianne n-a fost cel mai bun model de urmat, dar pentru un timp Charmian chiar a fost mama de care aveam nevoie. Îmi amintesc că a venit să mă caute în noaptea de după fuga lui Jimmy Jones, când aveam impresia că toată insula se va topi în lacrimile mele.

Eram copleşită de amărăciune şi extrem de şocată. Se lăsa înserarea. Ea adusese whisky şi smochine şi s-a aşezat lângă mine şi şi-a strâns genunchii la piept prin fustă. Aveam ochii umflaţi şi dureroşi. Grija ei era mai liniştitoare decât pastilele pe care mă pusese Bobby să le înghit.

Când am întrebat-o de unde a ştiut unde să mă găsească, a deşurubat dopul de la sticla de whisky şi a luat o gură din ea înainte să răspundă.

— E foarte ciudat, nu-i aşa? Parcă e un soi de magnet care mă atrage. Aş vrea să-mi pot explica, a zis şi a mai luat încă o înghiţitură, apoi m-a fixat cu un zâmbet chinuit şi tulburător.

I-am spus că aveam de gând să-l urmez pe Jimmy înapoi la Londra şi să-i cer explicaţii, la care ea a râs batjocoritor. Am bocit şi mi-am tras nasul în timp ce ea mi-a prezentat tabloul vieţii mele ca nevastă a lui Jimmy şi mi-a spus că a fost o binecuvântare că i-am văzut adevărata faţă.

— Gândeşte-te la mama ta, cum a fost legată de bucătăria aia din Bayswater. Draga mea, ştiu că visa pentru tine mai mult decât o viaţă de menajeră care stă în genunchi şi freacă podelele…

Ultimele picături de soare sângeriu s-au topit în mare; amurgul movuliu îţi picura balsam pe suflet.

— Înainte ca George să se îmbolnăvească, veneam adeseori aici la asfinţit. Ne aşezam chiar aici cu o sticlă de vin şi ne făceam planurile de scris pentru a doua zi…

Mi-a zâmbit mâhnită.

— Aş vrea să mai simt iar încântarea de atunci, când totul era auriu, puful

de scai şi orzul, piatra şi praful, viaţa pe care o duceam… şi a oftat de parcă toate visurile ei fuseseră deja visate.

Şi-a revenit din visare, m-a tras mai aproape de ea, m-a sărutat pe creştet.

— Draga mea, nu-ţi irosi lacrimile pentru băiatul ăla atât de banal, a zis şi combinaţia dintre răsuflarea ei mirosind a whisky şi parfumul ei cald m-a făcut să uit că sunt complet singură. M-a legănat în braţele ei în timp ce stelele au luminat, una câte una, cerul.

Pe atunci eram convinsă că dorinţa mea de a sta cât mai mult cu Charmian e unidirecţională. După ce Bobby mi-a băgat în cap că nu sunt decât un ţânţar enervant, m-am controlat atent. M-am străduit să nu mă lăcomesc, dar ea se dăruia cu generozitate. M-a prins în braţe atunci când Jimmy m-a azvârlit la coş, m-a ghidat atunci când nu mă-nţelegeam bine cu Bobby, s-a întors de la Pireu cu o agendă îmbrăcată în piele albă şi a insistat să scriu în ea în fiecare zi. M-a hrănit cu Brahms şi sendvişuri cu crab în timp ce mă bătea la cap despre contracepţie şi m-a luat, foarte des, sub aripa ei. Când eram cu inima frântă, mahmură, obosită sau pur şi simplu flămândă, găseam mereu adăpost în casa de lângă fântână.

E şi azi cu mine, în ştergarul pe care-l ţin mereu pe umăr, în şiretul cu care-mi prind părul la spate; e cu mine în mâncarea pe care o gătesc şi în fiecare pagină pe care mă lupt s-o înnegresc.

*

La câţiva ani după moartea lui Martin, un prieten de-al lui Dinos din Australia mi-a trimis o tăietură din ziar şi, în timp ce o citeam, am simţit că-mi fuge pământul de sub picioare. *Jennifer*. Oare chiar îmi spunea aşa uneori, sau doar mi s-a părut? Nu pot fi sută la sută sigură, dar am sentimentul că e ceva aici. Chipul de pe pagină vorbea de la sine. Femeia brunetă cu osatură puternică şi gură generoasă care semăna la perfecţie cu mama ei. Numele ei era Suzanne Chick[50] şi scrisese o carte. Era de aceeaşi vârstă cu mine.

Ochii fiicei erau mereu umezi şi trişti, propriii ochi prea înceţoşaţi de lacrimi ca să pot citi mai departe. Chipul lui Charmian s-a năpustit spre mine, îngrozit de spaimă. Ne aflam în faţă la Johnny Lulu şi ea tocmai sărise la George, care se trăsese înapoi şi ridicase mâinile, pentru a se feri de mânia ei.

Jennifer era numele pisicii pe care el ameninţase s-o scoată din sac, sunt

sigură de asta acum. Era în ziua în care l-am găsit pe Cato, ziua sărbătorii; el băuse toată ziua.

Ea flirta cu Corso, care o făcea să râdă, și Grace Milostiva îl împungea întruna că nevastă-sa n-are timp decât pentru bărbați. Nu-i adevărat, începusem să spun… și zbang, a început show-ul. George arătând cu degetul și captând atenția mulțimii din jur:

— A, dar există un motiv anume pentru care ea are atâta timp pentru drăgălașa de Ricky – nu-i așa, Charm?

În timp ce citeam, mi se strângea sufletul. Fiicei i se spusese că mama ei murise la naștere. Poate că, simbolic vorbind, așa și era. Charmian îi dăduse numele de Jennifer. La trei săptămâni, o abandonase, cu tot cu nume. Fratele iubit al directoarei spitalului și soția sa nu aveau copii. Charmian avea nouăsprezece ani, era nemăritată și nu avea la mila cui să apeleze, decât la bunăvoința celor de la spital. Era neobișnuit de frumoasă și avea o sănătate de invidiat; vorbea cu un glas cultivat. N-avea nici o șansă.

— E un copil aparte, a zis directoarea, așezând fetița, îmbrăcată într-un costumaș superb de dantelă, în brațele cumnatei ei.

Îmi imaginez că Charmian n-a prea avut nici o posibilitate de a se răzgândi. Și după ce primul copil i-a fost luat, a pierde a devenit definitoriu pentru ea. Nu i-a fost atât de greu să-l lase pe George să fure tot oxigenul din biroul de scris sau să-și lase propria viață să o ia atât de tare razna, că și-a pierdut orice urmă de control. Nici o femeie nu poate suporta durerea pierderii unui copil. Mă uit dincolo de valea mea către mare și mă izbește revelația faptului că eu am ajuns să trăiesc viața pe care o visa pentru sine.

La masa lui Charmian ne-am întâlnit prima oară Dinos și cu mine; nu pot să nu observ licărul din ochii ei: faptul că Bim trebuie să se mute mai încolo ca eu să stau lângă el, așa cum s-a asigurat și că Dinos știe că eu am făcut sarmalele. Mulțumesc! Mulțumesc! strig ca o localnică nebună, pentru că asta am devenit. Și îți mulțumesc că ai scris cartea care m-a adus aici, în ciuda urletelor de disperare pe care le văd acum în paginile ei. Am stat aici de-atâtea ori și am plâns când sufeream, dar nu cred că am simțit niciodată ceva măcar asemănător singurătății dureroase pe care ea a îndurat-o, oricât ar fi fost de greu de suportat. Nu-mi pot închipui cum e să-ți abandonezi propriul copil, așa cum nu-mi pot imagina că vreunul dintre noi poate influența în

vreun fel vârtejurile de particule de praf astral. Nu-i de mirare că n-a găsit nici o alinare în stele şi a renunţat să mai lupte.

O păstrez cu mine, ca pe o prietenă imaginară înţeleaptă, iar glasul ei e oracolul meu. Las timpul să treacă. E bine să visezi.

Toţi jucătorii acelei prime veri îmi sunt extrem de vii în minte; aici, la fiecare fază a lunii, e ca şi cum eu, cea de optsprezece ani, apar mereu ca o ceaţă ce se suprapune peste prezent. Mă schimb. Rămân la fel.

La scurt timp după moartea Mariannei, Bobby mi-a trimis o revistă din Statele Unite, împreună cu o invitaţie făţoasă la petrecerea pentru nunta de aur a lui şi a lui Trudy, în Boston. Am deschis la articol. Titlul era previzibil, SO LONG, MARIANNE, iar fotografiile erau din Hydra anului 1960. Am încercat să-mi amintesc chipul fotografului care venea întruna de la Atena. Îl chema Jim şi era un vechi coleg de ziar de-al lui George; trecuseră prin multe belele împreună, ba chiar George îi salvase odată viaţa în Tibet, auziserăm de multe ori povestea…

Trudy marcase cu o săgeată un cap aflat cu spatele care era în mod categoric al meu, iar coada îmi străluceşte în timp ce mă aplec într-un cerc în care Leonard cântă la chitară. Charmian se află lângă el, atât de aproape, că zici că e femeia lui şi are în păr un nimb de lumină. În spatele lor, luna e plină ca un balon de argint prins între crengile bătrânului pin din faţa tavernei Douskos. Leonard mânuieşte chitara de parcă ar fi parte din trupul lui, stă cu picioarele încrucişate rezemate pe perete şi cu spatele la trunchiul văruit. Charmian are părul proaspăt spălat şi poartă un pulover cu model norvegian din lână bordo cu model tricotat cu alb, pe care Marianne i l-a făcut cadou s-o ajute să facă faţă frigului din Anglia.

Am făcut cu toţii o înţelegere, să ne amânăm gândurile despre plecarea de mâine şi să stoarcem din seara asta fiece picătură de plăcere. S-au ţinut discursuri, multe toasturi; zici că e o nuntă. Mâine, George şi Charmian părăsesc insula pentru un timp, dar în seara asta mâncăm la greu spaghete şi Stavros Douskos aduce ulcior după ulcior de *retsina*.

Leonard cântă *Red River Valley*; ne alăturăm cu toţii, aşa cum facem mereu, dar de mâine încolo o să ne lipsească ochii strălucitori şi zâmbetul plăcut al lui Charmian. Axel stă la picioarele lui Leonard, cu genunchii la piept, şi-l priveşte ca un discipol. Îi cere să cânte *Don’t Fence Me In*, dar

greșește cuvintele și e salvat de glasul frumos de bariton al lui Charlie Heck și ne alăturăm și noi ceilalți la refren. Marianne surprinde privirea lui Axel și clatină din cap, iar el se apleacă spre ea și-i spune ceva în norvegiană care o face să zâmbească și să mimeze că-i dă două palme.

Toată lumea zâmbește fericită. Leonard își acordează chitara. E ceva mai calculat și mai serios, își aranjează poziția. Recunoaștem primele acorduri ale unuia dintre cântecele lui. Doar George și Didy continuă să vorbească, ceea ce mi se pare extrem de nepoliticos, având în vedere că George e cel care i-a propus să cânte niște melodii de-ale lui.

Leonard a rescris toată vara la versurile acestui cântec și Charmian pare în extaz, cu capul pe umărul lui, în timp ce el cântă.

El începe o nouă strofă; cântă despre sărutări și căsătorie și toate femeile care l-au cunoscut în zori, și Charmian se întoarce să se uite la el.

— Știi, n-am fost niciodată îndrăgostită de tine, Leonard, zice și el îi răspunde fără să rupă ritmul „Nu, nici eu“, și râd amândoi.

---

48. Poetul Martin Johnston a murit pe 21 iunie 1990.

49. Volum publicat de Germanine Greer în 1970; a devenit bestseller internațional și un text extrem de important al mișcării feministe. (N. red.)

50. Suzanne Chick, fiica pe care Charmian Clift a abandonat-o, este autoarea cărții *Searching for Charmian*, publicată în 1994.

Mulțumiri

Îți mulțumesc, Lola Bubbosh, pentru intuiția pe care mi-ai împărtășit-o și pentru atât de multe. Cartea asta n-ar fi fost scrisă fără entuziasmul și sprijinul tău.

Îi voi fi pe veci recunoscătoare lui Charmian Clift pentru că mi-a deschis ochii către Hydra cu memoriile ei *Peel Me A Lotus*, și moștenitorilor ei, și lui Jane Novak, pentru că mi-a permis să redau câteva citate. Îți mulțumesc, Nadia Wheatley, pentru eforturile de a confrunta miturile și bârfele, și de a scrie o biografie excelentă, pentru că ai adunat toate eseurile ei în antologii și mi-ai atras atenția asupra lor. În acest moment, cărțile lui Charmian Clift sunt epuizate și mulțumesc anticipat oricărei edituri care va avea bunul gust și resursele pentru a le retipări.

Pe tot parcursul scrierii acestei cărți, planetele s-au aliniat favorabil și a fost o mare onoare și o bucurie pentru mine să pot discuta pe îndelete cu Jason Johnston. Îi mulțumesc în special pentru broaștele țestoase și pentru cuvântul carmolist, dar în primul rând pentru că a fost atât de amabil cu această carte.

A fost de neprețuit să pot avea acces la setul complet de fotografii făcute de James Burke în Hydra în 1960 și le sunt recunoscătoare lui Charles Merullo și Bob Ahern de la Getty Images New York, pentru că mi-au facilitat accesul la aceste fotografii de colecție.

Mulțumesc, Leonard Cohen și Leonard Cohen Estate, pentru cuvintele rostite în această carte © Leonard Cohen, reproduse cu permisiunea The Wylie Agency LLC, și lui Ira B Nadel, Jeff Berger, Helle Vaagland, Rob O'Connor, Ray Connolly, Bård Oses, Sandra Djwa, Malka Marom, Jed Adams și Donald Brittain pentru că au înregistrat aceste cuvinte. Mulțumesc, Robert Kory.

Annabel Merullo a fost o sursă constantă de încurajare și inspirație, așa

cum a fost şi Rosie Boycott, căreia trebuie să îi mulţumesc de asemenea pentru că mi-a relatat o poveste al cărei protagonist este Gregory Corso, şi pe care am redistribuit-o altui personaj. Nicola Marchant şi-a depăşit cu mult fişa postului; le adresez mulţumiri speciale atât ei, cât şi lui Jaz Rowland. Mulţumesc, Kathy Lette, pentru entuziasmul tău fără margini, ca şi pentru bine-venitele interjecţii tipic australiene şi pentru că mi-ai făcut cunoştinţă cu Thomas Keneally, care mi-a împărtăşit cu atâta generozitate amintirile sale despre Charmian Clift şi George Johnston.

Pentru poveştile despre Hydra, *efcharistó* Michael Pelikanos, Manos Loudaros, Natasha Heidsieck, Katyuli Lloyd, Bill Pownall, Phainie Xydis, George Xydis, Gay Angelis, Vangelis Rafalias, Myrto Liatis, Dimitrios Papacharalampous, Linus Tunstrom, Alice Arkell, Fiona Cameron, Kip Asquith, Mariora Goschen, Sula Goschen şi Victoria Lund. M-au ajutat să aflu amănunte mai târzii din scrisorile scrise de Sam Barclay pentru Marianne Ihlen, dar şi diverse texte cu autori diferiţi adunate de Helle V. Goldman în cartea *When We Were Almost Young*. Dintre operele lui George Johnston le sunt îndeosebi îndatorată romanelor *Closer to the Sun* şi *Clean Straw for Nothing*; de asemenea, biografului său, Gary Kinnane.

Din punct de vedere al documentării pe internet, îi sunt recunoscătoare lui Allan Showalter pentru splendidul, acum defunctul, blog *Cohencentric* şi lui Jarkko Arjatsalo pentru excelentele *Leonard Cohen Files*. Site-ul *Hydra Once Upon A Time*, creat şi gestionat de Yianni şi Micky Papapetros, mi-a fost de asemenea deosebit de util. Interviurile lui Kari Hesthamar cu Marianne Ihlen şi Leonard Cohen, pe care le-am auzit prima oară difuzate pe BBC, au fost un ajutor nepreţuit, cum a fost şi biografia lui Kari, *So Long Marianne*. Mii de mulţumiri echipei ABC Radio, care a păstrat interviurile *Verbatim* cu Charmian Clift şi George Johnston şi, de asemenea, Bibliotecii Naţionale a Australiei din Canberra, unde le sunt păstrate toate documentele. Un eseu scris de Tanya Dalziell şi Paul Genoni m-a condus la arhiva lui Redmond („Bim“) Wallis, păstrată la Alexander Turnbull Library, Wellington, Noua Zeelandă, şi recomand excelenta lor carte *Half the Perfect World* oricui doreşte să citească mai mult despre comunitatea de pe Hydra. Îi sunt recunoscătoare lui Susan A. Perine pentru traducerea din norvegiană a romanului *Joachim*, scris de Axel Jensen în 1964 şi păstrat la Arhivele

Universității Columbia, și Bibliotecii Universității Princeton pentru documentele și fotografiile din colecția Gordon Merrick. Mulțumesc, Jana Krekic, pentru traducerile din suedeză ale textelor lui Göran Tunström. Am găsit inspirație de asemenea în scrisorile lui Gregory Corso din fascinanta *An Accidental Autobiography*, publicată de Bill Morgan, și am folosit în permanență drept reper extraordinara biografie a lui Leonard Cohen scrisă de Sylvie Simmons, *I'm Your Man*.

Cititorii primelor versiuni mi-au oferit contribuții neprețuite. Mulțumesc, Cressida Connolly, Damian Barr, Charlie Gilmour, Esther Samson, Sarah Lee și John Sutherland. Romany Gilmour a fost o Marianne de mare nădejde în perioada cât am scris această carte, îți mulțumesc pentru toate ceaiurile și sendvișurile cu fasole uscată extrem de oportune și mulțumesc de asemenea Janina Pedan, Olinka, Gabriel, Joe și Barbounia Gilmour.

Îi sunt recunoscătoare lui Sofka Zinovieff pentru că m-a salvat de eventuale gafe de limba greacă. Clare Conville, Darren Biabowe Barnes, Kate Burton, Paul Loasby, Chris Salmon, Alexandra Pringle, Sarah-Jane Forder, Lauren Whybrow, Ros Ellis, Rachel Wilkie, Allegra Le Fanu. Vă urez să aveți mereu gardenii și tartine pe birou.

Ca întotdeauna, n-aș găsi niciodată suficient spațiu pentru cuvintele mele fără David Gilmour, partenerul meu, la scris și în viață.